

Luna Zadar © 2016 by Editura Polirom

Pe copertă: L aurențiu Dimișcă, Inside love (acril pe pânză),
2015 Foto autor: Carolina Gheorghiu www.cartearomaneasca.ro
Editura Cartea Românească București, Calea Victoriei nr. 133, sect. 1
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

A LUI GHEOR GHE, ADRI AN Luna Zadar / Adrian A lui
Gheorghe.

— București: Cartea Românească, 2016 IS BN print: 978 – 973 –
23 – 3151 – 4 IS BN ePub: 978 – 973 – 46

IS BN PDF: 978 – 973 – 46

821.135.1 – 31 Printed in ROM ANI A Cartea Românească 2016
roman Printre crengile de laur am văzut doi porumbei dezbrăcați.

Unul era celălalt și-amândoi erau niciunul.

Federico García Lorca Viața noastră nu avea lăuntru. Eram afară
și eram alții.

Fernando Pessoa Partea întâi 9 1.

Poate că nu ar fi trebuit să vin aici, azi.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată aici.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată nicăieri.

Pentru că pe mine nu mă așteaptă nimeni niciodată nicăieri.

Holul lung, lung, ca un tunel oranj. La capăt, mama.

Să mă duc? Să nu mă duc?

Am dureri mari de cap, mă prind cu mâinile de spătarul
scaunului din fața mea și din zgâlțâiturile acestuia îmi dau seama că
tremur. Îmi tremură mâinile. Mă uit la ele, sunt albe, albe, degetele
lungi par niște picioroange de păianjen care se agață hidos de lemnul
scorjit al spătarului scaunului. Sunt urâte mâinile mele, de asta le
ascund în buzunare.

Nu are niciun sens.

Ba, are...!

Poate că nu ar fi trebuit să vin aici, azi.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată aici.

La capăt holul e întunecat, de acolo va apărea mama. Femeia
care a plecat să o aducă era îmbrăcată cu un halat albastru și nu avea

nimic altceva pe dedesubt, decât chiloții și sutienul. Se vedea asta din dungile care se ghiceau prin bumbacul halatului. Prindeau contur pulpele albe, puțin cam musculoase, șoldurile late. Pășea de parcă mă chema.

Când va reveni cu mama, am să o pot privi pe femeia asta și din față, jocul sânilor, profilul pântecelui. Îmi imaginam că...

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 10 11 O ușă s-a deschis cu un scârțâit prelung. O ușă metalică, mascată de o altă ușă de lemn.

M-am ridicat brusc în picioare. Cine să mai vină acum, aici, la întâlnirea cu mama?

E un bătrân. Scheletic. Îi aud oasele zornăind în mersul lui dezordonat. Își împinge pieptul în față, apoi își trage și restul trupului. Măinile și le aruncă în aer ca și cum s-ar feri de niște găze sâcâitoare.

Se îndreaptă spre mine.

Fac un pas înapoi.

— O caut pe doamna Titieni, îmi spune.

Nu înțeleg.

— Doamna Titieni, de la oficiu, de la dosare...!?

Tot nu înțeleg.

— Sunteți de aici...?

— Da.

— Doamna Titieni...?

— Doamna Titieni s-a sinucis. Ieri.

— A-ha!

S-a oprit cu ochii pe gura mea, așteptând o reconfirmare a celor spuse.

— Dumnezeu să o ierte!, spun.

Se re poziționează și o ia gesticulând înapoi spre ușă. Alungă gazele invizibile cu brațele aruncate, dezordonat, în aer. Ușa scârțâie îndelung.

Mă trântesc pe scaun. Capul îmi amortțește. Îmi scot mâinile din buzunare și îmi masez capul. Mai ales creștetul, acolo e durerea, acolo e focul.

Azi-noapte, da, azi-noapte am avut fulgere în pânțece... Am

vomitat în brațele Aianeii. Am vomitat peste ea. I-am vorbit despre mama. Am plâns.

În gură am gustul amar al bilei care s-a topit în alcool.

Și ce-a mai fost?

Am mers pe un culoar lung, lung, lung...

Dacă aș muri acum? Niii-nooo, niii-nooo...! Ambulanța!

Moartea ca un teatru ieftin. Niii-nooo!

Moartea ca o târfă pe care o întinzi într-un pat scârbos.

Niii-nooo!

Moartea ca un refugiu pentru viețile inutile. Niii-noo!

Niii-nooo!...

Moartea? Filosofie ieftină. Numai proștii vorbesc despre moarte.

Și mediocrii care vor să-și bandajeze mediocritatea. Și bețivii care vor să-și justifice lașitățile.

Dacă aș pleca acum? Mama nici nu ar ști că am căutat-o, femeia cu pulpe albe și cu halat albastru i-ar spune... ce? Că a fost o greșală. Și să se obișnuiască să n-o mai caute nimeni niciodată. E o fatalitate să rămâi la un moment dat complet singur. Abia atunci ajungi la tine însuși. Ce prostie! Aș vrea să nu mai am gânduri. Gândurile sunt niște paraziți ai minții, niște otrăvuri... Altă prostie.

S-a auzit o ușă?

E în capătul holului.

Poate că ar fi trebuit să o iau pe Aiana cu mine, mi-ar fi fost mai puțin frică. Și mai puțin rău.

E mama?

Mamă, te rog să mă ierți, a trecut ceva vreme, dar am fost atât de imaterial, că nu m-am putut aduna într-un trup, să ajung până la tine...

Sau nu: Mamă, am fost plecat în Africa de Sud, la o mină de diamant. Ți-am adus și ție două buzunare cu diamante...

Puah!

Mamă, iată fiul tău, zdreanța sfâșiată din măruntaiele tale, cel care ar fi putut să te ucidă la naștere, să iasă în lume cu toate Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 12 13 intestinale tale, să le deșire mergând în patru labe pe un culoar ca acesta până ai fi dispărut de tot, de tot, de

tot...

Gura mi s-a umplut de salivă amară. Bila, ah...!

Ce ar fi dacă aş fugi acum? Mai am timp. Aş deschide uşa de metal, care ar scârţâi prelung, apoi uşa de lemn, apoi e un hol şi încă un hol şi încă un hol şi încă un hol...

Aianaaa! Aianaaa!...

Femeia se apropia. Era singură? Tăia aerul cu pieptul în faţă, ca şi cum ar fi căutat o linie de sosire pe care trebuia să o atingă într-o competiţie cu sine însăşi... Sâni păreau să nu comunice unul cu celălalt, se mişcau separat.

Hai, unu, doi, unu, doi, unu, doi, mai repede, mai repede...!

Mama?

Halatul albastru se desfăcea peste genunchi, ritmic, pulpele i se vedeau şi mai bine. Pântecele îi era plat, muntele lui Venus se profila seducător. Niii-nooo!

Paşii îi erau ritmici, bubuiau, timpanele se chinuiau să respingă zgomotul acela infernal. Vibrau. Niii-nooo!

Am dus mâinile la urechi.

Sâni mişcau spasmodic sub halat, erau vii.

Am dus mâinile la ochi. Niii-nooo!

— Poftim, v-am adus aici primele două dosare. Le puteţi studia în linişte. Dacă vreţi copii ale unor pagini, vi le putem pune la dispoziţie. Contra cost. Pentru asta trebuie să faceţi o cerere.

A trântit dosarele pe pupitru.

— Şi mama?

— Poftim?

— M ama?

Mâinile cu degete ca nişte viermi grăsulii scoaseră câteva agrafe dintre coperti, neteziră o pagină, plesniră lemnul pupitrului.

Sugera că treaba ei se încheiase pe moment.

Bărbia îmi scapă din strânsoarea muşchilor.

Citesc: „Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume Radiţki Albertina...”

Mulţumesc.

Femeia se îndreptă spre ușa oficiului, după ușa puteai presupune că mai erau niște birouri.

Pulpele se încordau să pășească, mușchii din interior se prelingeau până sub rotulă, zvâcneau. Ca niște șerpi fragezi.

— Sunteți doamna Titieni?

S-a întors, privindu-mă mirată:

— Da.

2.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume Radițki Albertina...”

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume...”

„Dosar de urmărire informativă...”

„Dosar de urmărire...”

Cine pe cine urmărește?

Aiana (ieri): E o prostie ce faci? Ce să vezi? Oamenii aceia au trăit în rahat și au întins rahatul pe pereți, în pat, au mâncat rahat, s-au iubit în rahat... Cum sunt luptele acelea în noroi sau în ciocolată, lupte grețose între femei sau între bărbați. Numai că luptele acelea țin un minut, două, zece... La ei lupta în rahat a ținut o viață, două, trei. Și s-au simțit bine mâncând rahat, înotând în rahat, au făcut-o cu voluptate. Că dacă nu s-ar fi simțit bine nu te-ai fi născut nici tu, nici eu, rahatul era mediul lor, îl respirau; iar noi suntem justificarea vieții lor, noi suntem tuberculul de aur în care și-au pus toate speranțele.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 14 15 Eu: Dar un tubercul de aur care a crescut din rahat...?

Aiana: Nu a fost vina noastră, ar trebui să le fie rușine.

Eu: Nu a fost vina lor, viața nu pune întrebări încărcate de metafizică, viața e un dat natural care uneori capătă și înțelesuri morale.

Aiana: Și porcii își pot justifica în felul ăsta existența. Orizontul lor e troaca.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume...”

„Dosar de urmărire informativă...”

„Dosar de urmărire...”

Radițki Albertina a fost mama mea.

Aiana (nu ieri, altă dată): Ultima oară când am văzut-o pe maică-mea a fost în anul 1996, aveam vreo șaptesprezece ani.

Se întorsese din Italia, de la muncă. M-a privit cu ochi de expert și mi-a spus admirativ: Ești mare!

Da, i-am spus. Și ce trebuie să se întâmple de acum, dacă sunt mare?

Păi, să iei viața în piept.

Cum? Să ies la produs...?

Mi-a dat o palmă peste gură.

I-am întors palma.

Mi-a smuls o ureche.

I-am scos doi dinți.

Am fugit de acasă, iar noaptea m-am culcat prima oară cu un bărbat: portarul de la școală. Un zdrahon roșcovan, de vreo patruzeci de ani, divorțat. M-a primit la el acasă, fără să pună întrebări. Numai că era atât de beat că a adormit peste mine fără să apuce să mă dezvirgineze. Eram atât de proastă, că m-a apucat plânsul și am crezut că eu sunt de vină, că nu atrag niciun bărbat, că sunt urâtă, că nu știu cum să mă port în pat.

Nici a doua noapte nu m-am dus acasă, am rămas la un coleg care era singur, părinții erau plecați la muncă în Anglia. Băiatul era atât de speriat că e în pat cu o femeie, încât nu a fost capabil să mă penetreze. M-a stropit cu un lichid cleios pe pulpe. Am luat lichidul acela cu palma și i l-am întins în păr.

Am plâns din nou: eram tot eu de vină. Așa credeam.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume...”

„Dosar de urmărire informativă...”

„Dosar de urmărire...”

Aiana (ieri): Ești fraier că te bagi în zoaia lor. Ce crezi că ai putea să afli mai mult decât știi? Eu, dacă aș putea, aș șterge din orice act, din orice document, din orice hârtie numele maică-mii!

Definitiv. Cu tot cu ea. Cu tot cu tâmpitul de taică-miu! Și din viața mea i-aș scoate, ca pe măsele, cu tot cu rădăcini, cu tot.

La ce mai sunt buni după ce te-au aruncat în lume? Să te frece la cap, atât.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume Radițki Albertina...”

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume...”

Mă doare capul. Creștetul îmi este înfierbântat. Dacă aş avea un cub de gheață să mi-l pun pe creștet...! Ce ar fi să-i cer femeii care îmi adusesese dosarele? Doamna Titieni, vă rog, un cub de gheață?

Dar unde te crezi, la bar? Plimbă ursul, omule...!

Nu-i cer. Nici nu o văd, de altfel. Presupun că e după un paravan și că mă urmărește printr-un ecran, în față e o cameră de supraveghere. Mă uit drept în obiectivul camerei și zâmbesc, îmi lungesc zâmbetul până la rânjet.

Cred că ar trebui să răsfoiesc dosarele din fața mea, de vreme ce le-am cerut, să le citesc, să le studiez. O fac mecanic, ochii îmi sunt împăienjeniți. Mi-e rău. Am gura amară.

Să recapitulez: cu un milion de ani în urmă, după moartea Albertinei Radițki, mama mea, am făcut o cerere de acces la dosarul ei de la Securitate... Securitate? Da, era forma aceea de Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 16 17 control a individului din perioada comunistă. Când a fost perioada comunistă în istoria omenirii? Pe undeva între mezozoic și cretacic. Oricum, departe, departe. De ce am făcut cererea?

Nu mi-e foarte clar... Pentru că eram singurul moștenitor al celor văzute și al celor nevăzute ale numitei... Ba nu! Nu a fost numai asta.

Ușa de metal a scârțâit îndelung. Cel care a deschis-o a făcut-o cu multă precauție. Era un bătrân uscățiv, cu un barbișon alb, bine îngrijit. Era adus puțin de spate, mergea șovăitor. Probabil că nici lumina obscură din interior nu-i era la îndemână. M-a reperat.

— Bună ziua, tinere...!

Acum îmi dau seama că îl știu de la televizor. Cum îi spune?

Bălăceanu? Sau cam așa ceva. E istoric. Era și un scandal legat de el, dar nu mai știu...

Mă ridic în picioare. Ca la școală. Sau ca la arest.

Își dă seama că l-am recunoscut și asta pare să îl încânte.

— T inere, doamna Titieni e aici cumva? Ai văzut-o cumva?

— Doamna Titieni?... Doamna Titieni? A, nu, doamna Titieni nu mai lucrează aici. S-a pensionat.

— S – a pensionat? Imposibil...

— Ba da, de boală. Un cancer...

Bătrânul ezită între a avansa și a se întoarce. E neîncrezător.

Cancerul impresionează totuși pe toată lumea, trezește în oricine compasiune.

— Și cine îi ține locul?

Am curajul nebunului:

— Eu.

Mă măsoară din cap până în picioare.

— Ești nou aici?

— Da, azi e prima zi.

— A-ha.

Pleacă. Nu-i insuflasem încredere.

Tot răul din cap venea de la așa-zisul cocktail Aiana, o tâmpenie pe bază de rom, lichioruri de coacăze și ouă, vodcă, sirop de scorțișoară și suc de grape-fruit. Se îndoaie totul cu vin roșu.

Cred că Aiana a pus și bitter. Am băut vreo patru, cinci pahare.

După primele două pahare, râzi ca nebunul. După următoarele două, plângi în hohote. Am adormit plângând. Aiana umbla în patru labe prin apartament, căuta o cale de ieșire din toate situațiile posibile.

Ura hainele, de asta, cum intra în casă, își arunca toate țoalele împrăștiindu-le peste tot. I-am găsit într-o zi sutienul în acvariu, se ascundeau peștișorii în cupele lui, iar altă dată am găsit bluza și chiloții în sacul aspiratorului.

Că trebuie să fie o cale de ieșire din toate situațiile posibile de pe lumea asta, repeta întruna, ridicându-se în genunchi și privind fix, prin tavan, cerul. Sfârcul sânelui drept i se ridică și el, interogativ, spre cer.

Dar cerul nu avea grija noastră.

O iau de la capăt: „Dosar de urmărire informativă număr 24157

nume Radițki Albertina...”

Radițki Albertina e mama mea. Cui spun asta? Mie îmi spun.

Subsemnatul Radițki Albert născut la din tata necunoscut mama Albertina domiciliat în orașul stradă bloc scară apartament posesor al actului de identitate serie număr eliberat de vă rog să îmi puneți la dispoziție, în conformitate cu legislația în vigoare, dosarul de urmărire informativă al Radițki Albertina decedată la data de ziua luna anul, conform certificatului de deces anexat în copie. Data, semnătura.

Până aici e clar.

Mama a murit cu șapte ani în urmă, într-un accident de autocar în Austria. Era ghid turistic. Nu știu amănunte.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 18 19 Nu am reușit să o cunosc prea bine, toată viața a fost plecată, ajungea acasă între două curse, îmi înfunda dulapurile cu haine, cu dulciuri, cu jucării. Toate înlocuiau afecțiunea. Și nici nu-mi prea păsa de afecțiune.

Aiana (mai demult): Afecțiune? Puah! O frecție cu rahat.

Rahat cald. Afecțiunea este recunoașterea vinovăției că ai mai dat naștere unui nenorocit, unui tâmpit pentru lumea asta, ca să se chinuie să ajungă pe lumea cealaltă. Și se chinuie, nene, se chinuie nu glumă. Băi, la o adică, de ce a trebuit să fie două lumi în universul ăsta? Adică lumea asta și lumea cealaltă? Ce tâmpit a făcut încurcătura asta? Nu era de ajuns o singură lume?

Una și gata. Una și bună. Adică te apuci de trăit pe lumea asta, îți faci o situație, aduni lucruri, îți faci o mulțime de amintiri, te duci la școală, te zbați să ajungi ceva și... și la un moment dat gata, hai, fă-ți bagajele și hai pe lumea cealaltă. Caramba!

Băi, ce tâmpit a putut gândi așa ceva? Și de ce nimeni nu repară situația? Că dacă Dumnezeu așa și pe dincolo și el poate la o adică să zică, bă, gata, am văzut unde am făcut eroarea, o reparăm, îi lăsăm pe nenorociții ăștia să trăiască pe lumea lor, nu-i mai trimit la dracu' știe unde. Corect?

Corect, o aprob eu.

Aiana: Băi, și știile ce mă mai gândesc eu? Că așa cum te duci de pe lumea asta pe lumea cealaltă, că te pregătești, că nu, că îți faci

norma, acolo, de trăit, de toate, tot așa există și pentru lumea cealaltă o lume cealaltă în care te obligă, la un moment dat, să te duci. Și așa mai departe. Te-ai prins la ce zic eu? Eu așa cred, că nu se poate altfel. Oricum, chiar dacă e așa, tot e tâmpită concepția și numai o minte bolnavă a putut să pună la cale totul, această încurcătură de lumi... Te tâmpești dacă apuci să te gândești. Corect?

Corect. Dar așa s-ar explica eternitatea, o completez eu.

Mama nu a apucat să-mi spună niciodată cine îmi e tatăl.

Nu a simțit niciodată nevoia să o facă, eu nu m-am gândit niciodată că femeia aceea aproape străină ar putea să știe cine a fost tatăl meu. Era absent până și din documentele mele personale.

Oricum, mama nu mă putea naște singură. Că nu era vreo sfântă...!

Când a murit aveam nouăsprezece ani.

„Dosar de urmărire informativă număr 24157 nume Radițki Albertina...”

Cu mai mulți ani în urmă, în arest, după povestea aceea tâmpită din Vama Veche, când l-am scuipat pe polițistul care m-a înjurat de mamă...! Discuție cu Șobi, amicul meu plecat acum într-o croazieră în jurul lumii, pe un vas olandez. E un norocos. Freacă veceurile.

Șobi (atunci): Taică-meu a descoperit, cu un telescop montat în balconul apartamentului nostru, că sistemul nostru solar ar putea să aibă o mulțime de planete asemănătoare pământului, dar care nu sunt cercetate încă. Taică-meu mi-a spus că ele sunt exact pe partea cealaltă a soarelui și cum universul se învâрте compact, nu poți să le vezi decât dacă ajungi lângă ele... Te-ai prins cum e cu asta? Că e nevoie și de intuiție aici, de intuiție matematică. Sau geometrică? Și taică-meu e tare la matematică, el îmi făcea toate temele la matematică, la geometrie, e tare...

Eu: Da, da...

Șobi: Taică-meu a spus unui polițist, care ne-a oprit în trafic și ne-a dat amendă, pentru viteză: Bă, dacă aș avea pistol acum, chiar că aș trage în mutra ta de tâmpit...! Și ăla: Cetățene, îți dublez amenda, pentru ofensă. Și taică-meu: De banii ăștia să iei lumânări pentru

mă-ta! Că are grele păcate, primul dintre ele, că te-a făcut pe tine...! Sau parcă te-a fătat pe tine a zis...!

Eu: Dacă eram polițist, îi stâlceam mutra.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 20 21 Șobi: Dar taică-meu nu e prost, îi spunea asta zâmbind polițistului, ca și cum i-ar mulțumi frumos pentru amendă, să nu se prindă nimeni, ca să zică ălci că are martori.

Eu: Tot l-aș fi pocnit. Așa, fără martori.

Șobi: Taică-meu a făcut o eoliană în balcon... Știi ce e aia?

Și cu ea taică-meu făcea energie că pune în mișcare un ventilator în apartament, ca să ne răcorim vara. Tata era foarte ingenios...

Folosise și un dinam de la o bicicletă.

Eu: Nu era mai simplu să deschideți ferestrele, să se facă curent?

Șobi: Da, dar nu mai era același lucru. Că unde mai era treaba lui taică-meu? Taică-meu face o sută de flotări într-un singur braț...

Eu: Face numai nouăzeci și cinci, trișează la numărătoare.

Șobi: Taică-meu...

Mă uit urât la Șobi. Îmi în fund urechile.

Șobi: Mă scuzi, mă scuzi... Trebuie să vorbim despre ceva, că altfel ne tâmpim aici. Dar taică-tău ce este?

Eu: Mama mea a fost atât de ocupată, încât m-a făcut singură.

Asta e situația. Nu am.

Șobi: Și nu l-ai căutat vreodată? Nu ai fost curios...?

Eu: Nu. Lumea mea începe cu mine, e mai mișto așa...

Șobi: Lasă vrăjeala. Chiar dacă nu îți cunoști tatăl, chiar dacă nu te-a căutat niciodată, el există undeva. Trebuie să îl cauți.

Natura umană nu se dezmințe, adevărul iese și de sub stâncă, precum un fir de iarbă, cu piatra în gură. Tot tata îmi spunea lucrul ăsta. Scuză-mă.

Aiana (ieri, dar și altă dată): Și dacă aș crede și aș ști că există o natură umană...! De unde să știu eu că există o natură umană și că nu există pe lumea asta decât natură vegetală, natură animală și natură minerală? Dacă pot demonstra că există și natură umană, apoi atunci

eu pot demonstra existența lui Dumnezeu cu date concrete. Dar așa, când să spun că omul e altceva decât animalul, brusc el mă contrazice și devine cel mai feroce animal.

Când să demonstrez că omul e altceva decât o plantă, că e frumos ca trandafirul, că e inimos ca un crin, brusc îi simt duhoarea de hoit. Când să demonstrez că omul e altceva decât piatra și decât lutul, imediat îl vezi că se face hoit, și se face pulbere, și se face cenușă, că nu valorează nici cât o balegă uscată. De asta, ce natură umană? Ce divinitate? Omul e criminalul aruncat în lume. Omul e peștele piranha aruncat într-un acvariu. Asta e, ascultă-mă pe mine.

Șobi (cu vreo două luni în urmă, când am ajuns la subiect din întâmplare): Uite, un văr mai îndepărtat de-al meu, din Brăila, tot așa, fără tată, fără tată – mama nimic nu spunea, că a fost o combinație de care nu vrea să își mai aducă aminte – și deodată apare un tip, de undeva de prin Cipru, armator și îi zice: Fiule, trebuie să îți spun adevărul, tu ești copilul meu. Hai, am o avere să îți las, că am avut trei neveste cu acte, dar niciuna nu mi-a făcut copii. Noroc cu maică-ta, că am agățat-o în port, lucra la administrație acolo, nu făcea trotuarul, să ne înțelegem, și așa te am pe tine.

Aiana (mai demult, dar și ieri, după ce i-am zis ceea ce mi-a spus Șobi): Aaa! Stai să-ți spun una care te aranjează, pe care am auzit-o pe undeva....! Sau am citit-o la un poet american, dacă nu mă înșel. Era odată un marinar sărac și cinstit, scandalagiu mamă-mamă, un bețiv, și băutura l-a băgat în spital, și l-au operat că avea nuș ce în burtă. Și mai era acolo, în spital, o curvă amărâtă în salonul femeilor și tocmai născuse când îl reparau pe marinar. Și asta, amărâta, după ce îi scoate plodul, se duce cică la baie și tuleo!, o taie, lasă plodul plocon spitalului. Și atunci ce fac cei de la spital? I-au adus marinarului plodul când și-a revenit, și i-au zis: Uite ce-am scos din tine! El s-a uitat la arătare și s-a făcut mai bine, iar când a ieșit din spital s-a lăsat de băut, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 22 23 s-a înzdrăvenit de tot și a plecat iar pe mare, a pus deoparte tot ce câștiga, și a cumpărat acțiuni la un vapor, apoi și-a făcut o întreagă flotilă. L-a dat pe țânc la școală, și când era la liceu, moșului i s-a făcut rău și doctorii au zis că e pe moarte, iar

băiatul a venit la patul lui, și bătrânul i-a zis: Băiete, regret că trebuie s-o tai când ești așa tânăr. Îți las multe responsabilități.

Tare voiam să te văd crescând... Dar, tată, lasă-mă pe mine, eu sunt bine, problema-i cu tine, tată! Vezi, băiete, ai zis-o. Tu crezi că io-s tatăl tău, da' nu-s. Nu-s tac-tu, dragule, nu. Io-s mă-ta, nu tac-tu! Tac-tu era un neguțător înstărit din Stambul. (Și ieri și atunci, mai demult, Aiana se tăvăli pe jos de răs. Cu picioarele desfăcute desenă în aer semnul victoriei. I-am răspuns și eu cu două degete în aer!).

Șobi (tot atunci, cu vreo două luni în urmă): Și știi unde e vărul ăsta al meu acum? La Londra, că acolo are domiciliul tată-său. Țla i-a dat numele, i-a dat averea, cele trei femei cu acte s-au dat de ceasul morții, că nu, că ele au drepturile, numai că grecul cipriot nimic, el este feciorul meu, el moștenește tot.

De unde știi că nu ai și tu un asemenea tată?

Eu: Ești tâmpit.

Șobi: Tu ești tâmpit. Ce te costă să cauți? Oricum câștigi ceva, măcar faci detectivistică. Și să știi că el există, nu se poate ca undeva să nu fie consemnată prezența lui. Băăăi, știi unde poți să cauți...? Și aici Șobi se lovi cu palma peste frunte, ca și cum ar fi descoperit ultima operație, cea mai simplă, dar și cea esențială, la teorema lui Fermat. La arhiva fostei Securități, băăăi...!

Maică-ta, zici că a lucrat ca ghid turistic? Țștia erau în vizorul Securității, eu știu, că am studiat un an istoria la facultate, am făcut un curs special despre asta. Băi, și Securitatea nu lăsa ea să treacă neobservat asemenea lucru. Da, acolo...!

Discuția s-a oprit aici. Cu vreo două, trei săptămâni în urmă l-am sunat pe Șobi:

— Bă, Șobi, m-am gândit la ce mi-ai spus tu, despre posibilitatea să-l găsesc pe tata. Sau un tată? Cui să mă adresez?

Așa am ajuns să fac cererea aceasta și astăzi să fiu cu două dosare în față, încercând să intru în... În ce?

Tot mă doare capul. Dacă aș avea un cub de gheață, ah, de-aș avea un cub de gheață...!

Ușa dinspre oficiu se deschide.

Am început să răsfoiesc precipitat unul din dosare, de parcă ar fi intrat profesorul și m-ar fi prins chiulind.

Era femeia care se numea doamna Titieni.

Ea: L-ați recunoscut? Acela era domnul academician Bălăceanu-stolnici.

Îi spun că da, l-am recunoscut.

Ea: Mă căuta ca să îl ajut să găsească niște dosare, elaborează o lucrare amplă. Dar de fapt caută documente să vadă dacă nu găsește vreun fir, fiindcă există o poveste că ar fi plodul din flori al Regelui Carol al II-lea. Poate că tot el a pus în circulație povestea, ca să își ascundă alte păcate.

Mă uit în ochii ei să văd dacă știe ce am vorbit cu academicianul. Știe.

— M a iertați, îi spun.

— N a-i nimic. Să știți că nu e așa cum pare la televizor, un individ șarmant...! E, de fapt, un plicticos. Și e și pramatie.

I-am văzut dosarul, a turnat în draci. A turnat-o inclusiv pe Monica Lovinescu...! A mâncat pâine de la Securitate, pâine albă.

De fapt, ce pâine să fie aia? Lături.

Eu nu știu cine este Monica Lovinescu, dar aprob.

O privesc recunoscător. Pare să mă fi iertat.

— Și cancerul?

— Nu am niciun cancer. Doamne, ferește!

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 24 25 3.

Doamna Titieni mi-a adus un cub de gheață. I-am povestit că mă doare capul, că am probabil o tumoare la creier, că uneori îmi îngheață, că alteori mă arde.

Am impresionat-o până la lacrimi. Lacrimile îi stau în gât, gata să urce în sacii glandelor lacrimale.

De când am simptomele astea?

De mult, cred că de vreo cincizeci, șaizeci de ani...!

Își retrace lacrimile, mă privește peste niște ochelari pe care nu-i are, de fapt, pe nas.

— Ei, da, atunci sunt cronicizate cu adevărat, nu mai prezintă

pericol. O mai duci cu ele încă pe atâția...!

O observ când pleacă. Șolduri bine creionate, ferme, pulpe albe, gambe subțiri. La început mi se păruse masivă, dar nu e.

De fapt e subțire, mijlocul i se unduiește în halat. Are în toată ființa ei o agitație proprie femeilor voluntare, care își caută cauze cărora să li se dedice.

Doamna Titieni mi-a făcut un ceai din două pliculețe de mușețel. În acest timp eu îmi freționez creștetul cu gheață, gheața se topește. Șiroaie de apă îmi curg pe față, mi se strecoară pe sub cămașă, îmi ajung la brâu, mi se strecoară pe șolduri. Apa e rece.

O observ din față. De ce am crezut că e bătrână? Nu e. Are în jur de treizeci, poate mai puțin. Aerul oficial o îmbătrânește.

Și locul. Nas mic, buze senzuale, o frunte în mijlocul căreia e așa-zisul rid al întrebării, cel care împinge o sprânceană în sus, interogativ. E frumoasă. Să-i spun? Nu. Că nu de asta sunt eu aici. Și aș putea să stric totul.

— Mulțumesc pentru ceai. E exact de ce aveam nevoie.

Doamna Titieni a strâns cele două dosare, pe care nu le-a mai dus la arhivă, le-a lăsat tot pentru mine, pentru zilele următoare, pe un raft, la oficiu: văzuse, probabil, că nu citisem niciun rând.

Mă ținuse sub observație cele două ore cât stătusem la pupitru cu dosarele în față. De fapt, urmărirea pe un ecran tot ce mișca în sala de studiu, așa era regula, ca să nu se apuce cineva să distrugă documente.

Se mai întâmplase.

Am auzit eu de senatorul Pușcălău?

Nu auzisem, dar am zis că da. Că parcă auzisem.

— Ei, ăla, Pușcălău, a venit și a cerut dosarul lui de la Securitate.

Avea, că muncise pe la mină, la Petroșani, fusese acolo pe când cu greva din '77. Și el era ceva pe la sindicat, fusese trecut pe lista de supraveghere. Buun. Vine, cere dosarul și după ce i-l dau, rămâne singur aici, în sală și se apucă să rupă pagini și să le strecoare în sân. Văd. Vin în sală, mă așez în preajmă. Zic:

Nu faceți bine că le rupeți, vă fac niște copii și gata. Nu costă mare lucru. Nu, zice, aici e vorba de niște aventuri din tinerețe și dacă

află nevastă-mea, că eram însurat în acea perioadă, mă belește. Mă otrăvește. De asta le rup. Zic: Dar ea de unde să le afle? Că nu are acces la dosar? N-o cunoașteți, îmi spune. Dacă vrea, află. Numai să-i vină în minte. Și mai e o problemă, dacă mor, ea are dreptul legal să-mi studieze dosarul, fără acceptul meu. Și tot află. E periculoasă și atunci, n-o cunoașteți. E în stare să mă scoată cu unghiile din pământ și să mă crucifice.

Nu-i așa că e o situație nostimă?

— Da, e, spun eu. Deși îmi e indiferent.

Sună telefonul care e dat pe mute. E Aiana. Mă uit, resping apelul.

— Nu răspunzi?

— Nu răspund la telefon când muncesc. E unul din principiile mele. Mai am și altele, dar nu prea multe.

— A-ha.

O ajut să strângă scaunele, să închidă ușile.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 26 27 – Te miri că nu e aglomerație azi?

Nu mă mir. De ce ar trebui să fie aglomerație?

— Păi, aici e aglomerație tot timpul. Că nu ai nici loc la pupitru. Dar nu ai citit anunțul de la intrare?

Nu, nu citisem. Mă durea capul rău de tot când am venit.

Acum e mai bine.

Azi era ziua din lună, ultima, când se lucra numai în arhive, se reordonau arhivele. Din greșeală fusesem programat azi. Și greșeala era a ei. De asta m-a și primit azi și m-a servit. A crezut că martie are treizeci de zile și nu treizeci și una. De aici greșeala.

— Mulțumesc.

Încuie ușa de la oficiu. Trage gratiile. Încuie din nou.

Verifică geamurile. Sunt în ordine.

Ieșim. Încuie ușa. Trage gratiile și aici. Încuie din nou.

— De ce atâtea uși? De ce atâtea gratii?

— Câți nu ar da foc acestui loc...!

— De ce ar face-o?

— Păi aici le e conștiința, partea care îi sâcâie. Aici e groapa de gunoi a istoriei recente. Aici e...

— A-ha!

4.

Sunt în mașina doamnei Titieni.

— Unde te duc?

Mă uit la genunchii ei care se mișcă spasmodic, în timp ce apasă pedalele accelerației, frânei.

Accelerație, ambreiaj, frână, accelerație, frână...!

Fusta i s-a ridicat peste genunchi. Lasă schimbătorul de viteze liber și își trage fusta. Degeaba, nu reușește să-și acopere genunchii.

— Unde te duc?

— N icăieri, îi spun eu. Sau oriunde.

Ea: Merg spre centru, dar de la Romană o iau spre Dacia, apoi pe Griviței... Te las acolo?

Ambreiaj, accelerație, frână, accelerație, ambreiaj, frână... La un moment dat genunchii rămân într-un fel de așteptare fremătătoare, după care se reped asupra pedalelor. Ambreiaj, accelerație, accelerație, frână...

Ea: Nu te mai holba la genunchii mei, că mă intimidez și intrăm cu mașina într-un stâlp.

Își trage din nou fusta, dar nu reușește să acopere genunchii nici măcar cu un centimetru mai mult.

Eu: Îmi place cum conduci. Cu nerv. Și eu conduc, dar sunt un șofer prost. Problema mea mare e că încurc dreapta cu stânga, îmi dau comanda în cap, bă, o iei la stânga și nu'ș cum fac și o iau la dreapta. Aici am o problemă.

Accelerație, frână, accelerație, ambreiaj, frână, accelerație, accelerație...

Și brusc, frână. Ajung cu capul în parbrizul din față.

Arcada îmi plesnește. Ochiul stâng mi se acoperă cu o peliculă de sânge. Stropesc cu sânge bordul.

— Îmi pare rău. Te doare?

— Nu, nu mă doare.

— Te uital la genunchii mei și nu am mai rezistat... M-ai zăpăcit.

— Da, mă uitam și aveam impresia că lucrează independent de tine, că sunt ca două vietăți care făceau o treabă acolo, jos, croșetând cu pedalele de la ambreiaj, de la accelerație și de la frână. De asta mă uitam. Și îmi imaginam... Ce îmi imaginam?

— Ți-ai pătat cămașa cu sânge. Rana e superficială, dar curge mult sânge, că e o zonă puternic vascularizată. Uite, pune pe ochi eșarfa asta.

Era o eșarfă albă, prea vaporosă ca să reușesc să opresc sângele care îmi șiroia pe gât.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 28 29 A pornit mașina. Mergea mai încet, mă privea cu îngrijorare.

Și cu oarecare amuzament, parcă.

Accelerație, frână, ambreiaj, accelerație, frână. Genunchii se rotunjeau la mișcare, pielea lucioasă era săgetată de mușchii și nervii care își duceau mișcarea de du-te-vino până spre pulpe.

Era fascinant. Pe pulpa stângă zăream niște mici vinișoare albastre.

— Tot te uiți?

— Tot.

— Ar trebui să te las la marginea drumului, așa plin de sânge.

— Ar trebui...

Accelerație, frână, ambreiaj, accelerație...

Nu a mai ajuns în Piața Romană, a luat-o pe niște străduțe mici cu case înghesuite una în alta. Parcă mergea în zigzag, să i se piardă urmele, așa de încurcat era drumul. Ambreiaj, accelerație, frână, ambreiaj...

Frână.

— Gata, am ajuns.

Locuia într-un apartament cu două camere, la parter, într-o vilă cu patru apartamente. Casa părea pustie.

— Și soțul?

— Nu am niciun soț.

— Atunci de ce îți spun toți doamnă?

— Pentru că sunt născută doamnă.

— A-ha!

Înăuntru era ordinea care te face să te așezi pe un colț de scaun, intimidat.

— Un ceai?

— Da, un ceai.

Scoase dintr-un dulap din bucătărie o sticlură cu spirt și un tampon de vată. Șterse rana de sângele închegat. Sângele cald reporni să curgă, un firisor, pe pleoapă.

— E o rană superficială. Nu fi îngrijorat.

— Nici nu sunt.

Mâinile îi miroseau a vanilie. Probabil că folosea o cremă cu vanilie.

Începu să-mi descheie nasturii la cămașă, cu precauție, cu vata îmbibată în spirt ștergea sângele uscat de pe gât, de pe piept.

— S înele se spală cu apă rece, nu rămâne nicio pată, nu îți face griji.

— Eu nu îmi fac griji pentru nimic de pe lumea asta.

— O faci pe-a durul. Dar mutra te dă de gol că ești timid și angoasat.

La un nasture descheiat de la cămașă, îi răspundeam cu un nasture descheiat la bluză.

Se opri. Privi spre tavan ca și cum s-ar fi gândit la ceva de departe, ca și cum ar fi trebuit să ia o hotărâre rapidă după o furtună în creier.

Ea: Ai mai mulți nasturi de descheiat, așa că nu te grăbi.

Am încetinit ritmul. La doi nasturi descheiați de ea, eu descheiam doar unul. Am terminat amândoi odată.

Aiana (cândva): Băi, îți tai mațul dacă...!

Zizi (nu o știți, o fostă; altă dată): Băiete, ți-o mănânc cu praz, dacă...!

Doamna Titieni (mai târziu, la câteva ceasuri): Ce frică mi-a fost, când am văzut cum îți curge sângele! Vedeam deja ambulanța, mașina poliției, eram anchetată. Tu în pat, cu perfuzii, dacă nu cumva mort,

golit de sânge. De asta s-a întâmplat tot ce s-a întâmplat după, eram lipsită de energie și de voință.

Dintotdeauna vederea sângelui mă secătuiește. Am fost abuzată pe un fond emoțional, să știi. Ar trebui să cer despăgubiri, cred.

Eu: Am mizat pe asta. Așa mi-a spus și Monica Bellucci, într-o situație asemănătoare. O să-ți detaliez, ca să știi că ești într-o galerie onorantă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 30 31 5.

Aiana: Băăă, te-am sunat de un milion opt sute de mii de ori. De ce nu ai deschis telefonul?

— Am descoperit că telefonul este o invenție demonică, care îți sufocă personalitatea.

— Ce-i cu tine? L-ai găsit pe tac-tu...!

— Pe dracu'!

— Ți-am spus. Îi semeni?

— Din profil numai. În rest sunt cu totul și cu totul bunicul.

— Uei! Dar ce ai la cap? Te-ai bătut cu cineva? Te-a bătut tac-tu? Că ți-a zis: Băi, netrebnicule, unde ai umblat până acum?

Că s-au mucezit banii în conturile mele din Elveția în așteptarea ta, că proprietățile din Madagascar au fost prăduite de băștinași, că...

Începu să pipăie rana care se închisese. A întins pielea și un firisor de sânge se prelinse pe obraz, se strecură pe gât, în sân.

— M iroși a vanilie.

— Da, e mirosul specific în Madagascar. Tocmai am preluat proprietatea, m-am bătut cu băștinașii care ocupaseră abuziv terenurile și palatele.

Aiana era îmbrăcată cu un tricou care îi trecea peste șolduri.

Nu avea nimic pe dedesubt, ca de obicei. Genunchii erau puțin întorși spre interior, se atingeau. Era nostimă și neajutorată. Am tras-o peste mine. Ceva din doamna Titieni a trecut în trupul schilod al Aianeii. Era mai fierbinte decât doamna Titieni. Nu i-am spus-o.

Apoi, stând pe spate, privind amândoi tavanul:

— M a ascuți?

— Sunt totul numai o ureche.

— Unul, cică, s-a dus în lume și s-a întors sfânt. Da, sfânt, sfânt...!
A intrat pe ușă, a izbit-o de perete și s-a înfățișat înaintea lui tac'su care era în pat, beat. Tac'su deschide ochii, îl privește pe fiu-su, se vedea că fusese deranjat de zgomotul ușii trântite și îi zice:

— Ce-ai, mă? Te-ai tâmpit?

— Nu, tată. M-am întors acasă. Și acum sunt sfânt. M-am făcut sfânt.

Tac'su s-a ridicat în capul oaselor, își mijește ochii ca și cum ar fi văzut o arătare, ceva venit din iad... sau din rai, poftim...!

și îl întreabă:

— Ai făcut școală pentru asta? Ai calificare? Există școală pentru sfinți?

— Nu, tată, eu am avut o revelație...!

— Ce e aia o revelație?

— Adică îți crește ceva în minte, în creier, în suflet...

— E un fel de erecție?

— Da, se poate spune și așa, dar la revelație se trezește numai sufletul, trupul nu mai contează, devine o povară...! La erecție e invers.

— Mă, știi ce? Dacă tot ești sfânt, ia du-te tu și adă-mi juma de vodcă, să văd dacă poți face minuni. Că nu-ți dau bani, că dacă are bani, orice prost poate să cumpere. Dar fără bani să faci rost, aici e tot șpilul. Că un sfânt nu are nevoie de bani ca să facă rost de orice, ai auzit?

Aici Aiana s-a oprit așteptând reacția mea. Fața îi râdea, era gata să hohotească.

— Bun și s-a dus...?

— Habar nu am.

— Dar i-a mai adus vodcă?

— Asta contează mai puțin. Chiar nu ai prins faza? Te-ai tâmpit? Ce e cu tine?

— M a gândeam.

— Și, când gândești, ești prost? Bag seama că da.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 32 33 *

Tavanul se făcuse cer, iar stelele clipceau printre petele vagi de

țânțari terciuiți cândva. Priveam departe, departe și mă vedeam plonjând în infinitul al cărui capăt se regăsea, paradoxal, în mine.

Eram relaxat ca o moluscă purtată de val.

Vedeam limpede cerul. Descopeream numere enigmatice în petele de pe tavanul devenit cer. Oare nu erau numerele câștigătoare la loterie...? Ce ar fi să le notez? Norocul e o fiară care stă la pândă și în cel mai obscur colțișor. Dar numerele se amestecă, disting apoi niște siluete de îngeri care se holbează spre pământ, se foiesc unul după altul, se împing în glumă. Ca și cum ar fi pe marginea unei prăpăstii? Omul se retrage din cer pe pământ, ca să moară. Pământul e un cimitir, fără îndoială. Un cimitir imens în care ciolanele oamenilor zac laolaltă cu cele ale mamuților, închipuiește-ți...! Am vrut să deschid gura să spun acest lucru care mi se aprinsese în creier, dar am considerat că omenirea nu trebuie să afle încă, nu-i pregătită. Și nici să o întristez pe Aiana cu așa viziuni sumbre care îți taie elanul chiar atunci când ar trebui să ieși în stradă ca să vezi dacă lumea mai există. Că în viziunea noilor experți în zen social trebuie să te porți normaaal, ca și cum chiar ai avea o treabă foooarte importantă pe lumea asta. Că apare polițistu' universului de după colț și te ia la întrebări: Domnu', vezi că tocmai îți trăiești destinul, nu te abate de la soartă, atenție unde calci, să nu încalci regulile...! Dacă te abați de la drum, îți ratezi destinul și gata, amendă. Scoate dumneata actu' de identitate și dă o declarație aici...! Subsemnatul, de profesie om, domiciliat, unde?, în cimitirul global, cu antecedente de insubordonare de când cu atentatul la mărul din rai, declar că m-am abătut de la drumul sorții bla, bla, bla... Semnează aici și tai-o, pedeapsă, o mie de ani în groapă.

Alături, Aiana privea și ea cerul de pe tavan. Fiecare cu cerul lui, în definitiv.

Eu: Sunt pe moarte, să știi. Simt că nu mai am mult. Mă simt ca animalele alea din junglă care își simt sfârșitul și își caută locul în care să își depună sufletul înainte de a da în primire. M-am golit de viață. Înăuntru meu s-a topit totul și suflet și organe.

Intestinele sunt o gelatină. Inima e un terci. Ficatul s-a făcut pateu. Într-o vreme auzeam muzici în interiorul meu, acum aud numai

zgomote. Sunt terminat.

Aiana se ridică pe un cot și se uită la mine cu o îngrijorare veselă:

— Vezi că majoritatea oamenilor mor de groaza că ar trebui să moară. Toți oamenii mor în glumă, după care iau lucrul ăsta în foarte serios. Bobocule, te-au torturat azi, la Securitate?

— Aiana, nu râde, sufletul meu e întristat de moarte... Nu știu unde am auzit asta, dar e adevărat. Mă gândeam acum cam cum ar trebui să sune testamentul meu. Ultimele dorințe am să le scriu cu sânge pe perete. Să nu te sperii, Aiana, când ai să intri în camera mea și ai să mă găsești fără suflare. Și să nu-ți fie nici frică, nici greață. Am să zic așa în testament: Las copiilor mei nenăscuți lumea care nu s-a născut încă. S-o aibă moștenire de la tatăl lor, să se bucure de ea.

Ție, Aiana, îți las colecția de diamante a familiei Rockefeller ...!

Nu, nu protesta, nici nu îmi mulțumi! Și aici trebuie să îți spun adevărul adevărat, ceva ce ascund de foarte multă vreme în adâncul minții și al sufletului: eu sunt copilul din flori al ultimului Rockefeller care a existat pe lumea asta! Da, nu te mira.

Bunicul meu se numea John Davison Rockefeller junior, junior, junior, junior! De patru ori junior, că era la a patra generație de la primul recunoscut din dinastia lor...! Și ei deveneau automat juniorul celui din față. Înțelegeți cum a fost chestia...?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 34 35 Povestea a fost așa: primul John Davison Rockefeller care a trăit în America a avut pe lângă copiii oficiali și unul neoficial făcut cu o cameristă de la un hotel din... nu mai contează de unde. Din Oregon, să zicem. Fusesse acolo cu niște treburi, ceva terenuri cu petrol...! Buuun! El a recunoscut copilul, dar nu și în acte. Mă-sa lu' copilu' ăsta i-a spus băiatului: Măi, fecior, tu ești bastardul familiei Rockefeller, dar numai noi știm asta, că dacă spunem ceva, ne execută moștenitorii legali, că le înjumătățim averea. Și mă-sa lu' ăla și ăla au tăcut ca porcu' în popușoi.

Bun, ăsta face și el un copil cu una. Și la fel, îi spune: gura mică, mucles, că unde e vorba de bani, de petrol și de mafie, e și moartea cât casa. ăsta a tăcut și el și mă-sa lui, dar țineau secretul de familie legat

cu patru ațe, să nu scape...! Când erau singuri în casă, trăgeau perdelele pe geam și o făceau pe Rockefellerii, ca să fie pregătiți când vor prelua numele și averile. Țsta, Jr. Jr.

Jr. de acum, are și el un fiu cu una, care și el primește secretul familiei. Țsta tot John Davison Rockefeller, dar asta numai în secret, că în acte se numea altfel, John Pisticăneagră să zicem.

— Bun. Și cum ai ajuns tu la Rockefellerii ăștia? Te-au tras la sorti?

— Da, bună întrebarea...! O așteptam. Păi ășta, John Pisticăneagră, se face aviator și în timpul războiului mondial, al doilea după cum scrie în carte, vine în România, cu treburi, să bombardeze ceva pe aici. Avionul îi este doborât la Ploiești, el scapă cu viață că a căzut pe o căpiță cu fân și este luat de o femeie acasă la ea, este ascuns în beci, pansat la cap, că avea o rană cât o fofo de văduvă care așteaptă vapoarele în port. Se termină războiul, vin comuniștii la putere, ce să facă femeia cu aviatorul? Bă, te faci surdo-mut și gata. Și s-a făcut americanu' surdo-mut și gata, nimeni nu a mai pus întrebări, și s-a însurat cu femeia aia, româncuță din Ploiești. Când erau numai ei doi, erau Rockefelleri, când erau cu lumea din jur, erau un biet surdo-mut și o femeie miloasă care l-a adunat de pe drumuri. Femeia miloasă a fost bunica mea, iar americanul așa-zis surdo-mut a fost bunicul meu. Și el era un Rockefeller veritabil, așa să știi. Am probe...

Aiana mă urmărise cu interes:

— Asta ai descoperit în arhivă?

— Asta.

— Și la cap când te-ai lovit, când ai leșinat și ai căzut cu capul de ciment?

— Atunci.

Aiana începu să se smiorcăie:

— Acum că ai aflat că ești un Rockefeller, ai să mă părăsești și ai să te retragi pe o insulă cu cadâne, vă știu eu pe voi, ăștia cu bani. Toți sunteți la fel.

— Drama mare, Aiana, e că nu am moștenitori și că eu însumi sunt pe moarte. De asta, trebuie să îți trec ție toate averile cunoscute

sau necunoscute, ești singurul meu moștenitor, eu te-am ales, așa a vrut soarta. Trebuie să vorbim urgent cu un avocat, să vedem care e procedura. Dacă e de ajuns testamentul, atunci facem un testament. Oricum, trebuie să sunăm și un avocat din America, grosul averii ne este acolo.

Aiana își puse mâinile sub cap și fixă tavanul:

— Trebuie să îți dau și eu o veste care ar putea să te facă să mai lupți o vreme pentru viață... Te rog să nu mă judeci, nu e nimic premeditat și nici nu e un atentat la averile și rangurile tale. Și te rog să nu te pierzi cu firea, mai ales că viața ta atârână acum de un fir de ață de papioță: Acum juma' de oră când am făcut amor, am rămas însărcinată. E băiat, să știi. Îți seamănă, bucată ruptă...! Deja mișcă. El e, de fapt, în acest nou context, ultimul Rockefeller!

I-am ridicat tricoul și am pus urechea pe burtă. Era limpede că era așa, l-am auzit pe micul Rockefeller gângurind.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 36 37 Ca un muribund m-am târât din nou peste trupul cald al Aianeii. Ea a suspinat înțelegând starea mea.

— Ah, dacă toți muribunzii ar fi așa...!, spuse Aiana cu ochii semideschiși spre tavan.

— Au fost ultimele zvâcniri, cică așa se întâmplă cu toți muribunzii.

6.

Aiana (după o vreme, meditănd cu privirea în tavan): Băi, lucrurile și ființele noi zicem că sunt, dar ele în realitate nu sunt...

E dovedit științific de niște ixulești geniali că lucrurile sunt de fapt goale, că ele sunt doar niște aparențe, niște produse ale imaginației noastre. Dar stai, nu numai lucrurile, ci și ființele...!

Materia e compusă din atomi, niște particule care nu au masă, nu au dimensiuni, care sunt un fel de nimic care stă la baza a tot ceea ce credem noi că posedăm. Aceste nimicuri sudate, adunate dau aparența realității, că dacă descompui realitatea în atomii care îi stau la bază, care sunt unitatea de măsură a nimicului, iaca rămâi în infinitatea goală, ca să nu zic ceva mai vulgar... Ai înțeles? Da, văd că nu

ai înțeles. Băi, tu ai auzit de Einstein, da?

Buuun. Țsta a demonstrat un lucru care îți dă fiori pe șira spinării.

Să luăm un lucru care se întâmplă pe pământ la un moment dat, o crimă să zicem. Bun, asta are loc în cartierul tău, pe strada ta, în curtea vecinului tău. Buuun. Dacă cineva de pe planeta Marte privește pământul și se benoclează spre cartierul tău, spre strada ta și spre curtea vecinului tău, va vedea cum se produce crima peste câteva luni bune, pentru că imaginile ca să ajungă la marțian au nevoie să străbată o bună bucată de spațiu. Țla e mort, îngropat și putred deja, când imaginea ajunge pe Marte și Țla de pe Marte care se benoclează zice aoleu!, o crimă și pune mâna pe telefon și sună la 112, ca să anunțe organele de poliție.

Dar poliția zice, no, hait!, dar crima aia nu a fost acum câteva luni? Ba a fost. Și îl declară nebun pe marțian, îl mai și amendează pentru apel fals, pentru derutarea autorităților. Așa că Țla e mort, dar nu e mort, e îngropat, dar nu e îngropat, e putred, dar nu e putred pentru unul de pe altă planetă.

Unde vreau să ajung? Ei, unde vreau să ajung...! La creierul tău, care e și el un fel de nimic compus din nimicurile alea de care îți vorbeam.

Eu: Aiana, dar mă faci să plâng. Stima de sine s-a făcut praf, personalitatea asta care sunt am construit-o în ani de trudă, am muncit, băi, fato, la construcția personalității mele. Am muncit din greu, am lustruit atomii bucată cu bucată, i-am pus unul lângă altul și i-am prins cu prenadez, ca să nu se desfacă și tu, poftim, ce ai făcut acum? Mi-ai pus o bombă sub pernă și ai detonat-o. În povestea ta eu sunt victima și nu ucigașul despre care vorbeai, marțianul va veni pe pământ și mă va descoperi îngropat, putrezit, uitat. Aiana, m-ai aruncat în univers fără casă de protecție și toți meteoriții se înfig în creierul meu care e acum un terci indistinct. Aiana, de ce mă prigonești?

Aiana: Și unde mai vreau să ajung cu demonstrația? La maică-ta, bă. Da, la maică-ta! Dacă e adevărată teoria, atunci hai să analizăm situația cu simțul răspunderii. Dacă e adevărat că și maică-ta era

formată din atomi, care de fapt sunt un fel de nimica, că nu putea să fie făcută din altceva, nu-i așa?, atunci îți dau o veste bună: maică-ta trăiește! Cu cât e mai nimica, cu atât are șanse să trăiască mai mult. Nu, nu-mi mulțumi pentru veste, așteaptă. Bun, să zicem că a avut accident și că a murit:

da, dar pentru un marțian ea este încă în viață, pentru un tip de pe Pluto sau dintr-o altă galaxie, care își omoară timpul interesându-se de soarta gângăniilor de pe pământ, poate că Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 38 39 maică-ta nici nu s-a născut. Și nici tu nu te-ai născut, îți dai seama? Eu vorbesc cu tine acum, însă tu nu existi, tu ești doar în imaginația mea. Dacă eu vreau să te naști, îmi imaginez lucrul ăsta, o imaginez pe maică-ta, apoi o bag în tot felul de complicații amoroase, îi umflu burta, te scot pe tine ca pe un porumbel din pălărie, te scutur de toate rahaturile alea în care ai stat înfășurat în burta ei, te arunc în lume, te cresc cu puterea imaginației, te momesc într-un pat și gata, zicem că așa a vrut soarta. Îți dai seama cât de inconsistent e totul? Bă, aici e cool Dumnezeu, că el și-a imaginat primul toate astea, noi am venit cu copy paste-ul, l-am furat de am stins. Dar tipul nu protestează, noi ne însușim drepturile de autor pentru o zi sau nouă, el și le recuperează rapid, după ce dăm colțul. Pricepi?

Luna era subțire ca o seceră tocită de atâta folosință. Și se agățase în perdea.

Aiana: Stai, oprește-te, acum vrei să spui că nici eu nu exist?

Am simțit întrebarea, dar nu te obosi să mi-o pui, de vreme ce tu nu existi, efortul ar fi prea mare. Da, vrei să spui că nici eu nu aș exista, dacă e să o luăm după o asemenea logică. Nu, pisi, nu e adevărat. Aici apare elementul-surpriză: puterea imaginației.

Eu mi-am imaginat prima, în cazul ăsta numai realitatea mea există. A ta este în măsura în care eu îi permit să existe.

Pricepi, pisi? Dumnezeu și-a imaginat primul lumea asta, în forma în care e? El e stăpânul absolut. Noi ne imaginăm doar porțiuni, pe ici, colo? Ei, acolo suntem noi stăpâni. Asta e, pisi.

M-am ridicat în capul oaselor, cu ochii semideschiși, ca și cum aș fi luat în posesie o lume care se forma atunci, sub privirile noastre.

Ne-o imaginam.

Aiana era goală, ca de obicei.

Sânii mici se turtiseră obosiți de perorația filozofardă.

I-am mușcat.

I-am mușcat pânțele.

I-am făcut praf muntele lui Venus. Nu a rămas piatră peste piatră.

Am alunecat în ea ca și cum aș fi vrut să ajung, pe un tobogan, până la capăt. Un vârtej ne-a absorbit de parcă cineva ar fi vrut să ne arunce în univers. Sau să ne arunce afară din univers?

Greu de precizat.

Aiana a scos un țipăt.

Apoi, după câteva minute bune în care mi-a ținut un deget pe buze, să nu spun nimic, după ce s-a scărpinat cu cealaltă mână sub sânul stâng privind fix tavanul:

— Da, pisi, am înțeles ce ai vrut să demonstrezi, când m-ai pătruns. Și nici nu a fost prea rău pentru cineva care vine din imaginația mea, o spun asta ca să te încurajez. Dar și aici am un răspuns, furnizat de același filosof, pe care nu l-am numit mai înainte. Ne futem, și nu ne futem, că dacă ar fi o chestie concretă, am ține minte, dar uităm în clipa următoare, ca și cum nu ar fi nimica, ca și cum am bea pur și simplu apă. Apă chioară.

Și ce e fututul în acest caz? Un scurtcircuit. Da, un scurtcircuit între doi poli cu ceva electricitate, care te zgâlțâie după câtă intensitate au și cam atât. Era un joc pe consolă, când eram mai mică, cu o vânătoare de monștri și îi urmăream cu cursorul, să îi distrug, numai că în momentul în care îi ajungeam, dacă erau încărcăți cu energie, se producea o scânteie, o zgâlțâire care mă excita tot timpul. Cum se numea jocul? Super Mario? Parcă da...

Bă, de pe atunci cred că am avut prima excitație, mult înainte de a întâlni vreo ființă dintre cele imaginate de mine și pe care omenirea a convenit să le numească bărbați. Ei, senzația aia o caut și acum, că parcă nimic nu o egalează. Nici tu, pisi, nu ești Super Mario. Hai, nu fi bosumflat, ești super, dar nu ești Mario, înțelegi?

Da, pisi, cam asta e și fututul, un scurtcircuit. Nu așa l-ai simțit?

— Ești prea filosoafă pentru starea mea de acum. Femeia filosoafă e ca o broască plină cu păr, îi spun eu. Dar dacă tot Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 40 41 ești la faza cu imaginația, te rog să mă imaginezi că număr bani, că arunc cu ei în fraierii care trec pe sub balcon și că aplaud la faza în care ei se aruncă pe pradă, că își smulg urechile, că se căsălesc unul pe altul pentru mărunțiș. E un vis secret al meu.

— Hai, că te dematerializez de nu te vezi, dacă nu răspunzi la stimulii mei...! Da, băi, m-am tot gândit cum simte un bărbat starea când ajunge la punctul de fierbere. Hai, spune-mi, e mișto? Chiar am o curiozitate. E ceea ce simte Dunărea când scapă de toance la Cazane? Că așa am găsit într-o revistă Playboy, o spunea un libidinos bătrân, care visa să mai dezvirgineze o muierușcă înainte de a da colțul.

Eu: Aiana, am consultat specialiști ruși, chinezi, maeștri egipteni și chiar burkinofasonezi în chestiunea asta, dar nu am ajuns la nicio concluzie. Nu am știut niciodată dacă fofo e cal, măgar sau șerpișor care sugă laptele ca un vițeluş hămesit. Dacă e ciuperçuță sau bocceluță cu ghiociei plăpânzi. Caut răspunsul din negura vremurilor, și nimic. Ca mine mai sunt, de la începutul lumii, încă vreo câteva sute de miliarde de derutați. Noi, bărbații, știm acum că pentru a afla acest lucru au pornit cruciații să elibereze pământurile sfinte. Pentru asta au pornit conchistadorii să descopere Americile, pentru asta au căsăpît milioane de băștinași, că sălbaticii ăia nu voiau să spună ce știau în chestiune: dacă fofo e un animal parazit pe trupul femeii sau dacă femeia este în slujba lui fofo. Sau dacă tot ce mișcă pe lumea asta e în slujba lui fofo sau nu...! Că aici e chestiunea. Când dispăre luna de pe cer, unde dispăre? Niște cetățeni din triburi sahariene spun că luna dispăre într-o fofo, că discul lunii a făcut crăpătura, tăietura, de asta curge sânge, se înroșește, luna se ascunde în pânțele femeii. Pe acolo intră luna pe cerul celeilalte lumi, acolo unde stau în întuneric popoare întregi care nu și-au banalizat încă destinul în lumea noastră. Pe acolo ies în lumea noastră luna și zădărnicia. Unii au spus că fofo e un animal de pradă, alții au spus că e un animal de casă, blând ca o veveriță cu

pene, alții susțin că e un animal care nu va fi vreodată îmblânzit.

S-au dus unii în cosmos ca să afle acest lucru, au coborât pe Lună, au scurmat în praful de pe Marte și tot nu au aflat. Au mușcat-o, au pupat-o, au venerat-o, au tras-o în țeapă, au urât-o, au iubit-o, au analizat-o, au lins-o, au înțepat-o, au crestat-o, au spurcat-o, au amenințat-o, au ostracizat-o. Dar s-au găsit și indivizi, în ultimele șapte sute de secole, care să susțină că fofo e singura părticică din compoziția lumii acesteia care e fărămă din raiul lu' adamsieva care a fost cârpită în locul cu pricina chiar de Dumnezeu căruia i se lipise pământul de degete și le-a șters de buricul Evei. Sau poate a făcut-o intenționat, ca să aibă și femeia o armă cu care să se apere în fața forței bărbatului?

Nici specialiștii australieni, care au dat ca posibilă varianta, nu au ajuns la vreo concluzie. Și poate că e mai bine așa, milioanele de bărbați care se nasc au și ei, astfel, un orizont larg de cercetare.

Ce e interesant e că fiecare o ia de la zero, fiecare are impresia că ăilalți, de dinainte, au pornit pe o pistă greșită, au cercetat degeaba.

Hai să îți spun, Aiana, cum mi-am început eu cercetările în domeniu. Că fiecare bărbat are în spate un trecut de specialist, rezultatele fiecăruia sunt unice și spectaculoase.

Prima fofoloancă pe care am văzut-o în viața asta a fost a doamnei Friț. În altă viață, nu știu...! Aveam vreo patru, cinci ani. Doamna Friț se întinsese într-un fotoliu cu un ziar în față.

Citind, a adormit. Piciorul drept i-a alunecat pe marginea fotoliului, halatul de casă, de molton gros, i-a alunecat și el. Eu stăteam întins pe covor și desenam puncte colorate pe un caiet de dictando. După ce am terminat pagina am vrut să îi arăt doamnei Friț cerul înstelat de pe pagina mea. Am ridicat privirea.

Și atunci, între picioarele doamnei Friț am văzut ceva. Ceva roșcat. Un șoarece? M-am apropiat să văd. Am început să analizez.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 42 43 De aproape. De foarte aproape. Am ajuns cu ochii până lângă botul aceluia animal ciudat. Numai că animalul acela roșcat a început să miște, să se încordeze. Probabil că voia să sară la mine, să mă muște de față. Mi-am dus

măinile la ochi și am țipat.

Doamna Friț a țipat și ea. Atât a fost. Doamna Friț și-a tras halatul peste picioarele groase, albe, umflate la genunchi.

Un șoarece! Am văzut un șoarece acolo!, i-am spus eu îngrozit.

Gata, nu mai e, mi-a spus doamna Friț. L-am prins în capcană.

Mă duc să îl duc afară!

Și doamna Friț s-a dus la baie.

Peste câteva minute am auzit cum a tras apa.

Șoarecele se dusesese.

Cred că îi povestise și mamei despre asta, pentru că atunci când era vorba de vreun șoarece în conversație, chiar dacă era vorba de Tom și Jerry, atât doamna Friț cât și mama surâdeau.

Am mai văzut fofoloance în copilărie, nu a fost doar cea a doamnei Friț. Prin clasa a doua sau a treia, m-am înscris la prima mea poștă. Așa se numea procedeul. Consemnul ca să participi era: mut ca un pește. Cine nu știa să fie mut ca un pește, nu era primit la poștă. Se făceau verificări, erai pus la probe. Eu le trecusem. Cel care organiza poștele era un văr al unui coleg de clasă. Ne convoca sub un pod peste care trecea, de câteva ori pe zi, trenul. Tipul, poreclit Parașută, numele nu i-l mai știu, ne lăsa să îl așteptăm zece, douăzeci de minute. Îl așteptam cu încordare, probabil că făcea intenționat asta, să ne încălzească.

Ne sfiam unul de altul, mai hăhăiam noi, dar cu oarecare afectare.

Venea, în sfârșit, Parașută. Ne întreba dacă am stabilit ordinea. Nu, nu o stabiliserăm. De fiecare dată era la fel. Ne organiza, ne puneă câte unul în spatele celui alt. Chipuri transfigurate.

Unii erau la prima poștă, alții aveau ceva experiență.

Apoi ne puneă să scoatem banii în palmă. Îi arătam monedele încălzite în buzunare. Rareori hârtii. Dacă îndrăzneai să te prezinți acolo fără bani, sau cu bani puțini, erai ejectat de grup ca o măsea stricăță. Nu se negocia nimic, prețul era unul singur, prestabilit. Și erai amenințat cu bătaia de toți ceilalți dacă suflai vreo vorbă. Apoi Parașută se așeza pe o piatră, își așeza geanta pe genunchi, de unde

scotea o revistă cu femei dezbrăcate, dispuse în toate pozițiile posibile. Te prezentai în fața lui, tremurând, cu monedele de un leu în palmă, i le întindeai, le lua, le număra, trebuia să fie zece, după care Parașută, preț de un minut îți răsfoia revista în față. Nu aveai voie să o atingi, îl costase o avere, o cumpărase de pe piața neagră. Un minut, atât.

O vreme număra cu voce tare. Destul de repede. Prea repede.

Apoi, după ce adunase destui bani își cumpărase un cronometru pe care îl activa din momentul în care te prezentai în fața lui.

Cine mai avea bani, se așeza din nou la coadă. Alți bani, alt minut. La un moment dat Parașută se uita la ceas, gata, spunea, ca și cum femeile din revistă ar fi obosit, trebuia să se odihnească și ele, strângea revista, o învelea cu grijă într-o coală albastră, o strecura în ghiozdan, între caiete. Plecam tăcuți. Mai schimbam impresii. Unii preferau blondele, alții își fixau în minte vreo brunetă. Pizdulicile lor în schimb erau de o uniformitate copleșitoare, concluzionam noi.

Aiana (acum, dar și altă dată, când am mai reluat subiectul):

Tontule! Uite, ți-o bag în ochi, ventuză pe ochi ți-o pun. Am să-i fixez un aparat de taxat, zece lei minutul, mă umplu de bani.

Îți dai seama, că i-ai dat din banii casei lu' Parașută ăla? Că dacă puneai banii ăia deoparte, leu peste leu, azi îi încasam eu? Mă, dar pământăii mai sunt bărbații...! Da, da...! (Apoi, mimând visarea)

Știi când am văzut eu prima puță de mascul? Tot așa, aveam vreo patru ani, patru ani și ceva. Vine o pretină de-a mamei cu plodul la noi. Ăla, vreo trei ani, cred. Sau patru? Un bondoc, îngrășat ca un purcel numai bun pentru masa de Crăciun. Nici mâinile nu i se lipeau de corp, de grăsime, în jurul gâtului avea Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 44 45 grăsimea ca un fular. Buun. Mămăile stau de vorbă, al meu face căcuța așa, al meu papă așa, a mea e nemaipomenită, al meu este genial...! îl iau pe bondoc la mine în cameră, să ne jucăm.

Sărim coarda? sărim. Io, cinismu' în persoană. Ăla sare ca bidonu'

cu murături. Țopăie, dar nu poate desprinde ambele picioare de pe parchet. Mai mult lipăie, își trage curul în sus, dar curul nu se lasă, e mare, e de plumb. Mămăile beau cafele, lichioruri, dau înainte cu gura:

al meu face așa, a mea zice așa, al meu papă tot, pe-a mea o fac balerină... Ăstuia i se rup pantalonașii în fund de efort. I-i scot. Sunt mai mare, așa că prostovanul mă ascultă fără să crâcnească. Atunci îi văd masculului organu'. I-l analizez. Îi stârnesc și lui curiozitatea. Ne apucăm amândoi să îl analizăm, tragem de piele. Ăsta, parcă atunci își văzuse prima oară aparatul de pisat, stătea cocoșat peste puță, gâfâia, era ca o bilă de carne. Atunci îmi vine ideea să-i netezesc locul, așa că aduc foarfeca, să îi tai protuberanța, ca să analizăm ciucurul de carne mai bine. I-am spus, uite, eu nu am așa ceva și tot fac pipi.

Îi arăt și lui chestia mea. Se holbează, pune mâna, vrea să bage degetul... Poate că așa ar fi trebuit să fie și la el, numai că ai lui nu au observat până acum, nu și-au dat seama. Ia să facem noi ordine, să îndreptăm natura...! Când tocmai îi poziționam organu' în ghilotină, în ăsta se trezește instinctu' de conservare și începe să urle.

Mămăile sar amândouă, rup ușa.

Palme, urechi dezbârnate.

Aia plângea, urla, blestema.

Mama plângea, urla, blestema.

ăla urla și el.

Mă-sa îl pupa la organ, îi sufla între picioare. Puah!

Eu stăteam cu foarfeca în mână, gata să mă apăr. Chiar că nu pricepeam ce atâta tevatură pentru un sfârc de carne!

Niște tâmpiți!

*

Am adormit cu spatele la Aiana. Toată noaptea am visat-o pe doamna Titieni. Se ducea pe un culoar lung, lung și eu o urmăream din spate, îi vedeam gleznele tăind spațiul. Și apoi venea de pe un culoar lung, lung, îi vedeam pulpele înghițind spațiul. Dimineța eram frânt de oboseală, de parcă împinsesem bolovani la construcția piramelor.

7.

A doua zi era vineri: am stat în casă și am dormit. M-am sculat la unsprezece, am mâncat ceva și m-am culcat din nou.

Aiana plecase, muncea pe undeva, ceva nenormat, la o firmă de design vestimentar. Avea idei, avea imaginație, le folosea. S-a întors

seara târziu, mi-a spus că a întârziat puțin, îi era frică să intre în casă, că o să mă găsească mort. Așa cum îi spusese.

Dar eu eram tot muribund și am mai făcut câteva demonstrații că muribunzii sunt extrem de potenți. Viața se scurge din ei pe unde găsește vreo breșă.

Sâmbătă și duminică? Am băut shoturile marca Aiana. Un fel de adio mamă, dar mult mai grele. Numai stricnină nu era în combinații, ca să fim înțeleși. Ne-am ajutat unul pe altul să supraviețuim. Nu a fost prea rău, pot să spun acum, dacă tot am scăpat cu viață.

Aiana: Știi cum poți lupta împotriva răului din viața asta?

Suferind.

Luni m-am dus din nou la arhivele fostei Securități, dar din fața clădirii am făcut un ocol și am ajuns la Mall, am văzut un film. Era ceva cu Leonardo di Caprio care se combinase cu niște Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 46 47 tipi care agățaseră niște tipe fără inhibiții și împreună ajung la un castel care aparținea nu știu-cui, un unchi bogat al unei tipese din grup. Serena se numea tipa asta cu castelul. Buun. Aici pun ei de o petrecere cu măști, tipa asta, Serena, se combină cu Leonardo di Caprio. Serena asta se maschează în vampir și vine să sugă și ea ce poate de la jugularele celorlalți. Haiul mare.

Buun. Beau rom dintr-un butoiăș de lemn. Și apoi apar câteva vampirițe, ăștia se amuză. Numai că de data asta nu mai erau Serena și celelalte fete, ci vampiri adevărați. Care îi golesc de sânge pe unul câte unul. ăștia mor ca proștii. Un fâs.

Mărți, la fel. De data asta am văzut un film cu niște tâmpiți care vor să părăsească pământul ca să plece pe altă planetă, după ce au făcut harcea-parcea biosfera de baștină. Nu am stat până la sfârșit să văd dacă nu le explodează naveta spațială sub fund.

Miercuri am primit un telefon. De fapt, Aiana a răspuns. Era doamna Titieni care mă informa o-fi-ci-al că sunt așteptat la sediu, au apărut probe noi.

— Probe noi? Stați să vorbiți cu Albert. Îmi trece telefonul.

— A, doamna Titieni? Ce surpriză!

— A, domnul Radițki? Ce surpriză că ați răspuns la telefon.

V-am mai sunat de câteva ori. Treceți pe la sediul nostru, am găsit câteva lucruri care vă vor interesa. Măine dacă se poate.

*

Da, doamna Titieni avusese dreptate. Era aglomerat. Cei mai mulți erau bătrâni, își revedeau viața, de data asta prin prisma delațiunilor de la Securitate.

Nicio masă nu era liberă, parcă eram într-o sală de tribunal, fiecare era preocupat de dosarul său, de problema sa.

Miros greu, de praf. Și detergenți. Sau poate că dosarele acestea erau tratate cu ceva, să nu le mănânce șoarecii? Sau moliile? Posibil. Sau poate că așa miroase memoria, a praf de pușcă și a clor, pentru albire.

Doamna Titieni discuta cu un domn care gesticula foarte mult. Un agitat. Țsta turnase sau fusese turnat? Că nu știi care se agită mai tare?

Era limpede că nu era atentă la perorația tipului, încerca să îmi vorbească din priviri pe după el. Nu reușea, individul o asediase realmente.

Mă simt ca un idiot în acel zumzet, spart din când în când de câte o exclamație sau de câte o înjurătură moale.

E o intimitate de autogară de provincie în care sunt așteptate niște ipotetice autobuze. Și în care lumea se simte bine așteptând pur și simplu. Ar putea rezista așa o veșnicie. De unde mi-a venit ideea asta? Nu am habar acum.

Câteva tipe mânuiesc dosare, iar după cum se mișcă, căutând-o din când în când din priviri, sunt în subordinea doamnei Titieni.

Una dintre ele lasă un dosar în brațele unui tip care se ridicase să o întâmpine și mă ia în primire pe mine:

- Aveți număr de ordine pentru azi?
- Am, și nu am. Cred că am.
- Nu sunteți sigur?
- Nu, nu sunt sigur.

Chip de roboțel care nu se implică în ceea ce face. Frumoasă rău. Un oval al feței pe care îl mai văzusem undeva. Într-un tablou?

O întreb: Ați pozat vreodată pentru vreun pictor?

Nu înțelege.

Dacă a fost model pentru vreun pictor...? Sau măcar pentru un fotograf?

Râde. Nu, nu a fost. Își retrace zâmbetul. Devine circumspectă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 48 49 Aș fi vrut să îi spun că eu sunt fotograf la un studio care încă nu s-a deschis, dar care va fi celebru peste o vreme, mai ales dacă va avea modele ca ea. Dar nu mai apuc, un individ de la o masă de alături o ia de braț și îi explică că el în perioada dintre anii și anii a avut domiciliu forțat nu știu-unde și că îi lipsesc niște dosare...

Sub halatul albastru intuiesc formele de cascadă ale trupului.

O urmăresc cum pleacă, șoldurile zvâcnesc sub halatul prea strâmt. Doamne!

Doamna Titieni încă se luptă cu individul care încerca să îi demonstreze ceva, gesticula de parcă ar fi dirijat un cor de maimuțe și voia să le capteze atenția cu agilitatea sa.

Vreau să plec.

— Domnule Radițki! Domnule Radițki!

E doamna Titieni, care s-a smuls de lângă individul enervant și vine spre mine. Ține o urmărește continuându-și perorația.

— E aglomerat azi, vezi... Uite, ia cheia și mergi la mine acasă. Pe masa din sufragerie găsești un dosar. E ceea ce te interesează, cred. Eu vin mai târziu, avem mai multă treabă azi, mutăm și niște arhivă dintr-un depozit în altul.

Individul agil a ajuns lângă noi, continuă să dea din mâini, să explice ceva. E nervos și cred că și iritat pentru faptul că a fost lăsat să vorbească singur. Pe mine mă ignoră, o ia de braț pe doamna Titieni. Față placidă, uscată, mandibula i se mișcă precum cea a unei păpuși de lemn la teatrul de marionete. Dacă nu ar avea sonor, ai putea descifra ceva inteligibil în mișcarea mandibulei. Dar vocea dogită îl face și de neînțeles și antipatic.

— Cine-i...?, întreb.

— Academicianul Carp-Ionescu, chimist recunoscut...! Vrea să

își fabrica un trecut de urmărit de Securitate, dar nu l-a băgat nimeni în seamă atunci, că a fost un oportunist notoriu. Îi făcea lucrări de chimie tovarășei... Vine zilnic și cere dosare, doar, doar va găsi vreo referință și despre el. Zice că nevastă-sa, care l-a părăsit la un moment dat, l-a turnat și ea. Închipuiri. L-a părăsit de plicticos ce-i...! I se năzare uneori că a fost și consemnat, arestat la domiciliu de Securitate, susține că a fost anchetat, torturat și acuză pe toată lumea că i s-au șters probele.

Și vrea să ceară și drepturi bănești pentru asta...!

Individul se interpune între mine și doamna Titieni, ca un iepuroi – de unde mi-a venit comparația asta? – care scurmă cu picioarele dindărăt o movilă de pământ, împrôșcând totul în jur.

Individul: Doamnă este impardonabil ce se întâmplă...!

Impar-do-nabil! Și eu, eu, după o viață dedicată științei și umanismului, în cele mai grele condiții de afirmare a ideilor și când libertatea, da, libertatea de exprimare și de creație ne-au fost refuzate sis-te-ma-tic, ce o să primesc, în sfârșit? Ce merit eu pentru toate acestea, te întreb mult prea stimată și prea frumoasă doamnă? Ce merit eu pentru toate sacrificiile mele?

Mă grăbesc să îi răspund eu în locul doamnei Titieni. O fac clar, ca să nu existe niciun dubiu:

— Un căcat!

8.

Pe pat mă aștepta un dosar în care era ordonat un teanc de scrisori. Un scris relaxat, litere mari, cu mici înflorituri la fiecare codiță de la **g** sau de la **f**. Dar și de la **j**. Am mirosit scrisorile:

era mirosul de mucegai și praf, din arhivele din care fuseseră smulse recent, amestec letal pentru alergici. Și am recunoscut la adresă scrisul mamei. Era același scris de pe biletul pe care l-am găsit acasă, după accident.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 50 51 „Dragul meu, nu sunt supărată că ai plecat de acasă, cândva oricum s-ar fi întâmplat; sunt supărată că nu ai făcut nici cel mai mic efort să înțelegi dragostea mea specială pentru tine. Ai plecat ca și cum ai fi fugit de mine, urându-mă

poate. Deși nu o merit, să știi. Poate că o să avem timp în viața asta să îți spun povestea mea, povestea ta, ele sunt parte inseparabilă, oricât ai crede că lumea începe cu tine, că poți să te detașezi de biata mea soartă. Doamna Friț mi-a spus că nici pe ea nu ai salutat-o la plecare. Și femeia asta a avut grijă de tine, ca o adevărată a doua mamă, o adevărată bunică. Dragă Albert, sper că ajungi acasă înaintea mea, că lumea ți se va părea prea largă, ca să te regăsești în ea. Și nu uita, tu trebuie să îți continui studiile, nu îmi pot imagina că fiul meu se poate mulțumi doar cu absolvirea unui biet liceu... „Și așa mai departe.

Eu am plecat de acasă pe 4 februarie. Mama a descoperit fuga mea la vreo două săptămâni, când se întorsese dintr-o excursie mai lungă, în țările arabe. Am găsit, în cutia de scrisori, o vedere din Egipt trimisă mie și care ajunsese mult după întoarcerea ei.

Apoi, în martie, mama a plecat din nou, în ultima excursie, înaintea accidentului, undeva în zona Beneluxului.

Aiana (când i-am spus, altă dată): Da, băiatu', am înțeles, locuiai singur și ai fugit de acasă... Asta e culmea la care ajunge un tip rebel. Să fugi de tine însuși, da!

Biletul era datat 17 aprilie și era pus pe hol, pe o fotografie înrămată în care eram amândoi, fericiți, undeva într-un parc zoologic, în fața cuștii unui urs adormit. Cred că eram undeva în Moldova, la Piatra Neamț dacă nu mă înșel, atunci când mama m-a dus într-o excursie educativă, să văd casa lui Ion Creangă.

Și niște mănăstiri, pe care acum nu le mai pot distinge dintre altele. Nu am amintiri prea multe din acea excursie. Da, în zona gării era o căprioară din metal din gura căreia curgea apă. Am vrut să beau, dar mi s-a făcut frică, am avut impresia că se mișcă, că ar putea să mă muște de nas. Mi-au rămas în minte mai mult călătoria cu trenul și faptul că am vomitat tot drumul, și la dus, și la întors. Stăteam pe holul vagonului murdar, cu geamuri crăpate și mă chinuiam să scot din mine stomacul, ficatul, inima și plămânii. Tot. Mama a plâns tot drumul de întoarcere, mă strângea la piept. Credea că o să mor. Când am ajuns acasă, o doctoriță care m-a pus să scot limba și m-a palpat pe burtă a dat un verdict sec, care, paradoxal, a liniștit pe toată lumea:

vărsat de vânt.

În fotografie am pantaloni scurți, albaștri, teniși albi, șosete albe și un tricou pe care este imprimat un Tom care fuge după un Jerry care nu se vede, e, probabil, pe partea din spate. Pentru moment șoarecele pare să fi scăpat. Am o mutră de copil răzgâiat, mofturos, cred că dacă aș avea unul ca ăsta i-aș arde scatoalce ca să-l domesticesc. Copiii mei trebuie să fie un fel de mici Rambo care se luptă cu toată lumea, care dau cu flit tuturor plicticoșilor de pe lumea asta. Vreau să le dau drogul de mici, ca să aibă sângele fierbinte. Aiana a zis că sunt nebun. Totuși, la o adică, și ea i-ar vrea tot așa. Deși, completează Aiana, numai tâmpiții își doresc copii. Nu se miră că și eu mi-i doream.

Aveam, în fotografie, vreo opt ani.

Mama era îmbrăcată într-un sarafan negru, avea o bluză albă, cu un guler opulent, din macrameuri. Ochi triști, de femeie neînțeleasă, dar care nu se înțelegea nici pe sine. Buzele senzuale le-am moștenit și eu. Urechile mici, delicate, lipite de cap. Părul negru, ondulat natural, era legat într-un coc fals. Un semn, ca o petală de floare, pe tâmpla stângă. Nu i-o remarcasem până acum. Un trup conturat, suplu. Frumoasă. Dacă aș întâlni o tipă ca ea, m-aș îndrăgosti ca un nebun, mi-am spus. M-am pișcat, ca să mă trezesc.

Biletul l-am găsit după ce m-am întors de la sârbi, de la muncă. Sau după întoarcerea din morți?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 52 53 Era în mai, pe 17. Anul? 1999.

Accidentul de autocar din Austria avusese loc în aprilie, pe 21.

Mama fusese înmormântată pe 30 aprilie în cimitirul din Berevoiești. Fără să aibă pe cineva din familie aproape. Dar care familie? Doar doamna Friț fusese de față.

Mi-am aprins o țigară.

Am căutat în dulapul din bucătărie ceva de băut. Era. Am umplut un pahar mare cu vodcă.

Am băut jumătate, cu înghițituri mici, să simt asprimea băuturii pe gât.

Am desfăcut primul plic. La destinatar, o adresă din Stockholm,

strada Prästgatan, nr. 39. Nu era nicio șampilă, nimic. Scrisorile erau dactilografiate, literele erau inegale, mașina de scris se vede că era uzată. Numai că în fiecare plic era și o variantă în engleză a scrisorii, cu scrisul mamei, litere mari, caligrafice.

Eram derutat.

Vikingul meu, sunt două zile de când ai plecat și parcă ai luat toată lumea mea cu tine. Am încercat să ies din casă, dar parcă aș ieși din sine, așa de greu îmi e. Mi-am luat câteva zile de concediu, vreau să prelungesc starea, să nu ies din poveste atât de brusc. Ascult muzica pe care mi-ai lăsat-o, muzica noastră. Queen, bineînțeles. You're My Best Friend mi-a înfierbântat acul pick-up-ului. Și Let It Be. Și Mourir d'aimer cu Charles Aznavour. Și All hung up in your green eyes, îți amintești? Te-am urmărit cu gândul. Deși în lumea ta gândul meu pare să fie ca o substanță insolubilă, ca o bucată de plută care are și nu are consistență. Și mi-e frică. Mi-e frică. Mi-e frică. Te rog să ascuți și tu muzica noastră. Dacă aș ști că o faci, m-aș simți conectată la lumea ta, la tine, m-aș umple de tine, de iubire, ascultând You're My Best Friend. Vikingul meu drag, trimite-mi un gând, un rând. Să mă agăț de el, să plutesc.

A ta, pentru totdeauna, Albertina Scrisoarea era datată 4 septembrie 1979.

Am băut restul de vodcă. Era amară. Mi-am mai aprins o țigară. Dacă m-ar vedea doamna Titieni că fumez în dormitor, m-ar strânge de gât. Dar ce mai conta? Trebuia să sfârșesc și eu în vreun fel.

Porcule, ieși afară pe balcon!

Stimată doamnă, așa vorbești cu un biet orfan, un copil al unei Europe pe ducă, fără soartă?

A doua scrisoare era mai scurtă și era datată 2 octombrie 1979.

Era subliniată cu o culoare roșie, cineva făcuse câteva adnotări, greu de descifrat, pe o margine.

Vikingul meu, a trecut aproape o lună de când ai plecat. Sau de când m-ai părăsit? Cea mai grea lună din viața mea, te rog să mă crezi. Te rog să îmi dai un semn, că ai ajuns cu bine. Atât, doar: un semn.

Dacă îmi scrii doar un rând și îmi spui că afară plouă, că afară

ninge, voi considera că citesc cele mai frumoase cuvinte de pe lumea asta. Dar să fie scrise de tine. Te rog. Sper că nu ai pierdut adresa mea: Strada Parcului, nr. 17. O scriu din nou, ca să fiu sigură că o ai.

A ta, Albertina Pe margine, cu culoarea roșie, am reușit să descifrez un număr:

Indicativ 00417, apoi, mai lăbărțat, scria prelucrare date în sistem intern. Nu îmi spuneau mare lucru aceste cuvinte.

A treia scrisoare era datată 10 octombrie 1979 și era subliniată în întregime cu aceeași culoare. O pată neagră, de cafea probabil, se lățea pe jumătate din prima pagină. Pe margine era același scris lăbărțat: discuție în rețea. obiectiv defect. de revizuit sistem. După cum arătau cuvintele, fuseseră scrise în trei reprize diferite. Mai erau câteva lucruri scrise, aproape șterse, greu de descifrat:

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 54 55 Dragul meu drag, simt că nu mai am suflet, că inima mi s-a sleit. Ascult muzica noastră și urlu cu gura închisă. Sărut fotografia ta – cea făcută la Sinaia, anul trecut, când tu ai fost atât de bun și mi-ai iertat rătăcirea! – și parcă simt ceva din căldura trupului tău. Dacă voi înnebuni, să știi că am înnebunit din dragoste pentru tine. Stau în genunchi și cerșesc un semn! De la tine sau de la Dumnezeu.

Când iubești, e totuna. Nu am fost un om prea credincios, dar acum îl rog pe Dumnezeu să fie de partea noastră.

A ta, Albertina Scrisoarea a patra era mai lungă, de două pagini. La fel, era subliniată. Cu o agrafă de birou era atașat un bilețel pe care erau câteva cifre și două nume: 167 / Stângaciu și cod 1335 / Turcu.

Pe margine, la fel, erau scrise câteva lucruri greu de înțeles. Era datată 28 octombrie 1979.

Vikingul meu, dragul meu Olaf, nu am primit niciun semn de la tine. Am deseori presimțiri negre, că ai pățit ceva și acest lucru mă înnebunește. Umblu fără rost pe străzi, de parcă te caut aici, dragul meu. Am avut impresia de câteva ori că te văd pe stradă, chiar am urmărit un bărbat, care îți semăna, până i-am atras atenția și am constatat că era doar o iluzie. Mi-am luat un concediu medical la serviciu, parcă nu mai sunt capabilă de nimic din cele pe care le făceam

înainte. Mă uit la oameni și văd numai caricaturi de oameni. Fețe mâhnite, chipuri gri, ochi inexpressivi. Oare așa erau dintotdeauna și nu i-am văzut eu? Am apelat, în ultima instanță, la ultimul lucru pe care voiam să îl fac. Am fost la Centrală și am întrebat pe Nils, colegul tău, de tine. Mi-a spus că nu știe nimic, că se va interesa. Știu că nu o va face, nu-mi pot ierta acum slăbiciunea de a-l căuta și de a-l întreba. M-a invitat să luăm cina împreună și l-am refuzat, evident.

Mi-a scris numărul de telefon pe un petec de hârtie și mi l-a dat, invitându-mă să îl caut, când o să te uit pe tine. M-am simțit jignită, umilită, i-am aruncat hârtia mototolită în față, nu îl voi mai căuta vreodată. Chiar dacă e singurul care ar putea să îmi dea o veste despre tine. Te implor să îmi scrii un rând. Un singur rând.

Și să-mi spui că trăiești.

A ta, Albertina Telefonul meu suna din minut în minut, însă era pus pe vibrație. M-am uitat, era Aiana. Ce să-i spun?

— Alo! Da. Sunt cu mama!

— Poftim? Nu, nu m-am dilit. Discutăm.

— Ce discutăm? Îi povestesc mamei despre Stephen Hawking și despre teoria sa privind călătoria în viitor, care nu are încă o rezolvare, e doar o însăilare de teorii vane. Și mama este de acord cu asta, e în temă, mă surprinde chiar. Știi, Aiana, am ajuns singur la concluzia că viitorul este un trecut neexplorat încă, așa că vreau să îl întâlnesc pe Stephen Hawking, să îi vând pontul.

Că dacă îți amintești ceva, de fapt, după logica asta, având în vedere și circularitatea timpului, tu călătorești în viitor. Te-ai prins? Lui Stephen Hawking îi cer un milion de dolari pentru soluția pe care i-o ofer. E prea mult? Mama zice că nu, că e o idee revoluționară.

Nu, n-am tras nimic pe nas, n-am mâncat nici ciuperci colorate, nici nu m-am intersectat cu trenul la trecerea de nivel...

Mama zice că... Aiana, ai s-o cunoști, răbdare. Nu-i politicoș să vorbesc prea mult cu tine, acum când ne-am revăzut după atâta vreme. Te rog să faci rost tu de numărul de telefon al lui Hawking, eventual poți să îl previi că îl voi căuta...

Următoarea scrisoare era din 11 noiembrie 1979. Scrisoarea în

original, în limba engleză, era scrisă pe o foaie ruptă dintr-o Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 56 57 agendă, cu litere tremurate. Varianta dactilografiată era pe o hârtie aproape gri, scorțoasă. Ambele variante erau subliniate, în întregime, cu culoarea roșie. Pe margini erau mai multe însemnări, greu de descifrat. Revenea un nume: Stângaciu.

Dragul meu Olaf, de o săptămână mă simt foarte rău, amețeli, am căzut pur și simplu pe stradă, mi-am pierdut puterile. M-am dus la medic azi și nu știu dacă e bine sau e rău ce îți spun: sunt însărcinată. Am depășit două luni, mi-a spus medicul. Te rog să îmi dai un semn, cel mai mic semn. Numai un cuvânt de la tine m-ar scoate din situație, m-ar motiva să trăiesc mai departe, să lupt. Ai putea să îmi telefonezi la numărul pe care ți l-am dat, e al unei bune prietene.

Și să-i spui ei măcar că nu m-ai uitat. Dragul meu Olaf, întinde-mi o mână. Am nevoie. Am nevoie. Am nevoie.

Albertina Suna telefonul mai să sară de pe masă. O dată, de două ori, de trei ori. Prelung. Nu era Aiana, era doamna Titieni.

— Nu ai leșinat?

— Nu am leșinat.

— I ngratule, atât ai de spus după surpriza pe care ți-am făcut-o?

— S e zice că destinul ți-e scris, dar sunt oameni care își scriu ei înșiși destinul. Alții se nasc pe lumea asta doar ca să scrie destinul altora sau alții, cei mai mulți, trăiesc un destin străin, pe care alții îl scriu cu o indiferență criminală. Despre asta e vorba?

— Poate. Dar nu pot să te urmăresc. Eu trăiesc, totuși, într-o lume concretă. Foarte concretă. Mai concretă chiar decât o discuție cu domnul Carp-Ionescu, după cum ai văzut.

Și tot ea: Vezi că i-am spus domnului Carp-Ionescu că ești băiatul care aduce pizza, că erai întâmplător pe aici, că nu am habar cine ești... A făcut o criză de isterie, a urlat. Nu se aștepta să afle așa de repede răspunsul la așteptările sale...! Acum e pregătit să dea în judecată guvernul, președinția și serviciile de Securitate, pentru afrontul primit. Oricum, a povestit pe aici, cui voia să îl asculte, că după ce vechea Securitate i-a distrus cariera, noua Securitate îl

monitorizează ca să îi distrugă nervii și că Securitatea are oameni peste tot, chiar și aici, care sunt puși să îi facă zile fripte...! Unul tocmai l-a înfruntat mai înainte, dar el e hotărât să meargă mai departe, nu se lasă cu una, cu două...!

*

Scrisoarea următoare era din 24 noiembrie 1979. Plicul avea ștampila Poștei Române, ca și precedentele, dar e limpede că nu plecase vreodată din țară. Și abia acum am descoperit că expeditorul, pe plic, nu era Radițki Albertina, numele mamei, ci mereu altul, nume comune de genul Popescu Maria sau Ionescu Georgeta. Albertina se ascundea de serviciile de Securitate, e limpede, voia să le păcălească în vreun fel.

Dragul meu Olaf, lipsa ta de reacție mă face să mă sufoc efectiv. Nu știu ce voi face cu sarcina, e o grea responsabilitate pentru mine, să decid singură. Te implor să îmi dai un semn. Te implor. Sunt la capătul puterilor. Sunt atât de singură, sunt atât de neputincioasă, încât am senzația că nu ne-am întâlnit vreodată, că am intrat eu în soarta altcuiva, că trăiesc ceva exterior, ca un vis urât din care aștept să fiu trezită. Te implor, dă-mi un semn.

Albertina Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 58 59 Exista și un post scriptum:

Astăzi m-a căutat Nils. Mi-a spus că ai vorbit la telefon cu conducerea Centralei și că te pregătești să pleci – dacă nu ai plecat cumva – în Canada, cu un nou proiect. Nu l-am crezut, sunt sigură că vrea să ne intoxice relația. Îl detest, să știi. Albertina Scrisoarea de pe 2 decembrie 1979 era, de asemenea, subliniată și adnotată. Nu înțelegeam mare lucru din cifrele și cuvintele scrise apăsate. Pe plic era aceeași adresă la destinatar, la expeditor era un nume nou, de bărbat de data asta, Mihai Gașpar. Iar ștampila poștei nu mai era din București, ci din Brăila.

Dragul meu Olaf, ghețarul meu, nu am primit nicio veste de la tine. Cei din jurul meu îmi cer cu autoritate să scap de sarcină. Am refuzat. Nu știu ce se va întâmpla cu mine, cu copilul nostru, dar sunt decisă să merg până la capăt. El va trăi. Poate că și eu. O vreme nu voi fi

la aceeași adresă, încerc să mă protejez. Dar tu scrie-mi, dacă vrei să îmi scrii, acolo, o eventuală scrisoare îmi va fi adusă. Nu mai cred decât în Dumnezeu. Și în viața care se înfiripă în mine.

Albertina care cei din jur? Ce le păsa lor? Nu înțeleg.

Mi-am mai turnat un pahar cu vodcă.

Următoarea scrisoare era din 6 februarie 1980. Ștampila poștei, aplicată pe plic, era din Caraș-Severin, iar la expeditor era trecut un alt nume, Maria Moruzan.

Dragul meu Olaf, nu mai am nicio speranță. Ți-am trimis o scrisoare expedită din RSF Iugoslavia, din orașul Kladovo, am trecut-o acolo prin cineva. M-am gândit că poate corespondența noastră este scurtcircuitată cumva, de asta am încercat o variantă. Suport greu sarcina, dar asta e o problemă care mă privește numai pe mine. Să știi că deja comunicăm, îi simt pumnișorii, mă lovește pe dinăuntru. E băiat, sunt sigură. Nu știu ce să mai spun. Simt că vorbesc în gol, sau ca și cum aș vorbi sub apă, nu mă aude nimeni. Poate că îți voi mai scrie, poate că nu. Simt în mine un om nou, care privește cu alți ochi lumea din jur. Și omul acesta e mai puternic decât cel de dinainte.

Albertina Doamna Titieni intrase în casă și eu nu auzisem nimic. Nici cheia în ușă, nici ușa, nici când intrase în dormitor. Mă privea cu un zâmbet care îi acoperea întreagă fața.

— Domnule, puteam să te împachetez și pe tine, cu tot cu casă. Prin ce lumi bântui?

— T tocmai mă chinui să ies în lume, bat cu pumnii în porțile cele mari. Dacă nu mi se vor deschide, le voi dărâma.

Da, doamna Titieni citise scrisorile.

Defect profesional?

— Nu, dar trebuia să știu ce îți furnizez. Și să știi că am făcut o il-e-ga-li-ta-te. Nu e voie să scoți documente originale din instituție. E o chestiune penală.

I-am sărutat mâna. I-am mușcat mâna. I-am mușcat umărul.

Am mușcat-o de obraz.

I-am scos rochia vaporosă.

— Vreau să mă naști tu. Te rog, vreau să mă naști tu. Te implor

să mă naști tu. Acum aleg eu să mă nasc. Și cine să mă nască.
Atunci a fost o întâmplare. Atunci a fost o nenorocire. Da.
Am rămas îmbrățișați.
Am și ațipit, cred. Se însera.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 60 61 *

— Nu-mi mai spune doamna Titieni. Spune-mi Paula, acesta e numele meu din buletin. Sau spune-mi Ortansa, numele pe care mi-l dăduse bunica, era numele ei. Îmi spunea Ortănțița.

Nu e nostim? Or-tăn-ți-ca!

— Dacă ți-aș spune Titi? De la Titieni... Ar fi numai al meu.

A rămas pe gânduri. Apoi se decise: Așa să fie.

Titi a scos două pahare cu picior, înalte și a desfăcut o șampanie.

— S a nu treacă anonim botezul.

— Al tău? Al meu?

— Mai contează?

Am mai desfăcut încă un plic. Era din 29 martie 1980 și era o ilustrată cu Munții Bucegi. Ștampila poștei era din Codlea. Și e pentru prima oară când pe plic apare numele Radițki Albertina.

Și o adresă din Codlea, strada Fermelor, nr. 14. E adresa care apare și pe actul meu de naștere.

Olaf, dragul meu viking, ține-mi pumnii. În câteva zile va veni pe lume copilul nostru.

După semne este băiat. Aș vrea să îți semene. Dacă mi se va întâmpla ceva, te rog să ai tu grijă de el. Pentru că el va trăi, indiferent de ce se va întâmpla în jur. Să știi că te iubesc încă, așa cum îl iubesc și pe el.

Albertina.

Eu m-am născut pe 4 aprilie.

Hai să bem pentru asta.

Șampania era prea dulce pentru gustul meu, de asta mi-am mai turnat un pahar cu vodcă.

Telefonul meu vibra din minut în minut.

— Nu răspunzi?

— E destinul. Numai el insistă așa. Și lui nu poți să i te sustragi.

Când reîncepe să vibreze telefonul, răspund:

— Da, da, Aiana. Am fost răpit. Nu știu câți sunt, nu știu unde m-au dus. Dar sunt mulți, te asigur și sunt bine organizați.

Și sunt duri, nu au sentimente. Folosesc șocuri electrice la unghii, la tălpi. Da, mi-au pus pe ochi o banderolă neagră, m-au legat fedeleş și m-au purtat cu mașina câteva ceasuri.

Au acționat la pont, știu totul despre moștenirile mele. Poate că ești și tu implicată? În prima fază, să știi, m-am gândit și la această posibilitate...

Nu, nu vreau să te jignesc, dar când ești în situație disperată, nu mai poți controla gândurile, cauți să te aperi și scormoni în profunzime, pui totul pe masă ca să ai ce elimina mai apoi.

Deci nu ești implicată, bine, te tai de pe lista cu supoziții...

Îți dai cuvântul de onoare? Te cred, bine.

Da, cer despăgubiri uriașe. Vor inclusiv milionul de dolari de la Hawking. Or, despre asta numai cu tine vorbisem și cu mama.

Să am mai multă încredere în tine decât în mama? Iau în calcul și asta, însă mai am nevoie de niște argumente.

Da, am mâinile legate, picioarele îmi sunt prinse în butuci.

Da, un răpitor mai milos îmi ține telefonul, să pot vorbi. Mulțumesc, domnule răpitor, sunteți foarte amabil...! Sau poate că nu e milos? Vrea doar să vadă dacă nu mă dau de gol, să deconspir locul în care îmi țin averile? Poate că te vor încolți și pe tine, te rog să fii tare. Uite, acum unul îmi desface fâșii de piele de pe spate și îmi presară sare. E îngrozitor, Aiana, ce mi se întâmplă.

Nu, nu anunța poliția, e prea târziu, e prea delicată situația. S-ar putea să îi înfurie și să mă omoare. Ai milă. Adio!

— E Aiana, i-am spus lui Titi. E sora mea geamănă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 62 63 – Chiar soră? Și geamănă...?

— Da, chiar așa, geamănă, numai că suntem din mame și tați diferiți. E un caz special, medicina încă nu i-a dat de capăt, dar s-au făcut progrese.

*

— Mai ai câteva scrisori, nu le citești?, întreabă Titi.

— M i-e frică. Ar trebui să iau contact cu mine însumi și mi-e frică. Dacă nu rezist? Dacă nu mă recunosc? Dacă nu semăn cu fotografia aceea în pielea goală, de la câteva zile, sau de la câteva săptămâni, în care plodul privește cu ochi bonți spre obiectivul aparatului în timp ce puța i se țuguiază și el râde tâmp?

— Ai o asemenea poză?

— Am, sigur că am. Că am trăit și eu ceva din copilăria copilului universal, cum zicea profesorul meu de literatură.

Titi a dat cearșaful deoparte.

Vrei să te așezi în poziția aceea? Vreau să văd cum îți stătea.

M-am așezat cu burta în sus. Apoi am încercat să duc un deget de la piciorul stâng la gură. Am reușit.

*

Plicurile erau prinse cu agrafe de birou de scrisori. Următorul plic era trimis, după ștampila poștei, din Ploiești. Scrisoarea era datată 30 mai 1980.

Dragă Olaf, nu am putut să îți scriu o vreme, mi-a fost greu de tot. După naștere am rămas în spital două săptămâni cu niște complicații medicale. Dar băiatul nostru e sănătos, crește, prinde în greutate zilnic. I-am pus numele de Albert. Dacă primești acest mesaj, numai de piatră să fii să nu dai un semn. Și tu nu ești de piatră.

Ești oare un ghețar din nord? Ce ar putea să te topească, dacă nici gânguritul copilului tău? Aștept. Cred că așteptarea a devenit pentru mine un viciu.

Albertina Mai erau câteva scrisori. Ultima era din 12 septembrie 1987.

Era singura care nu avea niciun fel de însemnări, nu era subliniată.

Erau, de fapt, câteva rânduri scrise din viciul așteptării, sau din viciul de a scrie scrisori. Către niciunde, către nimeni.

Dragă Olaf, îți mulțumesc că prin simpla ta prezență cândva în viața mea mi-ai dat sentimentul că sunt în contact cu lumea întreagă. Tu ai fost întreaga lume pentru mine. Dacă ai apărea acum în viața

mea, din nou, m-aș speria. Cred că de fapt tu nici nu ești, eu te-am inventat cândva, când aveam nevoie de o iluzie de sprijin. Îți mulțumesc că m-ai ajutat să visez. Nu-ți mai spun nimic despre Albert.

Nimic nu vă leagă, de fapt. Nici măcar un gând, nici măcar un rând de scrisoare. Niciun cuvânt. Adio.

Albertina *

— Ce ai înțeles din toată povestea asta?, mă întrebă Titi.

Privea mișcarea peștilor din acvariu, erau câțiva pești colorați care își smulgeau unul altuia coada. În joacă. Sau își disputau spațiul vital?

— Că am fost născut din mamă fecioară, că tatăl meu a fost o iluzie și că eu sunt... Ce sunt? Asta am descoperit, după toată aventura asta. Nimic.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 64 65 – Mai concret, îmi spuse Titi. Scrisorile nu au plecat niciodată din țară. Au fost reținute de Securitate. Tatăl tău, ipoteticul tău tată, nu a știut niciodată de tine, nici nu avea cum.

— Nici scrisoarea trimisă din Iugoslavia nu a ajuns? Măcar aia... spun eu cu speranță.

— De vreme ce apare în pachetul ăsta, e limpede că nici aia nu a ieșit din țară. Cel care trebuia să o ducă în afară o virase spre servicii. Mama ta știa cam care erau limitele libertății, dar se iluzionase la un moment dat că poate păcăli serviciile... Bun, să zicem că scrisoarea ar fi trecut granița... Dar cine poate garanta că tatăl tău, mă rog, numitul Olaf, mai era la aceeași adresă? Că nu era plecat în Canada, cu o misiune, cum spusese nesuferitul de Nils. Cel care o curta insistent pe maică-ta.

— Asta înseamnă că tâmpitul de Șobi a avut dreptate. Am și eu un tată. Am crezut că sunt altfel, că sunt deosebit, unicat, excepție...

Ei, bine, nu sunt. Tată, vikingule, s-a făcut praf aisbergul pe care pluteam, s-a dus dracului misterul concepției imaculate!

Aiana (altă dată; luându-și mutra unei prezentatoare teve care se ocupa cu tot felul de surprize stupide, vorbind pe două voci;

țuguindu-și buzele, nostim de tot): Doamnă, dumneavoastră ați

abandonat o fiică, la colț de stradă...? (răspunsul cu o voce mai groasă, de fumătoare): Da, am avut necazuri, n-am avut cu ce să o cresc...! Doamnă, dumneavoastră ați abandonat un băiat, avea doar două luni, în ușa unei biserici...? Da, bărbatul cu care l-am făcut m-a abandonat, m-a păcălit...! Doamnă, acum țineți-vă bine...! Acum douăzeci și... de ani ați a-vortat un prunc, în trei luni de sarcină, și l-ați aruncat într-o toaletă turcească din halta Mă-gu-re-le...? Da, aș fi vrut să-l nasc, dar n-am avut condiții, plus că sufeream de acumulare de gaze și astea au antrenat fetusul...! Da, doamnă, copilul a scăpat... Trăiește!

Copilul este aici...! Și se numește...? Se numește...? Albeeert!

Puteți să îl îmbrățișați. Ta-na-na-naaa!

*

— T u nu ai citit nimic din dosarele pe care ți l-am dat data trecută, nu e așa?

— Nu, atunci abia am descifrat conturul trupului tău prin halatul albastru. M-a tulburat și nu am mai văzut literele.

— Păcat. Pentru că nu ai aflat totul, îmi spusese Titi. M-am uitat mai atent în dosarul mamei tale. Și am descoperit un lucru care o să te facă să uiți tot ce ai aflat până acum. Mama ta a lucrat, de fapt, în structurile Securității. Cu contract. Cu bani încasați lunar, la un moment dat.

*

Telefonul zbârnâia și se dădea de ceasul morții ca un câine în lanț. Aiana.

— Ai aflat unde ești? Ți-au eliberat măcar mâinile?

— Nu, Aiana. Sunt culcat la pământ, un individ îmi ține piciorul încălțat cu bocanc pe capul meu. Îi văd talpa, poartă numărul 46 și scrie Navy Greyhound, dacă nu mă înșel e vorba de bocanci de luptă americani.

— Rezistă. Suntem pe urmele tale. Televiziunile transmit din zece în zece minute situația acțiunilor întreprinse pentru căutarea ta.

Au fost aduși câini specializați în căutări de acest tip tocmai din Budapesta, dronele circulă prin aer și piaptână pământul centimetru cu centimetru. Te vom găsi. Rezistă, eroul meu, rezistă.

— Aș putea să îți spun că pe tâmplăria geamului scrie Veka KMG
– Das Qualitätsprofil, dacă asta poate să vă ajute cu ceva.

— Da, orice amănunt e important. Consiliul Suprem de Apărare a Țării s-a întrunit în sesiune de urgență și discută situația. Întrebarea care îi frământă pe toți acum e care servicii secrete se luptă în jurul dispariției tale, pe cine ai deranjat, cât de tare ai făcut-o. Deja ai ajuns un personaj ubicuu, au apărut Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 66 67 variante cu tine la o mănăstire din Vâlcea, apoi ai fost văzut la un cazinou din Constanța, ca în același timp să fie semnalată prezența ta la un miting aviatic la Cluj. Pistele astea false ne fac cel mai rău. Important e că ești în viață.

— Da, Aiana, nu vor scoate nimic de la mine, le-am și spus deja că eu sunt un om sincer și recunosc doar un singur lucru, că doi și cu doi fac patru.

— Dar unul nesincer cât ar spune că face?

— Poate cinci, poate mai mult. E în funcție de context. Și după cât de tare îți scormonesc ăștia cu cleștele înroșit în foc în carne.
9.

Titi îmi scoate din geanta ei de umăr un dosar. E plin de adnotări cu albastru, cu verde, cu roșu. Cifre și coduri. Nume.

Numele de cod al Albertinei era Sabina. Așa îmi spune Titi.

Iau o pagină la întâmplare, dintre cele puse în fața mea de Titi.

Citesc și încerc să mă scufund într-o realitate care mă aruncă afară însă, așa cum apa aruncă un dop de plută.

Notă de analiză a informatorului SABIN A din 25.07.1978.

„Informatorul SABIN A în vârstă de 26 de ani, recrutat în anul 1977, a fost preluat în legătură în anul 1978. Din analiza muncii informatorului cu organele de securitate am desprins că este valoros prin informațiile pe care le furnizează. În ceea ce privește atașamentul față de noi, apreciez că îl face din interes practic, pentru a-și consolida situația profesională în cadrul biroului de turism pentru extern, pentru facilitarea plecării în străinătate și pentru îmbunătățirea condițiilor materiale. Pentru viitor este necesar să se acorde o mai mare atenție verificării informatorului SABIN A, în funcție de care se va aprecia și

dirijarea lui pe lângă anturajul din țară și posibilitatea folosirii în afară”.

De unde știe că Sabina asta e mama mea? Știe. Sunt documente la pachet, în dosar. Să am răbdare.

Citesc mai departe: Raport cu propuneri de instruire contrainformativă și cu sarcini a informatorului SABINA din 9.06.1977.

„Din verificări a reieșit că SABIN A are o atitudine loială față de țară și regimul socialist din țara noastră, iar în relațiile cu organele noastre a dovedit corectitudine, sinceritate și receptivitate față de sarcinile care îi sunt încredințate manifestând preocupare pentru rezolvarea acestora. Până în prezent în acțiunea operativă cu SABIN A nu au apărut aspecte contrainformative.

Informatorul nu a deconspirat legătura cu organele de securitate și nici nu este bănuیت în acest sens în cercul său de relații și cunoștințe. Date fiind calitățile sale umane, aspect plăcut, atractiv, plus cunoașterea f. f. bine a limbii engleze, disponibilitatea la acțiuni cu un grad sporit de risc, dar și pentru relații delicate, intime cu persoane străine, și-a creat numeroase relații în medii care prezintă interes pe linia muncii noastre. Ca ghid turistic, pentru străini mai ales, informatorul SABIN A rezolvă în bune condiții misiunea oferind informații corecte despre societatea noastră socialistă. La întrebări despre drepturile omului și despre libertățile din societatea noastră socialistă a găsit de fiecare dată răspunsuri adecvate care pun în lumină pozitivă condițiile din România. În ceea ce privește relațiile cu străinii angajați de statul român în acțiuni de cercetare în domenii economice, informatorul SABIN A a acționat în direcția obținerii de date și informații de interes operativ major”.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 68 69 *

Eu (cândva): Înțeleg lumea, dar nu-i înțeleg pe oameni Aiana (altă dată): Respectă amintirile, sunt mai bătrâne decât clipa de acum.

Eu: Dar dacă amintirile sunt mizerabile? Ce respect să le mai acorzi?

Aiana (tot atunci; dar și altă dată): Așteptăm să ne ajungă din urmă trecutul, ca să ne dea dreptate. Aparții lucrurilor pe care le-ai

câștigat. Ele dispun de tine după placul lor. Pierde tot și ești liber. Uită.
Prostii. Mă doare capul.

*

Raport privind întâlnirea cu SABIN A din 20.05.1977:

„... întrebata ce probleme consideră că ar putea rezolva în contactele cu străinii menționați, a arătat că ea în primul rând va urmări cunoașterea activității și atitudinii lor prezente față de țară și în funcție de poziția fiecăruia va acționa în direcția influențării lor pozitive. A arătat, în același timp că în ce privește grupul străinilor de la Centrala de la Cernavodă, rezidenți momentan la Măgurele, va acționa în așa fel încât să cunoască dacă au alte legături decât cele profesionale, să vadă dacă nu spionează pentru vreo putere străină. Având în vedere cele de mai sus și mai ales constatând că SABIN A are o atitudine și o convingere formate față de situația social-politică din țara noastră, apreciem că i se pot încredința sarcini pe linie de supraveghere a străinilor și că poate primi și misiuni în străinătate. // Propun ca pentru mici cheltuieli în executarea misiunii să i se aprobe (lunar) suma de 2000 (două mii) lei, necesară pentru costurile acțiunilor curente. Suma din fondul CIS al U.M. 0920/F-100”.

Pe aceeași pagină, mai jos, era o însemnare subliniată cu linie roșie: „Atenție! Numita Radițki Albertina este în relații intime cu lt. col. de securitate Pavlidis. Au fost consemnate întâlniri (două) la apart. serv. din k8 și altele la domiciliul lt. col. Pav.

plus la Hotel Carpați din Buc. (cinci). Lt. col. Pav. este căsăt. cu Angela C. interpret muzică ușoară la ansamblul armatei și este plecată mult în turnee. Din discuții între cei doi: planuri de căsăt. după ce lt. col. Pav. divorțează din motiv de infidelitate soție. De intensificat urmărirea”.

*

Apoi, brusc:

„Referat cu propunere de încetare a legăturii cu informatorul SABIN A din 8.05.1980:

„Informatorul SABIN A intrat în structuri în anul 1977 a evoluat bine în primii ani, dovedind reale aptitudini pentru supravegherea

străinilor, a turiștilor și apoi a străinilor care au avut contracte în țara noastră în domeniu economic. Faptul că stăpânește bine limba engleză a constituit un atu. În anul 1978, din luna noiembrie și în primele luni ale anului 1979 a fost nesinceră cu organele de securitate ascunzând o relație intimă, alta decât cea din informările periodice, cu persoane din grupul de specialiști de la firma canadiană... care se ocupă de centrala de la Cernavodă, rezidenți la Măgurele. În cursul anilor 1978 și 1979 informatorul SABIN A a avut mai multe relații cu persoane din grupul menționat, care s-au consumat în unul din apartamentele conspirative de la Măgurele sau la Hotel Intercontinental din București. Câteva întâlniri (șapte) care au avut și caracter intim s-au desfășurat și la Sinaia (Hotel Perla și la Hotel Sinaia), cu ocazia unor manifestări științifice sau cu alte ocazii (petreceri ocazionale, aniversări, revelion 1978), la care Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 70 71 au participat specialiștii de la firma AECL – Canada, proiectantul părții nucleare a centralei și ANSALDO – Italia (datele complete se află în „dosar special”). Din aprilie 1979 informatorul SABIN A a refuzat să se întâlnească cu două obiective aflate în cercetare, motivând că este bolnavă (o boală venerică; o recidivă din 1978!) și că necesită tratament. În această perioadă SABIN A a continuat relația cu o persoană din grupul de canadieni, de fapt cu un norvegian, nume obiectiv VIKIN G 7, nume real Olaf Svensson. Întâlnirile lor aveau loc la alte destinații decât cele oferite de serviciile noastre, care au fost identificate și care se regăsesc în NOT ELE ÎN FORM ATI VE întocmite de informatorul TRAIAN. Datele culese cu aceste prilejuri se regăsesc în notele informative prelucrate de către serviciile noastre operative (dosar special). În luna august, 22, 1979, obiectivul VIKIN G 7 părăsește România, cu destinația Suedia, ieșind din sfera noastră de interes, fiind înlocuit cu altă persoană de către firma AECL – Canada. Începând cu data de 4 septembrie 1979, informatorul SABIN A trimite o serie de scrisori către obiectivul VIKIN G 7, ieșit din atenția noastră, scrisori în limba engleză, care au fost interceptate în totalitate (traduse de către informatorul WALT EI, prof. engleză Univ. București; dactilografiate, atașate). În noiembrie 1979 informatorul SABIN A

informează pe VIKING 7 că este însărcinată și că păstrează sarcina. Organele de securitate au contactat-o și i-au propus să întrerupă sarcina și să revină în rândul persoanelor de sprijin, având calități pentru munca de interceptare, fiindcă stăpânește f. bine limba engleză, se comportă cu bărbații mai ales fără să stârnească suspectarea sa de către unii cetățeni străini cum că ar avea alte sarcini și interese prin participări la manifestări de grup sau intime.

Informatorul SABIN A a refuzat întreruperea de sarcină și naște (un băiat) în 4 aprilie 1980. Având în vedere atitudinea ce o adoptă și faptul că este nesincer cu organele de securitate, propunem încetarea legăturii cu informatorul SABIN A și clasarea dosarului personal la C.I.D. și verificarea acestuia în cadru organizat”.

Titi: Ei? Ce zici?

Eu: Nu mai sunt copil să-mi închipui că tot ce zboară e o insulă.

Titi: E prea complicat ce îmi spui. Să fim serioși, un om poate suferi pentru soarta omenirii, însă omenirea nu e capabilă să sufere pentru soarta unui om.

Mă doare capul. Mă arde în creștet.

*

Raport privind felul cum a decurs recrutarea ca agent, din 3.06.1977, aprobat la 7.06.1977:

„După obținerea aprobării din partea conducerii direcției, în ziua de 2.06.1977, s-a luat legătura cu Radițki Albertina (conform înțelegerii prealabile) și a fost invitată la casa de recrutări „Dâmbovița” unde s-a procedat la recrutarea sa ca agent al organelor noastre.

În cadrul recrutării s-a discutat inițial despre situația serviciului său legat de susținerea, în zilele care au trecut, a concursului pentru ocupare post ghid-translator Oficiu Național de Turism (ONT). În continuarea discuțiilor s-a arătat candidatului că organele noastre apreciază poziția pozitivă pe care a adoptat-o, faptul că este pregătită în domeniul filologic stăpânind f. f. bine limba engleză (a fost recomandată de informatorul WALT EI, prof. univ. București). De asemenea, a fost scoasă în evidență și apreciată bunăvoința și interesul său de a ne sprijini.

Radițki Albertina s-a arătat dispusă să sprijine organele noastre prin posibilitățile pe care le are menționând că va prezenta numai realitatea.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 72 73 A fost discutat faptul că nu are propriu-zis o familie, că nu păstrează relații cu familia sa din județul Bacău, de care s-a despărțit de mai mulți ani, fără să-i mai viziteze (ultima vizită în 1974). Despărțirea a fost cauzată de motive religioase, părinții adoptând cultul Martorii lui Iehova, lucru cu care nu a fost de acord.

I s-a indicat ca pentru întâlnirea viitoare să prezinte note despre Valeriu Simion, coleg în cadrul aceleiași birou, care se pare că o place și o curtează din prima zi de serviciu.

A fost instruită asupra modului cum trebuie să se comporte față de colegii de serviciu și cunoscuții săi. Referitor la informații, s-a convenit ca acestea să fie redată sub formă de note pe care să le semneze cu numele de SABIN A sau chiar SABIN A RADU.

În încheierea discuțiilor s-a accentuat problema discreției de care trebuie să dea dovadă, asigurându-ne că își dă seama de importanța colaborării și că va păstra secretul sarcinilor încredințate”.

Titi (la o vreme): După '89 mama ta a fost, probabil, reactivată.
Dosarul ei nou nu mai e, însă, în arhivele noastre.

*

Titi: Te-am întristat?

Eu: Dragă Titi, cu cât devii mai târziu conștient de povestea și de rostul tău în lume, prețul pe care îl plătești e mai mare.

Nu știu cine a spus asta, dar e un adevăr. Mi-l asum.

Fumasem țigară de la țigară.

Titi aprinsese și ea o țigară. Deși nu știa să fumeze, mai mult sufla în țigară decât trăgea.

A deschis fereastra.

Nu aer intra, ci întuneric. Ne înecam cu întuneric.

Un soare negru lumina noaptea.

10.

Aiana (a doua zi): Lumea asta este opera unui Dumnezeu nebun!

Să mor io dacă nu e așa. Băi, îți dai seama? Să te regulezi după fișa postului? Și nimeni să nu spună că ești curvă!? Țista da, serviciu. Și dacă tot te întinzi cu unu, cu altu', de ce nu ai face și un plod, tot pe fișa postului?

A, pardon, ăsta nu e pe fișă? Țista e trecut la capitolul deraieri de la morala de securist? Bă, ce chestie!

E genială situația. Iar maică-ta, ce să zic, depășea planul ca pe nimic. geni-ală! Acum îmi dau seama câți tați au lucrat ca să te scoată pe tine din hău, o mulțime...! Deh, nații diferite, că nu se putea să fie la final doar vreun pârlit de românaș...!

Eu: Aiana, dar nu te gândești la sensibilitatea mea de prunc...?

Aiana (cu bărbia pe genunchi, ascunzându-și trupul într-un maiou întins la maximum): Băi, știi cum cred eu că a apărut lumea? Stăteau în cer specialiștii în toate cele câte există pe fața universului, de la planete la muzica sferelor, și umblau teleleu de la o galaxie la alta. Erau laolaltă dumnezeii creștinilor, dumnezeii musulmanilor, ai negrilor, ai verzilor, ai roșcaților, ai bărbaților, ai femeilor și așa mai departe. Și au făcut un experiment aici, au încrucișat materia cu spiritul, să vadă ce iese. Se plectiseau și au zis, hait, hai să facem ceva. Că dacă încrucișau materie cu materie, ieșea tot un rahat. Dacă încrucișau spirit cu spirit, nu ieșea decât un abur. Și atunci au zis, hai să ne jucăm și să facem lumea. Unul a modelat elefantul din lut și i-a dat spirit, cât a putut și el. Altul a modelat vrăbiuța. Altul a modelat ciocârlia. Lucrau pe ateliere, la întrecere. Așa le-a ieșit lumea.

ăla care și-a imaginat omul, a dat lovitura. I-a ieșit capodopera: premii, lauri, covorul roșu la Cannes, Premiul Nobel pentru invenție.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 74 75 Și apoi, pe ruși i-au făcut specialiștii în ruși.

Pe americani i-au făcut specialiștii în americani.

Pe francezi i-au făcut specialiștii în francezi.

Pe nemți i-au făcut specialiștii în nemți. Și așa mai departe.

Stăteau ăia, specialiștii, se uitau la spațiul afectat, mai măsurau, se mai scărpinau în cap, după care luau deciziile, gata. Țista care i-a făcut

pe români a luat o mențiune specială, pentru originalitate. A făcut risipă de imaginație. Că vorbeam cu profa mea de literatură din liceu – eram așa mai relaxați, că era o tipă mișto, dar naționalistă mamă, mamă –, și ne dădeam cu părerea despre cât de mari suntem noi în Europa și în lume, românu’ are șapte vieți...! Și zicea asta că Eminescu era muuult mai mare decât Goethe, că Arghezi e muuult mai mare decât Baudelaire, că Ion Creangă e cu copilăria lu’ copilu’ universal, că altu’ nu ar fi fost în stare de asta, iar că Cioran i-a învățat limba franceză pe ta-na-na-naaa!, pe francezi! Nu mai zic de Brâncuși care i-a învățat pe francezi să facă mămligă, încât au atârnatăștia un ceaun aburind de Arcul de Triumf...! Hai oși rău, românii noștri.

Ea cu Cioran, cu Ionesco, cu alții și eu, ca să o calc un pic pe bătătură îi zic:

Doamna Mathilde Popescu, că așa o chema și ținea tare mult să îi spunem și Mathilde, dacă tatăl lu’ Eminescu făcea oreion și rămânea steril, cine îi mai tăia moțul lui Goethe? Că cică ăsta e efectul oreionului, rămâi steril. Dar dacă ăsta, Arghezi, se înnădea la mănăstire și nu-l dădeau ăia afară pentru curvăsăreală, probabil, nu rămânea Baudelaire să vorbească singur? Pe Cioran să zicem că-l ținea tat-su la oi, că era din Sibiu, de pe coasta Boacii?

Sau îl făcea cantor la biserica din sat...? Iar pe Brâncuși nu-l mai făcea mă-sa pe motiv de venit tată beat criță în seara cu pricina, nu-i așa că rămânea Arcul de Triumf din Paris nedecorat?

Madam Mathilde Popescu se înroși toată, dar nu voia să se recunoască învinsă:

— Ei, fetițo, lucrurile nu stau chiar așa, că aici mai intervine și divinitatea, Dumnezeu, care face lucrurile după niște reguli care scapă înțelegerii umane. Și ceea ce face el nicio întâmplare nu mai poate desface. Dar ce crezi, tu te-ai născut întâmplător?

Nu, fetițo și tu te-ai născut cu un scop pe lumea asta și dacă te vei strădui ai să-l descoperi.

— Și dacă nu-l descopăr?

— N a-i niciun bai, îl descoperă altcineva în locul tău. Și dacă îți descoperă scopul, se substituie ție, trăiește în locul tău.

Iar tu trăiești degeaba. Ai înțeles? Să nu zici că nu mi-a închis gura profa...!

*

Bem vodca cu suc de roșii. Cocktailul Dracula, spune Aiana.

Sucul de roșii i se scurge Aianeii pe bărbie. Opresc firișorul cu limba.

— Băi, acumă îmi dau seama că ești fiu de securist. Profitor al regimului. Cred că trebuie să pornim odată și odată o revoluție împotriva celor ca tine. Dar o revoluția adevărată, nu aia de atunci. Mă și mir că noi, fiii patriei profunde, parcă așa zice unul care face spume la gură la televizor, nu v-am belit pe voi, profitangii tuturor epocilor... Mila, bă, și sentimentul de creștin! Asta a fost. Ați profitat de slăbiciunile noastre, bă...!

Îmi toarnă suc de roșii în păr. Sucul de roșii mi se scurge pe gât.

— Domnu', vă curge sânge din căpățână! V-a ajuns mânia poporului. Să povestiți și pe lumea cealaltă cum face dreptate poporul român...! Că așa nu doarme. La noi speranța moare ultima. Dar până moare, se mai chinuie o vreme.

Priveam prin tavan.

Și stingeam țigările direct în cer.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 76 77 Aiana (tot atunci, dar parcă ieșind din poveste; cam cum fac psihologii care îți spun povestea gărgăriței ca tu să înțelegi, prin rîcoșeu, că e vorba de al patrulea război mondial): ...Că istoria fiecăruia e ca un puzzle, la care, în fiecare zi, mai adăugăm câte o piesă. Și vorbim toată ziua, ca și cum am completa acest puzzle.

Și tot Aiana, mai apoi: Și lucrurile în cap se așază după niște reguli care ne scapă, amintirile vin în minte aiurea. Când zici că ești conectat la drama lumii, numai te trezești că în minte vine țop!, țop!, o imagine care dă peste cap toată mașinăria asta serioasă.

Băi, la revoluție eu am participat activ, nu ca tine, mă și mir că nu am primit și eu certificat de luptător, de mort pentru cauze mărețe. A, nu am murit? Dar parcă atunci îți mai dădeai seama?

Că unul la televizor spunea că, bă, atunci dacă trăgeai în mine

glonțul ricoșa, așa eram de hotărât...! Stai să vezi cum a fost.

Eram în prima zi de vacanță, o tanti mă invitase să petrec sărbătorile cu verișorii mei. Tanti Zenovia. Verișorii mei se numeau Milică, Milica și Nadia. Eram în clasa a doua, aveam opt ani.

În prima fază am refuzat.

Nu, nu, nu.

Mama a început să plângă. M-a înduioșat.

Apoi a trecut la deșirarea argumentelor de nerefuzat.

Ăștia au multă mâncare, îmi spuse mama, te rog să nu te fandosești și să mănânci, să nu mă faci de râs. Că la noi mâncarea e pe sponci...

Ce sunt sponcii? Pune mâna pe dicționar... E ceva nasol, oricum.

Ăștia au frigidere pline, se descurcă altfel, au cunoștințe, au relații.

Ăștia au zahăr pentru cinci ani, au o magazie plină cu ciocolată.

Au o boxă plină cu cașcaval.

Au un beci plin cu butoaie cu măsline.

Ăștia au făină, că dacă ar vântura-o ar acoperi orașul ca și cum ar fi venit prima zăpadă.

Au unt că ar putea să facă un patinoar, ca să se dea pe derdeluș tot orașul.

Au portocale, că le rostogolesc prin casă și prin curte, ca pe niște bile, copiii lor se joacă cu ele, înainte de a le mânca.

Ăștia au carne, că ar putea să se îmbrace în carne, dacă ar vrea. Imaginea, recunosc, mă speria. Chiar, ce ar fi să îi văd pe verișorii mei înfășurați în carne sângerândă? Brrr!

Au săpunuri fine, că spală pe jos cu săpun Rexona, pe care îl topesc în apă fierbinte. Au deodorante, atât de multe, că își parfumează și aerul din veceu și din curte.

Da, tanti asta este coafeză și toată lumea are nevoie de serviciile ei și toți o servesc.

Și soțul lui tanti asta, Vasilică, lucra la Sanepid. Dacă nu îl serveai, te trântea. Te amenda. Te aresta. Te încondeia. Te tortura.

De asta aveau ei de toate. Și adunau. Și mâncau. Și povesteau că

au. Și povesteau că mâncau.

Dar și dădeau. Țsta e adevărul. Nouă, de exemplu, ne-au dat de multe ori. De toate. Și bomboane de pom ne-au dat. Și globuri de pom. Mai ții minte globul ăla roșu, mare, cu sclipici pe el? Ei, de la tanti Zenovia îl avem. Și instalația de pom de Crăciun, cu patruzeci de becuri, chinezească...? Tot de la tanti Zenovia o avem.

Într-un an ne-au dat o ladă de portocale, s-a spetit mama cărând-o până acasă.

Toate astea mi le-a spus mama în trenul personal care ne ducea la Mizil, acolo unde locuia tanti Zenovia. De ce se numea trenul personal? Că doar nu era al mamei? Nu am aflat niciodată.

Oricum, mie îmi plăcea să merg cu trenul.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 78 79 Mama m-a dus acolo joi după-amiaza, ea a luat primul personal înapoi.

Vineri dimineața lucra.

Era casieră la Metrou.

Serviciu slab.

Nu îți dădea nimeni nimic.

Te scuipau toți.

Făceai bube de la banii pe care îi primeai pentru tichete.

Că lumea e murdară.

Și banii sunt murdari.

Și cu cât ai mai puțini, cu atât sunt și mai murdari.

Milică avea nouă ani.

Milica avea opt ani.

Nadia avea șapte ani.

Da, spunea mama adesea, lor le arde să aibă mulți copii, că au cu ce să îi țină.

Tanti Zenovia i-a dat mamei o plasă cu de toate.

— Vezi că ai și o bucată de carne, cotlet, să o pui bine la frigider, e congelată. Ți-am pus și bomboane pentru pom. Și niște ulei. Și niște drojdie. Și niște praf de copt. Și o cutie cu cacao. E puțin întărită, că s-a umezit, că am ținut-o pe balcon, dar e în termen.

— Mulțumesc, tanti Zenovia. Mulțumesc mult.

De ce îi spunea mama lui tanti Zenovia tanti? Că doar era cu un an, doi mai mare. Probabil pentru faptul că îi mai dădea câte ceva, era o formă de respect. Și de umilință.

Tanti Zenovia avea un apartament mare, format din două apartamente lipite unul de altul. Nenea Vasilică făcuse uși între ele, spărsese pereții. Era ca un labirint, era grozav să te joci de-a v-ați ascunselea. În curtea blocului tanti avea câteva cotețe cu iepuri.

Erau niște iepuri grași pe care un prietenar de-al lui nenea Vasilică venea din când în când și îi tăia.

Creșteau alții în loc.

Carnea de iepure era foarte bună. Așa spunea tanti Zenovia.

Și așa susțineau și Milică, Milica și Nadia.

Era ca de pui.

Deși mie nu îmi plăcea carnea de pui. De asta, când mama îmi dădea carne de pui îmi spunea că e carne de vită. Nu făceam diferența.

A doua zi a fost revoluția.

Nu știam prea bine ce însemna, dar am văzut mutrele celor din jur. Erau foarte bucuroși. Dar și sufereau. Că nu știau prea bine ce se întâmplă.

Tanti Zenovia avea mult de lucru, lucra după listă, avea un caiet în care făcuse ordinea în care trecea să coafeze doamnele orașului. Tanti Zenovia te servea la domiciliu. În felul ăsta făcea și economie la curent la salonul ei de frizerie și coafură. Toată lumea voia să fie coafată de ea, mai ales la sărbători. Nenea Vasilică avea și el multă treabă, trebuia să facă multe controale, care se lăsau cu multe pachete pe care le căra acasă. Avea o mașină Dacia 1310, cu un portbagaj foarte mare.

Ca să nu avem surprize cu revoluția asta, mai ales că lumea era agitată, tanti Zenovia ne-a închis în casă. Și ne-a spus, fiindcă tot era revoluție și lumea aspira la libertate, că putem să mâncăm oricâte dulciuri vrem. Numai să fim cuminți.

Milică a aflat de la niște colegi de clasă, care i-au transmis prin geam, că dacă tot e revoluție, vor veni teroriștii care vor împușca tot ce vor prinde. Și Mizilul era la o azvârlitură de băț de București, acolo

unde erau mormane de morți. Așa a aflat el.

Ne-am ascuns în șifonierul cu trei uși din camera mare, acolo unde era organizat un fel de dresing.

Și am luat cu noi provizii. Salamuri de Sibiu. Ciocolată, cașcaval, pâine. Și pachete cu zahăr. Și ulei. Și măslina. Ca să rezistăm cât mai mult, în caz că revoluția ajunge la noi.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 80 81 Așa ne-a găsit tanti Zenovia când a venit frântă de oboseală.

Ne-a scos din adăpost, deși noi ne simțeam bine acolo.

Nenea Vasilică nu venise, el rămăsese pe la primărie, se alesese în noile structuri.

Tanti Zenovia și-a turnat un pahar de vin alb:

— Atâta merit și eu, la cât am tras pentru revoluția asta.

A deschis televizorul, era hărmălaie. L-a închis.

— Copii, la culcare. Măine am de servit unsprezece clienți.

Și așa am picioarele umflate. Mi-ar trebui patru mâini, ca să fac față. Asta ar trebui să-mi aducă mie o revoluție, patru mâini.

*

Eu: În 1989, când l-au împușcat pe Ceaușescu, aveam aproape zece ani.

Știam atunci că Ceaușescu era un om rău, de asta l-au și împușcat. Era la fel de rău ca șeful de asociație de la blocul în care locuiam. Șefului de scară, nea Păduche, o poreclă care îi înlocuise cu succes numele, lumea îi spunea „Ceaușescu doi”.

Ca și el, nea Păduche nu ne lăsa să jucăm fotbal în spatele blocului, ne țistuia când treceam pe sub balconul lui și ne amenința că va merge la școală ca să ne scadă nota la purtare fiindcă suntem „extra-or-di-nar de obraznici”. Am fi vrut să fim cuminiți, dar nu prea știam cum și ce trebuie să facem. De asta ne așteptam în orice moment să fim pedepsiți.

Madam Păduche, nevasta lui, când treceau pe lângă noi – nu la plimbare, că ăștia nu își pierdeau vremea cu plimbarea, ei aveau treburi mult mai importante – îi spunea cu voce tare: Auzi, măi, Nicule, viermușii ăștia trebuie stârpiți de mici, că pe urmă cresc mari și nu-și

plătesc întreținerea la bloc, se îmbată și fac scandal pe scară, nu ies la curățat zăpada de pe alei și pe urmă mai fac și câte o droaie de copii care o să ne spargă timpanele.

Taci, tu, îi răspundea nea Păduche, că avem nevoie de demografie, așa a zis Tovarășu'. Totuși, cel mai bine ar fi dacă ar fi închiși în țarcuri și să li se dea drumul numai la sărbătorile naționale. Atât. Și după merite. Eu așa le-aș face. Și plozilor, și maturilor. Dar dacă în jurul fiecărui bloc am face niște garduri cu sârmă ghimpată? Am avea posibilitatea unui control muuult mai judicios, mai exact, i-am putea constrânge pe toți să își plătească întreținerea fără crâcnire, ieșirea la muncă la oră fixă, intrarea la oră fixă, somn regulamentar între ora și ora...!

Nea Păduche nu avea, firește, copii.

Pe 22 decembrie 1989 la București începuse revoluția. La noi încă nu, lumea mai avea de terminat treburile din casă.

Noi, copiii, pătrunși de eveniment, ne-am adunat în fața blocului. Discutam. Cineva propune:

Băi, să facem și noi o revoluție. Una mică, dar vioaie!

Zis și făcut.

Dar împotriva cui?

Împotriva lui nea Păduche, firește. Nu era el Ceaușescu doi?

De asta ne-am adunat vreo douăzeci, alții mai mari, noi, cei mici mai în coadă și pornim spre scarade, acolo unde locuia nea Păduche și unde își avea și biroul de șef de bloc. Presimțind parcă situația, nea Păduche ne-a ieșit în cale. Era vizibil afectat de situație. Care situație? Că zburase Ceaușescu, sau că noi începusem revoluția în bloc? Posibil, amândouă.

Dragi copii, vă rog să mă iertați. De azi vă rog să nu îmi mai spuneți „Ceaușescu doi”, vă rog să îmi spuneți pe numele meu real, Neculai Pușcă. Și soția mea nu mai e „cabinetuldoi”, e doamna Elena Pușcă. Să știți că noi vă iubim, dar nu ni s-a dat voie să o arătăm. Așa am fost puși să ne comportăm. De acum, că a fost revoluție, puteți să jucați fotbal în spatele blocului cât vreți, dacă se dezumflă mingea cumva, să știți că nea Pușcă v-o umflă la loc. Și să știți, dragi copii, că

domnu' Iliescu a fost Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 82 83 colegul meu de școală la Moscova, am absolvit amândoi „institutuldea pe”.

Numai că eu am primit alte însărcinări, el a primit altele. Dar amândoi ne-am făcut treaba cu abnegație, societatea a mers bine datorită eforturilor noastre.

Și atunci s-a desprins din grupul nostru Savel Păsălău, care împlinise paisprezece ani în septembrie, și-a scos o țigară din manșeta hainei, și-a înfipt-o în colțul gurii, a aprins-o după ce a ținut flacăra chibritului câteva clipe în palmă, ca și cum ar fi bătut năprasnic vântul în afară, a tras primul fum, l-a scos jumătate pe nas și jumătate pe gură, după care s-a adresat lui nea Păduche:

Bre nea Păduche, știi ceva? Ia mai cară-te matale în pizda mă-tii! Și nu ne mai umfla nouă mingea, umflă-i mațu' lu'

nevastă-ta. Și dacă te mai prind că ne spionezi la ușă, să știi că îți bag un bocanc în meclă, să-ți sune căpățâna a gol...!

Nea Păduche a vrut să râdă, ca de o glumă bună, dar când a văzut mutrele noastre hotărâte și-a luat geanta jerpelită și a șters-o. L-am condus cu un cor de fluierături.

Revoluția pentru noi triumfase.

Până seara i-am spart și geamurile la apartament și nu ne-a admonestat nimeni. Da, măcar pentru asta și tot a meritat să o mierlească Ceaușescu.

În noaptea revoluției am stat la televizor, cu mama și cu doamna Friț și am mâncat șorici. Primise doamna Friț un pachet de la țară. Mama a plâns. Era mai mult un plâns nervos. Doamna Friț era foarte bucuroasă, nu știa ce să mai aducă și să ne ofere.

La un moment dat, a ieșit, și s-a întors cu o ciocolată mare.

Mama nu a fost de acord să o mănânc pe toată, așa că a rupt-o în patru și mi-a dat numai un sfert. Restul l-a ascuns ea.

Ei, acum, la revoluție, i-a spus madam Friț, poți să-i dai copilului o ciocolată întreagă. Mama a cedat rugăminților.

Mama nu îl iubea pe Ceaușescu. Dimpotrivă. O auzeam cum vorbea cu doamna Fritz, îl numea nebunul. Numai că mie îmi spunea uneori că Ceaușescu este tatăl meu. O vreme chiar am crezut acest

lucru și mă uitam la televizor cu gura căscată. Mă uitam la el și spuneam, când nu mă auzea nimeni: tată...!

Cuvântul suna aiurea, nu îl puteam asocia cu individul prezentat când alb-negru, când color, de pe ecranul televizorului. Dar făceam exercițiul în orb, să văd cum sună.

Am adormit târziu. Zilele următoare am uitat de revoluție, venea Crăciunul. Apoi am auzit că l-au împușcat pe Ceaușescu.

De ce l-au împușcat pe tata?, am întrebat-o pe mama.

Taci, mi-a zis ea. A fost un tată rău.

Partea a doua 87 1.

În anul 1998, fix pe 1 ianuarie, am descoperit ce voiam să ajung în viață: NIMI C.

La 19 ani este, de altfel, cea mai bună opțiune. O susțin și acum.

Șobi a fost de acord cu mine, cu oarecare rezerve totuși. Că dacă ești nimic, lumea te tratează ca pe un nimic. Iar cu un nimic nimeni nu se încurcă.

Apoi, cu slabele sale cunoștințe filosofice, consemnate și regăsite în caietul de notițe din ultimul an de liceu, el știa că nimicul este un sistem cuantic lipsit de grade de libertate, adică lipsit de dimensiuni. Că dacă nu ești ceva, nu poți fi nici cineva.

Așa că el, Șobi, ar vrea să fie, totuși, cineva.

Da, poți să fii un nimic, dar numai pe termen scurt.

Că pe termen lung îți trebuie haine, casă, o gagică, mâncare, da, mâncare. Și o mașină, și o excursie, și doi plozi...! El visează la toate astea, are și niște planuri cum să le realizeze, într-o zi o să îmi facă mărturisiri complete.

Puah! Ei, aici ne despărțeam noi, eu nu voiam niciuna din toate astea. Voiam pur și simplu să fiu un nimic social, un gunoi care să cadă în supa trogloditilor, să fiu păduchele de pe gulerul cămășii unui politician care își mestecă discursul grețos în fața unei mulțimi de prostănaci, care s-au născut din greșeală ființe umane. Puteau fi orice altceva. Nimicul e haosul și lipsa de reguli. Aici eram eu acasă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 88 89 Citeam pe atunci Kafka și visam dimineața în care să mă trezesc că apele nopții m-au

transformat într-un imens gândac.

Eram un gândac răsturnat pe spate pe un disc care se rotește la infinit, iar eu nu resimțeam decât golul ființei care nu trăia, ci se intersecta întâmplător cu viața. Ca o pedeapsă. I-am spus mamei, care era în trecere pe acasă, tocmai pleca cu un grup la Praga (era grăbită, venise doar după niște schimburi și ca să-mi lase niște bani! dragă, ai mai crescut! cum se numește exact facultatea la care te-ai înscris? nu aveau și turism? vezi că ai mâncare în frigider, dar am lăsat și la doamna Friț o mulțime de lucruri, să-ți prepare!), ceva despre visul meu și ea mi-a reproșat că nu îi apreciez eforturile pe care le face pentru mine și numai pentru mine, că ea fuge prin lume numai pentru mine, că dacă adună ceva, adună numai pentru mine, că o să vină o vreme când am să pricep cât de mult mă iubește și câte sacrificii a făcut și face pentru mine. Apoi a plâns. Era un plâns din ăla prelung, fără obiect, un plâns de dragul plânsului. Cum urlă a pustiu un câine în vreo noapte de iarnă cu lună plină.

Eu (cu un aer cinic, de judecător care nu lasă niciun rest de speranță victimei): Și dacă tu, într-o dimineață, dragă mamă, ai să te trezești sub plapumă transformată într-un biet gândac? Și asta exact într-o zi în care trebuie să pleci la Praga, să conduci un grup de imbecili care cred că devin deștepți dacă văd locuri istorice și „înțesate de cultură”? Și care cred că nu trăiesc degeaba dacă află că au vizitat cafeneaua în care a băut cafea Kafka, apoi își fac kilometri de poze ca să își admire la nesfârșit, în intimitate, mutrele lor de maimuțe relaxate...?

Mama (înghițind un hap, o pastilă pentru nervi probabil, privindu-mă cu groaza cu care ar fi descoperit că ea însăși ar fi dat naștere unui gândac monstruos): Doamne, Dumnezeu, cu ce ți-am greșit? Băiete, nu mi-aș fi închipuit vreodată că toate eforturile mele, toate chinurile mele de zi și de noapte, ca să te cresc singură, să nu-ți lipsească nimic, dar absolut nimic, vor fi răsplătite în așa hal. Vai, dar ce egoist ești! Un monstru de egoism! Exact ca tatăl tău! Și aici își înghiți lacrima din gât, gura i se strânse într-un rictus. Era vorba de ură. Pe cine ura, pe mine sau pe acel presupus tată? Din câte îmi

amintesc, a fost una dintre puținele dăți când am auzit din gura ei ceva despre tatăl meu. Că era egoist, atât. Să fi fost ceva rău?

Șobi, dimpotrivă, ura gândacii. Cineva, când era la grădiniță, îi pusese un gândac de Colorado în supică și el înghițise oribilitatea.

Când i-am dat să citească Metamorfoza lui Kafka, mi-a adus-o înapoi și mi-a întins-o cu toată sila:

— După ce am citit-o am dormit cu lumina aprinsă...! E nașpa! Nașpa rău! Așa ceva citești numai dacă pierzi un pariu și trebuie să execuți o pedeapsă...!

În săptămânile următoare mi s-a conturat și mai bine idealul de a fi un nimic. Un nimic care să enerveze pe toată lumea cu inutilitatea lui. Să fiu un caz care să ilustreze nimicul absolut.

Și poate că la un moment dat aș fi abandonat și această tendință, de a deveni un nimic, dacă nu ar fi existat o puternică opoziție din partea lui Șobi. El tot nu voia să fie un nimic, indiferent ce argumente i-aș fi adus eu. Rezista cu stoicism, cu mult curaj atacurilor mele. Rezistența lui mă făcea ca de la zi la zi să îmi perfecționez mijloacele de atac, de persuasiune. Și să îi demonstrez cât de nimic ajunseseam, că poți avea contra-idealuri și să te simți împlinit.

Beam orice și mult.

Fumam orice și mult.

Trăiam oricum și intens.

Mi-am ras o sprânceană și eram nimicul fără o sprânceană.

Mi-am ras căpățâna și eram nimicul fără pic de păr pe cap.

Mi-am tăiat blugii în genunchi și în fund și eram un nimic cu pantalonii hăcuiți.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 90 91 Făceam declarații femeilor căzute prin boscheți noaptea și eram nimicul care regula cele mai oribile ființe care se târau pe sub stelele atât de îndepărtate și atât de insensibile, încât făceau ca nimicul în care mă regăseam să fie și mai adânc. (O precizare, totuși: nu au fost așa de multe femei, însă, în acel moment de impetuozitate, îmi venea să lucrez numai cu numere mari. Și nici nu erau așa de căzute, dar îmi plăcea să mă uit într-o ipotetică groapă a decăderii și să zăresc ispititoarea limită de jos).

Șobi m-a urmat în aceste săptămâni ca un câine credincios, deși rezista încă la ideea de a deveni un nimic. Nu și-a ras sprânceana, în schimb și-a lăsat un cioc în bărbie, paispe fire de păr care îi dădeau un aer vesel. Asta îl ajuta să nu fie un nimic, ci era un cineva cu cioc ca de țăp imberb.

Părinții lui Șobi munceau la negru în Italia. Aveau vize turistice, veneau la trei luni pentru reînnoire, plecau înapoi imediat, ca să nu își piardă joburile. Și asta vreme de câțiva ani. De asta, când Șobi le-a spus că a terminat liceul și că își continuă studiile la Universitatea Româno-Americană, secția „științe sociale și managementul afacerilor”, împreună cu prietenul lui cel mai bun, adică eu, părinții au spus: Bravo, băiete! Îl și vedeau manager, director, șef peste ceva. Care părinte nu are viziunea destinului extraordinar pentru pruncul său?

Dar nici Șobi, nici eu, deși ne-am înscris, nu am dat pe la facultate. Dacă vrei să devii nimic, chiar că nu ai nevoie de studii înalte, ne spuneam noi.

Noroc, man!

Să bem pentru viitorul nostru întunecat!

Apoi l-au sunat părinții, din Italia. Divorțaseră.

Apoi l-au sunat din nou, la câteva săptămâni. Fiecare luase viața de la capăt cu un alt partener.

Ai să mai crești un pic și ai să înțelegi, i-a spus tatăl.

Ai să mai crești un pic și ai să-mi dai dreptate, i-a spus mama.

Sunt aproape un orfan și eu!, sughița Șobi.

Să bem pentru viitorul nostru fără speranță!

Bani, oricum, îi trimiteau amândoi, ca să își continue studiile.

Și dacă ai bani, de afecțiune faci tu rost singur. Geme lumea de afecțiune și iubire neîmpărtășite!

În aceste condiții, da, a spus Șobi, sunt de acord că putem deveni fiecare acel nimic despre care tot vorbim. Dar nu în țară, ci în străinătate. În străinătate, într-o țară străină, poți ajunge nimicul perfect. Nimicul absolut. Părinții mei fuseseră totul pentru mine, acum sunt nimic. Niște nimeni. Ca exemplu.

Și unde am putea merge ca să ne atingem idealul?

Eu am spus Franța, Șobi a spus Italia. Am tras la sorți și a ieșit Italia.

Am bătut palma.

2.

În Italia sau Franța nu puteai să pleci, la acea vreme, fără viză. Viză turistică măcar. Ca să o obții aveai nevoie de o invitație adresată de către cineva, să mergi cu o treabă. Sau să mergi într-o excursie organizată, dar tot cu viză. Șobi a venit cu soluția: mergem în Iugoslavia, de acolo trecem ușor în Italia, pe la Trieste. Ca să treci granița, vorbesc în locul tău banii.

Ca să te descurci în Italia, la fel.

Ai bani, ai glas.

Dacă ai bani în buzunar, ești deștept, ești frumos și cânti și bine.

Ah! și să plecăm mai repede, că în țara asta ne-am uniformizat, avem aceleași vise tembele toți, de parcă ne-ar fi scos cineva dintr-un laborator de clone!

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 92 93 Eu am vândut tot ce putea să aibă valoare: laptopul, pe care mama mi l-a adus la ultima vizită acasă, o bijuterie japoneză, l-am dat doar cu trei sute de dolari. Am vândut bicicleta de curse, marca Pinarello, cu patru sute și cincizeci de dolari. Am făcut licitație, a mers strună. Am vândut din casă cam tot ce era de vândut: o agendă electronică, o mașină de scris electrică, ghetetele de schi, setul de undițe, rachetele de tenis. Am spart pușculița casei. Am adunat patru mii șase sute de dolari. O avere. Șobi a dat lovitura vânzând motoreta lui taică-său plus un motor de barcă, nou-nouț, ținut în vaselină. A adunat aproape cinci mii de dolari. Cu banii ăștia puteam cumpăra jumătate de Intercontinental, că tot era scos la vânzare. Sau măcar un lift de la Intercontinental? Dar nouă nu ne păsa de nimic altceva decât de o plecare cât mai grabnică. Mucezisem destul în lumea noastră fără orizont.

În primul rând am cusut banii în căptușeala gecilor, ne-am lăsat doar banii de drum, până în Italia.

Am luat trenul până la Timișoara.

De la Timișoara, chiar din fața gării, am luat un autocar care

facea curse ocazionale la Belgrad.

Pe 6 februarie, 1999, la orele paisprezece și treizeci și șapte de minute treceam granița. Șobi mi-a strâns mâna emoționat.

I-am făcut semn cu ochiul.

3.

La Kikinda, prima oprire din Serbia, a mai urcat un tip.

Pălăriuță, plete, ochi verzi spălăciți, un individ agitat care deborda de energie.

— Salut, cetățeni ai Europei! Hello, citizens of Europe! Ciao, cittadini d'Europa! Здравствуйте, граждане Европы! Bonjour, les citoyens de l'Europe! Hallo, Bürger Europas! Helló, Európa polgárainak! Zdravo, građani Europe!

Câțiva au aplaudat echilibristica verbală, brusc treziți din somnolența drumului.

„Poliglotalul” a făcut un gest cu mâna, ca și cum aplauzele nu ar face parte din scenariul său.

— De unde veheniți? Încotro mehergeți?

Și tot el răspunde: Unde să mehergem? Mehergem în lume, că lumea e mahare și frumoasă!

Vorbea ca și cum l-ar fi zgâlțâit ceva interior. Sau cum te-ar zgâlțâi trenul, la schimbarea macazurilor.

— M a numhesc Apostolis, iar prihetenii îmi spun Chappi...!

De la mâhâncarea aia pentru câhâini, da, chiar așa, hodată ham pierdut hu-hun pariu și a-ha trebuit să înghihit o porție de caharne din haia tochată, un fel de jeleu de caharne...! Nu e rea, să știți, că dahacă har fi rea niciun câhâine deștept nu ar mânca-hao. Faceți o probă, drahagii mei și dați hu-hunui câhâine caharne stricahată...! N-o mănâncă, să-l tahai. Homul? Ca pohorcul, înghihite de toate.

Apoi, îndreptându-se țintă spre noi, spre mine și spre Șobi, care stăteam mai în spatele autobuzului: Bă-hăi, dar ce drahagi hâmi sâhânteți! De unde veheniți? Din Măhăgurele? Nu, nu ham fost ha-hacolo.

Ne-a cucerit.

Până la următoarea stație îi știam toată viața. Era, de fapt, grec,

după cum ne-a spus el, la origine neam de vlahi. Știam noi cine sunt vlahii?

Nu, nu știam.

Ne-a spus povestea neamului său originar din Grecia. Destul de încurcată, de altfel, cu ramificații în Bulgaria, în Macedonia, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 94 95 în Albania, în Serbia, dar și în România. Deși cei mai mulți din familia sa erau oameni putred de bogați în America.

— Eh, Amerihica, este patria tuturor oamenilor cuhurașoși și deștehepți! De aia sâhânt acolo cei din neahamul meu! Știți voi, măi copii, câte limbi străine cunoaște Apostolis?

Da, ne făcuse deja proba performanței la urcarea în autobuz.

— Ei, aia a fost vax. Apostolis, să știți de la mine, vorbește treizeci și una de limbi de circulație universală. Greacă, rusă, engleză, franceză, sârbă, croată, macedoneană, maghiară, albaneză, bulgară, cehă, italiană... O, primavera! O, primadona!, fredonă el, apoi portugheză, spaniolă, chineză, vietnameză, finlandeză, croată, malteză, daneză, albaneză, olandeză, luxemburgheză, islandeză, nepaleză și... și... română. Băieți, româna o știu cel mai slab, așa cum mă auziți, celelalte le știu la perfecție.

Și știți de unde știe Apostolis toate limbile astea? Nu știți. Ei, Apostolis a învățat toate limbile astea de la femeile cu care s-a culcat. Da, da, da. Nu am abandonat o femeie până nu i-am învățat limba. M-am culcat cu femei din treizeci și una de țări.

Ca să învăț chineza a trebuit să caut vreo șase, șapte profesoare și a trebuit să stau cu burta nu pe carte, ci pe profesoară săptămână după săptămână... Dar a meritat. He, he, he! Uneori, dragii mei, vorbesc toate limbile deodată, încât nici eu nu înțeleg ce spun. Ca să vedeți cum e cu limbile, că nu-i simplu...!

Știți care sunt pomii din grădina raiului, care se simt bine împreună? Nu, nu știam.

— M arul lui Adam și părul lu' madam...!

Necheza de răs. Râdeam și noi. Râdeau și ceilalți din jur, care nu dormitau.

— Frumusețea femeilor, da, frumusețea...! (Apoi, privind în zare, pierdut, cu voce joasă): Cât de frumoasă ești tu, draga mea, cât de frumoasă ești! Ochi de porumbiță ai, umbriți de negrele-ți sprâncene, părul tău turmă de capre pare, ce din munți, din Galaad coboară... Măi băieți, știți voi cum e cu frumusețea asta? Că e tare greu să te descurci în lume, dacă nu știi, dacă judeci pe deasupra, superficial. V-o spune Apostolis, și Apostolis știe.

Unele femei sunt frumoase, într-o întreagă viață, da, să nu râdeți, într-o întreagă viață, doar o zi, altele două zile, altele o săptămână.

Altele o lună, un an, doi cel mult. Frumoase o viață întreagă? Lucru rar. Rar de tot. Spre imposibil. Totul e să le vezi în perioada lor de iradiere a frumuseții, ca să nu le uiți niciodată.

Unele, cele mai multe, sunt frumoase doar o oră într-o viață, ca floarea de cactus din pustiu, care înflorește un ceas la o sută de ani. Atâta, atâtica: o oră. Dar, ascultați la mine, nu există femeie pe lumea asta care să nu aibă ora ei de frumusețe, când îi rodește chipul, când îi rodește inima. Totul e să o vezi atunci, îți rămâne ca un timbru pe inimă, pe suflet... Dinții tăi par turma de oi tunse, ce ies din scăldătoare făcând două șiruri strânse și neavând nicio știrbitură. Cordeluțe purpurii sunt ale tale buze și gura ta-i încântătoare. Două jumătăți de rodii par obrajii tăi sub valul tău cel străveziu... Măi, băieți, măi...! Grădina lumii e plină de femei care înfloresc. Pe rând înfloresc, totul e să stați la pândă și să aveți ochi de văzut. E un spectacol nemaipomenit, nefericit bărbatul care nu vede asta. Apostolis, așa cum îl vedeți voi, toată viața nu a căutat decât ora, sau ziua, sau săptămâna de înflorire a unei femei! Da, dragii mei. Uită-te la femeia aceea bătrână, cotoroanță, cu un neg în barbă din care îi atârână dizgrațios trei fire de păr...! Și aia a avut ora sau ziua sau săptămâna ei de înflorire. În ora aceea a fost zeiță și pe altarul din fața ei au ars inimile bărbaților ca gămlile de chibrit. Ca nimic, au ars.

Sărută-mă cu sărutările gurii tale, că sărutările tale sunt mai bune ca vinul. Miresmele tale sunt balsam mirositor, mir vărsat este numele tău. Știți voi cine a spus lucrurile acestea? Nici nu aveți cum să

știți, deși cu un pic de efort ați putea să știți. Da, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 96 97 Apostolis le-a spus. Și ascultați pe Apostolis, că Apostolis nu vorbește de două ori. Mărul înfloarește an de an, femeia o singură dată. Dar ce înflorire! Ce înflorire! Amin.

S-a făcut liniște, se auzea murmurul motorului. Pe unii îi adormise povestea lui Apostolis, pe alții îi pusese pe gânduri.

Da, frumusețea femeilor...!

— Băi, copii, știți unde merge Apostolis acum?

Nu știam. La Belgrad?

— la Belgrad? Ciu-ciu! La Belgrad merg doar fraierii. Să muncească pentru sârbi! Bleah!

La italieni?

— la italieni merg numai disperații și masochiștii. Nu-i cazul.

Văzând că nu știm, se îndură să ne spună: Apostolis merge în Grecia. Și știți de ce merge Apostolis în Grecia? Pentru că Apostolis a primit moștenire o insulă în Marea Egee, de patruzeci de kilometri pătrați...! Da, nu mă invidiați, nu mă admirați...! Moștenirile nu sunt întotdeauna de dorit, uneori sunt o povară. Ca pentru mine acum. Să vedeți cum stă treaba...!

Fratele mamei mele, marele Yannis Vlachos, fost guvernator al Rodhosului între anii 1976 – 1991, a murit.

Câtiva dintre cei care ascultau au murmurat ceva a compasiune.

Aici Apostolis s-a ridicat marțial de pe scaun, a făcut o plecăciune, a dus mâna dreaptă la inimă și a stors o lacrimă din ochiul stâng.

Am vrut să îl aplaudăm, numai că ne-a făcut semn că nu se cuvine. Chiar dacă interpretarea a fost una de efect, subiectul era, totuși, trist.

— Buun. Cu banii câștigați în viața lui de guvernator, bani curați, bani murdari, naiba știe, a cumpărat insula asta, de la cine credeți? Vă puteți imagina?

Nu, chiar nu ne putem imagina.

— Ei, a cumpărat-o de la...? De la...? De la Anthony Quinn, actorul, care o cumpărase cu banii câștigați pe urma rolului său din

filmul Zorba Grecul.

Aici l-am dezamăgit și mai profund pe Apostolis, nu, nu văzusem filmul. Deși știam oarecum cine era Anthony Quinn.

Un actor?

Apoi lucrurile s-au precipitat. Marele Yannis Vlachos moare.

Asta se întâmpla în noiembrie anul trecut, s-a anunțat la toate televiziunile din Europa, poate că și din lume. El, Apostolis, a aflat de moartea lui Yannis de la buletinul de știri al televiziunii naționale din Finlanda, acolo unde aprofunda lexicul finlandez.

Profesoara de finlandeză se numea Tiina.

Ah, Doamne, cum ne dai tu puterea să suportăm atât de ușor nenorocirile celorlalți...! Îți mulțumesc pentru asta, amin.

Toată familia a fost în stare de șoc până la Crăciun, când s-a adunat mare parte dintre membrii cei mai importanți pentru a decide soarta averii lui Yannis și mai ales a insulei. Un amănunt:

Yannis nu a avut copii, iar nevasta îi era de multă vreme repausată.

— Ei, aici intervine zeița Fortuna! Cine zice că asta nu există, e prost, să știți de la mine. Buun.

Neamurile din America renunță la avere! își iau avionul și pleacă.

Neamurile din Australia renunță la avere! își iau avionul lor și pleacă.

Neamurile din Africa renunță la avere! își iau avionul lor și pleacă.

Mai rămân neamurile din Europa. Multe, multe. Și cam nesătule. Încep discuțiile. Ba iau eu o bucată, ba iau eu cealaltă bucată, ba iau eu de aici până aici, circ în toată regula. Trece o săptămână, nu se ajunge la niciun rezultat.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 98 99 Bă, zice unul, io zic să tragem la sorti. Că câr unul, că mâr altul, e singura soluție ca insula să nu fie înstrăinată de familie, lucru care în Grecia este egal cu crima. Io și cu un altul, un fel de văr din Albania facem biletele, vreo sută și ceva, că atâția eram la moștenire. Punem biletele într-un vas mare de sticlă,

le amestecăm ce le amestecăm și apoi tragem la sorți. Ei, ghiciți cine a rămas moștenitor?

— Apostolis!, am răspuns noi, bucuroși că știam răspunsul.

Pe alături încă vreo câțiva care ascultau mărturisirile voluntare ale lui Apostolis au suspinat și ei același nume.

— Exact! De unde ați știut? Ați mers și voi pe mâna destinului! Da, așa a fost! Au contestat unii că eu am făcut biletele și am însemnat pe cel câștigător, alții l-au bănuț că a fost complice pe albanez, până la urmă poliția – că poliția a supravegheat totul! – i-a pus pe toți ceilalți pe fugă. Așa că eu am rămas singurul moștenitor al insulei. Totuși nu a fost așa de simplu, pe cât s-ar părea, că o insulă nu e un costum, să-l îmbraci și să pleci. Nu. O insulă, în Grecia, o poți moșteni prin hotărâre de guvern, după ce solicitarea primește avizul parlamentului. Ei, ieri am fost anunțat că parlamentul a votat și că guvernul a eliberat documentul.

I-am strâns mâna. I-au strâns mâna și câțiva dintre ceilalți pasageri ai autobuzului. Da, nu ai prea multe ocazii în viață să stai alături de un proprietar de insulă în Grecia sau de castel în Spania...!

Apostolis a scos o sticlă de tsipuro, o băutură tare, grecească și ne-a întins-o. Ne-a avertizat, la fiecare tură trei înghițituri, niciuna mai mult, niciuna mai puțin. Așa e în Grecia, dar mai ales pe insula lui. Ne-am conformat.

Da, ne-a îndrăgit din prima.

Da, suntem ca și copiii lui.

Da, ne va lua pe insula lui negreșit, unde vom face ce ne va pofti inima. Femei? Insula e plină de femei frumoase, aduse acolo de Anthony Quinn, în proprietăre cu case, cu vile și care trăiesc într-o trândăvie continuă. Și visează numai la bărbați tineri și frumoși. Ca noi.

Ne încălzise băutura. Dar și povestea.

Da, ajungem la Belgrad, acolo îl așteaptă o mașină care ne va duce imediat spre Grecia. Nu e departe, traversăm Macedonia și gata, suntem în Grecia. Trecem de Thessaloniki, ajungem la Tsitsifies, e un mic port acolo unde ne așteaptă o șalupă și la miezul nopții suntem acasă.

— Da, sună îmbietor, spun eu, dar noi vrem să mergem în Italia.

Șobi îmi dă un ghiont, semn că așa ceva nu se ratează, numai că gestul nu scapă privirii vigilente a lui Apostolis. Îmi face cu ochiul.

— Italia? Puah. Acolo nu aş merge nici dacă m-ar chema Papa de la Vatican, ca să mă facă episcop! Că eu sunt ortodox, de fapt, dar sunt un spirit ecumenic, femeile pe care le-am avut m-au învățat acest lucru. Ecumenismul, băieți, e viitorul religiei, asta să o știți de la Apostolis. Pe insula mea, de altfel, chiar dacă o să mă cert puțin cu ceilalți de pe-acolo, eu voi instaura ecumenismul.

Să se știe. Știți voi ce înseamnă ecumenism?

Nu știam, dar îi dădeam dreptate. Nu avea cum să nu fie ceva bun, dacă el ajunsese la concluzia asta.

Am mai tras câte trei înghițituri de tsipuro. Acum nu mai era așa de tare, ne obișnuiserăm gâtlejurile.

— Și voi, voi ce să căutați în Italia?

Ne era greu acum să îi detaliem povestea cu nimicul la care aspiram, așa că am mers și eu pe explicația lui Șobi care a spus că vrem să acumulăm o experiență de viață, că vrem să cunoaștem lumea, că părinții lui sunt în Italia și așa mai departe.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 100 101 S-a gândit un pic, părea încurcat. Își lovea maxilarele unul de altul, clănțănind din dinți, se concentra în căutarea unei soluții.

— Da, băhăieți, uitați cum fahacem. Mehergeți cu mine acum, în Grecia, ne duce mahașina mea care ne așteaptă la paharcarea hotelului Metropol din Belgrad, iau în posesie insula, punem pe cineva să administreze acolo și noi o pornim apoi în lume. Ah, ce mult îmi place că pot să inițiez doi tineri ca voi, care îmi sunteți așa de drahagi, în tahainele lumii...!

Apostolis ne-a pupat pe amândoi, zgomotos.

Ne-a trecut iar sticla, care era aproape goală acum.

La un moment dat și Apostolis se goli brusc de energie, se făcuse ca o cârpă mofluză. Stătea cu ochii în zare și doar un frison îi mișca pielea de pe frunte. Apoi se uită la noi, cu ochii abia mijiți, de parcă atunci ne-ar fi descoperit după un somn adânc și ne întrebă cu un glas

stins:

— O are așa arată fericirea? Oare sunt eu un om fericit? Oare nu am cerut prea puțin lumii acesteia și ea m-a pedepsit cu prea multul? Oare nu am cerut eu prea puțin vieții și ea m-a îndatorat pentru o întreagă veșnicie?

Nu știam să îi dăm un răspuns și parcă ne simțeam vinovați pentru asta.

Parcă ne-a ghicit gândul, așa că tot el ne ajută: Doamne, te rog să dai un răspuns preafericitului tău fiu nevrednic Apostolis, care se bucură de bunătatea ta nemărginită împărțind tot ce primește cu cei pe care îi iubește nespus, amin.

Apoi începu să cânte, cu o voce joasă, arsă parcă de un foc interior. Era mai mult un geamăt:

Cine are lacrimi în ochi și luna cea mai plină o vede pătată, zadar, zadar, lună de porțelan, într-o zi ai să te spargi cine are lacrimi în glas și despre fericire tot cu tristețe vorbește, zadar, zadar, lună de porțelan într-o zi ai să te spargi...

ah, fericire, am dat de gustul tău pe limbă ești dulce, pe cerul gurii amară, luna zadar a urcat pe cer dar noaptea întârzie să apară Aici plânse. Ne-am simțit și noi amenințați de tristețea lui.

Cântecul siropos ne înclaiase simțurile, gusturile. Ne-a mai îmbrățișat o dată, ștergându-și lacrimile care îi curgeau acum fără șir.

Ne-a dat ultimele înghițituri din sticlă. Ultima picătură a sorbit-o el.

Apoi ne-a cerut să-l lăsăm să se odihnească puțin. Vom avea drum lung, Grecia e departe, trebuie să fie în formă. Și noi ar trebui să ne odihnim, că nu ne va fi ușor. S-a întins pe două scaune, mai în față. A adormit rapid, îi auzeam sforăitul ușor.

Am adormit și noi.

Ne-a trezit, la o vreme, șoferul autobuzului, ajunseserăm la Belgrad.

Banii noștri, ascunși cu grijă în buzunarele cusute în căptușeala gecilor dispăruseră. O lamă subțire secționase stofa.

Și Apostolis?

Apostolis? Șoferul nu știa despre cine e vorba.

Tipul cu pălăriuță, plete, ochi verzi spălăciți...?

A, da, coborâse cu două stații mai devreme, până acolo își plătise, de fapt, biletul.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 102 103 4.

Descoperisem, brusc, un lucru pe care alții îl descoperă după o viață plină de experiențe: un om sărac este un om liber într-adevăr, dar care nu are ce face cu libertatea lui. Aș fi vrut să i-o spun și lui Șobi, numai că mi-a ieșit pe gură altceva: Fi-ți-ar insula a dracului...!

Șobi (mai calm decât mine, scobindu-se visător cu un deget în nas): Nimic ai vrut, nimic ai. Și să fii un nimeni ai vrut...! De ce te plângi? Nu asta ai vrut să ajungi?

Era adevărat, numai că nimicul ăsta era mai mult decât îmi putusem imagina eu.

Ne așezaserăm pe o bordură de beton, cu rucsacurile noastre în brațe. Se înnopta.

Ne-am numărat banii rămași: împreună mai aveam vreo sută și șaptezeci de dolari. Însemnau nimic, cu adevărat, pentru situația noastră.

Șoferul autobuzului trebăluise ceva prin zona portbagajului, după care ne abordează:

— Băieți, aici regulile sunt un pic mai dure decât de acolo de unde veniți voi, dacă vă găsește poliția vă ridică imediat și vă duce la un fel de arest-adăpost. Sunt condiții de război, aveți grijă! Droguri? Arme? Pușcărie pe viață.

Tot el ne-a scos din situație: știa câteva locuri în care se aciuau cei fără adăpost, ca noi, în căutare de muncă în zonă. Rezidențe pentru sperați. Costă câțiva dolari pe noapte, o nimica toată, era singura soluție. Ne va duce la unul din aceste adăposturi, e în drumul lui. Nu ne putea lăsa acolo, nu ar fi putut închide ochii peste noapte din cauza conștiinței. Că îi e milă de cei ca noi, de sperați, văzuse destule drame. Nu am vrea să ne întoarcem în țară? Că mâine la amiază o ia înapoi...! Cât despre costul călătoriei, ne descurcăm noi...! Ne ajung banii rămași.

Am scuturat din cap și eu și Șobi. Rămânem.

Adăpostul era o hală lungă, în preajma gării și avea un nume predestinat: Kuča snovidența. Casa Viselor. Șoferul ne-a tradus din sârbește.

Cazarea pentru o noapte era cinci dolari, pe care i-am plătit unui paznic semiadormit, sau poate beat, care ne-a arătat cu mâna direcția în care să mergem.

Am deschis o ușă, am deschis a doua ușă după ce am depășit un culoar cu dulapuri plin cu unelte de grădinărit și am intrat într-o cameră mare, o hală cu vreo patruzeci de paturi.

Deși era o lumină chioară, am observat că aproape toate paturile erau ocupate, pe ici, colo, câte unul era gol.

Un miros de clor și motorină acoperea toate celelalte mirosuri.

Pe paturi erau niște saltele albastre cu dungi gri, fără niciun fel de așternuturi.

Nimănui nu părea, însă, să îi pese de acest lucru.

Era cald, prea cald chiar.

Ne-am îndreptat spre primul pat liber și ne-am așezat amândoi, ca să ne obișnuim privirile cu lumina chioară.

Era o lume tăcută, câțiva indivizi vorbeau în șoaptă, în sârbește parcă, dar regula era să păstrezi liniștea. Altfel, te expulzau, probabil. De lângă patul nostru cineva își ridică un braț ca să ne salute: Ei, frumoșilor, nu ați plecat în Grecia, să vă luați insula în primire?

Era un tip mai în vârstă, cu o față scorojită de vărsat, care călătorise cu noi în autobuz și ascultase povestea lui Apostolis.

L-am recunoscut.

Îi spunem cum am rămas fără bani, că povestea cu insula a fost o păcăleală zdravănă și că am ajuns în imposibilitatea de a pleca mai departe, spre Italia.

El: Ei, dacă tot ați pornit în lume ca să căpătați experiență de viață, apoi deja ați adunat ceva, ceva. Pentru început e bine, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 104 105 deși prețul e prea mare. Și un sfat, care e posibil să vină totuși prea târziu: țineteți-vă bine banii, aici toată lumea are mirosul foarte dezvoltat când e vorba de parale. Banii miros

într-un fel anume, a parfum și a moarte.

— Și a rahat, a completat o voce fără chip din spate.

Noul nostru prieten se numea Stepan și venea din Reșița.

Mai muncise la sârbi, prin anii nouăzeci, îi mersese bine, acum intrase în niște belele, venise să mai adune ceva. Oricum, nu se compară cu ce a fost, acum e război aici, el încearcă să vadă dacă se descurcă, dacă nu, va pleca unde va vedea cu ochii. În România nu se mai întoarce în veci și pururi, are împrumuturi la unșpe bănci, banii i-a pierdut la niște fonduri de întrajutorare, niște escrocherii tolerate de stat...! auziserăm noi de Caritas? auziserăm, da. Ei, acolo pierduse banii de pe o casă și de pe un hectar de pământ. Plus că familia îl izolase ca element incapabil de vreo responsabilitate. După ce că numai pentru ei a riscat! oftă.

O să ne ia cu el, mâine-dimineată, asta doar dacă suntem dispuși să muncim.

Nu aveam încotro.

Cineva bate în caloriferul de fontă cu o cheie metalică, cere puțină atenție.

Se numește Gozo și este din Arad.

Se adresează românilor, că ei sunt cei mai mulți în această cameră.

Sunt și nou-veniți?

Eu și Șobi ne-am ridicat în picioare: Da, sunt.

Gozo e un fel de șef de cameră. Nu știe nimeni cine l-a pus, dar probabil că în orice loc există o ierarhie pe care o stabilește un cineva. Poate l-a pus administratorul? Posibil. Și Gozo asta ține să ne avertizeze asupra unui presupus regulament de ordine interioară. Mai târziu aveam să aflăm că nu-l numise nimeni șef, se oferise el să facă treaba asta, contra bunăvoinței administratorului.

Pentru că eram nou-veniți, Gozo se adresa tuturor, dar privindu-ne pe noi, ca și cum pe noi ne-ar fi interesat, în primul rând, ce avea să ne comunice.

— Femeile locuiesc în aceeași clădire, numai că intrarea lor este separată. Orice tentativă de intrare în spațiul femeilor se pedepsește

cu excluderea din Casa Viselor pentru totdeauna.

— Au fost cazuri...?

— Au fost. O-ho!

— Ce înseamnă totdeauna?

— Adică până data viitoare, probabil. Nu ține nimeni o situație scrisă. Lumina se stinge la ora 10. După ora 10 este interzis vorbitul, foiala prin Casă. Să fie clar.

— Nu, vorbitul prin somn nu se monitorizează. Am totuși o rugămintă: sforăiți mai puțin. Dormiți pe o parte, de preferat pe dreapta, ca să nu sforăiți. Nu face parte din regulament, e o rugămintă doar. Deșteptarea generală este la ora 6 dimineața.

Toată lumea participă la aerisirea camerei, la aranjarea lenjeriei de pat. Lenjeria de pat se schimbă de două ori pe săptămână, numai dacă domnul administrator consideră că trebuie.

Stepan (în barbă): Care lenjerie de pat? Că nu-i nicio batistă întinsă pe pat... Și chiar pe vremuri, când era lenjerie, domnul administrator nu considera că trebuie schimbată decât o dată pe săptămână. Sau chiar mai rar.

Gozo, mai departe: Domnul administrator are puterea și obligația să refuze cazarea indivizilor murdari, care put, nebuni, dezaxați, drogați, bețivani. Și a celor care nu respectă regulamentul.

— A refuzat pe mulți?

Da, din câte a văzut el, domnul administrator a refuzat chiar recent o liotă de țigani care părea să care după ea groapa de gunoi a mahalalei...! A fost tămbălău mare.

Gozo: La intrare în Casa Viselor baia e obligatorie!

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 106 107 Stepan: Ciuciu! Nu contabilizează nimeni acest lucru!

Gozo: Trebuie să faci dovada că ai prosop și săpun!

Stepan: Numai că nu te controlează nimeni!

Gozo: Nu o fi Casa Viselor Hotelul Marriott, dar toată lumea trebuie să știe că aici a locuit doisprezece ani un actor bosniac, celebru, Adnan, care a și murit în patul al doilea de la geam.

Fugea de singurătate. Administrația a intenționat să pună o

placă comemorativă pe unul dintre pereți, numai că lucrul în sine a fost amânat pentru o ocazie potrivită. Plus că nimeni nu voia să stârnească vreo sensibilitate etnică. Vor fi vremuri și pentru asta.

Și ceva foarte important: să nu vă pună mama dracului să furați din acest loc, folosiți-vă talentele în altă parte! Ați înțeles?

Dihorul, șobolanul, jderul de piatră fură de la vecini, fură de aiurea, dar niciodată din propria vizuină, să știți asta de la mine!!

Ați înțeles?

Ceva întrebări?

— Du-te-n pizda mă-tii, băi, Gozo! Securistule! Că și aici v-ați infiltrat, secăturilor...!

Și apoi în sârbește: Pička ti mati!

S-a făcut liniște. Gozo s-a oprit o clipă, după care s-a uitat exact în partea opusă celui care vorbise.

— Ceva întrebări?

Nicio întrebare. Câteva mormăituri doar.

Apoi s-a stins lumina, fără să apese cineva vreun comutator.

Înseamnă că se făcuse ora 10. Cineva, nevăzut, veghează. Poate e domnul administrator, poate e chiar Dumnezeu. În Casa Viselor e posibil să se confunde.

5.

Piața Truda era într-o margine a orașului, ca să ajungem acolo trebuia să ne îngheșuim în niște tramvaie care scârțâiau din toate încheieturile. La schimbarea macazurilor păreau că se dezmembrează.

— Ești slab, nu o să te ia nimeni, îmi prezise Stepan.

— L așa, sunt buni și slabii la ceva. Se strecoară pe sub streșini și culeg ouăle de porumbel, râse un alt tip, Veliko, care fusese și el în autobuzul cu care venisem de la Timișoara, și ne recunoscuse.

Uite câți porumbei sunt pe aici, ai din ce să trăiești, la o adică.

— Ai auzit că niște țigani români au prins lebedele de pe un lac din Viena și le-au mâncat...? Oricum, porumbelul e mai bun. Îl faci crocant, la tigaie.

— Mai degrabă ai cerși, la podul de peste Sava, decât să muncești aici. Ai ieși mai bine. Îți spun eu că e așa, cunosc situația,

spuse Stepan.

Nu-mi convenea că mă luaseră la mijloc, că mă tachinau.

Mi-am bombat pieptul până aproape că îmi plesneau nasturii.

Dar nu am rezistat mult. Șobi observă și îmi trase un pumn în spate. Am eliberat aerul șuierând din gât. Am râs cu toții. Din stație în stație mai mulți călători urcau decât coborau. Când am ajuns la capăt eram ca sardelele într-o conservă.

Piața Truda, acolo unde se negocia forța de muncă, era un tăpșan pe malul unui râu prins între maluri de beton. Practic nu era o piață, ci un loc viran pe care o mulțime de oameni își negociau ziua de muncă. Câteva patrule de poliție urmăreau cu atenție mișcarea de du-te-vino, o înghesuială în care nu știai prea bine cine își oferă serviciile și cine le cere. După ora 8 târgul se umpluse de lume. Poliția a intervenit și a degajat calea Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 108 109 de acces dintr-o parte în alta, trotuarul. Trudnicii, cum li se spunea muncitorilor cu ziua, au fost înghesuiți unul în altul.

Nu trebuia să faci prea mare efort polițiștii, uniforma lor impunea respect. Nimeni nu avea chef să intre la discuție cu poliția, dacă riscai erai urcat imediat în dubă. Rar apărea câte cineva care să aibă nevoie de muncitori cu ziua. Până la ora 7, ne-a pus în temă un tip, Vasko, cu care Stepan părea să se cunoască, probabil din alte vremuri, vin cei de la șantier și preiau muncitorii pe care îi cunosc deja, își refac echipele în funcție de treburile pe care le au. Tot atunci vin gospodinele și își iau ajutoare femei pentru menaj. Pe unele le cunosc deja, pe altele le încearcă. După ora 8 piața trenează, vin cei care au nevoie de muncitori cu ziua, cu ora, în general munci grele sau nesuferite.

Vasko mai fusese aici, în mai multe reprize, știa ce îl așteaptă.

Știu eu că el, Vasko, care a fost șef de birou la Spațiul locativ la Timișoara, a curățat cu canciocul o groapă cu căcat? Trei tone de căcat erau acolo, la un azil la care nu ajungea mașina de aspirat dejecțiile, că era așezat pe buza unei prăpăstii...?

Nu, nu știam.

— ...Și am spălat groapa de beton cu peria și cu detergent, că așa

a fost comanda. Nu aş fi acceptat, dar eram aici de o săptămână şi ajunsesem să mănânc din gunoaie. Asta era în '91, primăvara, că dăduse şi mustul zăpezii în rahat şi căldura îl dezmoţise.

Cineva l-a ținut pe Vasko, tocmai apăruse un tip scund, burtos, cu bască, cu un ciuf de mustață sub nas, care căuta doi măcelari cu experiență. A început o foială, se vorbea în românește, în sârbește, în polonă, în maghiară. Se auzeau și cuvinte englezești, din când în când. Cei care știau sârbește traduceau celor care nu știau. Era o oarecare solidaritate în acea atmosferă crepusculară, să fii luat la muncă de cineva, de oricine, devenise un scop pentru fiecare. Un scop urmărit cu disperare. Acasă aproape fiecare dintre cei care eram acolo disprețuiam munca de acest fel.

S-au ales din mulțime vreo cinci măcelari. Tipul cu bască a început un dialog cu toți la început, apoi cu fiecare în parte. Pe unul l-a eliminat din start, nu știa o boabă sârbește, era român.

Din Moldova, după accent. L-am auzit înjurând. Pe altul l-a eliminat după ce i-a văzut palmele. Avea niște pete albe, un început de psoriazis. Pe ceilalți trei i-a luat deoparte și a început să vorbească cu ei, precipitat. Negocia. Din când în când arăta spre mulțimea adunată în Piața Truda, probabil le spunea că dacă nu acceptă prețul avansat de el, are de unde să aleagă alții.

În final au ajuns la o concluzie și au plecat toți patru. Au urcat într-o mașină pătrătoasă, o Lada cam veche care a scos un fum puturos. Polițiștii l-au salutat respectuos pe burtos, îl cunoșteau.

Până la 10 au mai venit câțiva ofertanți. Au mai fost ceva solicitări pentru grădinari cu experiență, apoi trei persoane pentru curățenie la o fermă de porci. A fost nevoie de doi tâmplari, dar nu s-a oferit nimeni. Stepan a avut noroc, a fost luat la un service auto, la degajat resturile de metal. Ne-a strâns mâinile și noi i-am urat noroc. Fără el parcă ne simțeam mai stingheri în mulțime. După ora 10 lumea începu să se împrășteie. Erau puține șanse să mai apară cineva să îți ofere vreun serviciu.

Nici marți nu am avut noroc. Stepan fusese reținut la atelierul auto pentru toată săptămâna. Ne-a spus că a încercat fără succes să

găsească și pentru noi ceva. Munca era grea, să nu regretăm și să nu-l invidiem.

Nu, nu-l invidiam.

Nici miercuri, nici joi nu ne-a întrebat nimeni ce căutăm acolo. Deja eram obișnuiți ai locului, ne salutam cu ceilalți, la fel de nenorocoși ca și noi. Și stând acolo înghesuiți, supravegheați de poliție, aproape că așteptam ca pe o fatalitate ora 10, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 110 111 ca să ne retragem la Casa Viselor. Scoteam una câte una bancnotele din cusăturile hainei, deja eram pe drojdie.

Vineri a tras la marginea pieței un microbuz din care a coborât un individ îmbrăcat cu o scurtă militară și care avea pe cap o șapcă pe care era imprimat chipul lui Che Guevara. Avea nevoie de cinci persoane pentru a demonta o scenă, după un concert, probabil. A luat la rând, la întâmplare, cinci persoane.

Al cincilea era Șobi, al șaselea eram eu. Am trecut și eu în partea celor aleși, dar tipul m-a împins brutal înapoi. Șobi a încercat să îl convingă, vorbindu-i în engleză, că suntem împreună. Tipul l-a tras de mânecă pe Șobi, l-a împins înspre mine și a ales pe altcineva, dintre cei care așteptau. Nu avea chef de discuții.

— L ua-l-ar dracu' de sârbă lău, a rezolvat Șobi situația.

Sâmbătă am avut noroc: am fost luați, alături de alte patru persoane, să spargem un bloc de beton, de la o fostă centrală termică, în dezafectare. Lucram cu picamerul, cu dalta, cu ciocanul, cu șpitzul. Un puștan de vreo șaisprezece, șaptesprezece ani, cu un început de mustață și plin de coșuri purulente, ne monitoriza, dacă te așezai cumva, se uita la ceas și nu te lăsa mai mult de un minut. Nouă ore am bătut în placa de beton și nu am reușit să spargem mai mult de un metru cub de resturi pe care le-am încărcat într-o basculantă.

— Venim și luni?, a întrebat Zelicovici, un sârb din zona Caransebeșului.

— Nu, i-a răspuns puștanul. Sunteți puturoși. Ne costați mult, o să băgăm dinamită, e mai ieftin.

La sfârșit ne-a dat câte o mie de dinari fiecăruia.

— Vorbiserăm de două mii de dinari, am sărit noi. Și ne-am

strâns amenințători în jurul puștanului.

— Două mii de dinari dacă spărgeați placa întreagă, dar așa...?
Nici atât nu meritați, sunteți niște puturoși.

Zelicovici l-a luat de guler și și-a fixat privirea în ochii lui.

Puștanul nu s-a intimidat. Un echipaj al poliției a apărut imediat.
Aștepta, probabil.

Am scrâșnit din dinți.

— Probleme, ceva...?, a întrebat un polițist pe puștan.

— Nu, nimic, a răspuns băiatul.

Am plecat în tăcere la tramvai. Eram albi din cap până în picioare de praf de ciment. Părul devenise sârmos.

Am cumpărat cu Șobi o sticlă cu vin acru și doi cârnați picanți.
Am băut vinul și apoi am plâns. Plânsul ne-a făcut bine.

A doua zi era duminică. Ne-am dus la biserica din apropiere.

Era plină de bătrâni și de copii. Nu înțelegeam nimic din ce spunea preotul bătrân, cu o voce pițigăiată, ușor isterică, dar noi ne gândeam la ale noastre.

Mia de dinari era prea puțin față de cât cheltuisem până acum.

— Mai rămânem?, l-am întrebat pe Șobi.

— Nu avem încotro, începe de mâine o săptămână norocoasă,
mi-a răspuns optimist.

6.

Luni a fost o zi norocoasă. Pentru Șobi. Se făcuse deja ora 9 și nu mai apărea nimeni să ne ofere ceva de muncă. Eram vreo patruzeci, poate patruzeci și cinci de persoane, adunate ca într-un țarc imaginar. Fumam țigară de la țigară, ne spionam unii pe alții, ne întrebam cât mai rezistă cei din jur. Că dacă ei cedau și plecau, ne rămâneau nouă mai multe posibilități. Calcule stupide, evident. Cineva spuse că în Piața de Sud, în cartierul Tașmajdan, oferta de locuri de muncă e mai mare decât doritori.

Și că ar fi bine să ne mutăm acolo. Câțiva cerură amănunte. De unde știa? Dacă e așa, de ce nu e și el acolo? Nu cumva e o Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 112 113 intoxicare, ca să ne pună pe drumuri și să eliberăm locul?

Oricum, nimeni nu se clinti. Polițiștii se încinseseră la o discuție aprinsă. Vorbesc despre fotbal, spuse cineva. Partizan Belgrad s-a calificat în nu știu ce finală, numai că e pe cale să se desființeze clubul din motive de segregare etnică...! Și că echipa va fi oprită de la competiții europene, din aceleași motive.

A oprit o mașină și din ea a coborât un bărbat trist. Toată adunarea aceea se însufleți. Fiecare dintre noi se foi mișcându-se înspre margine, ca să dea ochii cu bărbatul care se apropia.

— A sta are figură de cioclu, spuse Șobi care aruncă țigara strivind-o sub gheată.

Câțiva l-au țistuit.

Bărbatul privi pe deasupra, neatent la gesturile cu care se ofereau primii care îi ieșiseră în cale, după care se fixă asupra lui Șobi.

— Ești liber?, îl întrebă în sârbă. Văzând mutra nedumerită a lui Șobi, repetă întrebarea în engleză.

— Ce întrebare? Sigur că sunt liber, spuse Șobi.

— Vino!

Șobi se uită la mine, întrebător.

— Du-te, i-am spus. Nu are rost să pierdem ocazia.

Au urcat în mașină.

Eu am mai rămas până la ora 11. Degeaba. Până seara am umblat din hotel în hotel, întrebând dacă nu au nevoie de un muncitor cu ziua. Știam să fac orice, eram disponibil. Nu, nu aveau nevoie.

Șobi a ajuns la gazdă seara pe la ora 9. Era beat. Și mai adusesese și o sticlă de rom cubanez neîncepută.

Scoase din buzunare câteva mii de dinari și îi împrăști pe jos. I-am adunat, bancnotă cu bancnotă și i-am pus lui în buzunarul de la geacă.

— Sunt mulți bani, i-am spus. Ai avut o zi norocoasă.

— Da, spuse Șobi și rămase cu ochii țintă pe perete.

— Ai pățit ceva?, îl întreb.

— Încă nu știu, îmi răspunse misterios Șobi.

Mă prinse de braț și mă privi drept în ochi:

— Știi ce am făcut azi?

Nu, nu știam.

— Am spălat cadavre la morgă...! Și am aranjat mutrele câtorva cadavre deranjate după un accident.

Romul cubanez, dulceag, se întoarse din stomac în gât. Era fierbinte.

Șobi a băut singur restul din sticla de rom. Și a adormit greu.

A doua zi nici nu l-am mai trezit, să plecăm în Piața Truda. Am pornit singur.

La ora 8 a venit un microbuz și a luat douăzeci de bărbați pentru degajat locul în care fusese un furnal la o centrală. Era mult moloz de manevrat, de încărcat cupele unui ifron. Bărbații care au selectat forța de muncă m-au neglijat, deși m-am oferit.

— Zi mersi că nu te-au luat, îmi spuse un individ din preajmă.

Îi știu pe ăștia, au o firmă de curățat terenul, sparg betoane și manevrează fierătăni. Îți rupi oasele. Eu am servit o dată, mersi, nu mai servesc.

Dar decât să stai aici și să te uiți în soare? Acolo, de bine, de rău, încasezi ceva.

7.

Seara, în Casa Viselor.

Printre mormăituri, cu paharul de vin acru între palme, cu țigara suptă până la filtru, toată lumea făcea bilanțul.

Eram singurul care în două săptămâni nu prinsese nimic, în afară de mia de dinari de la spartul plăcii de beton. Mia se făcuse praf.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 114 115 În Casa Viselor mai veniseră câțiva, plecaseră alții. Între cei nou-veniți era un tip din Ploiești, Șue, care mă seconda mai tot timpul, numai că împărțeam amândoi ghinionul. Și vorbeam despre muzică.

Lăsase în țară un loc de muncă la un club al sindicatelor, unde avea și o formație de muzică rock, era toboșar, venise la muncă la sârbi ca să adune bani să își cumpere niște tobe profesionale.

Că la sârbi sunt și mai ieftine. După calculele lui în două săptămâni ar fi trebuit să își rezolve treaba și să se întoarcă acasă cu tobele. Numai că în două săptămâni își terminase toate rezervele din

cusăturile hainei, nu îl întrebase nimeni nici cum îl cheamă. Era lefter. Ca și mine.

Șobi: Azi am curățat un gard viu, l-am tuns și frezat. Când mă întorc acasă mă angajez la o frizerie, am prins șpilul. E și rentabilă munca, să știi.

Șobi prinsese gustul succesului în acele condiții mizerabile, începuse să adune ceva bani. Deja se uita la mine cu milă. Și la Șue. Era secretos, avea deja gândurile și țintele lui. Visa departe.

Eu: Băi, Șobi, ce facem, o luăm spre Italia? Nu crezi că prea am prins rădăcini în bălegarul de aici?

Șobi: Mai vedem, încă mai merg afacerile pe aici...!

Eu: Afaceri? Dacă te aude Țiriac, își lasă băncile din țară și vine și el la tuns ouăle aici, ca să prindă ceva cheag...!

Stepan (către Șobi): Băiete, vezi că pe aici mișună tipi care au nasurile adevărate detectoare de bani. Pune-i bine, în chiloți.

Că banii oricum miros a trandafir și a rahat...!

Veliko: Am spălat geamurile la un magazin, turiștii îmi făceau cu mâna, îmi făceau poze, ziceau că sunt Omul păianjen, după cum stăteam cocoțat. Acasă dacă mă urcam într-un cireș, amețeam, că eu sufăr de vertij. Aici văd că m-am vindecat...! Și dacă luam zece dinari poza, mă îmbogățeam.

Vasko: Măi, băieți, io cred că am omorât-o pe mama și acum trag ponoasele. Că altfel nu se explică cum dracu' nimeresc numai unde te împuți de rahat sau tragi de cadavre. Acum mutăm un cimitir din centru, îl ducem pe un deal...! Oare am mutră de criminal?

Râdem, observația amară a lui ne face bine.

— T u?, mă întreabă Stepan, care rămăsese la acel service auto.

Îi mergea bine, deși arunca și el niște înjurături în barbă, ca să îi deruteze pe curioși sau pe ghinionști.

— Eu? Eu am tras mâța de coadă.

— Și nu te-a zgâriat?

8.

Șobi a cunoscut-o pe Albena în autobuz.

Au schimbat priviri.

Apoi s-au întâlnit la magazinul cu de toate, de peste drum de Casa Viselor.

Șobi s-a dus direct la ea și i-a întins mâna. Ea a ezitat, dar i-a răspuns cu un zâmbet.

Da, locuiește tot în Casa Viselor, intrarea cealaltă. Unde bărbații nu au voie să intre, dacă nu vor să fie dați afară din stabiliment.

Știe engleză, da, are un certificat Cambridge English, luat cu punctaj maxim.

E bulgăroaică, din Varna.

Cum a ajuns aici? E o poveste complicată. A fost sau mai este căsătorită. Nu știe nici ea bine. L-a cunoscut pe Vasili, soțul ei, la unul din hotelurile din Varna, la Chernomore. El era Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 116 117 valutist. Adică făcea trafic de valută, schimba leva bulgărească în monedă europeană sau americană. Avea mulți bani.

Ea era recepționeră.

S-au căsătorit imediat. El se grăbea, voia să plece în Europa, voia să o ia și pe ea, oficial.

La Belgrad a plasat-o, da, unei rețele de prostituție. După care a dispărut.

A reușit să fugă, din hotelul în care era ținută captivă, cu ajutorul unui rus. A scos-o pe geam, îmbrăcată în haine bărbătești.

A locuit câteva zile cu el, într-un hotel. Nu avea acte, așa că rusul, tot Vasili, a lăsat-o la Belgrad. Nici ea nu ar fi vrut să se întoarcă, de fapt, la Varna. Știa de unde a plecat, voia ceva mai bun. Da, ar fi ieșit cu Șobi, în vreo seară, dar era periculos. Vasili ar putea oricând să se întoarcă, să o caute. Cei care plătiseră pentru ea nu se lăsau așa de ușor păgubași. De asta Șobi mi-a cerut să merg și eu cu ei.

Am început să ieșim în parcul din preajma Catedralei Sfântul Sava. Unde erau, tot timpul, mulți copii. Și multă lume care vorbea despre război. Dar și multă poliție care supraveghea zona.

Când vedea un polițist, Albena amuțea și începea să tremure.

Fără acte ești vulnerabil.

Albena e o fată veselă.

A vrut să se facă actriță, numai că regizorul cu care luaseră

legătura părinții ei, să o pregătească pentru examen, i-a cerut să se culce cu el. Ca primă probă că e pregătită pentru viața de artistă.

A refuzat. El i-a băgat mâna în chiloți. L-a mușcat de nas.

Asta a costat-o cariera în teatru.

Dar va ajunge în Italia și acolo va da probe pentru un film.

Va fi un rol cu o bulgăroaică după care italienii își frâng gâtul.

Dar dacă și acolo regizorul îi va cere să se culce cu el?

Acolo e altceva, miza e alta. Și ea știe că succesul are întotdeauna și niște costuri. Nu s-ar da în lături, la o adică, dacă ar ști pentru ce o face.

Dar dacă el, Șobi, s-ar face regizor...? Că uneori visează să se facă regizor, are idei, s-ar culca cu el pentru un rol?

Dacă rolul e unul principal, de ce nu...? Și dacă bugetul filmului este unul impresionant, desigur. Marilyn Monroe s-a culcat și cu fotografii, și cu regizorii, și cu scenariștii, până și cu portarii de la studio, ca să ajungă vedetă de cinema. Probabil că bărbații mizează mult în promovarea unei femei pe potențialul ei erotic.

Șobi: Alții da, poate, noi nu.

Ea se îndoiește, știe multe despre bărbați. Toți sunt la fel, la o adică. Nu îi interesează cu adevărat decât un singur lucru.

Femeile sunt ca niște cetăți asediate, când crezi că ai respins un atac, altcineva își reia asaltul. La recepția hotelului unde lucrase simțea că mai toți bărbații o dezbrăcau cu privirile. Ce e drept, la un moment dat te obișnuiești cu asta, îți place să fii curtată. Chiar îți lipsește dacă de la o vreme nu te mai bagă nimeni în seamă.

Albena visează să urce într-un tren și să călătorească așa până la capătul lumii, nimeni să nu o întrebe de acte, de bani. Mai visează să găsească în gară și o valiză cu bani. De unde? Nu o interesează, banii sunt importanți prin ceea ce faci cu ei. În rest nu au nicio valoare.

Șobi se oferă să îi care valiza cu bani.

Ea nu are încredere încă în el, dacă fuge cu banii...!?

Șobi protestează: el nu ar face așa ceva. Mai ales dacă e vorba de ea, o să-l cunoască poate, o să se convingă de sentimentele lui, de caracterul lui.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 118 119 Mergem spre Casa Viselor. Traversăm un parc în care sunt mai multe statui de generali în poziții marțiale, scurtăm drumul printr-un șantier, prin dreptul unui bloc în construcție.

Eu: Toată viața e un șantier, iar noi suntem salahorii ei.

Albena nu înțelege cuvântul salahor, i-l explic. Mă încurc în amănunte.

Și ceea ce era să se întâmple s-a întâmplat.

O mașină a oprit cu scrâșnet de frâne lângă noi. A sărit asfaltul, nu alta.

Da, Vasili era. Ne urmărise, probabil.

Albena a luat-o la fugă printre schele, îngrozită.

Șobi s-a așezat în fața lui Vasili. Sau s-a trezit în fața lui Vasili, mai bine zis.

Vasili i-a făcut un semn hotărât, să se care. I-a spus-o și pe bulgărește. L-a lovit în umăr pe Șobi cu pumnul. Și atunci l-am văzut pe Șobi subțiraticul și fricosul aruncându-se cu capul înainte în pieptul lui Vasili. Eu am pus piciorul în spatele lui Vasili, așa cum făceam pe maidan, când ne luptam între noi. Vasili s-a împiedicat și s-a rostogolit într-o groapă cu pastă de var, pe care nu o observasem. Începu să înoate în var, numai că fiecare mișcare îl afunda și mai tare. Înjura. Cu cât înjura mai mult, cu atât pasta de var îi intra în gură. A strigat după ajutor. În bulgărește.

Și în sârbește: Pička ti mati!

Din stradă am auzit sirena unei mașini de poliție.

Am fugit și noi.

Pe Albena nu am mai văzut-o. Nici atunci, nici a doua zi.

Niciodată. Poate a devenit actriță și am să o descopăr vreodată, cine știe, în vreun film sau la decernarea Premiilor Oscar? Toți disperării au o șansă pe lumea asta, m-am convins de acest lucru.

A doua zi am trecut prin dreptul blocului în construcție. Un muncitor ne-a avertizat că nu avem voie în zonă, ne-a arătat indicatorul care interzicea accesul.

Îi facem semn că am înțeles.

Mașina lui Vasili nu mai era acolo, pe locul ei o macara ridica tâmplăria metalică la etajul doi.

Șobi (în șoaptă și cu speranța unui răspuns): Dacă mașina nu mai e aici, înseamnă că individul a ieșit, totuși, la mal...?!

Aprob.

Varul părea neatins.

Eu: Da, nimic nu e mai tăcut și mai misterios și mai greu de descifrat pe lumea asta decât albul varului.

9.

Luni, 28 februarie, am ajuns cu Șue în Piața Truda. Erau foarte puțini doritori de muncă, dar la fel de puțini cei care mai angajau forță de muncă. Știu data și ziua pentru că făceam mici însemnări într-un carnețel în care țineam socoteala banilor, ca să supraviețuim de la o zi la alta. Se vorbea de război, grupuri-grupuri de oameni discutau aprins. Nu înțelegeam mare lucru, niciodată nu fusesem preocupat de istoria imediată.

Îmi dădea frison patima cu care vorbeau.

— Cred că ar trebui să plecăm acasă, îi spun lui Șue.

— Nici mort. Adun bani până la urmă cât să ajung până în Italia. Vreau să mă fac gondolier în Veneția. Sau merg în Austria?

Oricum, nu mă mai întorc la Ploiești, simt că aici îmi crește o personalitate nouă. Cred că o să mă atârn de un tren, de un marfar, care trece în Italia.

— Dar va fi război, îi spun.

— Nu va fi...!

În fața noastră se opri o femeie, care ne cântărea din priviri.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 120 121 Obraz alb, păr negru, ochi verzi. O tăietură a ochilor piezișă, o expresie mongoloidă. Un trup ușor rigid, glezne groase. O haină de fâș gri o acoperea.

Ne întrebă ceva în sârbește, i-am spus, în engleză, că nu înțelegem.

— Sunteți liberi?, reveni ea în engleză.

— Foarte liberi, i-am răspuns eu.

— Urmați-mă.

— Șue: Putem să vă întrebăm pentru ce ne angajați?

— Pentru munci speciale, ne spuse.

Am ieșit din piață, am traversat strada și am ajuns într-o parcare. Mi-a întins cheile unei mașini și m-a întrebat dacă știu să conduc.

— Da, știu.

Era un Opel vechi, lat, care mă intimidă. Dar nu mai puteam da înapoi. Ea se așează în față, Șue se aruncă în spate.

Îmi făcu semn să pornesc, să merg tot înainte. Era pentru prima oară când conduceam altceva decât mașinile Dacia, pe care învășasem șoferia.

Cred că transpirasem de emoție și ea mă întrebă dacă e în regulă.

— În regulă, i-am spus eu. Dar recunosc că nu am condus altceva decât Dacia.

— Dacia? Nu cunoștea.

— Mașină românească...!

— A, sunteți români?

— Da, suntem români.

Nu mi-am dat seama dacă asta a contat pentru ea, dar am avansat în liniște. Am depășit un cartier cu blocuri pătrătoase, am trecut pe lângă un stadion, am traversat peste o pasarelă linia ferată. Mi-a făcut semn să încetinesc, apoi am tras în fața unei porți. Ajunseserăm. A deschis poarta, am parcat mașina în curte.

L-a luat pe Șue și i-a explicat ce are de făcut: să curețe un gard viu, să-l sape la rădăcină. A mai făcut așa treabă?

Da, mai făcuse. Nicio problemă.

Nu am întrebat nimic de bani, găsi de cuviință Șue să-i spună.

Femeia îl privi și scutură cu neplăcere din cap.

Era frumoasă.

Mie mi-a făcut semn să iau pachetele din portbagaj și să le duc în casă. Ea descuie ușile una după alta. Am lăsat pachetele pe un hol, mi-a făcut semn să intru într-un living mare. Și-a scos haina în care era realmente împachetată și rămase într-un sarafan gri, care îi plesnea pe

şolduri.

Era şi mai frumoasă. Ochii verzi, oblici, parcă ușor inegali, aveau ceva de pisică agresivă.

— M a numesc Zoica, îmi spuse.

— Eu, Albert.

Îşi scoase o ţigară, mă invită şi pe mine să iau din pachet.

I-am luat bricheta din mână şi i-am aprins ţigara.

— Câţi ani ai?

— Douăzeci şi doi, spun eu, adăugându-mi ceva la vârstă.

— Şi de ce ai venit să te vinzi aici?

— Nu mă vând, îi spun, am fost forţat de împrejurări. Am plecat spre Italia, pe drum am fost jefuit şi am rămas pe loc.

Mi-a furat vreo şase mii de dolari. Acum muncesc, adun bani, să plec mai departe. Asta e.

— Da, şase mii e o sumă, confirmă şi ea.

Îmi spune să aduc dintr-o vitrină o sticlă de rom cubanez şi două pahare. Torn câte un deget. Ciocnim. Bem.

— Dintre români ştiu mai multe doar despre Brâncuşi. E un sculptor român, nu-i așa?

— Ba da, confirm eu.

— Şi am o carte cu poezii semnate de un poet român, Nichita Stănescu. Ai auzit de el?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 122 123 Da, auzisem, era în manuale. Am învăţat la liceu, e un poet special.

— Da, este special. Însă special este şi traducătorul în sârbeşte al lui Stănescu, Adam Puslojić, care îi este prieten.

Avea cartea cu autograful traducătorului. Îmi arată. Pe copertă, poza lui Nichita Stănescu şi a traducătorului, împreună, undeva pe Podul Prieteniei de la Turnu Severin. Îşi ridicau braţul unul, altuia ca doi învingători în ring.

— Am, pe aici şi un portret pe care i l-am făcut lui Adam, îmi spune. Sunt pictoriţă, adaugă. Şi fac, mai ales, portrete. Adam e un bărbat bine.

Îmi face semn să pun iarăşi rom în pahare.

— Ai mai cunoscut pictori?

— Nu prea, îi spun.

— Te-am ales ca să îmi pozezi, din prima clipă am descoperit că ai un chip expresiv.

— Poate l-ați văzut pe Șue, pe colegul meu, îi zic și acum ne confundați.

— A, nu, exclus, îmi spune hotărât.

Râdem.

Bem din nou.

— Și ce ar trebui să fac?

— S a stai într-o anumită poziție, iar eu te desenez. Cam asta trebuie să faci. Totul e să stai nemișcat, să nu te fâțâi.

— Pare simplu. Și cât va dura asta?

— Până terminăm portretul. O săptămână, două, o lună...

Niciodată nu știu.

Îmi face semn să mai beau, dacă poftesc, ea pleacă după materialele de desen. Se întoarce după vreo zece minute, își schimbase ținuta, era într-un halat verde, de mătase, legat cu un cordon roșu. Sub braț avea un bloc de desen și o cutie cu creioane.

Trase un scaun și mă îmbie să mă așez mai în dreptul ferestrei.

Mi-a întors capul spre semiprofil, m-a împins să stau mai relaxat.

Mirosea a ceva greu de definit, poate era mosc?

I-am atins cu mâna șoldul, ca și cum m-aș fi sprijinit ca să îmi caut poziția pentru pozat. Își apropie sâni de obrazul meu.

Am introdus mâna sub halat, emana căldură. Era goală complet sub halat. S-a lăsat îmbrățișată. Mi-a scos hainele una câte una, aproape rupându-mi nasturii.

Covorul persan pe care ne-am prăbușit începu să plutească.

Și ne duse până la marginea lumii.

Își trase apoi halatul pe ea, se strânse în brațele mele ca și cum ar fi cuprins-o brusc frigul.

Sub duș a ținut să îmi remodeleze ea trupul, așa cum făcuse Brâncuși cândva cu Pasărea Măiastră. Din trupul ei am modelat o

licornă care se lăsă văzută doar o clipă, după care în minte îmi rămase tropotul cărnii care se voia duh.

Apoi, în timp ce îşi fixa pagina de desen pe o copertă cartonată: Eşti un model destul de interesant!

*

Mie mi-a dat două mii de dinari. Lui Şue, o mie.

Din poartă, în timp ce ne conducea: Măine, la fel, la ora 9.

Şue, pe drum: Pari căzut în cap, ce-i cu tine? Te-a prins flama? Ce i-ai făcut tipei? Sau ce ți-a făcut...?

Eu: Nu cred că mai vin mâine, m-a pus să-i despăduchez câinele.

Şue: O mie de dinari în două ore şi jumătate? Am săpat câţiva metri de gard viu, am tuns câteva tufe. E mai mult decât promiţător.

Dacă mă pune să-i despăduchez o haită de câini, la banii ăştia o fac cu plăcere.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 124 125 *

A doua zi, la ora nouă, eram în piaţă. Grupuri-grupuri de sârbi discutau aprins despre ce se întâmpla în lumea lor. Americanii dădeau ultimatumuri peste ultimatumuri. Cui? Mie îmi era greu să înţeleg. Zoica a sosit pe la nouă şi un sfert. I-a făcut semn lui Şue că nu, astăzi nu are nicio treabă pentru el. M-a chemat pe mine şi a ales pe altcineva, un muntenegrean, cu care a vorbit câteva chestiuni tehnice. Apoi mi-a întins cheile maşinii, deja cunoşteam drumul. De asta, în maşină, Zoica nu mai era atentă la drum, vorbea cu muntenegreanul, mi-am dat seama că despre situaţia din ţară. Şi situaţia era explozivă.

Muncitorul muntenegrean a fost trimis să rezolve ceva la o conductă de apă. Ştia ce are de făcut, îi explicase din mers, în maşină.

Eu, la fel, ştiam ce am de făcut.

*

Zilele următoare, Zoica mă lua la aceeaşi oră, repetam parcă un ritual. Şi mereu lua un al doilea bărbat pentru muncă, niciodată acelaşi.

Îi spun: Nu are sens să mai vii tu în piaţă, mă prezint singur, ştiu drumul!

Zoica, hotărâtă: Să nu faci asta, să nu vii niciodată nechemat aici. E periculos.

Periculos?

Portretul avansa, trecuse de la faza de schițe la cea de muncă pe șevalet.

La un moment dat am cerut să văd și eu cum arăt în viziunea de artist a Zoicăi.

A refuzat să-mi arate: Încă nu ți-am prins conturul, insistăm.

Apoi îmi cerea să mă dezbrac complet ca să pozez, ajuta imaginației.

Ne stropeam cu rom și ne redesenam contururile cu limba.

M-a lăsat, în sfârșit, să văd ce lucra.

Eram un fel de zeu indian, care plutea pe deasupra unei mulțimi nedefinite, lăsând să-i atârne o mulțime de mădulare.

Și din mădulare curgeau un fel de confetti, vapoaze.

Zoica: Bat Signal îi spune acestui zeu la indieni.

Nu știam, dar nu m-am recunoscut în desen. Poate că uitasem cum arăt, de fapt? Poate că un nimeni care plecase în căutarea nimicului așa arată.

În fiecare zi, după trei ore de muncă, îmi plasa bancnotele în palmă, le număra ca un negustor care făcuse un târg cinstit.

Și ridicase potul la trei mii de dinari, chiar după prima zi.

*

La un moment dat Zoica nu a mai apărut în piață. O zi, două...!

Șue plecase deja fără să îmi spună nimic. Poate spre Italia?

Șobi se mutase din Belgrad, undeva în margine, găsisse de lucru ceva bine plătit, la o fermă de nutrii. Era misterios la plecare, ca și cum postul i-ar fi fost în pericol dacă ar fi dat amănunte.

Vasko își găsisse ceva stabil, la o distilerie de rachiuri. Avea și cazare acolo.

În Casa Viselor mai eram acum doar câțiva pensionari. Cred că eram cel mai vechi, mă saluta semiadormitul care îmi încasa chiria zilnică, care între timp se făcuse nouă dolari. Dacă nu mărea chiria, trebuia să închidă coșmelia, nu mai era rentabilă.

Așa ne-a spus.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 126 127 Trecuseră deja trei

zile de când nu mai apăruse Zoica.

Era ora unsprezece, agitația străzii era mare. Iminența războiului scosese lumea pe stradă. Vociferări, mitinguri. Nu era lumea mea, oricum. Și nici lupta mea, se înțelege.

Am pornit pe traseul pe care îl făcusem mai multe zile conducând acel Opel vechi, confortabil totuși, spre casa Zoicăi.

Numai să dau un ochi.

Îmi lipsea.

I-aș fi dat toți banii înapoi, îmi spuneam pe drum. Doar banii făceau ca distanța dintre noi să se mențină. Poate că de asta merg acum, să o întâlnesc, să descos buzunarul secret din căptușeala hainei și să îi dau toți banii înapoi:

Poftim, nu de bani am nevoie, ci de tine.

Oare cum ar reacționa?

Am ajuns la poartă.

Gardul, impenetrabil. Profilul metalic era dublat de un plastic mat.

Am curajul nebunului – sau al îndrăgostitului? de ce nu? – și sun. O singură dată.

Aud zgomote în curte.

Apoi niște pași grei.

Se deschide poarta.

Nu e Zoica, ci e un tip îmbrăcat în haine militare, gri-albastre, cu un braț legat la gât, pe sub veston, în ghips probabil. De sub sprâncenele groase, doi ochi iscoditori, vii, aspri.

Mă întrebă în sârbă ce doresc.

Îi răspund în engleză: Caut de muncă. Nu are ceva de lucru pentru mine în curte? Nu cer mult ca preț, știu să fac orice.

Îmi răspunde în engleză, o vorbea fluent. Îmi spune că nu, nu crede că e ceva de lucru pentru mine. O să întrebe, să aștept.

Pașii grei care pleacă.

Nu aștept.

Până seara am hălăduit pe străzi.

A doua zi m-am prezentat din nou în piață.

Și a treia zi. Chiar am fost întrebat dacă nu vreau să manevrez medicamente pentru un depozit al unor farmacii. Am declinat oferta, eram deja angajat, așteptam stăpânul.

Era 18 martie. În jur, agitație mare.

Întreb un șofer de taxi, nimeresc unul care știa un pic de engleză. Da, delegațiile britanicilor, americanilor și albanezilor au semnat Acordul de la Rambouillet în timp ce delegațiile sârbilor și rușilor au refuzat. Kosovo era ruptă din Iugoslavia și câteva zeci de mii de militari ai NATO au intrat în zonă. Taximetristul plângea. Neputință? Furie? Frică?

10.

Mă întorc în piață. Era un loc cald, totuși, doar aici mai speram încă să găsesc o soluție. Poate să revină Zoica? Mă apucase și pe mine panica. Eram prizonier într-o lume care nu era a mea. Să plec, dar încotro? Și cum? În Italia nu aș fi avut cum să trec prea simplu, nu aveam acte. Ca român aveam nevoie de viză pe pașaport. Dacă aș fi fost cu Șobi, am fi găsit în doi o soluție. Ai alt curaj când mai ai pe cineva alături. Nu-mi rămânea decât să mă întorc în țară, acasă. Aveam bani de drum, dar și înapoi mi-era frică să mă întorc. Trăiam o beție a necunoscutului, un vertij al pericolului.

Mă simt fixat de cineva. Mă întorc. Un bătrânel cu un chip ridat, ochi obosiți, gura întredeschisă.

— Băiete, vrei să muncești?

Îi spun că nu știu sârbește. În engleză?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 128 129 Da, în engleză. Sau germană?

Știu germană, dar nu cine știe ce. Puțin.

— Bine, în engleză. Ești liber? Vrei să muncești?

— Da, vreau să muncesc. Sunt liber. Sunt atât de liber că nu știu în ce parte ar trebui să fug. După cum arată vremurile, sunt liber să și mor.

Zâmbește. Simt că i-am plăcut.

— Ți-e frică?

— M i-e frică pentru că nu știu ce se întâmplă, de fapt. Nu știu

cine cu cine se luptă și mai ales de ce.

— Dar nimeni nu știe, îmi spune. Numai păpușarii știu ce roluri vor da păpușilor la spectacol. Cam așa stă treaba. E și inspirația de moment, e și doza de cinism a păpușarului. Plus interesele. Mai ales interesele.

— Ce se va întâmpla?, întreb.

— Ce să se întâmple? În primul rând, va veni primăvara...!

Restul? Mai vedem.

Îmi întinde mâna: mă numesc Tanko.

*

Descuie o poartă care avea trei broaște mari. Le încuie la loc.

Intrăm pe un gang lung, uși pe dreapta și pe stânga prevăzute cu gratii. Parcă ar fi fost o pușcărie. Dar nu era, acolo erau arhivele abandonate ale unor firme falimentate după căderea comunismului. În capătul holului lung era o ușă la fel de bine asigurată, cu lacăte și lanțuri. Tanko verifică lanțurile, verifică încuietorile, fără să le atingă. Vrea să se asigure că nu au fost atinse, că nu a umblat cineva la ele. Le descuie una câte una. Nu mă simt în ordine. Cred că am dat peste un nebun, dar zarurile fuseseră aruncate deja. Toate ușile din spate, pe care aș fi putut să fug, erau blocate. Intru într-o cameră mare care, firesc, era bine asigurată: gratii la ferestre, perdele groase, de protecție.

Tanko verifică și gratiile, nu descoperă nimic suspect.

Îmi face semn să mă așez pe un scaun. Mă așez.

— Câți ani ai?

Îi spun.

— N a-i așa că te miri de toate precauțiile mele?, mă întrebă.

Recunosc că da, că mă mir. Și că sunt puțin înfricoșat.

Pare să nu ia în seamă ce îi spun.

— Bei o șliboviță?

— Beau.

Scoate o sticlă lunguiață pe care scria „Mănăstirskă”. E un lichid tulbure, verzui, în interior.

E șlibovița de struguri, în care au fost macerate niște buruieni.

E bună.

Beau, constat că e bună.

Bea și el, cu sete.

— Eu nu prea beau, îmi spune, că nu îmi permite situația.

Nu întreb care situație.

— N a-i așa că par nebun?

După câte văzusem în ultima vreme nu mă mai miră nimic, îi spun.

Râde.

Își mai toarnă un pahar, pe mine mă neglijează.

— N a-ți mai pun, pentru că tu ești deja la treabă. Ești angajat.

Din momentul în care te-am ales din piață, ești angajat și plătit.

— Care e munca?, întreb.

— Nu trebuie să faci nimic, trebuie doar să supraveghezi locul, să mă păzești când mă odihnesc.

— Trebuie să fie ceva periculos la mijloc, îi spun.

— Ai ghicit, este ceva periculos la mijloc. Ești deștept dacă ți-ai dat seama.

A mai băut un pahar, două, trei. Mi-a mai turnat și mie jumătate.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 130 131 – De unde ești din România? Și cum ai ajuns aici?

Îi povestesc.

— Ai făcut ceva purici pe aici?

— Nu prea, recunosc cu sinceritate. Apoi îmi pare rău că am fost sincer, trebuia să nu încerc să stârnesc compasiunea, deveneam vulnerabil.

Tanko nici nu e atent la ce îi spun.

— Cunosc mulți români, am locuit o vreme în Voivodina.

Prima mea nevastă era româncă din Banatul Sârbesc. Am și făcut afaceri cu mulți români. Afaceri proaste evident, mi-au dat țepe unul câte unul. Dar nici lor nu le-a fost ușor. Tanko se încruntă, își aruncă din fața ochilor cu mâna niște imagini, niște amintiri.

Nu sunt prea plăcute. De ce veniți voi, românii, să munciți aici?

Eu nu am să înțeleg niciodată. Sârbul îi disprețuiește pe cei care

se oferă să îi fie sclavi.

— Am constatat că e așa, recunosc eu.

— Și eu am lucrat o vreme în Germania Federală, la fel eram privit, ca sclav. Și disprețuit. Numai că bogații sunt mai puțin disprețuitori față de sărăntoci, așa cum sunt sărăntocii între ei.

Sărăntocii se disprețuiesc nu după nivelul lor de avere, ci după cum își imaginează ei că sunt, după iluziile din mințile lor.

Sărăntocii sunt nemiloși cu sărăntocii. Ai auzit de Miodrag Bulatović?

— Nu, nu am auzit.

— A sta a scris o carte despre sârbii și despre românii și despre bulgarii din Germania. Dar și despre albanezi și greci... Că-s tot un drac. Oameni cu patru degete se cheamă cartea. Și eu sunt acolo, în cartea asta, numai că am alt nume, că nu voiam să se știe adevăratul meu nume, că mă dădeam de gol. El m-a tras de limbă, eu i-am povestit, că eram așa, cum stăm acum, la o șliboviță.

L-am și amenințat pe acest Bulatović, că dacă îmi dă numele real, îi smulg capul. A avut grijă. E o carte despre hoții din Balcani care acționează în Germania.

— Sunteți hoț?, îl întreb cu naivitate.

Râde în hohote ca de o glumă bună. Îi dau lacrimile.

— Hoț? Dar cine nu e hoț pe lumea asta? Nu devine hoț numai cel care nu are ocazia. Ce, tu dacă mi-ai vedea portofelul atârând din buzunar, doldora de bani, nu l-ai lua ca și cum te-ar îmbia să îl apuci?

— Nu am avut ocazia, recunosc eu. Mi-e și frică de autorități, de poliție. Nu știu ce aș face, totuși cred că l-aș atenționa pe posesorul portofelului că tocmai îi cade din buzunar.

Tanko râde iarăși cu poftă. Mai mult de mutra mea râde, cred.

Voiam să îi povestesc despre Apostolis, despre întâmplarea din autobuz, dar îmi dau seama că nu este atent la ce îi spun.

Și poate că nu e bine să îi spui unui hoț despre alt hoț. Nu am habar care e regula. Dacă o fi existând vreuna...!

— Băiete, să citești cartea asta, e un manual pentru hoți și pentru fraieri ca tine.

Care e treaba mea, oare, acum? Mă va pune să fur? Nu am aptitudini, sunt molâu, sufăr de melancolie, nu știu să mint în fața unui polițist. Mint în general, dar nu pot minți un polițist.

Dacă m-a angajat pentru treaba asta, nu a făcut nicio afacere.

— Nu, băiete. Nici eu nu mai fur. Că îmi tremură mâinile, nu mă mai pot concentra. Că pe mine nu m-a interesat portofelul, m-a interesat banca cu totul. Acum trăiesc din dobânzi și din amintiri. Alta e povestea.

Când avea vreo patruzeci și ceva de ani făcuse o depresie severă. Fusesse expulzat din Germania, din Austria. Avea interdicție de peste tot, i se luaseră amprente, portretul lui față-profil fusesse împânzit oriunde era posibil să ajungă. Banii, mulți, mulți, îi fuseseră furați de niște parteneri. Care nici ei nu o sfârșiseră prea bine, mai apoi. Nici la Belgrad nu îi era mai bine, era urmărit peste tot. La un moment dat fusesse arestat. Apoi a fost bătut și violat de niște pederăști în celulă. Mai mult, cică îl adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 132 133 violaseră și vreo doi gardieni beți, care l-au și pus pe liber după aceea. Era cu nervii la pământ. Voia să moară. S-a dus pe malul fluviului, a vrut să se arunce. În ultimul moment cineva l-a tras îndărăt. Era mâna lui Dumnezeu, în preajma lui nu era nicio ființă pământeană. Și-a făcut cruce cu limba, și-a făcut crucea invers, ca să îl mânie pe Dumnezeu. Apoi a vrut să se spânzure, a găsit frânghia, s-a agățat de o conductă pe un hol al căminului păduchios în care plătea o chirie imensă ca să se acineze, conducta a cedat, apa a inundat culoarul. S-a dus și s-a așezat pe linia ferată și asta într-o zi în care, fără să o știe, se declanșase o grevă a feroviarilor. Nu a mai apărut niciun tren. A răcit doar, stătuse prea mult cu spatele lipit de metalul rece al șinelor. A recurs apoi la ultimul gest disperat, pe care îl mai putea face. A căutat un asasin care să-i facă de petrecanie. S-a interesat în jur și așa a ajuns la frații Barici, Adolf și Vissarionovici, albanezi.

Au negociat. Cât?

E treabă murdară, cinci sute de dolari.

Nu am decât două sute șaptezeci.

Mai caută.

Și-a vândut paltonul cu douăzeci și cinci, și-a vândut și ceasul cu cinci. A făcut trei sute. Și-ar fi vândut și sufletul, dar piața de suflete nu mergea.

S-a dus din nou la frații Barici. Au strâmbat din nas. Măcar cincizeci să mai pună.

Nu mai am. Hai, faceți-vă treaba repede, luați banii, nu știe nici pământul. Un glonte și gata.

Îți dăm ție pistolul, fă-ți treaba singur.

Pistol am și eu, dar nu pot, îmi tremură mâna. V-aș putea executa pe voi fără nicio reținere, dar e greu să îndrept pistolul spre mine însumi. Nu mi-e dat să îmi iau viața singur. Am mai încercat. Nu mă lasă Dumnezeu.

Până la urmă au acceptat, i-au luat banii, i-au numărat hârtie cu hârtie, monedă cu monedă. Banii se numără și când îi găsești pe jos, darmita atunci când îi câștigi cinsti...!?

Bun, când își fac treaba? Nu se poate chiar acum, pe loc?

A, nu. Tu mergi în lumea ta, nu te executăm ca și cum ai fi condamnat de o instanță. Noi te urmărim, te luăm prin surprindere, nu-ți face griji, nimeni nu a scăpat de mâna noastră, atunci când ne-am propus să îi luăm gâtul. Moartea-surpriză, ai auzit de asta? Așa cum violul nu mai e ce a fost, când lumea era proastă, azi e sex-surpriză. Ai auzit de asta?

S-au despărțit. A așteptat o zi, două, trei. A ieșit pe stradă, a ieșit în lume, a umblat ziua, noaptea, a intrat în locuri obscure.

Nimic. I-a căutat pe frații Barici. Nu i-a găsit. A întrebat de ei.

Pentru ce îi caută?, l-au chestionat cei întrebați.

Am o afacere, i-am plătit deja.

Ei, nu-ți face griji, sunt oameni de onoare, nu rămân niciodată datori.

A trecut o lună. A trecut un an. Îi aștepta. La început cu o oarecare nerăbdare. Apoi nerăbdarea s-a mai stins. Începuse să îi caute, să îi vadă peste tot, dar fără să îi întâlnească cu adevărat.

I-a zărit prin parcuri, i-a zărit prin gări. Într-o zi l-a văzut pe unul dintre ei într-un autobuz, a urcat și el, să îl privească în ochi, dar

bărbatul, Adolf sau Vissarionovici, a dispărut brusc.

Apăreau când unul, când altul, când amândoi. Da, le simțea prezența. Sunt vreo douăzeci de ani de atunci. Nu-i mai așteaptă, dimpotrivă, fuge de ei. Deja timpul i-a cicatrizat rănilor de atunci, a și uitat de ce a apelat la frații Barici. Le-a prins frica. Simte că îl urmăresc. A fugit din oraș în oraș, le simte respirația în ceafă.

Noaptea se baricadează în cameră, nu poate dormi fără să verifice ușile, geamurile. Caută camere cu gratii, își ține cuțitul sub pernă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 134 135 Da, sunt oameni de onoare, dacă i-ai plătit pentru vreo treabă, ăștia nu rămân niciodată datori...! Ei, acum asta e, nu mai are chef să moară. Cu cât îmbătrânești, cu atât descoperi niște voluptăți ascunse ale vieții. Și devii și mai laș, nu mai ai chef să mori.

Numai bătrânii au răbdare să moară încet, tinerii se grăbesc să moară.

S-ar duce la poliție să spună că frații Barici vor să îl omoare.

Pentru ce?, l-ar întreba polițiștii. Păi, i-am plătit acum douăzeci de ani pentru asta. L-ar lega imediat, ca nebun.

— Ai înțeles, acum, pentru ce te-am angajat?

Nu, nu înțelesesem.

— S-a mă păzești, de asta te-am angajat.

Nu, nu cred că s-a orientat prea bine. Nu vede cum arăt?

Cum, eu să mă lupt cu frații Barici? Ce e drept, nici de ei nu auzisem, nu erau din lumea mea. Dar presupuneam că erau niște brute musculoase. Niște criminali sadici.

— Nu, nu trebuie să te lupți cu ei, nici pe departe, numai că trebuie să mergi pe lângă mine, să supraveghezi zona. Dacă îi observi, mă avertizezi. Asta e treaba ta. Și uneori, noaptea, trebuie să mă supraveghezi când dorm. Atunci când am eu semne că sunt în preajmă. Că de douăzeci și cinci de ani ei sunt în preajma mea, pe urmele mele, numai că nu înțeleg de ce nu mă execută, de ce amână atât. Aș vrea să discut cu ei, să stric înțelegerea, numai că ei nu mai acceptă dialogul. Probabil că în mintea lor eu sunt deja executat, cum să mai vorbească

ei cu un mort? Și poate că tu ai reuși să vorbești cu ei, să le spui că gata, Tanko îi dezleagă de înțelegere, că banii n-au fost mulți, le mai dă de zece ori pe atât, numai să se lase păgubași. Da, asta aștept de la tine, că ai mutră de om de treabă, stârnești mila și curiozitatea, să știi. Și poate că ei te acceptă la discuție. Ce zici? Uite, aici sunt pozele lor, le am dezlipite de pe un stâlp, dintr-un lagăr de refugiați, din Germania, pozele sunt vechi, vechi. Erau căutați atunci pentru crime probabil sau pentru jafuri. Că ăștia nu s-au dat în lături de la nimic. Tu ai auzit de jaful de la vagonul de poștă din Austria, din 1995? Când au fost furați vreo douăzeci de saci cu lingouri și cu bani gheață? Nu, nu aveai cum să auzi, că erai sugar pe atunci. Ei, frații Barici au fost. Eu am văzut imaginile din ziar și i-am recunoscut imediat, chiar dacă aveau cagule și haine antiglonț. După statură, după semnele mele.

Puteam să mă duc la poliție, să spun. Dar cum să o fac? Suntem, totuși, legați de o înțelegere, nu-i așa? Nu mi-aș fi iertat-o nici eu, dacă aș fi făcut-o.

11.

Tanko: Ai mai lucrat pe aici? De unde ai banii? Că nu pari a fi în foame!?

Îi povestesc despre Zoica. Că îi pozasem nud, că mă culcasem cu ea. Și asta contra cost.

— Zoica? Pictoriță? Nu e o femeie cu părul negru, cu un chip frumos, palid, cu ochii verzi?

Confirm.

— Cred că am văzut-o în cercul lui Miodrag Bulatović, ți-am spus că l-am cunoscut, am petrecut cu el și cu prietenii lui artiști câteva nopți la Skadarlija. Era și femeia asta acolo. Zoica, da.

I-am făcut ochi dulci, dar nu a mers. Că bărbatul ei, am fost avertizat, e în temutele comandouri Kobra, din subordinea lui Zeljko Raznatović, cunoscut sub numele de Arkan. Ai auzit de el?

Nu, nu auzisem.

— Amarnic tip. ăștia din trupele lui bagă cuțitul și în Dumnezeu. Americanii de la Beretele verzi și de la Delta Force, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 136 137 la fel de neduși la biserică, când aud de

Arkan și de Kobra trec pe partea cealaltă. Mai degrabă îți detonezi o bombă sub fund, tot mai ai o șansă să scapi, decât să dai nas în nas cu oamenii lui Arkan. Țștia nu te omoară dintr-odată, ățștia îți scot sufletul centimetru cu centimetru până îți blestemi și străbunicii și bunicii și tot neamul din care te tragi...!

Era un amestec de frică și admirație, în ce spunea Tanko. La sârbi până și defectele au ceva măreț. I-am spus-o lui Tanko. A fost de acord.

— Zoica, da. Se regula bine?, mă mai întreba din când în când.

— Da, îi spuneam.

Deși nu știu ce înseamnă bine, nu sunt expert în domeniu.

Pentru mine era bine oricum. Mă plătea și asta era extrem de important.

— Dar dacă o femeie e mulțumită, dacă radiază după un contact, atunci bărbatul poate spune că se regulează bine. Asta e. Să o ții minte de la mine.

— Am să o țin.

— Și apoi, când ești cu o femeie față în față, indiferent cât este de frumoasă, de deșteaptă, de prefăcută, chiar dacă pare indiferentă la tot ce mișcă în jurul ei, să știi că tu ești bărbatul acela, pe care îl așteaptă. Să nu eziți.

— Am să țin minte și asta.

12.

Oprește un taxi, urcăm.

Skadarlija, atât i-a spus Tanko șoferului.

Apoi a vorbit cu taximetristul în sârbește. Despre evenimente.

Taximetristul povestea ceva, o întâmplare probabil, legată de context. Ceva dramatic. Și-a făcut și cruce, la un moment dat.

Am ajuns. O stradă veche, un fel de Lipscani, în București.

— Aici e celebra Skadarlija! Ai mai fost pe aici?

Nu, nu fusesem.

— Degeaba ajungi la Belgrad, dacă nu iei un prânz aici, îmi spune.

Arome care îți aprind gâtlejul. Mâncăruri expuse în vitrine care

îți aprind imaginația.

Intrăm într-o încăpere în care pe pereți sunt o mulțime de fotografii din alt veac. Femei și bărbați născuți cândva pentru nemurire. Topiți în sârbii dintotdeauna.

Ospătarul era un bărbat în vârstă, care semăna flagrant cu cei din poze.

Tanko observă mirarea mea și îmi confirmă: e o afacere de familie, de două sute de ani acest restaurant nu a fost închis nici măcar o zi. Nici măcar în timpul bombardamentelor din cel de-al Doilea Război...! Treceau avioanele pe deasupra, lăsau câte o bombiță pe ici, pe colo, în aceste localuri lumea mânca, ba chiar mai cânta și câte un lăutar la câte o masă. Poți să îți imaginezi?

Da, pot să îmi imaginez. Înăuntru, în aceste localuri, ești într-o lume greu de cucerit. Dacă nu o iubești imediat, te exclude din prima clipă. Așa mi se pare, așa simt.

Îi spun asta lui Tanko.

Acesta la rândul lui îi spune ospătarului în sârbește, ceea ce îmi spusese mie. Apoi îi traduce impresia mea. Omul îmi zâmbește ca o confirmare, duce mâna la inimă, semn că îmi mulțumește.

Apoi au schimbat impresii despre iminența războiului. Înțelegeam că e vorba de americani și de ruși. Nici unii, nici alții nu păreau să fie în grațiile vorbitorilor.

Ospătarul ne pusese în față două păhăruțe cu rachiu.

De pere, îmi explică Tanko.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 138 139 E o situație specială, așa că și gazda își aduce un pahar mic, cât un degetar.

Tanko îmi cere să îl las să aleagă meniul. Era vorba de o celebritate sârbească, pijeskavica, o turtă de carne în sosuri speciale.

Și vin alb, sec.

— E nemaipomenită, îmi susură Tanko. Să știi că se face peste tot așa ceva, la toate localurile cu specific și în fiecare loc e nemaipomenită în felul ei.

Recunosc și eu că e nemaipomenită.

Bem vin și mă încălzesc brusc.

Și pricep că sunt parte a lumii tuturor, că nu mai sunt doar un viețuitor amărât într-o piele care muzezește deja.

Sunt un nimeni care are acel aici și acum al tuturor oamenilor.

Aș vrea să îl pup pe Tanko, mi-e drag ca un tată.

El îmi vorbește, mestecând zgomotos, despre cât de falsă e povestea de aici, că sârbii și bosniacii și croații și macedonenii și albanezii nu au practic nimic de împărțit, că există un drăcușor naționalist care le flutură coada pe la nas și un cor de tâmpiți, ziariști și politicieni, care s-au pus în slujba americanilor și a rușilor, da, și a rușilor, care vând iluzii unor oameni derutați. Și pentru ce?

Văd că așteaptă un răspuns.

— Pentru ce? Eu nu știam pentru ce. Pentru bani?

— Nici măcar pentru bani, ci din prostie. Ți-o spune Tanko: din prostie.

În restaurant intră un tip negricios, mătăhălos, cu o pălărie cu boruri late. Pare țigan.

Tanko se ridică de la masă ca pornit dintr-un arc.

Oare e vreunul din frații Barici?, tresar eu. Din fotografiile pe care le am nu pare să fie vreunul. Poate Vissarionovici? Dar tot Tanko îmi dă răspunsul:

— Zobar!

— T anko!

Cei doi se îmbrățișează.

Vorbesc în sârbește, Tanko mă prezintă.

— El e Zobar, cea mai bună voce din Belgrad. Zobar știe românește, e din Panciovo. Poți să i te adresezi în românește.

Nu știi ce să îi spun. Că sunt încântat de cunoștință?

Zobar mă bate pe umăr, se îmbrățișează încă odată cu Tanko, se așază.

Tanko: În Belgrad, acum, sunt doi cântăreți adevărați, Zobar și Ceka, nevasta lui Arkan.

Zobar: Român? Am cântat acum jumătate de an la Timișoara, la o nuntă țigănească. Tanko, Tanko, acolo să fi văzut cum zburau dolarii în aer, ca țăntarii înaintea ploii. Și acum vreun an am cântat la o altă

nuntă, de interlopi, la Palatul Parlamentului din București. Tanko, știi cum e palatul ăsta? E un fel de juma de Belgrad, numai că e închis și e placat tot cu marmură și aur.

Nebun Ceașescul lor, dar a făcut ceva să încapă juma' de București, să se adăpostească de ploaie.

Tanko, mie: Am fost și la nunta lui Arkan, în '95. Și știi cine a cântat la nunta lui Arkan cu Ceka? Zobar. El a fost principalul, să știi. Nunta s-a transmis în direct la televiziune.

Deși mai auzisem de numele lui, nu mi-e clar cine e Arkan, dar aprob.

Între timp gazda aduce un păhăruț lui Zobar și lasă și butelca cu rachiu. Și o porție de pijeskavica.

Uită de mine și vorbesc amândoi în sârbește. Recunosc și cuvinte țigănești în conversație. Tanko știe și el țigănește.

Veliko, gazda, aduce o chitară.

— E chitara lui Zobar, îmi spune Tanko. Nu o atinge nimeni.

Mai bea un rachiu, își închide ochii ca și cum ar fi privit până departe.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 140 141 Cântă un cântec despre soarta sârbului, recunosc acest lucru după determinarea lui Tanko. O soartă grea, dar optimistă în final.

Veliko s-a așezat și el la masa de alături. Fredonează și el.

Din bucătărie au mai venit să asculte o femeie și un bărbat, bucătarii probabil. Și tot din familie.

— Cântă-i ceva și băiatului, îl îndeamnă Tanko pe Zobar.

Zobar mă privește de parcă atunci m-ar fi descoperit, se uită la mine, vede prin mine.

Zobar: Băiete, băiete, ce țară e Rumânskaia voastră! Ce țară!

Tanko, România are biserici cât n-are toată Europa bordeluri!

Iar nunta de la Timișoara, dragă Tanko, a fost mai ceva decât înmormântarea lui Tito!

Apoi începu să cânte pentru mine:

Cine are lacrimi în ochi și luna cea mai plină o vede pătată, zadar, zadar, lună de porțelan, într-o zi ai să te spargi cine are lacrimi

în glas și despre fericire tot cu tristețe vorbește, zadar, zadar, lună de porțelan într-o zi ai să te spargi...

Ascult și îmi dau lacrimile. Lacrimile mele par să îl facă fericit pe Tanko. Era o confirmare a marelui talent al lui Zobar.

Îi povestesc lui Tanko despre Apostolis și faptul că ne-a lăsat lefteri. Și că ne-a cântat acest cântec înainte de a ne lăsa lefteri.

— Apostolis? Nu există niciun Apostolis în branșă.

I-l descriu.

— A, ăsta-i celebrul hoț de buzunare Chappi! E român de-al vostru. Doamne, pe mâna cui ați încăput! ăsta fură și din buzunarul lui Iisus, din icoană. E în stare să îi fure lui Iisus și coroana de spini, cu legiunea romană de față. Vine rar prin zonă, operează mai mult prin trenurile internaționale, caută mize înalte. Nu știu cum v-a luat pe voi, nu se încurcă cu țânci. Era în foame, probabil. Sau făcea exerciții ca să își mențină mâna. Lasă, îl vom găsi. Negreșit. Nu se poate. Îi scot banii cu tot cu suflet. Nici nu merită altceva. Chappi! Dar lucrează curat, nu face rău. Nu are cuțit, nimic. E un artist, în felul lui. Se spune despre el că nu reține nimic din ce fură, că împarte tot ce fură copiilor sărmani și prostituatelor. Că mama lui a fost prostituată. Dar s-ar putea să fie doar povești... Să te lefterească Chappi!, da, tot e ceva. Ca și cum pe un fotbalist de maidan l-ar dribla Maradona!

Îl face celebru, la o adică. Cam asta-i situația! Ultima dată când l-am văzut pe Chappi era cu vreo doi ani în urmă, eram în Croația, la Rovinj, la Villa Sveta Eufemija, cu afaceri. Cine se repede să mă îmbrățișeze? Chappi! Am pus cuțitul pe masă și i-am spus: nu mai aproape de doi metri de mine! Îmi zice:

Tanko, sunt bătrân, m-am lăsat de meserie, îmi tremură mâinile, îmi tremură inima. Sunt aici ca să mă însor cu sora Contelui Vladimir al Ucrainei, unicul moștenitor la tronul comun al rușilor și ucrainenilor. Va veni și el la nuntă, am să ți-l prezint, Tanko, iar când va fi țar la Moscova, serviciile lui secrete îi vor captura pe frații Barici, cu siguranță. Și tu vei putea umbla liniștit prin lume. Tanko, Tanko, de ce te prigonești? Și dă iarăși să mă pupe. Ne, ne ne îi spun, rămâi la doi metri, cuțitul meu nu este sensibil la fantasmagoriile tale. Tanko,

Tanko, îmi zice, tu știi la fel de bine ca și mine că hoțul de hoț se teme și curva de curvă...! Chappi! Unuia a reușit să-i fure proteza din gură, în timp ce vorbea, că avea nesăbuitul câțiva dinți de aur și nu și-a dat seama prostul că îi umblă maxilarele teleleu până acasă!

Îți dai seama?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 142 143 13.

Lucrurile evoluau prost. Războiul era peste tot, deși nu îl vedeam.

Tanko mi-a cerut să renunț de tot la Casa Viselor și să locuiesc la el.

Era îngrijorat. Urmărea atent evoluția evenimentelor.

În seara zilei de 24 martie, după ora 8, ascultam un post de radio care emitea în sârbește de la Paris. Toată lumea era îngrijorată, războiul bătea la ușa Europei, butoiul cu pulbere era în Iugoslavia, chibritul era în mâna americanilor. Așa se spunea.

Am auzit câteva avioane trecând extrem de aproape de noi, au urmat exploziile, una după alta.

Am stins lumina și ne-am aruncat pe podea.

Tanko se încăpățâna să asculte la radio, să afle de acolo ce se întâmplă.

Însă postul de radio sârbesc din Paris începu să transmită muzică sârbească, ceva extrem de antrenant.

Exploziile se auzeau când aproape, când departe, ca și cum una ar fi fost ecoul alteia. Și parcă se înteteau în ritmul muzicii.

Tanko caută un post de radio central. Reușește să prindă un comunicat din partea unui minister, al apărării?, că întreaga Serbie este bombardată. Populația să se adăpostească.

Sunt câteva mii de aparate de zbor care picură bombe, se spune. Tanko îmi traduce.

Se așteaptă un comunicat din partea președintelui. Din moment în moment.

Știre de ultim moment de la Baza Aeriană Batajnica: avioanele sârbești contraatacă.

Știre de ultim moment: a fost bombardat un spital pentru copii

din...

A fost bombardat sediul Ministerului Apărării...

A fost bombardat spitalul...

Se așteaptă un comunicat din partea...

De la Baza Aeriană Batajnica, de lângă Belgrad, se comunică:
avioanele sârbești, dirijate de maiorul Nebojsa Nikolić și
maiorul Predrag Milutinović au doborât un avion al forțelor
atacatoare...

Caută alt post de radio. Se aud bubuituri, de undeva, o stație
rămăsese deschisă, poate că studioul fusese bombardat.

Alt post: muzică la pian. Chopin?

Alt post, unul românesc de astă dată: un medic îi avertiza pe
ascultători asupra riscurilor răcelilor din sezonul de primăvară.

Tanko mă întreabă ce zice. Îi spun. Înjură. Jebote!

Apoi iarăși postul sârbesc din Paris. Tot muzică.

Apoi un post de radio maghiar: muzică lentă, de pustă.

Comunicat de la Ministerul Sănătății...

Comunicat...

Cât a ținut bombardamentul? O oră? Jumătate...?

Se făcu liniște. O liniște stranie. Curentul electric era întrerupt.

Tanko avea un aparat de radio portabil, scoase bateriile de la o
lanternă și îl puse în funcțiune. Comunicatele curgeau pe toate
posturile de radio.

Au fost o mie, două mii, trei mii de avioane. Mai multe?

Da, mai multe.

Atacuri dinspre Mediterana, dinspre Germania, dinspre Anglia,
Italia, Turcia, Ungaria... Din toate părțile.

Au fost rase în întregime de pe fața pământului orașele...

Jumătate din Belgrad este bombardată...

Sunt zeci de mii de morți... Sute de mii!

Comunicat din partea Forțelor Aliate: au fost executate douăzeci
și cinci de mii de lovituri aeriene și au fost neutralizate la sol o mie de
obiective... Armata sârbă a contraatacat, dar...

Comunicat: Peste trei mii de rachete de croazieră au lovit ținte

din...

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 144 145 Comunicat:
Infanteria Forțelor Aliate a preluat... Pușcașii marini au...

Am ieșit afară cu Tanko.

Se auzeau bubuituri încă, risipite în depărtare. Explodau
acumulările de gaze, acolo unde rețeaua fusese distrusă.

Câini care lătrau speriați.

Miros de moarte.

Miros de praf.

Miros de sânge. Dar cum miroase sângele? Sângele nu miroase.

Numai miros de frică nu era.

Era înnorat. Sau era un nor de praf deasupra Belgradului. Se
auzi o pasăre. Un țipăt de cucuvea.

14.

Au urmat zile în care mirosul de moarte se accentua. Mirosea a
moarte și a gudroane arse. A plastic încins. De parcă din fundul
pământului o gură puturoasă ar fi aruncat duhoare.

Pe 26 martie alte bombardamente.

Comunicat de la Baza Aeriană Batajnica: Maiorul Zoran
Radoslavijević și maiorul Slobodan Perić au decolat la alarmă cu
aeronavele MIG-29. Zburau spre est când au fost încadrați de
aeronavele NATO din vest. Au angajat lupta de la mică distanță, dar în
final amândoi au fost doborâți. Maiorul Slobodan Perić s-a catapultat
supraviețuind. Maiorul Zoran Radoslavijević nu a supraviețuit,
aeronava sa fiind lovită de mai multe rachete ale aeronavelor NATO.
Maiorul Zoran Radoslavijević era cel mai tânăr pilot de MIG-29 din
Aviația Sârbă. Maiorul Zoran Radoslavijević s-a născut pe 26 februarie
1965 în Priștina. A fost avansat postmortem la gradul de căpitan și
declarat erou al Serbiei.

Tanko mă ținea la curent cu evenimentele. Cu lux de amănunte.

Îmi spunea: ține minte numele astea, le vei găsi în cartea de
istorie a Europei, alături de cel al lui Gavriilo Princip, studentul
sârbo-bosniac care l-a ucis pe Franz Ferdinand pe 28 iunie 1914...!
Copiii tăi vor învăța la școală despre momentele astea.

Cine se atinge de sârbi, dă foc Europei. Dă foc lumii!

Numai în primele trei zile pierderile Iugoslaviei s-au ridicat la 200 de miliarde de dolari.

Tanko: Mamăăă, cât bănet. Păcat de el, eu l-aş fi folosit mai bine.

Venea sărbătoarea Paştelui. Pe 4 aprilie, de Florii, am ieşit cu Tanko la un marş pe centrul Belgradului. Avioanele NATO au venit pe deasupra, dar nu au bombardat.

— Ar fi timpul să plecăm, spuse Tanko.

— Unde?

— O riunde.

— Plecăm în Grecia, a spus a doua zi Tanko. Am luat bilete la tren pentru 12 aprilie. Pe 11 este Paştele, nu vor fi atât de câini să ne bombardeze în săptămâna asta.

Au bombardat. Dar numai ţinte militare: un spital de copii, o centrală electrică.

Cine a bombardat?

Norul de deasupra.

Se vorbea despre pace. Pacea cui?

Tanko strângea pumnul şi făcea semne spre cer.

Am mai trecut într-o zi pe la Skadarlija.

Zobar?

Nu, nu mai trecuse. Plecase în Italia.

Am mâncat din nou acea turtă de carne. Şi am băut rachiu de pere.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 146 147 *

În Vinerea Mare, Tanko a plecat singur în oraş.

L-am văzut plecând, uşor adus de spate, ca un om care poartă o povară dintr-o parte în alta şi nu ştie unde să o lase. De multă vreme nu mai ieşise neînsoţit. L-am strigat, dar nu m-a auzit.

Mi-am împachetat şi mi-am despachetat de mai multe ori lucrurile, puţine, pe care le aveam. Ca să îmi omor timpul.

Vorbeam cu lucrurile mele ca să nu mă apuce urâtul.

Am ieşit apoi în faţa porţii. Mulţi oameni treceau dintr-o parte în alta, fără treabă. Ieşiseră să tragă în piept aerul de sărbătoare.

E un aer special pentru creștini.

Știu asta de la madam Friț, care ține sărbătorile fără să fie prea credincioasă.

Aerul de sărbătoare e totul, spunea ea.

Aici, însă, mirosea și a moarte. Numai că în Vinerea Mare moartea miroase frumos. De asta, pentru că mirosul de moarte e prezent peste tot, în Vinerea Mare creștinii vorbesc în șoaptă.

S-a făcut deja seară, amurcea.

Întunericul din casă începu să mă strângă, era ca un corset de ghips.

Dacă Tanko a dat nas în nas cu vreunul din frații Barici?

Cine știe?

Nu mi-era neapărat frică, cât resimțeam abandonul. Ce ar trebui să fac de mâine, în cazul în care rămân al nimănui?

Pe la 10 seara a ajuns și Tanko. Fața iradia o fericire ascunsă, care nu putea fi strunită de inimă, de gânduri.

— Am fost și am plâns la mormântul meu, spuse.

*

În noaptea de Înviere am fost cu Tanko la Catedrala Sfântul Sava, în construcție încă.

Erau adunați o sută de mii de sârbi acolo. Poate două sute de mii? Dacă le vine ideea să bombardeze acum? Toți aveam în cap și în inimă spaima aceasta. Câteva avioane au trecut la înălțime, zgomotul motoarelor a trecut ca un curent fierbinte prin mulțime.

Dar dacă ar fi aruncat bombe atunci, acestea s-ar fi întors îndărăt în burta avioanelor, așa de încordată era mulțimea.

Pe 12 aprilie, dimineața, am plecat.

Am închis toate ușile, geamurile.

Am încuiat porțile una câte una.

A plouat din senin, preț de câteva minute, picuri reci. Deși nu era niciun nor pe cer.

— S e pișă Dumnezeu în capul nostru, spuse Tanko. E de bine.

Un taxi ne-a dus la gară.

Mirosea a pământ răscolit în jur.

Am urcat în tren, după ce am fost controlați în amănunt.
Carnea ni se relaxa. Și creierul.
Belgradul rămânea în urmă. Ca o rană.
Am ațipit?

*

Un avion a trecut razant pe deasupra trenului. Undeva, la câteva sute de metri, s-a auzit o explozie.

— N e bombardează!, a strigat cineva.

— Americanii!, a strigat altcineva.

Panica se exprima în mai multe limbi, în sârbă, în rusă, în greacă, în engleză. Dar și în română. Era o frică globalizată.

Următorul avion a trecut în paralel cu trenul, ca și cum aviatorul ar fi vrut să fie văzut, ca și cum ar fi dat un ochi spre ținta pe Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 148 149 care o va avea, mai apoi, în vedere. Tanko privea prin geam, avea o figură imperturbabilă. Cred că era singurul stăpân pe sine în această situație. Undeva, la câțiva kilometri, în marginea orașului, s-a produs o explozie. S-au văzut limpede bucațile de beton catapultate de suflu.

Tanko mă ia deoparte:

— E groasă, domnule. Nu știu ce va urma, de asta vreau să te pun și pe tine la adăpost. Ia banii ăștia, că dacă se întâmplă ceva și ne despărțim, să nu spui că Tanko așa și pe dincolo. Și mi-a strecurat în palmă un sul cu bancnote. Nu mă înșelam, simți banul din prima, e cald. Hârtia de la bancnote e caldă, indiferent unde o ții. Probabil că ăsta e un secret al confecționării hârtiei pentru bancnote. Sau creierul transmite căldură instantaneu spre degete? Posibil. Am vrut să refuz, i-am împins banii înapoi în palmă. Deja își strânsese degetele.

— Nu e nevoie. Merg cu tine oricum, nu am nevoie de bani.

Ți-am mai spus-o. Prețul fugii mele este imaginea lumii. Că o imagine e totul, dar ce ispititoare!

— L așa asta acum! Filosofie ieftină. Problema e să ne scăpăm pielea neflendurită.

E zgomot în jur, panică.

Tanko mă trage spre el, îmi caută urechea. Vrea să îmi mai

spună ceva, ceva important.

— Albert, fiule, ce crezi tu despre nebunia asta?

Care nebunie, am vrut să îl întreb, dar m-am abținut. De fapt, ce nu era nebunie în jur?

— O să treacă, zic eu, ca să evit un răspuns. Orice trece.

— Cine crezi că bombardează trenul nostru?

Mă privea în ochi. Iscoditor. Ochii lui se fixaseră dureros în ochii mei, voia să-mi scoată răspunsul, cel nenumit, din fundul minții. Spera ca eu să îmi dau seama, făcea un apel dureros la intuiția mea, la inteligența mea.

Avea ochii galbeni, tiviți cu o dungă maro, vițișoare de sânge luaseră captiv cristalinul. Ochiul stâng, acum observam, era mai mic decât cel drept.

Voiam să las ochii în jos și nu reușeam. În palmă mă frigeau bancnotele, legate strâns, sub formă de sul, cu un elastic.

— Americanii?

— Ei, americanii! Nu ți-e clar? Măcar tu trebuia să îți dai seama, că ăștia din tren nu au de unde să știe. Adolf și Vissarionovici! Ei sunt! Am știut în tot timpul din urmă că despre ei e vorba. Tot deranjul ăsta din Iugoslavia, de ani și ani, ei l-au pus la cale. Frații Barici! Da, domnule, ei sunt! Mă caută.

Tu nu i-ai cunoscut până acum. Cu ei nu te joci, dacă ai făcut un târg cu ei, dacă și-au băgat în cap ceva, apoi nu-i mai poți întoarce, chiar de se sfârșește lumea. Ți-am spus că sunt amarnici?

Dacă nu ne-am fi propus să plecăm acum de aici, spre Grecia, nu ar fi început asaltul ăsta. Dar simțeau că le scap. Că dacă ajungeam pe vreo insulă grecească, undeva, ne deghizam în pescari de scoici și crabi, și adio! De asta au pornit atacul.

Americanii sunt în serviciul lor. Da, domnule, ei sunt. Frații Barici.

Adolf și Vissarionovici.

Apoi a venit al doilea rând de bombe. Trenul oprise. Păreau să țintească nu neapărat trenul, cât linia ferată. Călătorii au început să coboare și să fugă pe câmp. Tanko m-a împins și pe mine, să cobor. În

acel moment un avion ușor, iute ca o rândunică, s-a apropiat de tren, s-a lăsat pe o parte, părea că aviatorul vrea să ne salute. Sau să transmită un mesaj? Am aruncat o privire. Înfricoșată? De ce, înfricoșată? Că nu de noi era vorba, ci de alții. Era o lume pe care eu o priveam de departe, ca pe un ecran, la cinematograf. Ce să caut eu în lumea aceea? Nu îmi puteam imagina decât războaie de mucava pe care le vezi la cinematograf stând cu un picior pe scaunul din față, răscrăcărât, ronțăind floricele. Pentru o miime de secundă am văzut chipul Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 150 151 pilotului. Dar fața lui era prinsă în chingile negre ale căștii. Putea fi unul din frații Barici? Adolf sau Vissarionovici? De ce nu?

Sau poate că nu am văzut nimic, mi-am imaginat doar. Ar fi trebuit să caut în buzunar fotografiile celor doi, să îmi dau seama pe care l-am văzut, sau pe care mi l-am imaginat. Am întors capul spre Tanko, pe care îl bănuiam în spatele meu, aveam nevoie de o confirmare, dar în spatele meu nu mai era nimic.

Un gol imens se căsca în spatele meu, apoi golul acela se întinse în fața mea. Eu pluteam pe deasupra aceluia gol. Am auzit și o muzică? Probabil.

M-am întors și m-am izbit de propriul trup.

15.

[illegible]

16.

Un foșnet. Un foșnet de mătase, ca și cum cineva ar manevra o perdea. O apă susura undeva. O apă verde, verde. Nu o vedeam, dar știam că e verde. Apoi un sunet de flex care taie o bucată de metal. Numai că sunetul era foarte departe, auzeam doar un fel de ecou care se suprapunea peste susurul apei. Apoi foșnetul. Susurul. Foșnetul. Apoi verde. Apoi foșnet. Apoi verde.

Apoi susur. Apoi sunetul de flex, care se apropia. Verde. Foşnet.

Liniste.

Undeva, la capătul unui coridor lung, lung, se întretaiau două

voci. Sau trei? Vocile acestea îmi aminteau de ceva, de undeva, de cineva.

Apoi foșnetul.

Apoi susurul.

Apoi verde.

Verde.

Foșnet.

Susur.

Liniște.

Verde.

Susur.

Foșnet.

Verde.

Un cuvânt țipat undeva, care se insinuă în creier: ruka.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 152 153 Foșnet.

Susur.

Ruka.

Verde.

Ruka.

Ce poți face cu un cuvânt? Ruka. Poate că nu a fost un cuvânt, poate că a fost doar un zgomot. Ruka. Ruka. Ruka. Foșnet. Verde.

Susur. Liniște. Ruka. Ruka. Ruka.

Vocile de la capătul culoarului s-au apropiat parcă. Am mai prins un cuvânt: dolina. Dolina. Dolina. Ruka. Foșnet. Verde.

Susur. Verde. Dolina. Ruka. Dolina. Ruka. Dolina. Ruka. Dolina.

Ruka. Dolina. Ruka. Dolina. Ruka. Dolina. Ruka. Susur. Liniște.

Vocile erau mai aproape acum. Vocile foșneau. Vocile pompau aer în creierul meu. Vocile parcă sfâșiau perdeaua de mătase care foșnea mai înainte. Susurul apei era, însă, egal. Apoi am prins un alt cuvânt: grad. Dolina, ruka, grad. Dolina, ruka, grad.

Dolina, ruka, grad... Verde. Foșnet. Susur. Liniște.

Acum erau multe cuvinte în aerul pe care îl respiram, le simțeam foșnetul, le auzeam vibrația, numai că se înghițeau unul pe altul și la creierul meu ajungeau tot ruka, dolina, grad. Ca și cum cineva

ar comanda un marș cadențat unui regiment în mișcare: ruka, dolina, grad, ruka, dolina, grad, ruka, dolina, grad... stai! Și regimentul se opri. Se opri și vuietul marșului.

Susur, foșnet, liniște.

O vreme nu am mai auzit nimic. Nimic. Un an? Doi ani?

Apoi am auzit o clanță, câțiva pași ușori, un foșnet de mâini care se împreunează. Și o respirație.

Apoi s-a mai deschis o ușă, alți pași.

Un bărbat: Vreun semn?

O femeie: Nimic semnificativ. Aparatele arată încă semne vitale.

Da, atunci am recunoscut-o pe Aiana. Pe care nu o văzusem vreodată, totuși. Dar am recunoscut-o.

Am vrut să îi spun: A trecut atâta vreme...!

De când a trecut atâta vreme?

De când nu ne-am văzut.

Da, a trecut tot timpul de la începutul lumii.

E mult?

Destul de mult.

Nu o vedeam, dar îi simțeam vocea. M-am agățat de vocea ei. Avea o răgușeală plăcută.

Fumătoare?

Da, fumătoare. Ocazional, totuși.

Dolina, ruka, grad...! Verde. Foșnet. Susur.

Ce-i cu bolboroseala asta?

Bolboroseală? Tot universul se rezumă la asta, numai că voi nu aveți timp să ascultați. Dați-mi un cuvânt, și vă răstorn eternitatea.

Hai, nu face pe deșteptul, că ești pe moarte. Aparatele s-au blocat, cred, și te țin în viață din greșeală. Dacă scot un cablu din priză, te-ai curățat.

Dolina, ruka, grad...!

Băi, tu ești nebun. Tu ai pornit în marș forțat de pe lumea cealaltă spre lumea noastră. De asta îți ții cadența, hai, bate pasul, cu forță! Și cel mai lung drum începe cu primul pas! Hai, stângul, dolina, ruka, grad, stângul...!

Am deschis ochii. E noapte, mi-am spus.

Am întins o mână. Dar nu am atins nimic, în noaptea mea obiectele nu aveau materialitate.

Spatele mi-l simțeam prins în șuruburi pe ceva tare, un planșeu de beton, probabil.

Aiana (mai târziu, la trei sau patru zile): Băi, ai avut noroc cu carul. Ce car? Cu camionul. Cu marfarul...! Uite aici un Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 154 155 comunicat de presă: „În data de 12 aprilie, trenul internațional 393 Belgrad-Salonic, în care se aflau 50 de călători, a fost atacat de un avion al NATO. Trenul se afla pe un pod, la 20 de kilometri de Leskovac. Aeronava a efectuat două raiduri trăgând câte o rachetă. 11 oameni au murit și alți 16 au fost grav răniți.

Printre morți se numără o fetiță de 10 ani și un băiat de 13 ani”.

Ei, da, s-a revenit asupra comunicatului, în aceeași zi. Au fost numai zece morți, cel de-al unsprezecelea, tu, ai luat viața de la capăt. Și să vezi cum a fost. Când controlauăștia cadavrele la morgă, ca să le identifice, după bombardamentul asupra trenului în care te aflai, au descoperit în pumnul tău un purcoi de bani. Bani mulți! Dacă o luai spre lumea cealaltă, crezi că aveai nevoie de ei? Plăteai ceva vămi, șpagi, ca să intri în Rai? Bă, dar țineai de bani cu toată responsabilitatea. Tot încercândăștia să îți descleșteze mâna de pe bani, ai gemut. Ta-na-na-naaa! E viu!

Erai suspect cu atâtia bani în pumn, inițial au zis că erai hoț în trenul internațional. Când au aflat, după acte, că erai și român, părerea a fost gata, definitivă. Spuneau: Cine? A, hoțu' din tren!

Da, ăla nu mai are șanse, spuneau. I-au zguduit toate intestinele, creierul, e surd, e mut, e... kaput.

Te-au scos dintre cadavre, te-au dat la reciclat, au zis că ar mai putea scoate ceva din tine. De un rasol, măcar. Măcar câteva organe pentru transplant. Sau măcar ficatul pentru pisici. Nu, ficatul nu, că e îmbibat de alcool și alte cele. Poate rinichii?

Te-au adus în salon. Salon? Altă viață. Aici eram eu. Angajată de probă, ca infirmieră, de trei zile. Cu tot cu cea din ziua bombardamentului, 12 aprilie. Nu aveam chef să rămân, sânge,

mizerie, gemete. Dar căutam o variantă de plecare spre Italia.

Ziua următoare eram decisă să o șterg, tren, mașină, autostop.

Un doctoraș voia să mă călărească din prima zi, i se pusese pata, că am buze ca peruzeaua și ochii ca cafeaua...! Exact așa. I-am spus că sunt virgină. Măcar un cunilingus, zice. I-am explicat că sunt bigotă și că trebuie să vorbesc mai întâi cu preotul meu.

Dacă preotul îmi dă voie, da, mă prezint cuminte la lins, la el.

Și unde e preotul ăsta al tău? În Munții Carpați, în România, să mai aibă un pic de răbdare, că anul viitor sigur mă duc până acolo, să cer o binecuvântare pentru treaba cu care mă ispitea dânsul. Mă înjură ăla, îl înjur și eu. Că știu înjurături în sârbește, cum nu știu să cer apă sau pâine...! Dar mă trimite asistentul care mă avea în echipă să ajut la trecerea ta de la morgă în salon.

Tocmai îți numărau banii din pumn: fișic de bancnote, mamă, mamă! În total vreo opt mii de dolari. Bănet, nu glumă. Cei care îți descoperiseră banii își dădeau coate, își făceau semne, unul chiar îmi zice de-a dreptul: uite, ai cinci sute, restul să îl împartă între ei. Refuz. Deși cu banii ăia aterizam direct în mijlocul Romei, Papa însuși mi-ar fi făcut spiciul de bun venit.

Deodată, mi se trezește spiritul civic și conștiința de român, așa că mă hotărâsc să reacționez: banii sunt ai băiatului! Furați, nefurați, sunt ai lui. Proces-verbal și gata. Sunt opt mii de dolari!

Clar. Câr, mâr, ăștia acceptă. Unul mă înjură în sârbește: Târfă!

Țigancă împuțită! Jebote! Nu mă las nici eu. Îi înjur ca la ușa cortului. S-au lăsat păgubași. Acum, cum să plec? Te luasem sub protecție. Zic, hai să-l aduc pe nesimțit la realitate, după care să o șterg în lumea mea. Și să nu mă las până sârbă lăii nu-ți returnează banii. Era o chestiune de onoare, acum. Și să nu zici că nu m-am gândit o clipă, sau două, că la sfârșit, când îți înmânează ăștia purcoiul de bani, nu o să-ți cer cât să am pentru drum, până în Italia...! Împrumut, firește. Deși, la o adică, o femeie are tot timpul ceva de schimb la ea, ca să facă rost de bani. Că așa i-a dat Dumnezeu...! Numai proastă să fii, să nu te descurci. Un bărbat? Puah. Nu vrea domnul...? Deoparte, poate vrea domnul...! Hai, serviți! Gustați! E proaspătă. Și e făcută numai și numai

pentru dumneavoastră. Sunteți bărbatul fatal, total...! Domnu', te visez de când am făcut ochi, tremur Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 156 157 de când te-am văzut. Pulă ca a dumneavoastră nu mai există pe lumea asta, leșin după ea...! Vorbe, vorbe, vorbe...! Și te descurci, faci rost de bani. Recunosc, nu a fost nevoie să apelez la asta până acum, dar să nu crezi că nu am avut în minte și situația asta, de rezervă. A fost o paranteză, unde rămăsesem...? A, da. Bun, totuși cum să te aduc pe tine la realitate când erai o legumă? Și mi-am adus aminte de ceea ce îmi spunea o mătușă, o ciudată, căreia îi căzuse bărbatul dintr-un cireș. L-au declarat mort doctorul și felcerul din sat. Dar femeia nu vrea să creadă asta, îl duce pe bărbat acasă și timp de trei zile, în loc să îi facă priveghiul, îi spune povești. Orice, îi vorbește despre lume, despre grădină, despre sat, despre ei doi. Continuă, trei zile.

După trei zile ăsta în loc să putrezească, ca omu' decedat, deschide ochii și-i spune: Marie, tare mi-e foame! Dar pe unde ai fost, pe lumea cealaltă, nu ți-au dat de mâncare?, îl întreabă femeia topită după trei zile de nesomn și de vorbă neîntreruptă.

Marie, zice bărbatul – nu mai știu cum îl chema –, pe acolo nu se mănâncă așa ca pe lumea asta, pe acolo oamenii se hrănesc numai cu cuvinte și cu imagini. Dar carne, pâine, ioc. Și a mâncat bărbatul carne și pâine și a mai trăit pe lumea asta o mulțime de ani.

Eu: E adevărat, cred. Și eu am auzit, când eram pe lumea cealaltă, niște cuvinte care mi s-au dat, care mi s-au întipărit în minte: dolina, ruka, grad. Nu știu ce înseamnă, dar m-am agățat de ele.

Aiana: Deal, mână, oraș. Sau cine mai știe? Cuvintele pot să semnifice și altceva decât cred oamenii că semnifică ele la un moment dat. În altă lume e posibil să aibă altă semnificație.

Eu: Auzi, între morți, nu e cumva și cineva cu numele de Tanko?

Aiana: Tanko? Stai să văd în ziar, că e o listă. Da, e un Tanko Borillo, dar ăsta e un personaj deja. Era urmărit internațional, căutat în câteva țări, de Interpol chiar. Bandit de talie mare.

Spărgător de bănci, alea, alea...

Adevărul e că nu l-au identificat între morți, câțiva erau bucăți, bucăți, numai că i-au găsit actele la locul faptei. L-ai cunoscut?

Eu: Era prietenul meu.

Aiana: Nici nu mă așteptam la altceva, ca să îți spun drept.

Așa se explică și banii. Tocmai dăduserăți lovitura, nu-i așa?

Eu (în șoaptă, după ce i-am făcut semn să vină cu urechea aproape): Tot războiul ăsta, din anii din urmă, a fost din cauza lui Tanko, să știi. Hai să îți spun cum a stat treaba, că e un pic mai complicat. Doi albanezi, frații Barici, Adolf și Vissarionovici, au pornit tot războiul ăsta, numai ca să îl poată ucide pe Tanko, să știi. Tanko și frații Barici au avut o înțelegere cândva, în niște momente când Tanko era deprimat și i-a plătit pe cei doi să îl omoare ca să scape de chinuri. Iar americanii, ai să mă întrebi, ce caută ei în povestea asta? Sunt manevrați de frații ăștia, de Adolf și Vissarionovici...! Ăsta-i adevărul. Iar acest adevăr eu îl știu chiar de la Tanko. Eu însumi, din tren, am văzut avionul care ne-a bombardat și l-am zărit pe aviator: era unul dintre ei, Adolf sau Vissarionovici. Nu mi-am dat seama în clipa aceea.

Am pozele lor în buzunar, că eu trebuia să îl apăr pe Tanko de ei, am fost angajat pentru asta...! Nu te mira, o să-ți povestesc eu, pentru că Tanko i-a plătit pe ăștia doi ca să-l omoare, în 1979, a avut niște zile negre, dar între timp s-a răzgândit...!

Numai că frații Barici nu au mai fost de găsit ca să își schimbe intențiile. Ai înțeles acum? Mie mi-a spus toate astea Tanko înainte de bombardarea trenului, nu am apucat să mai cer amănunte.

Gâfâiam, făcusem prea mult efort.

Aiana m-a urmărit cu gura căscată, ochii i se măreau cu fiecare vorbă pe care i-o spuneam. Oare chiar înțelegea situația?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 158 159 Apoi m-a învelit și mi-a spus că ar fi cazul să dorm. Traumele prin care am trecut eu lasă urme serioase, de cele mai multe ori de netratat.

17.

Aiana (pe când stăteam în balans între cele două lumi): Eu m-am născut într-o casă cu trei sute patruzeci și șase de buni.

Aveam câte o bunică pentru fiecare zi a anului, minus nouă zile din an când nu aveam nicio bunică.

Atunci, în acele zile, trebuia să îmi dau seama cât de greu e să nu

ai câte o bunică pentru fiecare zi, și îi plângeam pe cei care nu aveau.

Tot atunci o întrebam pe maică-mea cum de e posibil ca să fie zile din an în care nu am bunică, dacă nu e vreo mașinațiune a ei sau a sorții și cum de e posibil ca unii copii să nu aibă nicio bunică, așa cum era Joe Limoncelo, o poreclă desigur a lui Tom Degetgros, asta tot poreclă, de fapt cei doi numindu-se Vali Bunăseara, un nume de care acum mă îndoiesc că era chiar cel adevărat.

Dar să zicem că era adevărat, nu mai pot să investighez situația, Joe e de multă vreme în America.

Și nu a mai dat niciun semn de foarte mulți ani, nu a mai venit niciodată acasă și asta din pricina faptului că nu avea nicio bunică.

Că dacă nu ai nicio bunică, la ce să te mai întorci acasă din lume?

În zilele în care nu aveam nicio bunică trebuia să fiu tristă.

Mă sculam dimineața și știam că trebuie să fiu tristă.

Mama era tristă și ea.

Mergeam în vârful degetelor prin casă ca să nu tulbur tristețea generală.

Că tristețea trebuie trăită în liniște și deplin, mai ceva decât bucuria.

Până seara trebuia să plâng în câteva reprize, că așa se manifestă tristețea între oameni, lucru pe care l-am deprins de atunci și acum îl pun în practică. Buuun!

Aveam, deci, trei sute patruzeci și șase de bunici.

În primul rând, copil fiind, trebuie să înveți să reții chipurile lor și să le distingi între ele.

Nu a fost foarte greu, în general fiecare bunică se recomandă din prima clipă, de cum deschide gura.

Apoi trebuie să le înveți pe de rost numele.

E o tragedie dacă uiți numele uneia sau o numești pe una cu numele celeilalte.

Se supără, se retrage într-un colț, duce un colț al baticului la ochi, și plânge.

Se uită în zare, și plânge.

Se uită peste tine, prin perete, și plânge.

Se uită într-o carte, și plânge.

Recunosc că și eu le-am mai încurcat uneori numele, nu de multe ori, dar suficient ca vreo câteva duzine dintre bunici să se gândească la soarta amară a bunicelor nerecunoscute de nepoți.

E o dramă în familie acest lucru.

Își mărturisesc una alteia momentul, situația, conjunctura.

Imaginează-ți trei sute patruzeci și șase de bunici tânguindu-se despre soarta grea a bunicelor de pe lumea asta. Buuun!

Bunicile toate țin minte că tu erai căcățit tot la fund când erai mic și toate trei sute patruzeci și șase te ștergeau, încât poți să îți închipui că fundulețul tău era supus la mari cazne datorită preocupărilor lor escatologice. Parcă așa se zice? Escatologic?

Ceva ce ține de căcat, dar nu sunt sigură. Dar nu te întreb pe tine acum, întreb în general.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 160 161 Apoi fiecare bunică are o specializare numai a ei, se distinge de celelalte prin ceva care îi este definitiv propriu. Hai să le luăm pe rând...

Bunica Ana.

Da, bunica Ana face prăjituri cu nucă și cu rahat, aluatul îl adună într-un fel de cocă pe care după ce o dă la cuptor o taie cu un cuțit lung și mâncat de vreme, cu o lamă ca o secere, în felioare subțiri.

În fiecare felie descoperi, dacă vrei, continente, țări, orașe, chipuri de oameni, animale.

Odată am văzut într-o felie de prăjitură chipul lui Dumnezeu.

Sau al lui Iisus Hristos.

Nu mai știi exact, eu îi confund adesea.

Dar îmi amintesc că bunica Ana a luat felia și a trecut cu ea pe la celelalte trei sute patruzeci și cinci de bunici și le-a arătat minunea, vreo două sute dintre ele și-au făcut cruce, vreo sută zece au sărutat chipul misterios de pe felie, iar restul s-au uitat mai întrebătoare, mai neîncrezătoare, iar în final au acceptat și ele că parcă seamănă.

Hai, nu-i așa că nu mă crezi? Te simt, da, te simt că nu mă crezi, dar să știi că e adevărat. Cândva o să îți arăt și eu, poate, continente în felia de pâine și chipuri în coaja de cozonac.

Bunica Arsineta era șchioapă.

Și am fost convinsă toată viața că era șchioapă doar de dragul meu.

Că avea un mers săltat și comic care mă făcea să râd când mergea prin casă, abia așteptam să intre în raza mea vizuală ca să mă înveselesc.

Copiii strigau: Șchioapa! Șchioapa!

Și băteau în table în jurul ei, în urma ei.

Ea nu se supăra.

La un moment dat m-am alăturat corului, și strigam împreună cu ei: Șchioapa! Șchioapa!, iar lucrul ăsta îmi dădea o mare satisfacție, eram foarte bucuroasă că sunt singurul copil care are o bunică șchioapă.

Bunica Alba era canibală.

De unde știi?

De la ceilalți copii care știau ei, de la părinții lor, probabil, că bunica Alba mâncase o mulțime de copii.

Cică îi înfuleca din trei înghițituri, ca pe nimic.

Alegea copii nici prea mari, nici prea mici, nici prea frumoși, nici prea urâți, nici prea cuminți, nici prea agitați, nici prea proști, nici prea deștepți.

Eu mă uitam cu groază la mâinile ei, la gura ei, la pânțele ei.

Nu-mi plăcea să stau numai cu bunica Alba în cameră, căutam să mai fie cineva prin preajmă când o întâlneam.

Și cu cât eu mă ascundeam de ea, cu atât ea mă căuta mai tare, voia să mă mângâie pe creștet.

Când îmi punea mâna pe creștet, mă ardea.

Bunica Amedeea m-a învățat un cântecel tare vesel, pe care însă celelalte bunici nu prea îl agreau, considerând că nu era deloc educativ.

(Bunica Antimia: „Auzi tu, ce îi bagă în cap...!”

Unde o să ajungă fata asta cu asemenea exemple? Ptiu!”. Nu scuipa propriu-zis, era mai mult o chestie onomatopeică). Cântecul suna cam așa: „Afară-i vânt și e-nnorat / Și-n sobă arde mama, /

De lustră tata-i spânzurat, / Iar eu mă tai cu lama...”

Nu știu de ce nu le plăcea lor, pe mine mă înveselea de nu mai puteam. Auzi, de lustră tata-i spânzurat...! Ha, ha, ha...!

Când eram singură, îl spuneam cu voce tare, aproape că îl urlam. Eram fericită.

Bunica Amalia era atât de sfioasă, de timidă, că îi era frică să deschidă gura, orice cuvânt părea să o clatine ca și cum aerul pe care îl elibera din gură ar fi avut o forță greu de stăpânit de un Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 162 163 om, un fel de cuvinte cu reacție, așa cam cum au avioanele inventate de Henri Coandă.

Dacă spunea un bună ziua, șoptit, evident, făcea un pas îndărăt ca și cum și-ar fi căutat un echilibru, ochii i se măreau brusc, roșea până în vârful urechilor, căuta un punct de sprijin.

Bunica April o necăjea adesea pe bunica Amalia, sâcâind-o cu întrebările:

Tu, Amalio, tu, de unde ai bluza asta așa de înflorată?

Tu, Amalio, tu, cum ai făcut tu copiii, pe gură?

Că nu te văd stând cum stau femeile cu un picior la răsărit și cu altul la apus, ca să pătrundă lumina soarelui și să lege rodul...!

Bunica Amalia ducea atunci mâna la piept, apăsa pe inimă, să nu se oprească.

Și inima nu se oprea, dar nici nu se simțea în largul ei.

Bunica Aelia Laelia îmi spunea ghicitori. Venea la patul meu, dacă dormeam și întreba: Ce e neagră și fierbinte și stă la doamne înainte?

Nu știu, spuneam eu.

Cafeauaaa!, spunea ea.

Ultima ghicitoare, pe care mi-a spus-o înainte de a dispărea de acasă, a fost următoarea: „Nu-i nici fată, nici băiat și nici femeie bătrână; nu-i nici târfă, nici fecioară, ci toate la un loc.

Nu poate fi omorâtă nici de foame, nici de sabie și nici de otrăvă, ci de toate la un loc. Nu se află nici în ceruri, nici în ape, nici pe pământ, ci oriunde. Ghici ce e?”

Nu am știut să răspund, lucru care a mâhnit-o peste măsură.

Adevărul e că nici ea nu știa, probabil, răspunsul, așa că a plecat

de acasă, luată parcă de un vânt rău, care a pedepsit-o pentru faptul că inventa ghicitori fără răspuns, și dusă a fost.

E o pedeapsă normală, cred eu.

Eu: Da, știu eu răspunsul. E umbra...! Așa cred. Nu-i așa că e umbra?

Numai că din gură nu pleca niciun sunet. Sunetul rămânea în gură, ca o piatră greu de eliminat, greu de înghițit.

O voce: Clipește. Uite, clipește. Înseamnă că impulsurile verbale îi ajung la creier. Pare să fie cât de cât conștient. Dacă nu are creierul inundat cu sânge, poate să scape.

Altă voce: Abia mâine îi pot face ăștia de aici un tomograf, nu au soluția de contrast. Dacă rezistă până mâine...!

Eu: Șobi!? Băi, frățioare, ce cauți tu aici, în povestea asta cu bunicii? Tu nu ești la nutriile tale? Băi, să știi că am dat de urma lui Chappi, a celui care ne-a golit de bani...! Am să îți spun ce-i cu el, știu de la Tanko...!

Vorbeam cu gânduri, însă. Și gândurile erau o baltă în capul meu. Clipoceau.

Aiana (continuând): Bunica Artemis era grasă. Foarte grasă.

Era așa de grasă că dacă voiam să vorbesc cu ea, mai întâi o strigam, cât puteam eu de tare, ca să văd unde îi e capul, unde îi sunt urechile, ca să știu cum să mă poziționez.

Odată m-a rugat să o ajut să treacă strada, ca să ajungă la bunica Allis, așa că am rostogolit-o cale de vreo sută de metri.

M-au ajutat bunicile Amedeea și Ariana.

Bunica Artemis mi-a mulțumit numai mie, totuși, legănându-se puțin, cam cum fac matrioștile-mamă.

Eu: Bunica asta grasă îmi e cea mai simpatică. Mai spune-mi despre ea...!

O voce (Șobi?): Clipește, să știi că îi ajunge la creier povestea.

E conștient. E o reacție tipică. Slavă Domnului, își revine. Cred că ar trebui lăsat să se odihnească, nu mai trebuie provocat creierul cu cuvinte, da, iese din comă...!

Ba nu, ba nu, am strigat eu, vreau să ascult povestea mai

departe!, însă cuvintele s-au făcut cocoloașe, sufocându-mă. Și s-a făcut brusc întuneric în gură.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 164 165 *

Eu (la o vreme, cu aceleași cocoloașe de cuvinte și nume prin cap): Nu știu exact câte bunici erau în stolul acela pe care l-ai mânat pe deasupra mea, dar să știi că pe vreo câteva am reușit să le dobor cu puterea minții.

Șobi: Am aflat din ziar, că ești erou național în Serbia. Nu puteam să te las să te bucuri singur de așa notorietate, am venit și eu să mă înfrupt.

Aiana (mai târziu, evident): Da, băiatu', am văzut cum moartea s-a aplecat deasupra ta și ți-a susurat la urechiușă, ca într-un cântec de leagăn: noapte bună, noapte bună, noapte bună, noapte bună, noapte bună...!

18.

Pe 21 aprilie am deschis ochii și am văzut-o pe Aiana. Nu știam cine era, însă am recunoscut-o.

— M i-e foame, i-am spus.

Mi-au adus orez cu lapte.

— Mai vreau, mai vreau.

Înăuntrul meu era un gol imens, ca o memorie din care fusese extras totul. Dar care lăsa loc, astfel, unei memorii noi. Bâjbâiam.

— Șobi? Tu ești?

El era.

— Și Albena?

— Albena a ajuns la Hollywood. Cred că a găsit un regizor care să o facă vedetă.

— Și nutriile?

— Sunt victime în războiul ăsta.

— Dar războiul nu e gata?

— N iciun război nu se termină vreodată, după ce curge prima picătură de sânge.

— Și groapa cu var?

— Nimic mai tăcut ca o groapă cu var stins.

— A-ha!

Aiana: Cine sunt? Sunt îngerul tău păzitor. Îți amintești când erai copil și spuneai înger, îngerășul meu? Să știi că mie mi te adresai, am aici într-un carnetel situația exactă, de câte ori m-ai apelat. Asta te-a salvat.

A-ha!

A doua zi am fost vizitat de adjunctul consulului la misiunea noastră din Belgrad. Se numea Postolache.

Numele meu apăruse în documente, în ziare, eram una dintre victimele acestui război.

— Domnule Radički, suntem mândri de dumneavoastră, spuse Postolache asta.

— Dar de ce sunteți așa de mândri de mine?, am întrebat eu.

— Că ați reușit să supraviețuiți acolo unde alții nu au reușit...

— Nu am niciun merit, au greșit ăia ținta.

Și l-am înjurat, mi-a spus Aiana mai apoi. După care am adormit la loc, profund.

Eu, după ce mi-am revenit: Trebuie să mergem la mormântul lui Tanko. Negreșit. Tanko a ascuns acolo întreaga sa avere. Și-a îngropat acolo și sufletul. Trebuie să mergem. De unde știu? E o intuiție. Sau am visat? Sau mi-a spus? Nu, eu nu știu unde e mormântul, dar trebuie să dăm peste vreunul din frații Barici.

Și e imposibil ca ăștia să nu știe. Da, trebuie să îi căutăm. Pe Adolf sau pe Vissarionovici.

Adjunctul consulului voia să răspund unui chestionar, date personale, cum de eram chiar în acel tren, chiar în acel moment, ce doresc să fac mai departe. Se agita în jurul patului.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 166 167 Doctorul, un macedonean, Todorovski, i-a cerut să mă lase în pace. Nu sunt încă restabilit. Am depășit o comoție cerebrală.

Tinerețea a contat. Și norocul.

Acel Postolache a revenit.

Nu m-ar fi deranjat, dacă nu i s-ar fi cerut să facă asta.

Cine i-a cerut?

Din țară, de la Ministerul de Externe. Șefii lui. El e un funcționar care își face datoria și atât. Să înțeleg asta și să îl scuz.

Îl uit.

Aud zgomote în cap și am dureri de parcă port în interiorul țestei un kilogram de cuie.

Pe 10 mai revine Postolache. Îmi spune că mama a avut un accident de autocar în Austria. Primise informația pe căi diplomatice, de la Poliția din Măgurele.

— E grav?

— Destul de grav.

Pe 12 a revenit și mi-a spus că îi pare rău, nimănui nu i-ar dori să fie în situația lui, să dea vești așa proaste.

L-am înjurat din nou. Îmi rămăsese în minte că asta trebuie să fac în momentul în care îi văd mutra.

Mi-a strâns mâna și m-a rugat să îi accept condoleanțele.

Mi-am văzut mâna în mâinile lui, era albă, ca de mort. Eram viu, totuși?

Pe 13 ne-a anunțat că avem la dispoziție o mașină de la ambasadă, să plecăm spre țară. El ne făcuse rost de mașină, să ținem minte.

Era o Dacia 1310 break.

Am plecat pe 16 mai.

Aiana, Șobi și eu. Șoferul era un atașat economic care era lăsat la vatră.

Două zile cât a durat drumul până acasă nu am reușit să aflăm cum îl cheamă.

Ofta și înjura în barbă niște șefi care îi făcuseră figura și îl puseseră pe liber.

Pe el, care le înghițise mizeriile, îi făcuse oameni pe mulți, pe el, care fusese complice la matrapazlăcurile lor...!?

Și acum, ce? Trimiseseră mașina asta în țară, la casare, laolaltă cu el...! Că el a ajuns să care cadavre, după ce condusesese misiunea economică atâția ani...?

Că a fost un bou, bou cu B mare, fiindcă ăștia spărgeau

embargoul în comerțul cu petrol, impus Iugoslaviei și el, el ce făcea? El le ascundea urmele, da, asta făcea.

Și cretinul ăsta de Postolache, securist făcut la apelul bocancilor, analfabet și lichea, a ajuns să îi dea lui dispoziții...?!

Îi va da în gât pe toți, da...!

Ar fi trebuit să dormim undeva, la Timișoara, numai că șoferul a decis să facem drum întins. El nu putea să închidă un ochi, atât era de jignit, de nervos.

Și se grăbea să ajungă, să îi dea în gât pe cei care îl ejectaseră din sistem.

Nu va ierta pe nimeni.

Partea a treia 171 1.

Aiana a spus că nu merită.

Eu am spus că merită.

Ar putea fi un scop în viață, am spus.

Aiana: Un scop de căcat, asta e. Bă, ai o mutră, că îmi vine să te contrazic, indiferent ce ai zice. Că e lumină afară, de exemplu.

Eu ți-aș răspunde: Lumină, pe dracu'! Numai orbii văd lumină acum...!

Cu cât mă gândeam mai tare la orașul în care nefericitul Olaf își visează noapte de noapte odrasla, sunt vise impersonale, evident, cu atât orașul se îndepărta. Se făcea ca un balon uriaș de săpun care se spărgea pe cerul nordului, eliberând lumea unei nopți polare. Era o lume stranie, cu bărbați înalți, inexpressivi, cu femei trupeșe care își etalau dinții lați. Probabil că văzusem undeva vreo poză cu nordici, sau vreun film, nu îmi dau seama de unde această viziune.

Aiana, după ce își pusese pe cap un batic rozaliu.

Urcată pe masa din bucătărie.

Tălpile goale.

Bretelele cămășuței îi cădeau de pe umeri, când de pe stângul, când de pe dreptul. Făcea eforturi vizibile să rămână îmbrăcată.

Mă uitam în sus și îi vedeam pulpele subțiri, întâlnindu-se în petecul gri-roșcat al pubisului. Pășea ritmic, improvizând un dans. Părea preoteasa unui cult fără miză mistică. Părea chiar o Adrian A lui

Gheorghe Luna Zadar 172 173 păpușă mânuită de un magician care își făcea treaba de la distanță.

Sau un rapper care își spune rolul său cântat.

— A sta e scop în viață? Rahat. Dar omul, omul în general, ce scop are în viață? Omul e cea mai tâmpită ființă din toată universalarăia asta, pentru că el crede că viața are un scop... Bă, dacă universul nu are limite, cum poate viața să aibă scop? Spune și tu, nu e o tâmpenie? Dacă universul ar avea limite, da, un scop ar fi fost să ajungi la capătul lui, să îi atingi o limită, dar așa? Nu are nici pe naiba. Scopul unde să mai încapă atunci când te naști, te zbați să trăiești, apoi mori? Care e scopul viermelui de varză? Să devoreze varza în care trăiește? Care e scopul vulpii? Să șterpelească o găină, poate găina de o tonă chiar, pe care să o devoreze cu tribul ei de vulpi? Dar atunci, care e scopul în viață al găinii...? Dar omul, cea mai inutilă creatură de pe lumea asta, decretează că el nu e așa, o oarecare frunză în vânt, el este făcut cu un scop, pentru un scop...! Baaang! Să ce...? Să îmblânzească șerpilor boa? Să facă menajerie din animalele libere care pot trăi fără scop? Bă, ascultă-mă pe mine, omul e făcut să contemple, nu să modifice ce a făcut Dumnezeu. Am citit asta în Osho sau pe undeva... Să presupunem că omul a fost făcut de Dumnezeu și nu a fost parașutat în grădina zoologică de pe pământ. Că io tot cred că asta a fost la început pământul, o grădină zoologică pusă la cale de ființe cu adevărat raționale, de pe undeva din univers. Numai că a fost ca într-un acvariu în care scapi un pește de pradă care îi sfârteacă pe toți ceilalți. Bă, știi cum cred eu c-a fost? Pe planeta pe care a fost omul la început, asta a devenit fiară și strica totul în jurul lui. Și maimarii planetei au zis că, gata, cu asta nu mai e de glumit. Și în loc să-l stârpească direct, că era totuși creația lor, l-au luat și l-au mătrășit pe pământ. Și aici omul ce să facă? Ce a văzut în lumea din care a venit. A făcut pe bossul, pe șeful, pe Dumnezeu cu ființele fără apărare din jur. Nu se zice într-o rugăciune, că precum în cer așa și pe pământ? De aici vine, așa simt io...! Bă, numai cinci minute dacă ar avea animalele din lume arme de vânatoare pe mână, ar face prăpăd din omenire. Și ar merita-o din plin, să le încarce fundurile cu gloanțe tuturor celor careucid animăluțele

din menajeria pământească...!

Magicianul care o manevra de la distanță se oprise, așa că Aiana rămase încremenită într-o poziție de yoga, când îți controlezi respirația și ritmul inimii. Nu știu cum se numește poziția.

Vinișoarele de pe pulpele Aiane erau albastre, așa cum sunt amprentele în marmura de Carrara, cum văzusem în atelierul unui sculptor de monumente funerare, în Serbia. Am urcat pășind cu buzele până la limita vizibilă a uneia dintre vinișoare, care se pierdea în zona pântecelui. Putea fi un scop, să ajung la capăt, să descopăr de unde izvorăște acel firșor de sânge albastru?

Urc și eu pe masă și împreună îngânăm cântecul unui rapper, virusfatal, pe care îl auzisem în Vama Veche în vară.

Lipăim cu tălpile goale pe blatul de lemn plastifiat, vocile ne sunt ca două supape prin care un vas de expansiune își pierde presiunea. Sau ca două alarme de mașini care își îngână una alteia singurătatea, după ce au fost abandonate între blocurile unui cartier în demolare:

Sunt omul de nișă/ sunt cetățeanul-câine/ toți care mă întâlnesc/

lovesc în mine// Sunt omul cutie/ mă duc singur în spate, /
cușca mi-e oaza/ de libertate// Sunt omul de plastic/ n-am conștiință/
(deși par ființă) / sunt un obiect/ de unică folosință// Sunt omul elastic/

sar ca o bilă, / de la milă la silă, / de la silă la milă...! // Sunt omul de nișă/ sunt cetățeanul-câine/ toți care mă întâlnesc/ lovesc în mine...!

Când am terminat cântecul chiar ne simțeam ca două mașini abandonate între blocurile dintr-un cartier sordid, cărora li s-au ars bateriile. Mai pâlpâiau, slab de tot, doar luminile de avarie.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 174 175 *

Aiana a spus că nu merită.

Eu am spus că merită.

Dimineța am lăsat-o dormind. Părea să nu aibă gură, o şuviță de păr i-o acoperea. Am luat această imagine cu mine.

Ca să pleci la drum ai nevoie de niște imagini, cu care să te recomanzi acolo unde ajungi.

Cu care să te întreții pe drum.

Din care să te hrănești.

Citisem undeva că în nordul siberian, în Rusia sălbatică, când cineva pleca la drum, într-o călătorie mai lungă, ca să nu ia merinde, bagaje prea grele sau voluminoase, cu hrană, lua cu el una, două persoane la drum, pe care le sacrifică și le înfuleca atunci când îl ajungea foamea. Țștia șțiau de ce sunt luați în călătorie și acceptau, pentru asta se născuseră. Țșta le era scopul în viață? Așa înțelegau ei. Dar dacă individul luat pentru sacrificiu se revolta și îl ucidea el pe cel în burta căruia trebuia să ajungă? De ce nu? Întotdeauna am fost de partea excepțiilor.

Probabil că lucrurile acestea se petreceau în alte veacuri, deși tot ce e în gena omului poate reveni în realitate imediat, totul e să îi crezi condițiile. Eu nu aveam nevoie de nimeni acum, decât de niște imagini. Îmi erau de ajuns.

În autobuz trei fete gureșe, cu rucsacuri colorate, vorbeau despre șotia pe care o făcuseră celei de-a patra, care lipsea. Una dintre ele îi telefonase, își luase o voce gravă, de băiat, și începuse să îi toarne nefericitei că e îndrăgostit lulea, că îi dă întâlnire, că alea, alea. Și se prezintă la telefon: student la Universitatea româno-americană, mașină BMW, varianta sport, babaci cu vilă la Sinaia, plus o casă de vacanță la Mangalia. Apropo, acum sunt plecați în Dubai. Aia, proastă, crede și vine la întâlnire. Astea trei se ascund într-o gură de metrou și... Nu am mai auzit finalul, dintr-o stație, cred că Aviatorilor, au urcat vreo douăzeci de copii, cu două învățătoare extrem de grijulii care îi tot numărau, să nu se fi pierdut vreunul la urcarea în autobuz. Cele trei fete s-au refugiat în partea din față, spre șofer, eu am rămas în fundul autobuzului. Le vedeam doar expresiile, râdeau schimonosit, ajunseseră cu povestirea la apogeu. Cred că nefericita lor colegă aflase de păcăleală, cele trei ieșiseră, în final, din gura de metrou și își consumaseră surpriza. Oare cea de a patra se supăraseră pe ele? Posibil. Nu aveam cum să mai aflu, am ajuns deja la aeroport. Ele nu au

coborât, semn că făceau drumul invers, spre oraș. Am coborât, le-am uitat instantaneu.

Era posibil să nu găsesc bilet. Dar am găsit. Mă uit la ceasul de pe telefonul mobil. Era șapte și unsprezece minute. Aiana doarme în continuare. Ea se trezește la nouă punct. Ca să se întoarcă pe partea cealaltă.

I-am lăsat un petec de hârtie pe oglinda de pe hol, cu un mesaj fără niciun sens. Că Aianeii îi plăceau lucrurile și expresiile lipsite de sens, care o făceau pe ea să găsească unul. Sau să inventeze unul. Sau să se rătăcească în căutarea unui sens. Acum i-am scris așa: EU CU SUFLETUL MEU VORBESC O LIMBĂ PE CARE CEI DIN JUR NU O CUNOSC. IARTĂ – MI STÂNGĂCIA DE A TRĂI.

Nu am semnat. Acum îmi pare rău că am scris ce am scris.

E o prostie siropoasă, mi se face greață numai când mă gândesc.

M-aș întoarce numai pentru asta, să rup hârtia asta cu acest mesaj tâmpit. Ce a fost în capul meu, să mă plâng că nu mă înțelege lumea? Care lume? Lumea nici nu există, e o proiecție a mea.

Îmi imaginez că se deschide fereastra, că se face o pală de vânt în cameră care ia hârtia de pe rama oglinzii și o răsucesce și o împinge sub dulap. Să n-o citească nimeni, niciodată. Mi-e rușine de cuvintele care vor să înlocuiască viața, care o stâlcesc încercând să o traducă. Mi-e rușine, Aiana chiar că o să creadă că m-am tâmpit. Și că de asta am și plecat. Oare cum va interpreta?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 176 177 Aiana: Băiatu', o bolânzenie sublunară ți-a afectat centrii și paracentrii cerebelului, o melancolie câinească ți s-a insinuat în sânge, e posibil să ai un sifilis în fază incipientă, trebe musai să consulți pe doctorul Șovărel care ar putea să-ți prescrie băi cu oțet și împachetări cu fum de salvie...! Sau cu fum de bălegar.

Am scos din buzunar telefonul mobil, l-am cântărit în mână, apoi l-am strecurat într-o gură de canal. S-a auzit un plescăit, semn că era apă în canal. Nu voiam să car după mine nici măcar memoria telefonului. Oare nu ar fi trebuit să-i șterg memoria mai întâi, cu toate numerele, cu toate mesajele? Dacă îl vor găsi și vor crede cine știe ce?

Că a fost vreo crimă...? Nu-mi păsa, totuși.

În sala de așteptare, înainte de îmbarcare. Geamul murdar din față lăsa să se vadă siluetele unor avioane în care niște indivizi în haine portocalii înghesuiau bagaje. Multe bagaje. Am început să descarc din memorie imaginile pe care le luasem cu mine. Nu erau prea multe, dar oricum a trebuit să fac mai întâi o selecție.

Aiana, mai demult: Bă, când eram mică jucam un joc tâmpit.

Mă jucam cu cuvintele, pur și simplu. Când nu mai ai nimic la îndemână, nu e totul pierdut, mai ai cuvintele. Am verificat asta de un milion de ori în viața asta. Și am supraviețuit așa celor mai negre stări. Când eram mică, eram mai tot timpul singură în casă, lumea din jur mă izolase. De ce mă izolase? Mama mi-a zis că eram căpoasă și că saream să scot ochii cu unghiile oricărui copil. Eram fiară, nu alta. Dacă venea cineva în vizită, mama mă încuia în camera mea și ofta. Dacă mai venea cumva și cu vreun plod după el, musafirul era în mare pericol. Mama ofta iar și îmi încuia ușa, întorcând cheia de două ori. Într-un magazin, cică m-am rostogolit cu un băiețel pe trepte, cu o bucată din urechea lui în gură, după ce copilul îmi atinsese pușcociul pe care îl încercam. Că nu mă jucam cu păpuși, ci cu mașini, cu pistoale, cu blindate. Dar și mai târziu, tot singură eram, nimeni nu simțea nevoia să stea cu mine.

În jocul meu făceam tot felul de asocieri trăsnete, îmi făceam realitatea mea. Ziceam cam așa:

Geamul îmi dădu cu cotul.

Sau becul se gândi ce se gândi și apoi se aprinse.

Luna se scărpină de peretele casei.

Îți dai seama? Și acum, când merg cu tramvaiul, de exemplu și mă plictisesc, imediat încep jocul acela.

La stația următoare, îmi zic, un stol de licurici trece prin furcile caudine și se oprește pe pânza țesută din degete abandonate la colț de vitrină ratată.

Un bărbat se apleacă peste nuanța de doliu a unei artere pline de sens.

În cămărilor inimii două ventuze adună cartofi pentru drumul fără întoarcere.

*

În aeroport, în sala de așteptare, încerc să îmi țin mintea ocupată, după ce un gol imens mă absorbea din interior. Și interiorul golit chiar și de imagini trebuia umplut cu ceva. Cu multe cuvinte. Cu foarte multe cuvinte. Văd oamenii care așteaptă, ca și mine, avionul. Același sau altul. Par pungi de aer cald care se înalță până la tavan, plutesc în derivă, se chinuie să se mențină în spațiul sălii de așteptare. Câte unul alunecă în afară, ceilalți îl trag înăuntru cu mare efort. Eu nu particip la efortul lor.

Titii îmi spunea că stările astea sunt atacuri de panică și sunt apanajul depresiilor. Le mai fac alcoolicii sau drogații. Încep să îmi spun povestea îngrozită o clipă că nu voi avea cuvinte așa cum îmi pare că nu am aer îndeajuns:

A fost odată un om care bău apă dintr-un pahar și când privi pe geam văzu un câine care tocmai lungea raza de soare care se Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 178 179 cuibărise într-o piele de vișină. Era sâmbăta alternanțelor. Trenul aluneca pe o coajă de banană convins fiind că există un Dumnezeu al deraierilor care locuiește pe o stradă fără nume, la o casă fără număr, acolo unde poștașul nu ajunge niciodată pentru că pe el la jumătatea drumului îl apucă somnul. Paharul din care bău apă era trist și de asta era destul de neatent la eternitatea pe care geamul pretindea că o surprinde cu un suspin. Dar suspinul...?! Suspînul era fotografia în sepia a unui înger care nu avea aripi, ci niște flotoare care îl țineau la suprafața rugăciunii, atunci când cineva îi adresa vreun psalm. Aici e obligatoriu de făcut o remarcă, pentru a nu crea confuzie între veșniciile care își dispută imperiul clipei.

Da, psalmii erau toți, absolut toți, lațuri din panoplia fără sfârșit a sinucigașilor. Ei preamăreau, astfel, viața. Viața, ce cuvânt stupid, planetele care brăzdează creierul unei iguane nu au nicio considerație pentru acest mod de a te opri din mișcarea fără sfârșit a materiei. Poți tu să crezi că un șezlong uitat pe o plajă pustie poate fi proba unei crime? Dar să mă întorc la câine... Deși nu am vrut să îți spun asta, el nu era nici ambasador al rasei, nici voiajor în interiorul unui sistem de

scripeți cu care niște doamne din high-life-ul heleșteielor traversate de sălcii își renegau turpitudinea.

Deschid ochii.

Lucrurile, lumea se repositionaseră după reguli prestabilite.

Mă simțeam mai bine.

Pasagerii pentru cursa de Stockholm să se prezinte la poarta trei!

2.

Trec o poartă.

Trec altă poartă.

Trec poarta cu numărul trei.

Peste tot sunt identificat, controlat, șampilat. Mi se pun ștampile pe urechi, pe limbă, pe palme, pe gât, pe plămâni, pe genunchi. Mi se iau amprentele ochilor de pe toate lucrurile pe care le văd.

Mi se scot măștile, una câte una. Sunt multe. Văd cum cei care mă identifică le așază pe spațiul îngust dintre benzile transportoare, la vedere, ca să mă recunoască toată lumea.

Îmi pun centuri una după alta, îmi leg cu ele și aripile.

Aiana (cândva): De ce ți-e frică să mergi cu avionul? Sunt o mulțime de oameni, milioane, care merg zilnic cu avionul.

Da, dar niciunul dintre acei oameni nu au fost și nu sunt eu.

Apoi urc deasupra lumii, am devenit și eu un balon cu aer cald, numai că eu nu mă opresc la nivelul unui tavan, eu urc mult mai sus, nu mă mai pot controla. Vomit. Și mă liniștesc de parcă aș fi plâns.

O femeie îmi ține capul între palme. Are palmele reci.

Ba nu, are în palme două cuburi cu gheață.

E Titi? Nu, nu e Titi. E stewardesa care m-a întins pe cele trei locuri, două dintre ele fuseseră deja abandonate de cei care le ocupaseră cu speranță la decolare. Femeia îmi masează pomeții obrazilor.

Ajunge cu degetele în dreptul gurii mele.

Are unghiile movulii, ușor ascuțite.

Sânii se freacă unul de altul, se frământă, molatici, ca nisipul sub

unduirea valului.

Mâinile îi miros a cremă din miez de caisă. Miros amar.

O mușc de un deget. Țipă scurt.

Un tip trece în fugă pe culoar. Îmi spune ceva. Nu înțeleg.

Vorbește cu hieroglife, acestea îi ies din gură și se împrăstie pe jos. Vreau să îi atrag atenția că nu e bine că hieroglifile se împrăstie pe jos, ar trebui să aibă un aspirator pentru hieroglife.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 180 181 Vomit din nou, de data asta am împrăștiat în spațiul îngust dintre scaune numai suflet.

Apoi mă liniștesc.

Aiana: Liniștește-te, trage aer în piept și spune o poveste.

Băi, fă o poveste din toate gândurile care îți vin în cap, din toate cuvintele, din toate imaginile, din toate înjurăturile, din toate obsesiile....! Bagă-i pe toți în poveste, pe cei din jurul tău, văzuți sau nu. Știi ce făceam eu când eram mică? îi speriam pe toți cu schema asta: Băi, dacă vrei, eu te termin, dacă te bag într-o poveste...! Te fac nimic, sau te fac mare. Cum vreau eu. Te fac personaj mizerabil, de nu o să te mai spele toată apa Dunării.

Copiii se temeau de mine, din cauza asta, îmi strigau pe urme:

Vrăjitoareo!

Cerul ca un fluviu. Îl tăiam, îl despicam, eram ca Iona în burta balenei. Intestinele balenei erau albe, umplute cu aer, se umflau și se dezumflau ritmic. Erau și o mulțime de îngeri care se apropiau de geam, apăsau cu piciorușele lor albe, făceau apoi volte, nu le auzeam râsul, dar îl presupuneam.

Dedesubt, un fluviu.

Dedesubt, munții ca un fluviu.

Voiam să țin minte drumul ăsta, ca să știu cum să mă întorc.

Numai că o mână mare ștergea peisajul aruncându-l în hău.

Mâna lui Dumnezeu?

Stewardesa care îmi dăduse imprudentă primul ajutor și-a bandajat degetul și acum mă privește de la distanță. Poate că e îngrijorată, să nu îi fi dat turbare?

Nu sunt sigur că nu am. Poate că nu am, totuși.

O fixează cu privirea și mă pregătesc să îi spun povestea. Da, simt că am prins-o, că nu mai are nicio scăpare. Se zbate, încearcă să se retragă, nu mai are vreo șansă. E ca o muscă într-o plasă de păianjen.

Ah, îi înțep un sân! Țipă? Nu, se abține.

Da, e puternică, merită să lupt.

Lasă ochii în jos, dar privirile mele îi caută privirile.

Privirile mele acționează ca o pârgă care i se insinuează cu o parte între pleoape, forțează, vrea să îi deschidă ochii mari, mari. Fața schimonosită de surpriză îi rămâne fixată în fasciculul care îmi țâșnește dintre pleoape.

Aiana (vrăjitoarea, altă dată; dar și acum): Cu cât e mai incredibil, cu atât e mai sigur. Cu cât e mai illogic, cu atât e mai devastator. Și nu te lăsa, du-ți delirul până la capăt! E foarte important! Să mergi până la capăt...!

Stewardesa și-a pus degetul bandajat pe buze.

— Ascultă, îi zic. Povestea asta o spun numai pentru tine, poveștile mele nu se repetă niciodată. Deși, la înălțimea asta oricine e deja în miezul poveștii.

Mă privește ușor surprinsă: De multă vreme nu mi-a mai spus ceva o poveste. Cine ești, de fapt?

M-am născut pe malul drept al fluviului.

Unii m-au invidiat: ce fluviu frumos, soarele răsărea cu toate razele înfipite în spatele apei ca și cum ar fi pășit apăsător spre un tărâm nou.

Pe celălalt mal, lumea cu tot ce are ea mai adânc poate și străin; doar peștii trec dintr-o parte în alta adulmecând țărmurile; pentru noi e greu de trecut, unii reușesc într-o viață, alții nu;

acolo, pe celălalt mal, e izvorul cu o mie de rădăcini, acolo, pe celălalt mal, fericirea te ucide dacă nu ești atent, acolo, pe celălalt mal, infinitul capătă sens și Dumnezeu e mai aproape de necredincioșii săi, hula se face rugăciune, lămpile strănută adevăruri la o simplă pâlpâire de flacără. Pe celălalt mal tristețea e fecundă toamna, iubii se îmbrățișează și își jură că într-o viață vor găsi o cale să treacă dincolo, uite ce frumos este dacă trimiți un suspin dincolo, el se oprește pe mal

și face o reverență, ușile acolo se deschid cu o simplă plescăire a limbii, copiii acolo au un viitor, bătrânii Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 182 183 au un trecut, foamea acolo e mai subtilă ca un comis-voiajor care îți oferă săpunul care te face nevăzut. Acolo, dragostea mea, nu trebuie să ai nume, acolo, dragostea mea, iubirea e dincolo de cuvinte, acolo, dragostea mea, copiii noștri au ochii sfioși și deschid ferestre direct în inima văzduhului, acolo, dragostea mea, dacă vrei să mori, rămâi într-un fel anume vrăjit ca ochiul de apă de ploaie într-un peisaj.

Am țipat ca să trec dincolo; am urlat în urechea prea strâmtă a nopții;

am plătit minciuna cu monede care au cinstit crima;

am răs și am anulat toate întâlnirile trecute;

am dansat ca să nu mor de durerea de a nu avea decât un viitor, și acela grevat de datorii;

am jurat strâmb, ca să învăț cuvintele ceva despre adevăratul chip al lumii; pe un deget am înfășurat curcubeul – ar putea fi el puntea care se rupe când îngerul burticos își face plimbarea după rugăciune?

Am hulit, ca să-mi dovedesc neputința.

Am pierdut totul cu sentimentul că undeva, toate pierderile se adună în dreptul câștigului, iar Dumnezeu își face din pierderile noastre palatul de aer la care toți avem o cheie...

Gata. Am trecut pe malul celălalt al fluviului.

Cuvintele au tăcut precum greierii, speriați de schelălăitul lunii prinse într-o plasă de pescar, care își cântă o iubire de care nu are nevoie.

Nu mai aprind țigara, nu mai dau bătăile inimii mai tare, nu mai strănut ca să-mi dovedesc bărbăția, mă sprijin de un zid care nu ascunde nimic; izvorul cu o mie de rădăcini a secătuit pământul, deja scoate lacrimi acum. Acolo în adânc bolborosește voluptuos suferința, o minciună e suma a o mie de adevăruri pe care le poți înțelege; dar sigur le poți ierta?

Doamne, îmi depun și eu calitatea de martor aici pe malul fluviului, oasele mele sunt relicvariul care cheamă ploaia și dau curaj celor care cred cu adevărat că frumusețea e un altar lăsat de izbeliște.

Să mori e târziu, să uiți e o impietate, să te împiedici ca și cum, beat de fericire, te întorci de la împerecherea sufletelor, să plutești de dragul plutirii, să înveți curcubeul să nu se lege de țărnm...

Noi care ne-am născut din inerția unor trupuri în derivă cui îi vom spune mamă? Noi care vorbim despre bătrânețe ca despre o religie cui îi vom spune tată? De acum ce o să se întâmple cu noi?

Aici, dragostea mea, nu trebuie să ai nume, aici, dragostea mea, iubirea e o spaimă de cuvinte, aici, dragostea mea, copiii noștri au ochii sfioși și deschid ferestre direct în inima văzduhului; aici, dragostea mea, dacă vrei să mori, rămâi într-un fel anume vrăjit, încât și ochiul de apă de ploaie clipește avid după peisaj.

Heraclit susținea cu toată convingerea că nu poți să te scalzi de două ori în aceeași apă; ei, în așteptarea ta eu am să demonstrez că pot...

Vei ține cont de asta?

Se făcu liniște. Și liniștea topi hubloul, care făcu să se unească marginile cerului într-un punct, într-un unic punct, ca un pumn care izbi în plin.

Doamne, urmează depresurizarea?

Dar, nu. Stewardesa a ținut scurt și a căzut peste căruțul care aduna paharele de plastic din care își băuseră apa, sau ceaiul, sau cafeaua pasagerii.

Cineva a strigat: Un medic!

Din spatele meu s-a ridicat și a mers precipitat spre femeia căzută între scaune, pe culoar, un bărbat. S-a aplecat, i-a desfăcut cu brutalitate bluza, i-a ascultat inima cu urechea lipită de Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 184 185 pieptul ei. I-a deschis un fermoar de la sarafan, tot cu brutalitate, i-a palpat pânțele, pubisul. Femeia a gemut.

E însărcinată, a conchis.

Eu încep să vomit din nou. Nu mai am ce, dar insist. Doctorul de ocazie o părește pe stewardesă și vine spre mine. Se clatină.

Mă prinde de umăr, mă împinge cu spatele pe scaunul gol de alături, cu brutalitate, își apropie fața de fața mea. Oare a făcut vreo

legătură între starea femeii și povestea pe care tocmai i-am spus-o?

Îl mușc de ureche.

Se smulge. Înjură. Are sânge pe gulerul cămășii.

Eu am sânge cald în gură. E sângele meu? Vomit sânge.

Un pumn greu mă lovește în burtă. Icnesc. Dar mă liniștesc.

E ca și cum ceva s-ar fi spart în interior, o bubă plină de puroi.

*

Aiana (cu câteva zile în urmă): Băiete, eu te-am vizitat pe dinăuntru, să știi. Am intrat în tine ca într-o băcănie.

Ești plin de rafturi pe dinăuntru. Ești plin de sertare.

Le-am deschis unul câte unul, înăuntrul lor numai căcaturi.

Știi tu cum arată un om pe dinăuntru? Vrei să știi cum arăți tu pe dinăuntru?

Mirosul, în primul rând. Miroși a câine ud. Și asta nu-i chiar de rău. Sunt unii, alții care miros chiar a rahat pe dinăuntru.

E un peisaj trist înăuntrul tău. Oamenii care trăiesc acolo sunt total nefericiți și asta pentru că nu știu cum ar arăta fericirea dacă ar exista. Dacă ar ști, ar fi fericiți numai cu atât. Dar nu știu și nici tu nu știi să le spui.

Dar și treaba asta, cu fericirea, e o cacealma, să știi de la mine.

Fug omuleții dinăuntrul tău și unul se lasă dintr-odată jos și strigă, gataaa, am găsit fericirea...!

Ceilalți se opresc și se uită cu ochii holbați, cu urechile pleoștite, numai că ăla le zice: Țeapăăă!

Și iar fuge. Și iar strigă. Și asta de dimineața până seara.

Uneori și în somn...!

De asta ești agitat tu, din cauza agitațiilor dinăuntrul tău.

Vomită-i.

3.

De la aeroport iau un autobuz spre oraș. E un autobuz supraetajat în care urcă vreo zece persoane care caută spațiile cele mai libere. Nimeni nu pare să prefere compania celorlalți.

În dreapta rămâne universitatea din Uppsala.

Și peisaje aride, cu niște arbuști desfrunziți.

Un abur alb-albastru vălurește în zare.

Văd insulele în ceață, ca niște carapace de broaște țestoase.

Se mișcă lent, spre niciunde.

Cu harta improvizată de către șoferul de autobuz în mână cobor.

Pun petecul de hârtie în palmă, ca și cum aș fi sugerat o poziționare în teren și pornesc.

În stânga am un canal sau e apa unui fiord.

În dreapta e un parc, câțiva băiețandri își exersează rolele.

În dreapta, apoi, e o biserică rusească, în stânga e un pod pe care niște asiatici își fac poze.

Un restaurant pe stânga, altul pe dreapta. Pustii.

O intersecție, strada mare se bifurcă.

În stânga Drottninggatan, bulevardul comercial, așa cum îmi scrisese șoferul. O iau la dreapta, urc pe un trotuar îngust.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 186 187 August Strindberg (mai târziu am citit asta, dar reconfirmă traseul): „Un colț de stradă cu o bancă sub un copac. Se vede portalul lateral al unei biserițe gotice; un oficiu poștal și o cafenea cu scaune afară. Oficiul poștal și cafeneaua sunt închise.

Se aud tonurile de la un marș funebru apropiindu-se și apoi îndepărtându-se.

Necunoscutul stă pe marginea trotuarului și pare că se întreabă în ce direcție s-o apuce. Bate ora dintr-un turn de biserică: mai întâi patru bătăi pentru sferturi, pe un ton mai înalt; apoi trei bătăi de ceas pe un ton mai jos”.

Eu eram necunoscutul.

Kom Hotel. Parcă aș fi ajuns acasă. O nouă Casă a Viselor?

Un hol mare, încărcat de canapele, aparate de cafea, pereții sunt tapetați cu imagini western. Adresa hotelului o luasem din aeroport, căutasem pe panourile publicitare posibilele locuri de cazare. Și prețul a fost un argument.

La recepție, o fată cu pistrui pe nas, cu părul roșu. Și un băiat. Sunt iubiți, probabil. El nu o scapă din ochi, îi urmărește gesturile cu un soi de amuzament. Ea surâde continuu.

Da, mai are camere. Câte zile?

Nu știi exact. Poate cinci, poate mai multe.

Marcăm cinci, dar ne anunțați din timp dacă mai rămâneți, avem multe solicitări.

Aprob.

De unde am luat informații despre hotel? De pe internet?

De pe internet.

A-ha.

Fata bifează ceva, semn că întrebarea e dintr-un chestionar.

Engleza fetei este una de manual, aproximativă. Încerc cuvintele cele mai simple, mai directe.

Rumenien?, întreabă.

Rumenien, răspund.

Îmi explică că e primul rumenien pe care îl cazează. Ce e drept, e aici de două luni.

I-am răspuns că sunt fericit că sunt primul român din viața ei, dar o și încurajez: e încă tânără.

Râde.

Masculul de lângă ea nu înțelege nimic, așa că se uită întrebător spre ea. Îi explică. Nu este așa de impresionat. Dimpotrivă, pare să o avertizeze de ceva, se uită când la mine, când în ochii ei. Nu pare convinsă de ceea ce îi spune masculul prevenitor.

O întreb cum o cheamă.

Anita, îmi răspunde. Îmi arată ecusonul pe care scrie numele ei. Îmi dă cardul de intrare, îmi explică apoi că e valabil și pentru intrare în hotel, noaptea, dacă întârzii.

Masculul, pe care îl privesc mai atent, e un semialbinos, plin de coșuri. O întreabă pe fată ceva, ce mi-a spus suplimentar, probabil. Ea îi explică. El dă din cap. Eu îl privesc în față și îi fac un semn discret cu ochiul. Întoarce brusc capul.

În cameră, la etajul trei, aceleași postere mari cu imagini western. Nu rămân. Cobor. Cei doi, de la recepție, stau tâmplă lângă tâmplă și urmăresc ceva pe iPhone-ul fetei, probabil un filmuleț. Râd.

Îi întind fetei adresa lui Olaf. Nu, nu mai corespunde cu noua

organizare a orașului, adresa e foarte veche, nu-i așa?

Da, e destul de veche.

Verifică în calculator, pare să nu afle ceea ce căuta. Un moment!

Formează un număr de telefon. Sună. Vorbește ceva, vorbe guturale, care se rostogolesc precum bilele de biliard pe plușul moale, din când în când se lovesc între ele sau se lovesc de mantinelă.

Da, a întrebat pe cineva care a fost poștaș în zonă. Acum e pastor la un cult adventist. O informație suplimentară: mă atenționează că pe un perete există o listă cu telefoane și adrese ale bisericilor, caselor de rugăciune, sinagogilor, moscheilor din oraș.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 188 189 Nu sunt interesat.

Da, strada există, e undeva aproape. Din Drottningatan, undeva la mijloc, se face stânga. Acolo e un nod de străzi care inervează toată zona Gamla Stan, undeva aproape e strada Vasterlangatan care e perfect paralelă cu strada căutată, cu Prästgatan.

Ies.

În urmă aud râsul celor doi, reluaseră vizionarea filmulețului.

Cobor strada. La intersecție o iau la dreapta. Pe stânga, un modul uriaș de metal, o roată cu multe adaosuri de piese care atârnav, suduri neglijente, o operă de artă. Nu-i găsesc sensul artistic. Magazine mici, goale. O cafenea care are în față silueta unei corăbii. Câteva grupuri de asiatici care fotografiază tot. Ca și cum ar vrea să fure amprenta fiecărei clădiri, să înșface detaliile.

Apoi un grup de ruși. Vorbesc tare, gesticulează, parcă vor să ia în posesie locul. Rușii se simt oriunde în lume ca acasă. Și la Belgrad se făceau imediat remarcați. În stânga, un indicator mare care arată direcția spre muzeul Vasa. O corabie vikingă tronează pe steagul alb cu dungii albastre. În dreapta indicatorul îmi arată direcția spre Palatul Drottningholm. Grupurile de asiatici par un fluviu care se rupe în două brațe, spre cele două puncte de atracție.

Mă îndrept spre un polițist care tocmai ieșise dintr-o bancă, se îndrepta spre mașina staționată în spatele clădirii. Îl întreb dacă știe unde este strada Prästgatan.

Nu știe engleză decât puțin. Little. Îmi ia hârtia pe care fata de la

recepție, Anita, îmi corectase adresa cu care venisem de acasă.

Nu, nu știe unde e strada. Să aștept. Formează un număr de telefon. De la capătul celălalt cineva îi dă detalii. El aprobă, dând din cap. Închide telefonul. E puțin încurcat, nu știe cum să mă facă să înțeleg. Scoate un pix și începe să îmi deseneze pe același petec de hârtie.

Suntem aici, bun, merg înainte, îmi scrie cifra 600, înțeleg metri, apoi îmi arată brațul stâng, deci să o iau la stânga. Merg cam 300 de metri, bun, apoi îmi arată brațul drept, adică o iau la dreapta. E un gang, traduc eu semnul brațelor care se strâng îngustând un spațiu amplu, apoi iarăși brațul stâng, bun. Acolo e strada și adresa pe care o caut.

Mulțumesc.

Îmi mulțumește și el că l-am solicitat.

Italian?, mă întreabă la sfârșit.

Italian, îi răspund.

Surâde fericit că a ghicit. Surâd și eu. O iau după desen. Nu mai sunt atent la stradă. Număr pașii. La 805 pași găsesc intrarea la stânga. Noua stradă e în pantă și duce la unul dintre canale.

Nu reușesc să disting cum se numește canalul, e scris numai din consoane. Număr iar pașii, după 388 descopăr gangul. Nu mai număr pașii, trec printr-un gang parcă cioplit în piatră, zidurile sunt gri metalizat, din rocă dură. Doi bărbați ies dintr-o clădire, se țin de mână. Îi ocolesc. Ies în strada care ar trebui să fie cea indicată de Anita. Nu găsesc niciun semn scris. Încerc să întreb o femeie dacă aceasta e strada Prästgatan, trece pe lângă mine ca și cum nici nu ar observa că exist. Dacă nu exist?, de fapt. Dacă visez că sunt la Stockholm, când de fapt eu sunt cine știe unde, la București sau în altă parte. Sunt un om care visează că e fluture, sau sunt un fluture care visează că e om?

Mă privesc într-un geam. Am chip. Dar dacă visez că mă oglindesc într-un geam? Mă ajung din urmă cei doi bărbați care se țin de mână. Îi evit. Unul dintre ei râde în hohote, parcă behăie. Îi povestește ceva celuiilalt, iarăși izbucnește în râs. Celălalt tace, parcă ar fi supărat. Oare visez și asta? Verific. Mă îndrept spre ei. Se opresc,

ușor curioși, ușor panicați.

Nu, nu știu engleză. Little.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 190 191 Le întind hârtia cu adresa. Citesc ce îmi scrisese Anita, apoi caută și ei pe ziduri un indicator al străzii.

Le spun că nu există, că și eu am căutat.

Nu țin cont de asta, încep să caute, cu o determinare greu de înțeles pentru un estic ca mine, numele străzii. Încă se țin de mână. Au uitat motivul supărării anterioare, acum se concentrează pe descoperirea adresei. Parcă se bucură că au o cauză pentru care să se concentreze. Cel care behăia mai înainte lasă cu oarecare delicatețe mâna celuilalt, se scuză față de el și față de mine și intră într-o cafenea. Nici nu o observasem, intrarea era extrem de discretă. Mă uit la bărbatul care rămăsese în compania mea, avea părul blond, rar, câteva șuvițe violete se evidențiau pe partea stângă a capului. Fața îi era galbenă, ca o piele de pui de pe care ai scos penele și eventual l-ai trecut prin foc, ca să îi îndepărtezi puful. Avea niște pete conturate spre gât, ca un perete scorojit. De la coșuri, probabil. Vede că îl privesc și face un gest din umăr, nu-i place să fie studiat. Celălalt iese după câteva zeci de secunde, da, aceasta era strada. Îi mulțumesc. Îmi întinde hârtia. Îi mulțumesc din nou. Îl ia din nou de mână pe mână pe bărbatul cu șuvițele violete. În clipa următoare începe din nou să râdă, același behăit, de parcă ar fi făcut o șotie bună.

Parcă aud și râsul celuilalt, mai gros.

Dacă m-au păcălit, văzând că nu sunt din lumea lor? Mi se pare că am găsit prea ușor adresa. Sunt norocos? Da, dintotdeauna am fost norocos. Deci, exist. Dar dacă și cei doi fac parte din visul meu? Dacă nici ei nu există? Deja nu mai erau în raza vederii mele, ieșiseră pe alt gang. Strada era perfect paralelă cu bulevardul mare, Drottninggatan. La capăt era tot un canal.

Auzeam mișcarea apei. Clădirile nu au numerele la vedere. E iarăși o problemă, caut numărul 39. Acolo stătuse, cândva, Olaf.

O femeie iese dintr-o clădire, e mai în față, grăbesc pasul să o ajung, să o întreb. Grăbește și ea pasul, e limpede că nu vrea să fie

abordată. Da, cred că visez că sunt undeva în lume, poate la Stockholm și ca în coșmarurile obișnuite nu pot comunica cu nimeni. Oamenii nu au fețe, au doar siluete. Nu există o limbă de comunicare, oamenii trec unul prin altul ca și cum ar fi siluete de fum. Mă întorc și intru pe ușa pe unde intrase bărbatul care îmi confirmase că sunt pe strada căutată. Înăuntru, obscuritate. Era o cafenea, din câte mi-am dat seama, dar nu observasem dacă avea sau nu un nume explicit la intrare. La ieșire, da, mi-am dat seama că avea un nume, numai că era sub forma unui cub desenat pe zid. Cubul era imperfect, avea un colț spart. Cafeneaua făcea parte, din câte mi-am dat seama, dintr-un lanț de mici asemenea locații, cu un specific greu de dedus pentru un străin. Probabil că erau baruri pentru gay.

Înăuntru erau cinci, șase mese, negre, lustruite, pe care se aflau niște lămpașe vag luminate. O singură masă era ocupată, cred că erau doi bărbați care își vorbeau în șoaptă. O muzică de pian se prelingea pe pereți. Era plăcut. Mirosea a cafea și a ciocolată.

Am depistat barul și m-am apropiat. Cred că aveam gesturi nesigure, avansam ca în necunoscut. Visam? Dacă m-aș împiedica de un scaun, de o masă, probabil că m-aș trezi și aș auzi vocea Aianeii...! Băăă!

Bărbatul de după bar se ridică din fața laptopului, mă privi cu interes.

Nu, nu știa engleză. Little.

Îi arăt hârtia cu adresa pe care o căutam. Probabil că și bărbatul care mă ajutase mai înainte îi arătase petecul de hârtie, fiindcă se grăbi să confirme că aceasta e strada.

Bun, dar numărul? Și am pus degetul pe numărul 39.

Numărul 39? Se scărpină în barbă. Luă un pix și cu mâna stângă, sucită ciudat, îmi scrisese numărul 10. Eram la numărul 10 acum. Fixă cu degetul în jos, ca să înțeleg. Înțelesesem. I-am mulțumit.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 192 193 Pe stradă era acum o oarecare animație, un grup de copii a trecut dintr-o parte în alta, gălăgioși, dintr-un gang în altul.

Deci numărul 39 era pe partea cealaltă a străzii. Am început să

caut. Da, am descoperit numărul 15, apoi 23, apoi 33, care era pe un gang care se înfunda. Acum mi-am dat seama că strada era un mic labirint, mai erau numere de clădiri și în rândul doi, sau chiar trei. După 33 am descoperit numărul 43. Ceva nu era în regulă. Și chiar dacă visam, mă încăpățânam să caut mai departe o adresă ipotetică la capătul cărei mă aștepta... Cine?

Tatăl meu? Tatăl meu adevărat sau tatăl meu din vis?

Aiana (oho, demult): Țștia care visați cai verzi pe pereți, ar trebui să... Dar cine e Aiana? Nu cumva și ea face parte din visul meu? Dar eu cine sunt? Nu sunt și eu vreo umbră din visul cuiva? Chiar, ce ar fi ca și personajele din vis să viseze la rândul lor? Să viseze alte personaje și acele personaje să viseze alte personaje, și așa mai departe până la un ipotetic capăt, care să fie o grădină edenică în care un individ doarme sub un portocal înflorit și acolo, ațipind, visează. Ce visează? Că a pornit în lume, în visul lui vede oameni, care la rândul lor visează alți oameni și acei alți oameni visează la rândul lor alți oameni... Cine e cel care visează toate astea? Dumnezeu.

De la numărul 47, pe care tocmai l-am identificat, a ieșit un bărbat. Își târa un picior. Față ridată puternic, ochi tulburi, plete albe. O siluetă adolescentină, în schimb. Mă apropii să îl întreb, mă evită. Îi arăt petecul de hârtie cu adresa, îmi spune ceva gutural, îmi arată ceva la gât. Avea un pansament. O operație, probabil. Îl urmăresc cum se îndepărtează. Parcă trage după el o povară grea, grea.

Intru pe ușa de pe care ieșise bărbatul. Era un cabinet medical, după mirosul de medicamente, probabil și dezinfectant. Mă întâmpină o femeie, la fel de ridată și ea. Mă întreabă ceva. Nu, nu știe engleză. Îi arăt hârtia. E amabilă, dar nu știe ce vreau de fapt. Îi explic prin semne că e vorba de numărul unei clădiri. Îl scriu și o întreb: aici este numărul 47? Confirmă. Unde este numărul 39? Înțelege. Mă conduce afară. La două clădiri mai în spate, în rândul doi, dar la etajul unu. Acum înțeleg. Numerele nu erau ale clădirilor, ci ale locațiilor. De aici harababura asta pe stradă, pe care nu o înțelegeam. Mulțumesc.

Îmi mulțumește și ea.

Nu înțeleg de ce.

Ajung la clădirea în care era numărul 39, adresa căutată.

Da, a fost mai ușor decât îmi închipuiam. În fața clădirii descopăr că, de fapt, numerele erau scrise explicit la intrare, unde erau și niște interfoane mascate în perete.

A-ha!

Deci visul începe să se clarifice. Aștept să mă trezesc. Îmi fac curaj și sun. O dată. De două ori. A treia oară, mai lung. Îmi răspunde o femeie, voce guturală, obosită. Nu știu ce spune, sunetul a fost ca o secvență de la un post de radio bruiat intens, cum era în perioada comunistă BBC-ul, de exemplu, pe care îl asculta madam Friț. Sau tatăl lui Șobi, după cum îmi tot repeta acesta. Să mai insist? Sun din nou. Scurt, cu precauție. Aceeași voce, același mesaj. Înțeleg, e o voce înregistrată pe un robot.

Nu-mi rămâne decât să aștept. Sau să revin mâine? E ora patru și jumătate. Merg până la capătul străzii. Acolo e o gură de metrou. Cobor treptele, la pas, pe lângă banda rulantă. Pe pereți desene mari, picturi ultramoderniste. Câteva persoane așteptau un tren. Trenul. În stație era improvizată și o mică bibliotecă, cărți și reviste. Probabil că luai cartea, citeai în metrou, o lăsaai pe un raft similar la stația la care coborai. M-am convins mai apoi că așa era. Am urcat, cu treptele rulante de astă dată. Am ajuns iarăși la numărul 39. Am sunat. Aceeași voce, același mesaj.

Ce ar fi să sun la numărul de alături, la 41? E o nebunie, dar sun. Norocul trebuie forțat uneori. Surpriză: aceeași voce, același Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 194 195 mesaj. Insist și la unul și la altul dintre numere. Nu avansează niciun pas în demersul meu.

Mă întorc la hotel. Pe drum mi-am cumpărat de la un magazin popular o sticlă de vodcă din alge și o casoletă cu salată de pește cu ceapă. La recepție era tot Anita, singură de data asta.

Se uita pe laptop, la un film. Mă întreabă dacă am găsit strada.

Da, o găsisem, numai că intrasem într-o fundătură. Îi explic că am sunat la numărul respectiv, că am sunat alături, că am primit același răspuns, urechea nu mă înșală. Anita și-a consultat ceasul.

Da, peste jumătate de oră iese din tură, vine schimbul de seară,

poate să meargă până acolo.

— Nu e departe, se mai dezmoște.

Îi sunt recunoscător. Dar ce caut de fapt?, mă întreabă.

— Îmi caut tatăl.

Nu se miră, probabil că indivizii din societatea lor nu sunt obișnuiți să se mire, iau lucrurile așa cum sunt.

— E tot rumenien?

— Nu e rumenien, e nordic, de fapt norvegian. Dar a locuit la Stockholm, o bună bucată de vreme.

— A-ha!

O întreb unde îi e prietenul, cel cu care viziona filme pe iPhone.

— A, Arthur? A plecat la serviciu, e polițist.

— E gelos?, întreb eu.

Râde. Da, e foarte gelos. Și e și înarmat, pe deasupra. E un proverb nordic, care spune că nu e bine să dai o armă în mâna unui om înșelat de iubită.

— Dar încă nu s-a întâmplat nimic, nu l-ai înșelat încă.

Putem fi în siguranță.

— Încă?, mă întreabă. Yet...?

— Încă, îi răspund. Yet...!

Râde cu toată gura.

Arthur va pleca peste o jumătate de an în Afghanistan, într-o misiune NATO.

Plusez: E mult jumătate de an, e foarte mult. S-ar putea să nu am atâta răbdare.

Râde din nou.

Las în cameră sticla de vodcă și salata de pește. Când cobor, Anita tocmai preda serviciul unui tip bărbos, masiv. Îi mai lipseau coarnele de viking.

— E Lars, colegul meu. El e un rumenien care își caută un tată.

Își caută un tată?, întreabă amuzat Lars. Eu nu sunt disponibil, cred că nici nu m-aș descurca cu un fiu ca el.

— Nu un tată, ci tatăl meu, traduc eu engleza Anitei.

Râdem toți.

Îi explică lui Lars, în aceeași limbă guturală, consonantică, ce caut eu, îi spune povestea cu strada, cu mesajul misterios pe care nu l-am înțeles de la robotul de domiciliu.

Mă privește, dă din cap. Da, chestiunea e serioasă, pare să spună.

Sună telefonul Anitei. E Arthur. Anita îi povestește, probabil, ceva despre mine. Înțeleg cuvântul Afghanistan și pricep că i-a descris inclusiv discuția noastră cu aluzia mea la jumătatea de an până la plecarea lui în misiune. Ea râde, probabil că l-a înveselit și pe Arthur.

— Arthur a fost, îmi spune.

— M i-am dat seama. I-ai povestit de faptul că ai putea să îl înșeli cu mine după plecarea lui în Afghanistan...?

— A, da. Ne spunem tot, tot. S-a amuzat foarte tare. Arthur are umor, să știi. Românii au umor?

— Da, îi spun, românii s-au născut odată cu umorul.

Nu înțelege jocul meu de cuvinte. Revin. Da, românii au foarte mult umor. De dimineața până seara românii spun anecdote Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 196 197 vesele, viața lor e plină de umor. Asta fac toată ziua. A auzit de Ceaușescu?

— Da, vag.

— Ei, Ceaușescu, care a fost un dictator, a impus tuturor românilor să râdă toată ziua. Prin lege. De aia l-au și împușcat la un moment dat, că îi făcea pe români să râdă toată ziua și nu mai apucau să muncească sau să trăiască pur și simplu.

Îi traduce lui Lars, care se pare că înțelesese fără traducere.

Că și el știe little engleză. Lars știe mai bine cine a fost Ceaușescu, de asta se înveselește și mai tare.

Rădem toți.

Îi strâng mâna lui Lars și plecăm. Anita știe drumul mai direct, ne strecurăm prin tot felul de ganguri, mici piețe interioare, mici părculețe de incintă.

Îmi povestește despre clădirile pe lângă care trecem. Toate reprezintă ceva, au ceva istoric. Nu sunt la curent cu istoria Suediei, ceea ce știu e doar o sumă de clișee. Pricep doar că acele construcții pătrătoase, din piatră cioplită, sunt vechi și că în zona centrală din

Stockholm nu se mai construiește nimic nou de câteva zeci de ani. Aprob și mă mir, o mirare de circumstanță.

Ajungem pe strada Prästgatan, chiar în fața clădirii unde se afla numărul 39. Aici ne aștepta Arthur, echipat în polițist, călare pe motocicletă.

Îmi strânge mâna, râde complice. Nu mai era persoana insignifiantă de la recepție, de data asta uniformă impunea. Îi spune amuzat ceva Anitei. Ea mă privește și râde în hohote. Râde și el în hohote. Aș fi vrut să mă simt jignit, râdeau de mine probabil, dar inocența lor mă face și pe mine să râd. În sfârșit Anita îmi explică: la adresa căutată de mine era un serviciu de Pompe funebre. La ambele numere. Ceea ce îmi transmisese robotul era un număr de telefon, care era valabil pe timpul nopții, pentru solicitări de urgență. Și un adaos, care era deviza obișnuită: firma oferea servicii ireproșabile, niciun client nu se întorsese de pe lumea cealaltă ca să depună vreo reclamație.

Am râs toți trei sănătos.

Oricum, norocul meu de a găsi atât de repede adresa nu mai funcționa.

Mâine firma se deschide la ora 9.

Îi strâng mâna lui Arthur, care își revine greu din veselia prilejuită de situație. Fața îi surâde. Îmi urează, prin Anita, noroc pentru mâine.

Anita mă conduce la hotel. E deja noapte, se aud tot mai clar valurile mării care bat în fiorduri.

Îi spun că Arthur e foarte simpatic.

E de acord.

Dar, completez, tot aștept să plece în Afghanistan, ca să fie liberă.

O să i-o spună și lui, se va amuza desigur.

Amuzamentul părea să fie o preocupare continuă a celor doi.

Poate și a celorlalți din jur. Căutau continuu să se amuze, căutau prilejuri ca să râdă. Ei, cei mai reci oameni în viziunea noastră, se încălzeau cu umor.

La despărțire, în fața hotelului, i-am sărutat mâna Anitei. Și-a retras-o amuzată.

— E un obicei la noi, de respect, îi spun. Și declarație de iubire.

A râs din nou. Probabil că abia aștepta să îi spună și asta lui Arthur, să se amuze și el.

Noaptea, Aiana: Indivizii mediocri iubesc și urăsc numai la grămadă. Să știi că m-am uitat prin telescopul minții mele și am văzut totul, totul. Nu-mi pun mintea cu voi, că vă transform într-o poveste, de nu mai ieșiți de acolo în vecii vecilor. Bă!

Mi-era dor de Aiana. Un dor ca o durere de măsele.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 198 199 4.

La ora nouă și cinci sunam la Pompe funebre. De data asta mi-a răspuns o voce de femeie care a și declanșat deschiderea electrică. Am urcat la primul nivel, erau mai multe uși, semănau.

Ceea ce scria nu mă ajuta prea mult, nu înțelegeam limba cuneiformă a suedezilor, așa cum îi spusese Anitei aseară. Și ea a râs, evident. Femeia care îmi răspunsese la interfon a ieșit să mă întâmpine, m-a poftit înăuntru.

Fustă neagră, taior gri petrol, pantofi albaștri. Picioarele musculoase se profilau pe fustă, gambele puțin cam groase.

Semăna puțin cu Titi, numai că era mai aspră la față parcă. Și una și alta se ocupau de lucruri moarte, nu-i așa? Mă așteptam să văd înăuntru sicrie, coroane de flori din plastic, să simt mirosul de formol. Nu, erau doar birouri. Un mobilier vechi, corpuri masive, cam nefuncționale, încărcau la refuz camera. Calculatoarele distonau cu mobilierul.

Ce poftesc, m-a întrebat probabil.

Nu, nu știa engleza decât little. Little de tot.

Încep să îi explic ce caut, vorbeam rar și tare.

Pricepe ceva, ceva, nu sunt prea sigur ce.

Îi arăt adresa de pe bilet, cu completările făcute de Anita. Și îi explic, cu pixul în mână, desenând, că în anul 1980 aici, la adresa asta, locuia Olaf Svensson. Mă ascultă, meditează puțin, după care îmi spune, în engleză și în suedeză, că e imposibil.

Pentru că firma aceasta funcționează cu același profil, în același sediu, de vreo sută de ani. E cea mai importantă firmă de profil din Stockholm. Că nu a avut nicio reclamație, niciun reproș în ultima jumătate de secol. Că cifra de afaceri... etc. Începuse să vorbească în clișee, interpreta un rol, ca un agent de vânzări. Nu o puteam urmări. La sfârșit m-a întrebat ceva. Nu am înțeles.

A repetat străduindu-se să folosească toată engleza pe care o știa.

Pe cine caut, de fapt. Și de când am adresa asta.

Îi explic: îmi caut tatăl. Nu e prea convinsă că a înțeles, totuși ascultă mai departe. Iar adresa o am din anul 1980. Se luminează: în anul 1991 a fost o renumerotare a clădirilor și a apartamentelor de pe strada Prästgatan. În anul 1981 adresa era alta, alta era clădirea care corespundea aceluși număr. Înțeleg? Înțeleg.

Mă întorc la hotel. La recepție nu era Anita, cum mă așteptam, ci o altă fată, o blondă spălăcită, cu sprâncenele subțiri, subțiri, cu pleoapele vopsite în mov. Citea. Întreb de Anita. Știe și ea little engleză. De fapt știe mai bine, dar nu are încredere în ea însăși. Anita e la cursuri. Nu știu că e studentă?

Nu, nu știu.

Mă uit pe ecuson, o cheamă Uta. Anita vine după-amiază.

O întreb dacă are un prieten.

Anita sau ea?

Ea.

Da, are.

E polițist?

Al Anitei, sau al ei?

Al ei.

Al ei este marinar.

Și când pleacă în cursă, departe, departe...?

Nu pleacă în cursă departe, e marinar pe vasele mici de croazieră de pe fiorduri.

Păcat, îi spun.

Nu înțelege.

Voiam să te curtez, încerc să îți spun. Dar nu știu cum să traduc expresia asta, așa că o înlocuiesc cu a iubi.

Nu pricepe, se uită mirată la mine. Renunț să-i mai explic.

Îmi dau seama că am o durere de cap, care se accentuase după vizita de dimineață. De la vodca băută aseară? Băusem aproape jumătate de litru, era mult pentru un biet ficat.

Ies în stradă și mă las în voia străzii.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 200 201 *

Când mă întorc, la ora două, Anita și Uta erau împreună.

Uta îi povestise de ciudata convorbire cu mine. Sau despre convorbirea cu un ciudat? De asta Anita avea o mină veselă. Râsesse mult de întâmplare, probabil. Era veselă și Uta acum.

Anita mă întreabă: I-ai făcut declarații Utei?

— Nu au fost declarații propriu-zise, i-am spus doar că îmi pare rău că prietenul ei nu pleacă departe pe mare.

— Nu e prieten, e deja soț. Sunt căsătoriți.

— A-ha. Dar tot îmi pare rău, zic.

— Nu mai aștepti să plece Arthur în Afghanistan?

— Ba da, dar până pleacă el, ce mă fac eu?

Anita râde în hohote. E un râs molipsitor.

Mă întreabă dacă am fost la Pompe funebre. Îi povestise Utei despre ciudatul rumenien care își caută tatăl și care ajunsese cu investigațiile la o firmă de Pompe funebre. Probabil că au râs mult pe subiect.

Îi spun despre stadiul la care ajunsese cu investigațiile. Îmi place termenul: investigații. Îl preluasem de la ea. Îi povestesc de renumerotarea clădirilor din anul 1991, de dificultatea de a mai descoperi adresa veche.

Devine gânditoare. Da, ar fi o soluție. Să îl sune pe Arthur.

Formează numărul de telefon. Începe să îi povestească lui Arthur despre mine. Râde. Râde și Arthur probabil. Eu sunt mica lor jucărie care îi înveselește, bufonul, arlechinul. Aud din nou cuvântul Afghanistan. Probabil că îi obsedează, aventura este una majoră pentru el, pentru ei. Și fac și umor din asta.

Mama lui Arthur a lucrat la primărie în acea perioadă, e posibil să știe cum erau numerotate clădirile pe strada Prästgatan.

Să aștept, Arthur o va întreba. Nu aveam altceva mai bun de făcut decât să aștept. Oricum, era o speranță. Singura, poate.

Anita ne invită la o porție de pizza, la o mică pizzerie, alături.

Nu refuz. Oricum, trăiesc într-un vis. De fapt, de când am deschis ochii pe lumea asta visez. Călătoresc printr-un tunel prin miezul unui vis. În jur, inconsistența unor întruchipări care se modifică uluitor de repede.

Urmăresc chipurile celor două fete cu care mănânc pizza undeva la capătul lumii, ființe despre care acum două zile nu știam nimic, nici nu mi le puteam imagina. Ele vorbesc, râd, se uită la mine. Anita traduce din când în când ce spune Uta. Uta se scuză continuu că nu știe decât little engleza. Ar fi vrut să știe mai bine, să îmi pună întrebări.

Anita preia o întrebare, o traduce: Dacă e adevărat că în România sunt foarte mulți țigani. Se scuză pentru întrebare, dar văzuse un reportaj la televizor.

Îi spun că nu mă deranjează, le spun că statistic țișanii reprezintă doar două, trei procente.

Se miră. Numai atât?

Numai atât. Restul e propagandă jurnalistică, interese politice.

Fetele sunt de acord că e așa.

Da, le spun, eu am văzut un reportaj cu suedezi și norvegieni care omoară foci, e un masacru anual undeva în mările nordului.

Aș putea să cred că toți suedezi și toți norvegieniiucid foci?

Da, fetele sunt de acord cu mine. Ele detestă acest lucru, nu ar omorî nicio muscă.

Am primit și ceva care seamăna cu o prăjitură, semla se numea, un fel de pateu condimentat cu scorțișoară și nucșoară, umplut cu cremă de migdale și frișcă. O specialitate sută la sută suedeză.

Îmi place?

E delicioasă.

Fetele râd. Și îmi urmăresc reacțiile.

Sună Arthur. I-a spus ceva Anitei, aceasta a început să râdă cu

poftă.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 202 203 Da, mama lui știa de această renumerotare, probabil că se amuzau din nou de asocierea cu firma de Pompe funebre. S-a amuzat și mama lui, probabil. Dar s-a interesat la serviciul specializat din primărie, acolo au consultat hărțile vechi și au ajuns la concluzia că numărul care ar corespunde adresei căutate ar fi 151. Anita ascultă, dă din cap, surâde, râde, devine serioasă, iar surâde, fața îi joacă între grimase, ascultă povestea depistării numărului căutat. Notează pe o hârtie: 151.

*

Anita rămâne la hotel, Uta mai are un job la o firmă, se ocupă de o arhivă. Anita îmi sugerează să aștept până a doua zi, ar putea să mă însoțească. Eventual, ar putea merge și Arthur mâine-dimineață, este liber de la serviciu. Îi mulțumesc, sunt de acord că ajutorul lor e neprețuit, însă plec în recunoaștere. Mă încălzisem.

Parcă ajunsesem la capătul aventurii mele, respiram sacadat, îmi auzeam șuierul respirației în urechi. Ce ar fi să sun la ușă, să apară un tip, să ne privim ochi în ochi, să mă recunoască...?

*

Ajung pe strada Prästgatan. Am dexteritate acum, să descopăr numerele pe ziduri. Sunt încastrate în piatră, sunt mai mult în relief. Și apoi interfoanele au și ele numerele apartamentelor, unele au și numele locatarilor. Trec pe lângă barul în care intrasem în ajun. Dau din cap, ca și cum aș saluta. Deși nu e nimeni.

Dar am o stare de exuberanță, poate e chiar fericire, naiba știe.

133. Johansson 135. Vidar Lindberg 137. Carisson 139. Evans 145. (Niciun nume)

149. Sven Olofsson 151. Niciun nume. Să sun? Să aștept până mâine, să vin cu Anita? Dacă stric totul datorită nerăbdării mele? Sun. Îmi răspunde o voce de femeie, un fel de da, și îmi deschide ușa. Urc la primul etaj. E aproape întuneric, uși vopsite în gri. Descopăr numărul 151. E tot în relief. Caut soneria, când o descopăr, ușa se deschide. Femeia probabil că aștepta în dosul ușii, aștepta să vadă cine urcă. Sigur nu mă aștepta pe mine. Deși nu părea foarte surprinsă la vederea

mea. Era o femeie înaltă, ciolănoasă, oasele umerilor largi, descărnate. Fusesse frumoasă cândva, vechile urme i se vedeau pe fruntea largă și în ochi. Un capot colorat mai mult atârna, decât o îmbrăca. O întreb dacă vorbește engleza.

Îmi răspunde în suedeză că nu. Little? Nu, niciun pic, îmi sugerează vehemența gesturilor și vorbele guturale. Îi spun în engleză că sunt în căutarea tatălui meu, că am doar o adresă valabilă înainte de nașterea mea.

Nu înțelege nimic.

Îi arăt biletul cu numele Olaf Svensson. Privește, cântărește situația, apoi îmi spune un nume inteligibil: Henrik Ibsen.

Nu pricep.

Face gesturi nervoase, îmi explică faptul că în casa asta locuise Henrik Ibsen, când venise la Stockholm.

În anul 1869, îmi scrie pe biletul pe care era numele lui Olaf Svensson.

Da, numele lui Ibsen îmi suna cunoscut, însă nu știam de unde să îl iau.

Îi spun că sunt român, rumenien, rumînski. A, rumînski? Asta pare să înțeleagă. Ne privim ochi în ochi și ne exprimăm neputința de a comunica, de a ne spune ceva inteligibil.

Mă poștește în micul apartament, îmi face semn să mă așez pe un scaun.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 204 205 Îi arăt din nou numele lui Olaf Svensson.

Îi fac semn că a locuit aici, în acest apartament.

Nu pricepe.

Îmi spune să aștept, îmi arată ceasul, îmi decupează un sfert din cadran.

Să mai aștept un sfert de oră, adică. Consimt. Nu înțeleg de ce trebuie să mai rămân un sfert de ceas, dar vreau să mulțumesc sorții că nu m-a dat pe scări în jos, că trebuie, în vreun fel, să descifrez meandrele acelei adrese la capătul căreia se află tatăl meu. Tatăl meu?

Aiana (cândva; dar de ce îmi vine în minte acum?): O mulțime de

lucruri pe care nu le-am trăit, mi le amintesc, pe altele le-am trăit, însă le-am uitat.

Bătrâna îmi arată un album cu poze de pisici. Înțeleg că au fost pisicile ei, pozele sunt din ani diferiți, e limpede că e o istorie a vieții ei scrisă cu aceste ființe răsfățate. Îmi arată exemplarele de pisici una câte una, îmi spune numele lor, face gesturi care ar identifica fiecare pisică în parte. Mă amuz, pare o actriță care se identifică cu rolurile de pisică. I-o spun, pare să înțeleagă ceva, nu îmi dau seama ce. Pune degetul pe o fotografie. Pisica se numea Berg și era din rasa Abisiniană cred, semăna cu siluetele pictate în mausoleele din Egipt. Era un motan de talie medie, aspect regal, pas măsurat, care băgase spaima în toți câinii din parc. Bătrâna e când pisioul care se arunca în spinarea nefericitului cățelandru, când câinele care o zbughea cu tot cu belicosul Berg în spate. Mimica femeii e a unui bețiv care face o șotie după care îți face semn aparte cu ochiul. Râd în hohote.

A doua pisică era un bobtail japonez, zveltă și elegantă. Mama afecțiunii. Un amestec de gri și maroniu păta albul de fond.

Bătrâna îmi spune prin gesturi că în Japonia – și aici face pași mici de gheșă care se fâțâie de colo, colo pe o muzică stridentă, care abundă nu te și și, această pisică este o adevărată preoteasă în temple, fiind considerată apărătoarea acestora. Cu lăbuța lângă obraz pisica te cheamă la templu. În Japonia o asemenea pisică jucărie, care mișcă din lăbuță, este apreciată și considerată chiar talisman.

Aplaud.

Bătrâna e fericită că am înțeles.

O nebunie generală e lumea asta. Eu, la capătul lumii, în dialog cu o bătrână nebună care îmi povestește prin gesturi viața ei și a pisicilor ei. Mă pipăi. Dacă e tot un vis? Nici nu ar putea fi altfel. Dar dacă eu sunt parte chiar în visul meu? Sau poate că sunt parte în visul bătrânei? Viața cui o trăiesc?

Nici nu am auzit când în cameră a intrat o fată. O șatenă cu părul câlțos, încrețit, ochi verzi. E frumoasă. Mă ridic, încep să mă bâlbâi. Nu pare surprinsă că mă găsește acolo. O întrebă pe bătrână ceva. Poate că cine sunt și ce caut acolo. Dar nu, o ceartă pare-mi-se că mă

plictisește cu mania ei pentru pisici, cu povestea ei, cu rolurile jucate. Îmi dau seama după reacția bătrânei, care se uită spre mine cu oarecare vinovăție, vrea să strângă albumul. Țin de album, îi spun fetei că îmi plac mult pisicile, că este impresionantă colecția doamnei. Nu știe engleză. Little?

Little. Da. Îmi repetă, până înțeleg, că știe japoneză și coreeană.

Și vietnameză. Nu ne folosește la nimic.

Îi întind mâna: Albert.

Îmi întinde mâna: Jessika.

O încurajez pe bătrână să ne prezinte mai departe albumul cu pisici. E fericită. Fata nu este convinsă că vreau cu adevărat asta. Pun mâna la inimă, îi garantez. Îi spun că a nu lăsa un bătrân să vorbească e ca și cum i-ai pune o pernă pe gură, să îl sufoci. Auzisem asta pe undeva. Jessika mă aprobă politicos, fără să priceapă ce am spus. Bătrâna dă pagina următoare și ne prezintă pe Siegfried. E un motan din rasa Bengaleză. Ceva între leopard și tigru. Ochi verzi. Și Jessika are ochi verzi. Observă că Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 206 207 mă uit la ochii ei, clipește. Bătrâna își ridică brațele la nivelul pieptului, ca și cum le-ar transforma în aripi. Lasă capul într-o parte, ca și cum ar sta la pândă, apoi deapănă repede, repede din brațe, simulând zborul pieziș, iute, la țintă. Sugerează că Siegfried era un vânător neîntrecut, că dădea iama în păsări. Porumbei sau alte păsări din parc. Înțeleg. Înțelege și Jessika același lucru.

Râdem toți trei. Apoi bătrâna mai completează că progenituri din rasa lui Siegfried au ajuns la Casa Regală.

Pentru asta ne-a arătat un Siegfried mic, mic de tot, care pleacă, pâș, pâș și ajunge... unde ajunge?... la un loc unde oamenii poartă coroană. Și aici bătrâna se ridică, stă dreaptă, în dreapta ține un sceptru, cu mâna stângă simulează rotundul coroanei princiare pe cap. Râdem iarăși, în hohote de data asta.

O aplaudăm pe bătrână: joacă magistral. O întreb pe Jessika dacă bătrâna a fost actriță la viața ei.

Nu înțelege.

Îi spun: Ofelia? Hamlet? Shakespeare?

Nu înțelege, îmi spune că pe bătrână o cheamă Sonja.

Bătrâna înțelege însă și îmi spune că da. Dă din mână, că a jucat puțin teatru, e amatoare doar.

Îi traduce gesturile Jessikăi. Râdem în hohote.

Jessika îi spune Sonjei că e târziu, că ar trebui să se culce.

Sonja dă din cap, nu vrea să se culce, atmosfera îi place. O rog pe Sonja să ne mai prezinte o pisică. Jessika face semn că nu, că nu e bine să mă obosească, să mă plictisească. Îi spun că nu, nu e cazul, duc palma dreaptă la inimă, în semn că o rog. Că îmi face plăcere. Sonja îmi este recunoscătoare. Deschide iar albumul, trece de Walla, trece de Siegfried și ajunge la o pisică gri-argintie, cu ochii ca miezul de dovleac. Knut. Knut e un motan din rasa Chartreux, aspru la chip, cu pernuțele labelor moi, cu capul mare împodobit cu puf ca un leu enervat. Bătrâna ia poziția lui Knut din poză, trage un scaun aproape, își așază un cot pe spătarul acestuia, face gestul că își duce coada stufoasă pe scaun. Apoi își lasă capul în piept, în poziție de pândă. Knut e un vânător șmecher și răbdător. Își adulmecă victima. Un șoarece vine, pe muchia dintre perete și dușumea, până aproape de Knut, se strecoară cu precauție. Motanul așteaptă încremenit.

Mustățile îi tremură, deși aproape că nu mai respiră. Șoarecele se mișcă precum Jerry, din desenul animat. E vesel nevoie mare, deși nu știe ce îl așteaptă. Felina e la pândă. Knut nu respiră.

Nici noi nu respirăm. Jerry se duce până în fața unui ipotetic frigider. Sau a unui cub de brânză uitat pe colțul mesei. Întinde o lăbuță. Își înfinge dinții în brânză. Knut își mișcă umerii, ca și cum ar fremăta. Apoi se face arc și zboară realmente prin cameră și sare în spatele nefericitului Jerry. Vreau să aplaud, dar mă abțin. Că scena nu se terminase. Knut apasă cu labele sale moi spatele lui Jerry care nu se mai vede, doar coada i se zbate neputincioasă.

Knut se uită triumfător peste cameră. Îl vede cineva?

Da, îl vede Sonja. Și noi, acum. Îl apucă de coadă pe Jerry, care continuă să se zbată și iese cu el pe ușa care dă spre scări și îl aruncă, cu un gest imperial: nu se încurcă el cu astfel de animăluțe ignobile. Nu le detestă, dar nici nu ar mânca așa ceva. Se întoarce, se întinde la

picioarele Sonjei. Sonja e, de data asta, Jessika. Și ca toate pisicile din lume, în momentul lor de tihnă și mulțumire, Knut începe să toarcă, să scoată acel mormăit care emană liniște. Aplaudăm. Sonja este fericită de-a dreptul. Pisicile ei trăiau. Ea trăia. Jessika o conduce spre dormitorul ei.

Îmi spune god natt. Că așa se spune în suedeză noapte bună.

Mă pune să repet. Repet: god natt.

— God natt!

E mulțumită, râde. Era noapte, se făcuse târziu. Aud zgomotele moi din dormitorul bătrânei. Mă uit la ceas: e deja ora zece.

Când revine Jessika, îi spun că ar trebui să plec. Nu înțelege.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 208 209 Scoate din tașca ei de umăr un laptop. I-l cer. În prima fază nu înțelege și de aceea îmi zâmbește a neputință.

E conectat la internet?

E conectat.

Caut google translation.

A, da.

Îi scriu în românește că are o bunică minunată. Traduc în suedeză.

A, da. Dă din cap. Da, Sonja trăiește în lumea ei, nu toată lumea o înțelege. Îmi scrie în suedeză, îmi traduce în engleză.

Îi spun să caute limba română.

Sunt român? Se miră. Eu m-aș fi așteptat să se mire că mă găsește în apartamentul bunicii ei, la o oră nepotrivită, spectator la o adevărată reprezentație cu pisici. Îi scriu acest lucru, i-l traduc. Nu se gândise să mă întrebe asta, recunoaște. Îi place să ia lucrurile așa cum sunt. Și mai era un amănunt: sunt în Suedia niște asociații civic-umanitare care își propun să-i ajute pe cei singuri, pe bătrâni, să își suporte condiția. Credea că fac parte dintr-o asemenea asociație. Ar fi trebuit să se mire în momentul în care a văzut că sunt străin, totuși. Își duce un deget sfredel la tâmplă, scormone acolo. Nu-și dăduse seama. Râdem.

Apoi îi scriu că sunt acolo pentru că îmi caut tatăl.

Îmi caut tatăl? În apartamentul bunicii ei?

Da, în apartamentul bunicii ei.

Râde cu toată gura. I se pare o glumă nemaipomenită.

Râd și eu. Îi spun că pe tatăl meu îl cheamă Olaf Svensson, că a locuit în acel apartament, îi arăt adresa la care îi scria mama mea prin anii '80. Din geanta mea de umăr scot o scrisoare, i-o arăt, îi arăt adresa, îi arăt data scrisă de mama. O pipăie. Cade pe gânduri: adresa nu mai corespunde.

Da, e adevărat, a fost renumerotarea clădirilor și a locuințelor din anul 1991. Ea nu știe, pe atunci nu era la Stockholm, e născută în Falkenberg, un mic orașel din sud, tatăl ei era administratorul unui parc zoologic din zonă. Sonja e sora bunicii ei.

A venit la Stockholm de câțiva ani, a terminat o facultate de design urban, acum e parte într-un proiect de amenajare a unui parc pentru copiii cu dizabilități. Se nasc din ce în ce mai mulți copii cu dizabilități. Efectul civilizației. Consimt. Și în România e la fel. Îi povestesc de Anita, de Uta, de Arthur. Îi spun că Arthur m-a ajutat să găsesc adresa, mama lui a lucrat la primărie.

A-ha.

Da, Sonja ar putea să ne ajute mâine, poate știe ceva.

Deși nu crede că pe atunci Sonja locuia în Stockholm, soțul ei lucra pe niște platforme petroliere maritime, în Marea Nordului.

Probabil că și Sonja locuise cu el în Norvegia. Dar nu știe cu certitudine. Mă întreabă cum e România. Ea știe prea puține lucruri, niște clișee. Îi spun că România e dincolo de clișee, ca orice țară. Mă descopăr un bun ambasador al României. Dar îmi dau seama că și eu o prezint tot în clișee. De asta îi vorbesc despre Aiana, despre Șobi, despre Titi. Îi povestesc despre cum am ajuns să descopăr în arhivele fostei Securități povestea de dragoste din care am apărut.

Ce e Securitatea?

Îi povestesc ceva despre țara mea în care, la un moment dat, oamenii erau urmăriți chiar și în intimitate. Li se furau însușirile.

Îi spun că scrisorile nu au ajuns niciodată la destinație, că le oprise Securitatea. Că tatăl meu nici nu știe de existența mea.

Povestea o încălzește, îmi cere amănunte. I se pare kafkiană povestea. Îl citise pe Kafka, era autorul ei preferat. Da și eu citisem câte ceva. Și pentru mine era autorul preferat. Procesul?

Castelul? Da, Procesul, Castelul. Și Metamorfoza? Da, și Metamorfoza.

Dar îi place și Chuck Palahniuk. Și Pessoa.

Îmi povestește cum a ajuns să îl citească pe Kafka. Venise la Stockholm, era în prima lună, făcea naveta cu metroul de la Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 210 211 facultate la cămin. În stația de metrou sunt mici biblioteci din care împrumuți cărți, le lași pe rafturi asemănătoare în stația în care cobori. Unii iau câte o carte, cei mai mulți trec acum indiferenți, preferă să comunice prin telefon, prin internet. Sau să asculte muzică. Dar atunci, prin 2000, era altfel, lumea citea mai mult. A luat din acea mini-bibliotecă din stația de metrou, la întâmplare, o carte. Era Procesul lui Kafka. A început să citească și a uitat să mai coboare, prinsă de lectură. A mers cu metroul de câteva ori de la un capăt la altul al orașului, câteva ore, până când vagoanele acestuia au fost garate, era seară deja, pentru revizia zilnică. A fost cartea care a introdus-o în viață. A făcut-o să priceapă absurdul vieții.

Am fost de acord.

Că viața e absurdă, în esența ei. Am consimțit. Că dacă îi recunoști absurdul, știi să te aperi mai apoi, știi să o gestionezi, să o faci suportabilă. Asumarea absurdului e sarea și piperul vieții, la o adică. Dar mai ales al artei.

L-am citit pe Ibsen?, mă întreabă.

Nu, nu citisem nimic. Numele îmi sună, totuși, cunoscut. Îl pomenise și Sonja. Da, Sonja mi-l pomenise cu siguranță. Îl caută pe internet, îmi arată o biografie a acestuia. Mi-o traduce în engleză, apoi în română. Și câteva imagini. Sunt câteva imagini din Norvegia, cu casa acestuia, apoi o mulțime de imagini din Stockholm. Ibsen a locuit și în acest apartament, îmi scrie pe laptop. Și pune câteva semne ale exclamării. Eu adaug semnul întrebării. Da, exact, în acest apartament. În anul 1869, când a venit la Stockholm, a avut o reprezentație cu o piesă de a sa. A fost un triumf.

Da, apartamentul se regăsește în multe ghiduri turistice, mai ales în cele din Norvegia. A fost și o placă de marmură pe clădire, care amintea acest lucru, dar proprietarul imobilului o eliminase, din calculele lui acest amănunt îi strica afacerile. Păcat.

Păcat, consimt și eu. Eu și Ibsen. Ibsen și eu. Ce potrivire de destin...! Scriu asta, traduc. Râdem.

Jessika îmi cere să-i mai spun câte ceva despre mama și despre povestea de dragoste cu Olaf. I se pare genială. Scot scrisorile mamei. De fapt aici ar fi trebuit să ajungă scrisorile, la această adresă, îmi atrage atenția Jessika. Eu devenisem, prin hazard, poștașul. Ce romantic! Ce romantic! strigă Jessika. Și aplaudă.

Mamă, scrisorile au ajuns la destinație, numai că tata iarăși nu este acasă! Ce să fac mai departe?

Mama: Dragul meu Albert, dragul meu Albert...! De când aștept momentul ăsta...! Să nu-i spui nimic de accident, te rog, spune-i mai degrabă că mi-am refăcut viața, după ce l-am așteptat preț de trei vieți. Spune-i că și acum, în starea în care sunt, tot îl visez. Că tu asta faci acum, îmi trăiești visul...!

Mamă, e absurd ce îmi spui... Olaf trebuie să știe adevărul.

Pe voi v-a păcălit istoria, eu nu mai pot fi parte în minciuna voastră!

Scriu pe laptop fragmente din scrisori.

Jessika le citește cu voce tare: Dacă voi înnebuni, să știi că am înnebunit din dragoste pentru tine. Stau în genunchi și cerșesc un semn! De la tine sau de la Dumnezeu. Când iubești, e totuna. Nu am fost un om prea credincios, dar acum îl rog pe Dumnezeu să fie de partea noastră. A ta, Albertina.

Jessika e Albertina. Iar eu sunt Olaf. Mintea îmi delirează. Eu eram tatăl meu, tocmai promisem scrisorile, una câte una, de la iubita mea din România. Eu eram Olaf! Da, eram Olaf! Și suspinam! Tocmai aflasem că am un fiu! Că îl cheamă Albert! Ce nume frumos, Albert?

Jessika e de acord.

Îi transcriu altă scrisoare. O citește: Dragă Olaf, îți mulțumesc că prin simpla ta prezență cândva în viața mea mi-ai dat sentimentul că

sunt în contact cu lumea întreagă. Tu ai fost întreaga Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 212 213 lume pentru mine. Dacă ai apărea acum în viața mea, din nou, m-aș speria. Cred că de fapt tu nici nu ești, eu te-am inventat cândva, când aveam nevoie de o iluzie de sprijin. Îți mulțumesc că m-ai ajutat să visez. Nu-ți mai spun nimic despre Albert. Nimic nu vă leagă, de fapt. Nici măcar un gând, nici măcar un rând de scrisoare. Niciun cuvânt. Adio.

Ce romantic! Ce romantic! striga Jessika. Parcă sunt replici din filme vechi. Ea mai urmărește filme la o cinematecă, într-un club, poate o să mă ducă și pe mine acolo.

Respirația ei era mai intensă, mirosea a vanilie. Folosea același parfum pe care îl folosea și Titi. Dacă ți se impregna în nări, apoi nu îl mai uitați multă vreme. Miros greu.

Stăteam întinși pe burtă, pe covorul moale, cu laptopul în față și ni-l treceam unul altuia.

Comunicam. Exultam. Trăiam. Urechea ei dreaptă era lângă obrazul meu, era subțire, aproape transparentă, vedeam prin transparența ei vinișoarele de pe gât.

Am sărutat-o pe ureche. Am sărutat-o pe gât. Părea că nici nu observă, continua să scrie ceva pe ecranul laptopului, numai că eu nu mai vedeam cuvintele, acestea deveniseră sfărâmicioase.

Sau erau pete în soare.

I-am scos hainele, i-am scos pielea, i-am scos sufletul.

*

Apoi, stând pe spate, cu privirile în tavan.

Pe mama ta o chema Albertina, nu-i așa?

Consimt.

Ei, bine, tu ești Olaf, iar eu sunt Albertina. Ești de acord?

Am fost de acord.

Nu mai aveam nevoie de laptop, să ne înțelegem, simțeam la fel.

Exiști?, întreabă Jessika.

Eu: Nu, sunt doar în imaginația ta. Nu clipi, că mă ucizi.

Jessika: Dacă nu clipest, îmi dau lacrimile.

Îngân cântecul lui Zobar. Mai mult i-l șoptesc:

Cine are lacrimi în ochi și luna cea mai plină o vede pătată, zadar, zadar, lună de porțelan, într-o zi ai să te spargi cine are lacrimi în glas și despre fericire tot cu tristețe vorbește, zadar, zadar, lună de porțelan într-o zi ai să te spargi ah, fericire, am dat de gustul tău pe limbă ești dulce, pe cerul gurii amară, luna zadar a urcat pe cer dar noaptea întârzie să apară...

Jessika plânge. A înțeles mesajul cântecului lui Zobar. A înțeles și cuvintele.

Toate cântecele voastre sunt așa triste?

Toate cântecele lumii sunt triste. Numai că tristețea lor ne face bine.

E de acord.

*

Jessika a adormit cu capul pe pieptul meu.

Și eu am visat-o toată noaptea pe Aiana.

Aiana era de fapt mama, care mă aștepta undeva. Acasă?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 214 215 Apoi m-am visat la Belgrad, așteptam să ne bombardeze niște avioane de hârtie care pluteau pe deasupra noastră, manevrate de niște indivizi taciturni, mustăcioși, încruntați, care erau îmbrăcați în armuri de fier, grele, așa cum văzusem la Muzeul Ororilor. Cineva îmi cerea ca eu să dau ordinul de atac. Și eu tot trăgeam de timp ca să amân cât mai mult momentul. Când Jessika s-a cuibărit sub brațul meu, am pierdut șirul visului.

M-am relaxat.

Ne trezește un miorlăit lung. E Sonja care intră în cameră.

Sunt gol sub cearșaf. Mă jenez, nu știu cum să ies din situație.

Jessika e goală și ea. Nu-i pasă. Se ridică, așa dezbrăcată și o sărută pe Sonja. E frumoasă ca o zeiță. Îmi amintesc ce ne spusese Apostolis, despre ora când înfloresc femeile. Jessika era o magnolie înflorită. De ce magnolie? Habar nu am, așa mi-a venit.

Sonja trage cearșaful de pe mine, ca o pisică ghidușă.

Sunt gol pușcă și încerc să mă acopăr cu palmele. Nu reușesc.

Jessika se amuză. Se amuză și Sonja. Mă amuză și eu.

Mâncăm împreună. Somon, bruschete cu roșii și suc de

portocale.

Prefer altceva?

A, nu. E perfect. OK.

Sonja povestește ceva despre pisicile ei. Jessika se simte neputincioasă, nu îmi poate spune ce zice Sonja. Îi fac semn că înțeleg.

Chiar înțeleg?

Da, e previzibil. OK.

Jessika o întreabă pe Sonja despre Olaf. Da, locuise acolo un tip, înaintea ei, care trăise o vreme în America sau Canada. Putea fi Olaf. Era un bărbat frumos, ușor trecut, foarte galant. L-a văzut o singură dată, când a venit să își recupereze o geantă cu niște lucruri personale. A privit-o nu știucum. Ca un profesionist.

Cât trăise Gunnar, ea nu era atentă la privirile celorlalți bărbați, îi neglija. Ca Gunnar al ei nu exista niciunul pe pământ.

Ea locuiește în acest apartament din 1988. Până atunci a locuit tot în acest imobil, la un apartament mai mare, la etajul trei. După ce i-a murit soțul, Gunnar, în 1987, nu mai avea nevoie de atâta spațiu. A renunțat la apartamentul cu cinci camere, cu două balcoane, pentru acesta cu trei cămăruțe mici.

De atunci a rărit și pisicile. În acest apartament a avut doar două pisici, pe Gon și pe Gunnar. Pe care mi le prezentase cu o seară înainte, de altfel.

Comunicăm prin laptop, pe care ni-l trecem unul altuia.

Sonja nu înțelege cum putem comunica în acest fel. Jessika îi explică.

Da, ne-am putea interesa la proprietarul imobilului. Nu la el propriu-zis, ci la administrator. Există o fișă a fiecărui locatar.

Când poate fi găsit? Și acum dacă vrem.

Apoi Sonja iese și se întoarce peste zece minute. Da, a aflat de la administrator că, da, acolo locuise un Olaf Svensson, dar că plecase din 1984, probabil că în alt cartier. Sau în altă țară?

Posibil.

Deja inima îmi transpirase. Apoi se răcise.

Sonja (prin Jessika, care îmi traduce pe laptop): Pentru că m-a

îndrăgit din prima clipă și pentru că sunt om de încredere, Sonja vrea să îmi facă câteva mărturisiri pe care nu le-a spus nimănui până acum, sunt secretele ei cele mai ascunse. Doar Jessikăi îi spusese câte ceva... Omul și pisica sunt singurele ființe care au câte șapte vieți de trăit. Aflase acest lucru din niște cărți egiptene, care adunau concluziile a câtorva mii de ani de experiențe, știut fiind că egiptenii divinizau pisica. Numai că și ea, Sonja, poate să aducă argumente suplimentare, din observații directe. Pe Maala, o pisică pe care a avut-o în copilărie, a regăsit-o, până la amănunt, într-o altă pisică pe care a găsit-o abandonată într-o Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 216 217 piață din Vaxholm, insula cea mai mare a arhipelagului Stockholm.

Când a dat cu ochii de ea, pisica și-a abandonat culcușul improvizat și i-a sărit în brațe. Când ea, Sonja, i-a strigat numele, Maala, pisica a început să toarcă, gest de supremă prietenie și liniște. De aceea, în albumul ei are două pisici cu numele Maala.

Am observat?

Am observat, dar abia acum îmi explic.

Sonja e fericită că am observat.

Apoi, după moartea lui Gunnar, soțul ei, unul dintre pisoi i-a primit numele. Ei, aici e aici, motanul Gunnar avea același comportament, până la identificare, cu al soțului ei. Și ochii de un albastru închis erau ai soțului ei.

O mângâia pe braț, seara, până adormea, așa cum făcea și Gunnar al ei.

Pot să înțeleg eu aceste lucruri?

Da, pot, i-am răspuns.

Și am sărutat-o apăsând pe obrajii uscați. Pielea foșni ca hârtia unei bancnote.

*

Ajung la hotel la amiază. Anita era îngrijorată, ca și Uta și Arthur. Fusesem răpit?

Nimerisem într-o gaură a timpului?

Fugisem?

Îi povestesc de Sonja, de Jessika, de pisicile Sonjei, de rezultatele

investigațiilor mele.

Nu stăm prea rău, îmi spune.

Îl sună pe Arthur. Îi povestește de Sonja, de Jessika, de pisicile Sonjei. Arthur râde în hohote. Simt asta după reacția Anitei.

Râde și Anita în hohote. Râd și eu.

La ora șase, diseară, avem comandament, îmi spune Anita.

Nu întreb nimic, preluaseră ei controlul asupra situației, mie nu îmi mai rămânea decât să mă las pradă entuziasmului lor.

Aveau o cauză, o tratau cu toată seriozitatea. La capătul cauzei lor eram eu. Eram divertismentul lor.

Am dormit după-amiaza, am visat că treceam printr-o oglindă ca printr-o poartă, în partea cealaltă erau Aiana, și Titi, și Șobi, și Tanko. Și Apostolis era. Și mama. Mamă, am strigat-o și când s-a întors am văzut că era Jessika.

Am coborât la șase fără zece. În hol erau Uta, Anita, Arthur, Knut, un prieten al lui Arthur, Stepan, prietenul Utei, și Jessika.

Jessika?

Mă căuta, a venit să îmi spună că Sonja a făcut o pasiune teribilă pentru mine. Dar și ea, la fel. Mă deranjează că a venit?

Nicidecum. Încerc să le fac prezentările, dar se știau deja.

Comunicaseră.

Knut devine translator, a copilărit în Anglia, tatăl lui a fost medic la Londra.

Jessika le spusese până la amănunt ce aflate de la Sonja.

Ce e de făcut?

Uta: Nu e nimic de făcut, deocamdată. Mâine Arthur va face cercetările în teren. Îl va ajuta și mama lui care se descurcă mai bine în sistemul administrativ. A lucrat la primărie, ce naiba...!

Suntem pe drumul cel bun.

Unde mergem acum?

Knut propune o destinație.

Arthur, alta.

Fetele votează.

Mie îmi este indiferent.

Mergem în centrul istoric Gamla Stan, lângă Palatul Regal.

Știe Knut un club underground, unde avem indie rock și muzică electronică deep.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 218 219 Ofertă de ofertă, shot-uri cu personalitate puternică: Drift, Downtown, Fireball, Hot Worm, niște amestecuri pe bază de tequila, vodca, gin, whisky și esențe tari. Jessika bea vin îndoit cu suc de cireșe. Knut bea un shot Hot Worm din care se ițește un vierme de jeleu. Arthur încearcă un Kamikaze Cocktail, amestec pe care numai Aiana îl mai pune la cale. Vodcă, lichior de curaçao, vin roșu, piper negru, gheață măcinată.

Încerc și eu unul. E blând, totuși.

Îi spun: în Afghanistan o să i se pară ușoară viața după un asemenea cocktail.

Asta îl înveselește.

Knut ia o chitară de la băieții care cântă indie rock și face o demonstrație.

Magnific, strigă fetele.

Alfred mă apucă pe după umeri ca și cum ar vrea să mă rupă de această lume eterogenă și plicticoasă. Cine e Alfred? A apărut între timp. La orice chef, în oricare parte a lumii apare câte unul dintreăștia. E vegetarian. Și e convins, măcar în această viață, că a nimerit într-o lume greșită. Ar vrea să o schimbe, dar nu știe care i-ar veni mai bine. E beat. Toți îl ignoră. Ei au nimerit într-o lume de care se bucură. Sunt român? Da, știe unde e România, are un prieten care și-a deschis un club la Budapesta...

Simte nevoia să îmi facă destăinuiri totale. Ceilalți din jur sunt niște porci, le-o spune în suedeză. Le-o spune în față. Îmi traduce și mie.

Alfred: Fructul oprit, man? Când a mușcat din carne, atunci a pierdut raiul omul. Să știi de la mine acest lucru, man. Fructul oprit e carnea, man. Când mușcă din carne, omul îl mușcă pe copilul său, man. Îl mușcă pe fratele său, man. Copilul își înfulecă mama, man. Cum e să îți muști mama de picior, man? Cum e să îl muști pe tatăl tău de gonade, man? E dezgustător să vezi pe cineva înfulecând carne, man.

Cum e să îți vezi tatăl făcut salam, man? Cum e să îți vezi copiii făcuți crenvurști, man?

Stepan, prietenul Utei: Alfred, ești beat ca un porc. Nu mă enerva că te arunc în apă. Ești un porc mistreț, man. Din jăvla kuk!

E o înjurătură în suedeză. Nu o înțeleg, dar Alfred se supără și se decide să plece.

Îi răspunde tot cu o înjurătură lui Stepan. Apoi, către mine:

Ai mare grijă cu prietenii, man. Dacă la un moment dat nu-i mai simți, te simți străin între ei, să știi că ai greșit lumea, man.

Schimbă-ți prietenii, man. Sau să schimbi lumea? De ce nu, man.

6.

Apoi Knut mă acaparează, neatent la discuțiile celorlalți din care eu nu înțeleg nicio iotă. Deși Anita mai face câte o traducere aproximativă a subiectului în discuție.

Knut lucrează la un institut de analiză socială. Avem așa ceva în România?

Probabil, dar eu nu știu. Trebuie să existe vreo formă, că societatea nu se dezvoltă de capul ei. Am un prieten, Șobi, care a absolvit o facultate de sociologie. Nu practică, face altceva, lucrează pe un vas de croazieră. Dacă sunt facultăți de profil, probabil că există și institute de cercetare în domeniu. Așa cred.

Așa e, există niște stadii de previzionare socială, apoi o corelare cu statisticile. Da, el știe multe despre asta, într-o zi va fi bucuros să mă inițieze.

Sunt de acord, aș putea aplica cheștiile astea în societatea românească, el ar putea să vină în România, să mă ia partener.

Și pe prietenul meu, pe Șobi, am putea să îl luăm în echipă.

În România avem orașe?

Avem. Sigur că avem.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 220 221 A-ha! Aici pot fi și proiecte europene, sunt bani mulți în asemenea proiecte cu impact social. În România se derulează proiecte cu bani europeni?

Din câte am auzit, cred că da. Nu m-a interesat în mod deosebit.

Dar cred că da. Am auzit ceva despre niște fraude, însă nu am

dat importanță cazurilor.

Da, ar putea fi stabilită chiar o relație inter-instituțională.

Chiar ar fi mai bine ca parteneriatul să fie între instituții.

Sunt de acord, deși eu nu-mi dau seama ce instituție aș putea să reprezint. Oricum, de principiu sunt de acord.

Da, e drept, și el lucrează doar de trei, patru zile aici, la institut, încă nu-și cunoaște bine atribuțiile, dar sunt mai multe paliere de activitate. Știu eu care sunt obsesiile lui? Că are niște obsesii, niște teme pe care vrea să le analizeze și să le rezolve, practic, prin intermediul acestui institut.

Nu, nu am de unde să știu, dar ar fi interesant să aflu.

Da, îmi va spune. Avem partide în România?

Da, avem. Și de dreapta și de stânga. Sigur că avem...

Da, e mulțumit că avem. De aici poate porni o bază de discuție.

Am auzit eu de inaptocrație? E un termen apărut în Franța, pus în circulație de un tip, Jean d'Ormesson. În România se discută despre asta?

Nu, nu am auzit și nici nu cred că se discută despre asta.

Ei, inaptocrația este un sistem de guvernământ în care cei mai incapabili de a governa sunt aleși de către cei mai incapabili de a produce; membrii acestor două categorii sunt recompensați cu bunuri și servicii care au fost plătite prin sustragerea avuției și muncii unui număr de producători aflat în scădere continuă...

Mi-e clar?

Da, zic, dar asta se întâmplă în România de mai multă vreme.

Cel puțin așa aud eu tot timpul la televizor, că proștii conduc țara. Să cred că și lumea?

Da, prin teoria asta devine clar că proștii conduc lumea, dar întrebarea e, pe proști cine îi conduce? Și aici Knut mi-a pus un deget interogativ în piept.

Habar nu aveam. Dar ca supoziție am vrut să-i spun că în spate, acolo, nevăzuți, la comandă, e posibil să fie vreunul din frații Barici, Adolf sau Vissarionovici. De ce nu? Da, dar pentru asta ar fi trebuit să-i spun în detaliu povestea lui Tanko, să-i vorbesc despre Chappi, despre

bombardamentele din Iugoslavia, despre Aiana chiar, și nu cred că ar fi avut el timp și chef să mă asculte. De asta am rămas la primul răspuns: Habar nu am.

Ei, asta-i prima lui problemă de analiză, asta va căuta să afle:

cine sunt păpușarii lumii noastre! Și va afla, să fiu sigur. Cine îi manevrează pe proștii care ne conduc? Are un plan, va face o serie de interviuri cu oameni din politică. Le va demonstra astfel prostia și va ridica brusc cortina...! În spatele lor vor rămâne la vedere, tot brusc, păpușarii. M-am prins de planul lui?

Da, eram convins de reușită.

Ceilalți improvizau un joc cu degetele, pocnind în ritmul unui hit la modă. Păreau niște copii la prima experiență în libertate. Râdeau contagios.

A doua chestiune pe care el, Knut, vrea să o atace la institut, în proiectul său, e problema banilor. O întrebare: în România oamenii sunt ahtiați după bani, așa cum e la ei? Că banul a devenit o religie în Suedia...

Aș fi vrut să-i răspund cu vorbele lui Tanko, de odinioară:

Cine nu-i interesat de bani pe lumea asta? Idioții, poate. Dar nu a mai așteptat răspunsul meu.

Da, tendința omului de a aduna bani ține de frică, de insecuritatea personală și provine din timpuri imemorabile. Frica asta e înscrisă în ADN-ul uman. Cu mii de ani în urmă omul aduna mâncare, multă mâncare, pentru vremea când nu va mai avea puterea să vâneze, de exemplu. E o chestiune atavică. Apoi mâncarea Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 222 223 și celelalte bunuri s-au transformat în bani. Ei, el, Knut, vrea să demonstreze că există în creierul uman o celulă care e responsabilă cu acest fenomen. Detectând această celulă, izolând-o, omul își recapătă libertatea. Redevine fericit, așa cum a fost la începutul lumii. A fost clar? Am înțeles cum devine situația?

Destul de clar. Numai că începusem să obosesc. Nu mai aveam puterea să îi urmăresc demonstrațiile de pe corpul social, cum numea el societatea.

Am putea face o aplicație de acest tip și pe societatea

românească, pe individul din România. Sunt de acord?

Da, sunt de acord.

Ce monedă avem în România?

Leul, îi spun. Îi explic valoarea leului, la paritate cu dolarul și cu euro.

Da, îmi zice, fiind bani fără valoare prea mare, nici sentimentul ăsta, de acaparare cu orice preț, nu e prea dezvoltat. E sigur de asta, va dezvolta studiile lui și în acest sens. Da, ce bine că a deschis cu mine discuția, i-am dat informații extrem de prețioase! Îmi mulțumește.

Îi spun că nu are pentru ce.

Știu eu care e visul lui cel mai mare?

Nu, nu știu.

Ei, visul lui cel mai mare e să devină politician. Și vrea să ajungă în Parlamentul European. Da, numai de acolo poate să își pună în practică ideile. Că are o mulțime. Poate o să-l cunosc cu adevărat în anii următori, o să văd câte idei are. Și toate sunt a-pli-ca-bi-le!

Ceilalți discută și ei aprins.

Arthur s-a ridicat în picioare, ține un pahar cu bere în mână și spune ceva. Ceilalți aplaudă. O întreb pe Anita despre ce e vorba. Knut a plecat la toaletă.

A, da. Scuze. Îmi traduce cuvânt cu cuvânt ce a spus Arthur:

— Ah! și să plecăm mai repede, că în țara asta ne-am uniformizat, avem aceleași vise tembele toți, de parcă ne-ar fi scos cineva dintr-un laborator de clone!

Iar aplaudă toți.

Knut se întoarce de la toaletă. Aplaudă și el din mers. Ridică un deget, ca și cum ar cere să se facă liniște. E deja în Parlamentul European. E la tribună. Mii de camere de luat vederi sunt îndreptate asupra lui. Îi sorb cuvintele. Și el știe asta:

— Propun să începă o revoluție împotriva minciunii că majoritatea deține monopolul adevărului. Dacă pui un vultur într-o colivie, el va mușca zăbrelele, indiferent dacă acestea sunt din fier sau din aur.

Ceilalți aplaudă. Multe aplauze.

E un citat din Henrik Ibsen, mi se adresează mie. Știu eu cine e Henrik Ibsen?

Da, a locuit la Jessika în apartament.

Da, e o glumă bună, spune Knut.

7.

A doua zi.

Arthur: O veste bună, în Stockholm am depistat 117 cetățeni care poartă numele de Olaf Svensson.

Uau, exclam eu, îi putem convoca pe toți în Sala Primăriei.

Ceilalți aplaudă.

Arthur: Vestea și mai bună e că doar 36 au peste 60 de ani.

— Sunt fericit, spun eu. Pot să-i recunosc pe toți de tată?

Nici nu ar fi mare lucru. Am mare disponibilitate la moșteniri.

Putem face o selecție, îi alegem numai pe cei care au ce oferi.

Vreun bancher, ceva, între ei?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 224 225 Se tăvălesc de răs.

Anita: Nu te pripi, datoriile de fiu nu sunt ușoare, așa că hai să mai facem o selecție.

Arthur: Am mers mai departe, după o deducție logică și după datele pe care le are la dispoziție Albert, tatăl lui ar avea, totuși, cam șaptezeci de ani. Ei, în categoria asta avem doar patru persoane.

Mâine limpezim situația.

Knut: Un Olaf Svensson a fost înregistrat între victimele de pe Titanic, în 1912. Nu cred să fie cel despre care vorbim.

Râsete.

*

A doua zi comandamentul s-a întrunit la ora 19.

Arthur: Lucrurile nu sunt chiar așa de ușoare, cum păreau.

Niciunul dintre cei patru Olaf Svensson nu pare să fie cel căutat.

Mama lui Arthur și-a făcut din plin datoria, i-a căutat pe toți, pe baza ecusonului său de fost funcționar la primărie. Un Olaf Svensson a fost mecanic în port, n-a ieșit din țară, nu a fost interesat de călătorii în Est. Acum își cultivă o grădină de flori și zarzavat pe insula Beckholmen. Altul a fost gardian la închisoarea din insula Langholmen.

Nu auzisem de ea? Recent închisoarea a fost transformată în hostel, e bântuită oricum de stafii...!?

Acolo a fost ultima execuție publică, în 1910, după care în Suedia a fost abolită pedeapsa cu moartea. Acest Olaf iese din calcul, e și alcoolic. O fi fost România închisoare, dar a avut gardienii ei, nimic de import.

Al treilea este europarlamentar, a fost ceva profesor universitar la științe economice. Nu pare să aibă profilul potrivit de individ care să recunoască vreo aventură din tinerețe. Ar fi mortal pentru carieră.

Mă interesează, spun eu. Vreau numărul de telefon. Măcar să îl șantajeze...!

Knut traduce. Râsete.

Mai e unul, internat într-o clinică de boli terminale, are demență senilă. E abandonat de familie. Pare să fie cel mai aproape de ce căutăm. Numai că în fișa lui personală scrie că a fost geograf, e posibil să fi ajuns și în țările estice?

Le explic ce făcuse Olaf în România. Lucrase în domeniul energiei nucleare. Putem vorbi despre geografia atomului?

Suntem la capătul unui drum înfundat.

*

Miercuri.

Arthur o sună pe Anita. Anita o sună pe Uta. Uta o sună pe Jessika.

Jessika a ascultat, a dat din cap, a exclamat, a dat iar din cap, a spus da, da, ne-a arătat semnul victoriei cu degetele de la mâna dreaptă, a spus iar da, da, da...! Yuuupiii...!

Apoi Jessika a început să țină pe Sonja, care tocmai ne povestea cum a trăit ea pe un ghețar, cu un eschimos, primul bărbat din viața ei. Eschimosul, care se numea Baldur, mirosea puternic a pește, încât toată viața Sonja a asociat mirosul de pește cu cel de bărbat.

Sonja nu înțelegea entuziasmul Jessikăi.

Da, mama lui Arthur îl descoperise pe Olaf. Da, chiar așa.

Da, Olaf cel căutat. Olaf al nostru. Așa spusese Uta.

Nefiind suedez, avea regim de cetățean rezident și nu se regăsea în documentele de bază de la primărie.

Da, l-a găsit în cartierul Rinkeby, la un centru de recuperare socială, așa e termenul sub care e cunoscut așezământul. E un fel de casă de retragere pentru persoanele singure sau abandonate.

Da, nu sună prea bine, dar asemenea locuri sunt preferate de mulți bătrâni, unii cu situații de familie sau financiare deosebite, care au nevoie de socializare.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 226 227 Ea, Jessika, lucrase ca voluntar, două luni, la un asemenea centru, între bătrâni erau chiar și foști directori de bancă, profesori.

O cunoscuse aici pe o mătușă a fondatorului trustului Nokia...! O tipă probabil foarte bogată, dar singură.

Da, el este. Olaf Svensson. Mama lui Arthur vorbise cu el.

Îi spusese că îl caută cineva din România, musai trebuie să se vadă.

Femeie?, atât întrebuse el.

Nu, un bărbat.

Convenise că e bine să se întâlnească joi seara la barul Saigon, el alesese.

Probabil că îl frecventa.

8.

Am dureri mari de cap, mă prind cu mâinile de spătarul scaunului din fața mea și din zgâlțâiturile acestuia îmi dau seama că tremur. Îmi tremură mâinile. Mă uit la ele, sunt albe, albe, degetele lungi par niște picioare de păianjen care se agață hidos de lemnul scorjit al spătarului scaunului. Sunt urâte mâinile mele, de asta le ascund în buzunare.

Poate că nu ar fi trebuit să vin aici, azi.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată aici.

Poate că nu ar fi trebuit să vin niciodată nicăieri.

Pentru că pe mine nu mă așteaptă nimeni niciodată nicăieri.

Am buimăceala unui om mort care a dat nas în nas cu el însuși pe lumea cealaltă.

Mă uit afară, un cer nespălat își împingea norii cenușii spre nord.

*

Aproape nu știu când a venit. A intrat în bar. Lumină roșie, semiobscuritate. Muzică subțire, remixuri celebre. Doar două mese ocupate.

Un cuplu, îndrăgostiți probabil, își priveau privirile.

În partea opusă, eu.

Nu a ezitat, s-a îndreptat spre mine. Ca și cum m-ar fi recunoscut.

Privirile chelnerului l-au urmărit ca un fascicul de lumină pe o scenă.

Un bătrân ușor adus de spate, barba neîngrijită, smocuri de păr crescute până sub ochi, pașii ușor nesiguri, dar putea fi de vină și lumina vagă, cu care ochii nu se obișnuiseră încă.

S-a așezat pe scaun, s-a lăsat pe spate, și-a întins un picior, dreptul, în față.

— Am întârziat?

M-am ridicat.

S-a ridicat și el.

Să-i spun ceva memorabil, ceva care să electrizeze aerul? Ca într-un film de duzină? Da, ai întârziat vreo douăzeci și șapte de ani. Dar nu.

— A, nu, nu... Nu ați întârziat. Bună seara, domnule Olaf Svensson. Și vă mulțumesc că ați acceptat invitația mea.

Îmi întinde mâna.

I-o strâng ca și cum m-aș fi agățat de ea.

— Ești din România?

Mă grăbesc să confirm.

— Am fost în România, da. Eu am fost în cincizeci de țări, le-am numărat. Sunt cincizeci, pe muchie. Uneori mai confund câte una cu alta, dar România nu, nu pot să o confund. Acolo am stat mult, câțiva ani. În România am trăit. Cândva îmi spuneam, ce ar fi să mă stabilesc în România? Să trăiesc acolo, definitiv...? Să mă îngrop acolo...? Că era

o pâine de mâncat, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 228 229 eu
lucram în domeniul centralelor nucleare și România voia să se
dezvolte în așa ceva.

A venit chelnerul. Ce dorim?

Olaf mă întreabă din gesturi.

Îi cer lui să aleagă, mă pricep mai puțin. Și precizez: e invitatul
meu.

Nu comentează.

Alege ceva specific, gravlax, somon cu multe mirodenii, copt în
foaie de staniol.

Eu?

La fel.

Și vodcă?

Chelnerul aduce sticla și două pahare. Îi fac semn să lase sticla
pe masă. O împing spre Olaf. Nu o refuză, își toarnă.

9.

— T u știi ce înseamnă o centrală atomo-electrică? Câteva mii de
bombe de la Hiroșima puse la un loc, la treabă. De asta trebuia să
lucrăm după reguli clare, mister Ceaușescu știa asta.

Și ne tolera orice. Uite cum se face energia atomică, dacă e să îți
explic. Și se apucă să deseneze pe masă, cu degetul, lanțul fisiunii
atomice. Țsta e reactorul nuclear. Bine? Aici are loc fisiunea atomilor
de uraniu, asta produce căldură, căldura încălzește apa, apa se face
abur, aburul învârte paletele unor turbine...

E clar? Și turbinele astea pun în mișcare un generator care
produce energia electrică. Ai înțeles?

Înțelesesem. Părea simplu.

— Ei, pare simplu, dar nu e. Dacă un singur lucru e făcut aiurea,
moartea e cât Muntele Fuji. Ești român? Dom-le, ce chestie...!

Nu credeam că o să mai întâlnesc vreun român în viața asta.

România...! România, da. Da, România. Țară super, România.

Mâinile îi tremurau. De emoție? Nu, cred mai degrabă că îl
încerca un Parkinson.

— M a numesc Olaf. Olaf Svensson. Tu?

- Eu? Albert. Albert Albert.
- Drăguț.
- Mulțumesc. Și mie îmi place.

E un bătrân deșirat, cu oase mari, mâinile îi sunt prea lungi, parcă nu știe ce să facă cu ele. Le duce la spate, le împreunează în față, gesticulează. Cred că e alcoolic, îi alunecă ochii jur-împrejur, caută continuu o ieșire din situație. O ieșire cât mai profitabilă pentru el, evident. Ca mai toate persoanele lașe. De unde știu asta? De la Tanko, sârbul care mă învățase cândva să citesc chipurile oamenilor.

Tanko: Bă, degeaba știi carte, dacă nu știi să citești pe fețele oamenilor. Hai să îți spun. Față mică, ovală? Șmecher, hoț, complexat. Dacă are degete scurte, e fire ascunsă, pariază pe mize mari, la cacealma. După care, dacă pierde, urlă că a fost înșelat. Apoi altul, cu față prelungă, ochi adormiți, frunte îngustă?

Tipul de om care ucide fără să aibă muștrări de conștiință. De obicei ăștia au degete lungi, reci, umede. Când simți mâna unuia dintre ăștia în palma ta, șterge-o rapid. Sau pocnește-l, ca să-ți știe de frică. Să nu ți-l faci prieten, că te înjunghie când ți-e lumea mai dragă. Să-ți mai spun? Ția mari, grași, lenți? Lașitate scrie pe fruntea lor. Nu le spune tot ce știi, că iute te vând ca să-și scape pielea. Ția masivi și agitați? Pe ăia poți să contezi, ăia au un spirit dominator, dar împart ceea ce domină cu cei din preajmă, ca să se simtă bine, ăștia se hrănesc cu aplauze. Pe ăia îi topești cu flacăra unei laude. Într-o zi am să-ți povestesc mai pe îndelete, ce știu e din observație directă, nu din cărți. Cărțile nu spun ceva, cărțile ascund ceva. Ți-o spune Tanko asta și dacă Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 230 231 Tanko nu știa chestiile astea, era surcele de multă vreme. Și despre femei am să îți spun, cum să le deosebești. Că și aici e o întreagă filosofie, nimic nu e ce pare a fi, la prima vedere. Albert, fiule, să mă tragi de mânecă într-o zi, să-ți spun. Ai nevoie, că acum intri în jungla asta care e lumea.

Numai că nu am mai apucat să îl trag de mânecă, să îmi spună.

Olaf! Tatăl meu? În sfârșit...! Nu mă întreabă de ce îl caut.

Dar dacă m-ar întreba, ce i-aș spune? Pregătisem câteva răspunsuri posibile, nu știam care era cel mai potrivit. În fond, ce

voiam? Nu mai știam bine nici eu.

Dacă i-aș spune: Domnule, ești tatăl meu. Uite aici proba, aceste scrisori. Și să scot din buzunar scrisorile, să i le înșir în față. Să-i spun: în România, o femeie, Albertina, a tot așteptat un răspuns de la tine, de la niște scrisori care nu au plecat, de fapt, niciodată. Să-i povestesc despre ea, despre mine, despre Aiana, despre Șobi. Și despre Titi să-i spun câte ceva. Ar fi cel mai bine, poate. Dar dacă reacția lui ar fi tot una lașă, l-ar lua pe nu în brațe, nu aș mai scoate nimic de la el? Posibil. Trebuia să pregătesc terenul. Să aflu cât mai multe, ca să pot, mai apoi, să îl abordez direct. Deși parcă nu mai aveam chef de nimic acum. Oboseala călătoriei fusese mai incitantă decât ținta. Parcă acționasem în transă și acum mă trezisem, iar realitatea era departe de iluziile mele.

În fața mea, un bătrân oarecare, cu care nu părea că am nimic în comun, care nu mă întreabă nimic, nici măcar de ce îl caut, o epavă eșuată într-un cămin de bătrâni, un azil în fapt. Și care era încântat că avea o sticlă cu vodcă în față, răspuns al aspirațiilor lui. Ce să-i cer? Ce să-i spun?

Aiana (cândva): Băi, când ai să-l întâlnești pe taică-tu, numai tu cu el față în față, un bătrânel și el acolo, ai să realizezi cât de vulgară e iubirea. Tu, fruct al iubirii? Vax. Fruct al plictisului, al conveniențelor, al greșelilor, al fricii, asta suntem. Iar urâtenia este culmea vulgarității, așa să știi. Numai că urâtenia bătrâneții este și mai vulgară. Oamenii bătrâni sunt vulgari prin modul în care se agață de viață, atârnă, se schimonosesc. Oamenii bătrâni simt nevoia să spună mereu ceva, ceva esențial. Chiar dacă au fost niște neica nimeni toată viața, tot au impresia că numărul anilor le dă dreptul să dea sfaturi. Puah. Din tineri proști nu ai cum să scoți bătrâni înțelepți, asta-i regulă. Dacă stai cu un om bătrân de vorbă, din gura lui se scurge o baltă care te cuprinde până la glezne, până la brâu, la un moment dat te sufocă. Lumea noastră, planeta sunt în pericol acum să se scufunde în această baltă puturoasă a bătrâneții, pentru că totul este foarte bătrân în lume. Omenirea e prea bătrână ca să mai fie înțeleaptă. E zaharisită.

Oamenii se nasc gata bătrâni, noi suntem niște epave care

plutesc în derivă de la naștere. Numai simulăm tinerețea, în fapt știm cu toții că tinerețea e o cauză pierdută. Munții sunt bătrâni.

Apele sunt bătrâne. Câmpiile sunt putrede pe dedesubt de bătrânețe.

Băi, piramidele au cinci mii de ani, marele zid chinezesc are patru mii de ani, Iisus are două mii de ani, Dumnezeu are un milion de ani, vezi cât de bătrână e lumea asta? Cum să fim noi tineri într-o lume atât de bătrână? De asta, când ai să-l vezi pe taică-tu, să te uiți la mutra lui ca într-o oglindă...! Sub pielea ta un bătrân plicticos tocmai își face tabietul, înainte de a-și pune șoșonii ca să iasă în lume.

— De ce m-ai căutat? Ești de la vreun ziar?

— Poftim?

— Ești de la ziar?

— Nu, nu sunt de la un ziar, mă ocup mai mult de istorie.

Vreau niște date despre o anumită perioadă. În România facem acum o evaluare corectă a perioadei în care Ceaușescu s-a ocupat de promovarea energiei nucleare. Dumneavoastră ați lucrat în domeniu.

— Știi și asta?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 232 233 – Da, știu și asta. V-am găsit în documentele de la Măgurele.

— A, Măgurele...! Acolo, da, era firma noastră. Acolo și locuiam. Măgurele? Da, da, da. Ce viață la Măgurele! Dacă aș decupa ceva din viața mea și să pun într-o ramă, apoi anii din România, de la Măgurele, pe ăia i-aș decupa. Am stat în România vreo patru, cinci ani. Da, știu puțin românește. Nici nu se putea altfel. Am ajuns în România în anul 1977, când țara voastră intenționa să treacă la energia atomică. Domnule, cum te numești?

Albert? Da, nume frumos. Din România, da?

Da, l-am cunoscut și pe mister Ceaușescu. Semăna cu Louis de Funès. Da' semăna bine de tot. Actor ca și ăla. Și puțin cu Hitler semăna. Mic și agitat. Numai mustața îi lipsea. Da, să știi, nu era cum se spune acum, mare dictator...! Că nici nu avea cum să fie, că țara asta a voastră nu are cum să aibă așa ceva, mare dictator. Un mic dictator, da, se poate. Da' nici el nu ar fi putut să fie dictator dacă nu i-ar fi înlesnit

calea unii, alții.

Că acolo, la voi, lumea e mai specială, România nu e o țară care să semene cu altele, are ceva al ei...! O spun eu care am văzut o sută de țări, fără exagerare. Am fost și în Bulgaria, am fost și în Iugoslavia...! Da. Cum spuneai că te numești? A, Albert, da.

Măi, România e o țară care nu seamănă cu alta. Eu am trăit în România vreo patru ani, dar ce ani...! O viață! De unde ești din România? A, da. Eu am locuit, o vreme la Măgurele, ți-am spus.

Acolo aveam casă, masă. Dar umblam peste tot. Că aveam treburi, prospectam, comparam, eram practic invitații lui mister Ceaușescu, protejații lui. Peste tot eram conduși, ni se deschideau uși, porți, totul. De fapt eram controlați, însă asta e altă poveste...! Am mers și cu girofar la înaintare, când aveam vreo grabă, când eram invitați undeva de mister Ceaușescu.

Mister Ceaușescu era indiscutabil urmașul lui Dracula, nu știu dacă l-ai cunoscut personal.

A, da, nu aveai cum, erai copil atunci, iar la mister Ceaușescu nu se ajungea oricum.

Îmi amintesc, da, am fost și la vânătoare cu mister Ceaușescu.

Băăă, ce momente! Eram într-un oraș de munte, aproape de București. Brașov, parcă. Da. Împușcă mister Ceaușescu un urs, ceva mare de tot, trofeu. Noi eram figuranți, invitați, avea nevoie de noi, voia să fie putere nucleară, ne băga în seamă. Și trimite mister Ceaușescu, după protocol, un pădurar, pe cineva, să îi verifice ursul, prada, să îi confirme că e mort. Merge asta, mister Ceaușescu își umfla pieptul, totul era calculat. Ajunge pădurarul, pune mâna pe urs, numai ce se ridică asta în două picioare, îl ia între labe pe nefericit și îi smulge capul. Eram de față. Gata, spune mister Ceaușescu, vânătoreea s-a terminat. Ursul, se vede treaba, era obișnuit cu lumea, așa că o făcuse doar pe mortul.

N-am văzut în viața mea ceva mai înfricoșător, decât o namilă de urs decapitând un om. Pe urmă am aflat că ursul se numea nu știu cum, că era un urs de la circ lăsat în libertate, la bătrânețe și că era hrănit de populația orașului. Se îngrășase, numai bun de făcut trofeu. Și mister

Ceașescu îl împușcase până la urmă, că așa îi băgaseră în meniu cei din preajmă. Țin minte asta, așa ceva nu se uită. Pe urmă aflu că mister Ceașescu îl bătuse la trofee pe Tito, al Iugoslaviei, cu pielea și capul nefericitului urs de circ...! Pe care până la urmă tot l-a împușcat. Dar ce era acest urs? Nu era propriu-zis urs, era un fel de porc hrănit de populație cu de toate, se îngrășase și devenise un exponat demn de Cartea Recordurilor. Era gras de abia se putea mișca. Se lăsa jos la comandă, ca să se odihnească. Pe asta l-a împușcat mister Ceașescu.

Am mai fost la o vânătoare cu mister Ceașescu, la mistreți, nu mai știu cum se numea localitatea. Dar era un fel de pădure, în care erau crescuți niște porci mistreți pentru vânat. Cred că am fost în 1979? Sau 1980? Nu mai țin minte. Știu doar că mister Ceașescu a împușcat vreo cincizeci, șaiszeci de porci, niște animale derutate care se învârtteau printr-un țarc oarecare. Noi Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 234 235 ne uitam ca la circ...! zice mister Ceașescu: Ați văzut cum sărea pielea de porc? Cum se spune la pielea de porc în românește...?

A, da. Șorici? Piele de porc? Rând, parcă, în engleză? Da, bine.

Ei, dar ce om era mister Ceașescu asta al vostru! Dracu' gol!

Țepeș, nu alta. Da' geniu! Așa ne lua, așa ne sucea, că nu-i rezistai, ziceai ca el. El nu negocia, el cerșea. Acolo unde nu izbutea cu ordinele, că era obișnuit să fie ascultat, nu știa să spună pardon sau scuze, el era micul buldozer, dărâma tot... Am cunoscut-o și pe nevastă-sa, Elena. Îi stătea în spate, aveai senzația că îl hățuia, că îl dirija ca la un teatru de păpuși. El tot se întorcea spre ea și îi spunea: Lasă, lasă. Sau: taci, taci. Cam așa ceva. Erau nostimi amândoi. Lumea de pe la voi se zicea că îi iubea, însă eu nu prea cred, că altfel nu l-ar fi împușcat.

Să vezi cum ne încerca, că avea clasă, dom'le. Să zicem că seara aveam întâlnire cu el, o operativă. A doua zi trebuia să luăm niște decizii. Buuun. La masa de dimineață apărea un cineva care ne spunea că obiceiul pământului e ca dimineața bărbatul să tragă un gât de vodcă, că aceasta e proba bărbăției. Când ajungeam la el, la mister Ceașescu, trebuia să fim amorțiți, să avem curaj, să zicem da din capul

locului. Să vorbească vodca în locul nostru.

Da, mister Ceaușescu era nebun, era oricum, dar în preajma lui te apuca frica. Avea personalitate, pe ăia din jur îi domina cu autoritate.

Dar femeile, femeile sunt totul în România. România voastră fără femei, fără Munții Carpați și fără Deltă ar fi nimica. Da' mai ales fără femei...! Ce femei sunt în România!

Să vezi, mi-au băgat în pat pe una din servicii. Femeie de nota zece, că nu băgau ăștia în structuri ciurucuri. Bă și se ținea asta de mine, că lugu-lugu, că iubire iubire, că nu mai poate fără mine...! Dar și eu, iubire, mon amour, my darling, a meritat să las toată lumea să ajung în România, iar lugu-lugu, zodiile s-au întrecut pe ele ca să mă expulzeze din Europa în România, bă, îi băgam niște texte că se pișa aia pe ea de plăcere...!

De unde știam că era băgată de servicii...? Am fost avertizat.

Că și noi eram supravegheați, ne curtau toate serviciile, și de la ruși, și de la nemți, că erau toți interesați de cum merg treburile cu cercetările în domeniul nuclear. Că dacă face ăsta bomba atomică? Că nu era puțin lucru, nebunul de Ceaușescu și-o cam luase în cap prin Balcani, după acțiunile de la Praga, din 1968.

De asta, când ne băgau în pat câte o damă, noi știam care e treaba, dar nu puteam să refuzăm, că aveam și noi nevoie de igienă, nu-i așa? Un spermatozoid pe țevă, o baie cu clăbuci de ovule...! Asta era deviza noastră. Că în România nu erau bordeluri, trebuia să ne facem treaba la negru. Dar curve găseai, la preț bun, sub prețul din Vest. Și se dădea asta, Albertina, leșinată...!

Asta, Albertina, că așa o chema, avea în supraveghere și pe alt coleg de-al meu, pe Nils. Ăstuia îi putea gura, de la o poștă, că avea o dantură falsă care îi clămpănea în gură, când vorbea, parcă era un pelican. Și tipa trebuia să se culce și cu el, ca să îl tragă de limbă, să îi urmărească traseul. Eu o simțeam când trecea pe la Nils, da' ce să faci? Bună, bună...! De unde știam că se culca și cu Nils? Mirosea după aia ca măseaua stricată a lui Nils. Parcă mă culcam cu Nils, îi și spuneam lui Nils, bă, ți-am tras-o astă-noapte. Și Nils necheza, că el nu știa să râdă,

își descoperea dantura, cu dinții din față lați și lungi, și trăgea un nechezat.

Da' Nils ăsta are o poveste, că am fost coleg de școală cu el, la colegiu, la Oslo. Avea o bunga-bunga de negrotei, de pa zeci de centimetri, în școală, cre' că avea vreo șaispe, șaptespe ani, câteva profesoare și-l disputau și, ca să nu se certe, îl luau după grafic la domiciliu. Adică la mine vine luni, la tine, marți, la doamna directoare, miercuri... sau cum s-or fi înțeles ele acolo.

El numai ieșea în fața internatului, că stăteam la internatul Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 236 237 școlii și ele veneau să îl ia, noi ne beleam ochii în urma lor. Ni se făcea rău când ne gândeam că noi ne trăgeam de maț degeaba, nimeni nu se uita la noi, pe când ăsta regula ditamai profesoarele.

El venea apoi, cu diferite daruri, că astea îl umpleau și de bani și de bijuterii și Nils zicea, bă, meseria e brățară de aur. Brățară de aur? Tu-te-n cur de băftos. De asta, în România i-o trăgeam eu lu' Nils, că ăsta nu prea plăcea la românce, cre' că de vină era dantura lui, că puțea, că nici nu era generos, că așa îl învățaseră alea, profesoarele, că pentru futut nu tre' să dai nimic, numa tre' să primești. Și românele nu prea aveau ce să îi dea, că era vai de mama lor, le momeai cu un chiloțel, cu un parfumel, cu un săpun...

Da și săpunul era valută, era greu pentru noi să pricepem acest lucru, noi veneam dintr-o lume în care săpunul era standard de civilizație. La români, standardul de civilizație era numărul de participări la ședințele lor de partid, erau ciudați și ne miram cu câtă răbdare suportau ședințe de ore întregi în care băteau apa în piuă, despre ipotetice planuri pe care nu le luau în serios niciodată. Se adunau numa ca să stea adunați și să puncteze că au participat la ședința de partid. Cre' că luau și salariul după câte ședințe de partid bifau...! Că bifare era totul.

Stai să îți spun o fază. Asta, Albertina, avea un cur cam jos, era nostimă, parcă era o rață care cădea pe spate la primul hop.

După curul ei umblau mulți, că parcă le făcea semn bărbaților, să o urmeze. Era unul, Renatto, care se ținea de ea, o iubea sincer, toată

ziua flori și poezii, ea îi spunea, „Bă, Renatto, lasă-mi curul în pace, că nu-i de nasul tău...!”. Țsta, Renatto, face o plângere la partidul lor, la Securitate, că Albertina umblă cu străini, că în loc să se combine cu români, ea își strică ovulul pe spermatozoidul străinului. Ședință de partid, se discută cazul.

Tovarășă Albertina, este adevărat că ai refuzat să te combini cu tovarășul Renatto în vederea creșterii natalității? Că în România era o nebulie cu creșterea natalității pe atunci. Este adevărat, tovarășe, nu știu cum îi spuneau ei celui de la partid...! Dar eu nu îl iubesc pe tovarășul Renatto, că o are mică, mică de tot. La care tovarășul Renatto se ridică roșu ca un rac în picioare și spune bâlbâindu-se: Tovarăși, nu eu o am mică, ea are gura mare...! Râsete, aplauze. După scena asta tovarășul Renatto și-a cerut transferul și dus a fost.

Da, Albertina...!

Albertina asta era dracu' gol. Știi cum se regula? Făceam cu ea trenulețul. Știi cum e ăla, trenulețul...?

România, da. Îmi amintesc de o tavernă, la București. La voi îi zice altfel. Han? Da, han. Hanul lui Manuc? Da, exact așa.

Ce petreceri! Era un țigan acolo, care cânta. Nelu, parcă îi zicea.

Cum mai cânta! Era un cântec, Zaraza! Zaraza, Zaraza, ce faci Zaraza... Sau cam așa ceva. Am cântecul în cap, dar mi-e greu să îl reproduc.

Domnule, mi-ai amintit de România. Hai să te pup...! Și de curvele din România mi-ai amintit. Mariana... Și Albertina. Și Veronica... Bă, Veronica era trăsnet. Numa pe la spate. Se dezbrăca, se întorcea cu curul la tine...! Hai! Bă, dar tu nu ai față?

Nu, că nu simt nimic prin față, că am o problemă cu punctul G, ăsta e la mine într-o poziție mai specială. Și dă-i pe la spate.

Îi și ziceam, mă, numai broaștele țestoase respiră prin fund...!

Ăi fi și tu vreo broască țestoasă, că așa se lățea, ca o broască țestoasă.

Stai să-ți mai spun ceva... Rămâne Veronica însărcinată. Belea mare! Că în România avortul era interzis. Ce e de făcut? Zic, Veronico, ne înfrățim popoarele? Glumeam eu, dar nu aveam niciun chef să mă

țin de scutece. Ea nu și nu, că să mă descurc cu un avort. Că în România avortul era considerat crimă, nu aveai voie să faci avort decât în condiții speciale. Zic: mă duc la mister Ceaușescu, să-l rog să ne dea o dispensă. Mă înscriu la Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 238 239 nebun, în audiență. Aștept, treceau zilele, nebunul nu era prin București, umbla prin țară să vadă cum crește grâul, că avea obiceiul ăsta, să se dea mare cunoscător în toate. Un schizofrenic, clar. Veronica se dădea de ceasul morții, că nu vrea plodul, că ea are viitorul în față și că monstrul ăla mic i-l face praf. Zic, Veronico, hai în mașină și mergem să rezolvăm. Unde mergem?

Tocmai la Turnu Severin, acolo ne-a făcut lipeala un inginer român cu un doctor sârb care trecea granița și făcea chiuretaje și monta sterilele contra unor sume. Și atunci o car pe Veronica până la granița cu sârbii... Buuun. Acum așteaptă să vină doctorul, care nema. Că era urmărit și ăsta, îi era frică. Ce e de făcut? Păi, să trecem granița la doctor, care ne-a transmis prin cineva că gata, ne face treaba, dar să trecem la el. Cum se numea orașul? A, da, Kladovo. Dar cum să trecem granița, că eu puteam, dar Veronica nu, că pașaportul era o mare problemă pentru români. Găsesc totuși soluția, pun banul să vorbească. Găsim pe cineva care cunoștea pe altcineva, un ofițer de la graniță, plătim, ne lasă să trecem, la oră fixă, să ne întoarcem la oră fixă, că ne supraveghează el. Cât am dat? O mulțime de bani, dar asta era disperată.

Ola! se încălzise povestind. E limpede că acum îi veneau amănuntele din străfundurile memoriei. Și-a turnat încă un pahar de vodcă. A urmărit măgelele.

— Nu bei?

— Nu beau.

— Bine, ajungem la doctor. Ne ia ăsta, ne face treaba. Într-un ceas era gata, Veronica era ca nouă, îi rămâne plodul acolo, într-un lighean. Amețită, palidă, cadavru. Dar să vezi ce se întâmplă...!

Suntem în Iugoslavia, zice Veronica, eu nu mai vreau să mă întorc în România, că de când visez să ajung în Iugoslavia și de aici să o iau spre Italia. Că ăsta era traseul românilor, care reușeau să treacă în

vreun fel, o luau prin Trieste spre Italia.

Veronico, nu se poate, zic eu, avem necazuri dacă nu treci, află nebunul că fac trafic de persoane la graniță, o încurcă și ofițerul care ne-a înlesnit trecerea, am necazuri și eu. Ea, nu și nu. Ce e de făcut? Doctorul sârb zice, doamnă nu se poate, vă duceți înapoi, vă prinde cineva prin Iugoslavia, o încurc și eu, că și așa sunt urmărit, serviciile știu ce fac, că le plătesc și pe ele, ca să mă lase să fac treaba asta murdară... Dar Veronica, nu. O iau pe Veronica cu forța, o urcăm în mașină, asta plângea în hohote. O băgăm în mașină printr-o parte, ea iese pe partea cealaltă. Parcă era nebună. Aduce doctorul niște feșe, o legăm de mâini, de picioare, o urcăm în mașină, asta să ne muște, se zbătea ca turbată. Reușesc să o trec granița, ajung la ora fixată, dau restul de bani ofițerului, treaba e bună. O dezleg pe Veronica, leșină asta, o ud cu apă, când se trezește începe: Nu se poate, am fost în Iugoslavia și m-am întors...! Nu se poate, Olaf, tu ești călăul meu! Ah, am fost în Iugoslavia și nu am ajuns în Italia...! Și tot așa. Tot drumul până la București numai așa a ținut-o, înnebunise Veronica. Nu mai știu ce a făcut mai departe, o mai vedeam așa, din când în când, însă nu am mai pus-o să facă pe broasca țestoasă, că mă speriasse. Oare ce mai face Veronica asta acum? Oare mai trăiește? O fi ajuns în Italia?

Bătrânul rămase pe gânduri, își trecu ultimele picături de vodcă din pahar printre dinți, probabil că și-o închipuia pe Veronica trecând prin fața lui ca o broască țestoasă, cu gesturi obosite, lente. Și pe el se închipuia tânăr, probabil. Încălecând-o, călărind-o.

Își umple din nou paharul cu rachiu.

Cuvintele se adunaseră între noi. Grămezi de cuvinte. Cuvinte moi care se prelingeau și se întăreau la contactul cu aerul, ne separa acea magmă de vorbe, nu ne aduna.

Cine e acest bătrân care vorbește dezlânat, un monolog fără cap și fără coadă?

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 240 241 Dacă i-aș spune acum: Tată!

Ar spune că sunt nebun, probabil.

Oare îi semăn în vreun fel? Nasul, da, nasurile noastre seamănă.

Al lui este ciupit de vânt și vărsat probabil, dar e un nas ferm, ascuțit spre vârful. E plin de vițeșoare roșii și vineții. Ochii?

Încerc să îi prind ochii, să le văd culoarea, numai că îmi scapă mereu. Probabil că au fost ochi albaștri cândva, acum sunt maronii, o culoare stinsă, de om bătrân. Pielea de pe obraz e de ceară parcă, galbenă, mățuită.

Se oprește din monolog. Mă întreabă ceva? Ce? Așteaptă un răspuns.

— Vă rog, nu am înțeles întrebarea.

Dacă în România acum e democrație? Dacă românii pot să circule cum vor? Că eu nu semăn cu indivizii ăia speriați de pe vremuri, cenușii. Că în România, pe vremea aceea până și copacii primăvara, când înfloreau, erau cenușii.

— Mulțumesc. A, da. În România acum e democrație, firește.

Poți pleca unde vezi cu ochii. Totul e să vezi ceva dincolo de orizontul personal și să te țină picioarele.

Nu, nu seamănă cu nordicii pe care i-am cunoscut în ultimele zile. Nu. Parcă seamănă puțin cu unul din frații Barici, așa cum îl aveam în poza decupată din ziar de Vasko. Cu Adolf cred. Aș putea chiar să verific, dacă aș scoate portmoneul, acolo păstrez fotografiile celor doi frați. De ce nu le-am aruncat? Dar dacă în lumea asta voi ajunge, totuși, să îi întâlnesc? E posibil, frații Barici sunt peste tot, așa faimă aveau. Tanko tremură, poate, undeva de frica lor, că știa, dacă își pun în minte ceva, dacă îi plătești pentru ceva, nu se lasă, că sunt în felul lor de cuvânt.

Bietul Tanko!

Mă uit la bătrânul din fața mea. E un om contaminat de toate păcatele lumii pe care a traversat-o. A luat ceva și din peisajele lumii pe care a străbătut-o. A stat vreo patru ani în România?

Da, patru sau chiar mai mult.

Nu, patru. Exact patru. Da, a mai plecat, s-a întors. Că era specialist într-o echipă care se ocupa cu prospecțiunile geodezice pentru construcția centralelor atomice. Firma era canadiană de fapt, dar opera mai mult în Europa.

Acum nu mai știe așa de bine românește, deși a știut bine, bine. A făcut și niște cursuri, are o predispoziție nativă pentru limbile străine. Da. Româna e mai grea decât altele, că are o gramatică întortocheată, totuși s-a descurcat. În Europa vor rămâne, într-un final, numai limbile suple, onomatopice. Râde.

Dinții sunt tociți în față, înnegriți de tutun. Deși acum nu mai fumează. Nici suedeza nu o să reziste. Nici norvegiana. Apoi popoarele deștepte, că există așa ceva, își vor pierde primele identitatea și limba, fiindcă ele se vor adapta condițiilor sociale și economice globalizante, pe când popoarele mai primitive vor rezista, le vor rezista și limba, și cultura. Cum de e așa? Sunt mai neatente la mersul istoriei, ele sunt mai atente la destinul lor, prostia e mai conservatoare. Înțeleg eu acest lucru? Înțeleg, îi spun, deși nu îi urmăresc considerațiile pseudofilozofice.

Ei, toate astea le-a citit zilele astea într-un ziar de-al lor s-a și certat cu un coleg de la centrul social pe tema asta. Ăla susținea că limba suedeză nu are cum să dispară, că o cunosc până și focile și morsele. Că dacă le strigi în suedeză, ele te înțeleg.

— Hai să-ți mai spun una, ca să știi...! În Canada, la Toronto, acolo, când m-am dus, știi pe cine aveam asistentă, consilieră, secretară?

— Nu, nu știu.

— Ei, tot o româncă. Ca să vezi. Rodica o chema. Tipă de nota zece. Trei metri de picioare. Sâni? Bombe atomice. Stângul, Hiroșima, dreptul, Nagasaki. La mijloc, explozie. Asta avea la bază vreo paispe limbi și eu îi ziceam, Rodica, dacă îți dau și eu o limbă, o să ai la bază cînșpe. Râdea, că avea umor. Dar nu se putea atinge nimeni de ea, că era cumpărată de directorul general, Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 242 243 un american cam trăsnit, de la o prezentare de modă, de undeva de prin Europa. De la Milano, parcă. O cumpărase cum se cumpără fotbaliștii, banii jos pentru firma de modă, banii jos pentru impresar, banii jos pentru Rodica. Și Rodica îi era recunoscătoare șefului... A, da, Benjamin îl chema și zicea ea că nu l-ar fi înșelat cu niciun preț. O lăsa să lucreze la firma lui, deși avea bani cât Bill Gates,

ca să nu se simtă un parazit, că fata era muncitoare de acasă, povestea adesea de familia ei din Transilvania, de undeva foarte aproape de locul în care trăise Vlad Țepeș, familie săracă, vai de mama lor. Și îi pusese ăsta, Benjamin, directorul, pază, ca să fie sigur că Rodica nu-l trage pe sfoară.

Numai că, Benjamin se încurcase cu un tip, că era gay pesemne, iar de Rodica avea nevoie doar de paravan, ca să iasă la întâlniri, protocoale, femeie frumoasă, să ia ochii proștilor.

La vreo jumătate de an după ce plecasem eu de acolo, cu treburi, în Norvegia, aflu că Rodica o ștersese cu ăla care o păzea, un fost luptător de K-1. Și nu a plecat cu mâna goală, i-a luat pământului de Benjamin jumătate de avere, că așa era în contractul lor, ăla nu verificase până la ultima literă, și ea profitase.

Și bine i-a făcut fătălăului ăluia de Benjamin, că avea o mutră de poponar în călduri, dacă i-o puneam și eu Rodicăi, m-aș fi simțit în regulă. Dar nu a fost să fie.

Oftează. Tace. Își privește mâinile, care nu îi mai tremurau.

În schimb, îmi tremurau mie mâinile.

— Ei, dar în Canada am și un copil. O fiică. O cheamă Anaïs.

Pe Anaïs nu am văzut-o decât de două ori în viață. În două fotografii, de fapt. În realitate, niciodată. Ultima dată acum vreo cincisprezece, douăzeci de ani. Ce să fac? Deriva continentelor.

Cam așa e viața. Mama ei e o daneză, Miriam, cu care m-am combinat într-o zi când era o grevă în Montréal și nu a mai plecat avionul spre Europa vreo trei zile. Ne oferă cei de la aeroport masă și casă la un hotel, ne ținem de urât unul altuia.

Trei zile de futut, mamă, mamă. Ajungem la Paris, ne despărțim.

Eu o iau spre Bulgaria, că aveam și acolo un contract, ea pleacă spre Copenhaga. Mă sună peste câteva luni, mă găsește. Olaf, vom avea un copil. Eu îi zic: Mămicule, civilizat este să mergi frumușel la cabinetul unui ginecolog și rezolvi problema. Că noi nu ne oprim acum din carieră ca să alăptăm, să lugu-lugu bebeluși care ți se urcă apoi în cap, în cârcă, te leagă de glie, școală, casă. Miriam, nimic, că e târziu deja, că m-a tot căutat, că nu m-a găsit, nu putea decide singură ce să

facă, plus că îi era și frică.

Face copilul. Mă găsește peste vreun an, îmi trimite o poză cu fetița. Mămicule, îi zic, să fiți sănătoase, dar Olaf are treabă.

Să vă trimită bani? Miriam zice: Niet bani, noi vrem afecțiune, iubire de tată.

Le zic: Dacă vă trimit bani, găsiți voi și afecțiune. Și le trimit niște bani.

Peste încă vreo doi ani mă trezesc cu Miriam, nu știu cum mă găsește, eram aici, în Stockholm, în drum spre Polonia, unde aveam un contract scurt. Îmi arată o poză. Uite fetița, îți seamănă leit. Mămicule, mai rezistați voi câțiva ani, vă caut eu când vreau să mă așez la o adresă, până atunci trăiți-vă viața. Apoi am ajuns eu la Montréal, m-a împins curiozitatea să le dau un semn.

Sun la ușă, iese un negru. Vreau să vorbesc cu Miriam, zic. Țsta:

În ce chestiune? Sunt vărul ei din Norvegia, Olaf mă numesc.

Țsta: Sunt Michael, sunt soțul lui Miriam. Bravo, zic eu. Miriam nu e acasă, e plecată la Copenhaga, cu Anaïs. Trebuie să preia o moștenire. Ce să le spun? Nimic, mai trec eu. Nu le-am mai căutat, le-am pierdut urma. Poate în vreo zi or să apară, deși nu știu ce ne-am mai putea spune.

Își toarnă din sticlă ultimele picături. Aș fi vrut și eu acum să beau ceva tare, să înghit o bucată de șmirghel care să îmi trezească simțurile amorțite.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 244 245 Mă uit după chelner, care stă cu ochii pe tabletă, urmărește ceva, un film probabil.

Observ barul. Se numește Saigon, de la recuzita care are tot felul de trimiteri la lumea asiatică. Niște caschete metalice, dintr-un război vietnamezo-american, de prin anii șaizeci, sunt expuse pe pereți. Și imagini cu insule paradiziace; cu femei, cu coșuri de fructe exotice fixate pe cap, șerpuind pe cărări de munte.

Vine chelnerul. Vreau să beau o tequila. Nu înțelege. Olaf intervine. Vrea și el. Plătesc eu, îi spun. Nu protestează.

— Dublă, completez eu.

— la fel, spune Olaf.

— Și dacă Veronica aia ți-ar fi făcut un copil, îi zic, ce ai fi făcut? Îl abandonai? Îl tutuiesc deja. Nu protestează, nici nu observă.

— Nu știu ce aș fi făcut. Dar nu eram copt pentru o relație pe termen lung. Cât aveam? Vreo patrușcinci, cred. Dar nu-i simțeam. Eu le avertizam pe femei, nu vreau sarcină, nu vreau copii, sunt monstruoși.

Vine chelnerul, ne aduce paharele de tequila și un mic vas cu sare galbenă, adjuvantul băuturii. Ne punem pe deget, așa cum ne-am pune un drog, o aspirăm, apoi bem paharele până la fund.

— Dar Albertina? Femeia băgată de Securitate în pat...?

— Nu mai știu nimic despre ea, a rămas cu Nils acolo, că ăsta era la sectorul producție, a mai stat vreo câțiva ani în România.

Dar nici cu Nils nu m-am mai văzut, dacă-l mai ține scula, cred că vrăjește și acum femeile. Poate că Albertina aia s-a măritat cu Nils? De unde să știu? Da, România, țară cu munți și cu femei.

Simt că nu mai am ce scoate de la Olaf, că nu mai are ce spune. Sunt la capătul călătoriei?

Îi spun: Eu sunt născut în Măgurele, în România, locuiesc acolo. Cred că o știu pe Albertina, că acolo e puțină lume, ne știm unii pe alții. Mama mea, care este profesoară de engleză, este prietenă cu una Albertina, care pare să fie cea din povestea lui. Nu-i așa că lucra în turism? Albertina Radițki.

— Da, posibil, parcă lucra în turism, dar era mai mult translator și însoțitor de străini la centrală. Că nu stătea acolo zi-lumină, mai pleca, mai venea. După cum avea misiunea. Radițki? Da, parcă așa îi spunea.

Am mai cerut două tequila duble, deja chelnerul ni le-a adus.

Mă simt mai bine.

— Cum mai arată Albertina asta?, mă întreabă. Tot frumoasă? Sunt mulți ani de atunci. Vreo treizeci? Mai puțini? Da, mai puțini. Dar e mult, o viață.

— Da, e frumoasă, e foarte frumoasă.

— Uite, acum îmi aduc aminte, că am fost cu Albertina la Sinaia, la niște sărbători. La Crăciun, dacă nu mă înșel.

Era nimfomană rău, dacă n-o satisfăceai te mușca tot, îți scotea ochii. Eu atunci, sărbătoare, relaxare, beau ceva mai mult, mă moleșesc. Albertina că vrea, eu, nimic. Scot bunga-bunga, mă rog de ea să se întărească. Asta, limba pantofului. Mă masează Albertina, nimic.

Începe să țipe, să chirăie. Se isterizase, era și beată. Zice: Eu ies și mă agăț de primul bărbat...! O calmez. Plânge. Eram urmăriți de servicii, nu voiam să dau prilej de scandal internațional.

Ne întoarcem de la Sinaia separat, Albertina a luat trenul a doua zi.

O vreme nu ne-am vorbit. Apoi mă caută, să o iert, că mă iubește, că a fost o stare de moment. Știam că serviciile au prelucrat-o, ce faci fetițo, dai misiunea pe o isterie de moment?

Treci la treabă. Mie îmi convenea, măcar știam că e ea cea cu misiune și gata. Că oricum ar fi trebuit să o înlocuiască cu altcineva.

Plus că era femeie valabilă din toate punctele de vedere, te stimula la pat. Era și curățică.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 246 247 Am mai cerut câte un rând de tequila.

Olaf începuse să delireze.

I se făcuse un dor nebun de Albertina. Sau de Veronica? Sau de Rodica? Îi era totuna.

— Ce chestie, să întâlnesc un român! Cum te cheamă? Hai să te pup!

Mă pupă. Duhnește a usturoi. E mirosul ficatului atacat de alcool, de ciroză.

— Băi, România e cea mai okey țară. Îți spun eu.

Îl aprob.

— Dacă o văd pe Albertina, ce să îi spun?

— Ce să îi spui? Ce să îi spui? Îi spui că...! Ce să îi spui?

Sughițe.

— Da, să îi spui că vin într-o zi să mai facem trenulețul. Ce e trenulețul? Uite așa! Ea în patru labe și eu pe la spate: buf-buf, buf-buf! Ca locomotiva cu aburi!

Deși stă pe scaun, imită cam cum ar face trenulețul ei acum.

Sau cum făcea atunci?

Râde. Are dinții tociți, gura îi e o ruină.

Ochii spălăciți sclipesc la amintirea trenulețului.

— Să-ți mai spun de Ceaușescu... Ieri m-am certat cu un prost, cu Larsen, care zice că Ceaușescu era o canalie. Ce canalie? Eu am fost la vânătoare cu mister Ceaușescu, l-am cunoscut.

Să îți spun cum am fost la vânătoreea de urși... Că Larsen ăsta a fost vânător de foci, o persoană absolut detestabilă... un gunoi... un castor bășinos. L-am luat de guler și i-am strigat:

Afară! A venit asistentul Becker și ăsta zice... Ce zice?

Nu mai aflu ce zice asistentul Becker. Chelnerul mă ajută să ajung cu Olaf în stradă. Afară e o lumină roșietică, care vine de la Polul Nord, iar deasupra luna plină ca un talger de aur.

Trec strada, dau peste un parc mic.

Îl așez pe o bancă.

— Cum te numești?, mă întreabă.

— Albert, îi spun.

— A-ha.

— Hai să te pup... Semenii cu cineva...! Cu cine semenii?

Mă feresc de sărutul lui îmbăloșat. Îi curge o zeamă din nas, i-o șterg cu poala cămășii sale.

— Unde suntem?

— În România, îi spun.

— R amânia...! Țară de putane.

— O laf, îi spun, dar România e o țară frumoasă. Tu te simți bine în România. Chiar tu ai spus-o. Ești tânăr, în putere și ești în România...! Nu simți? Olaf, aici e România ta, țara cu femei frumoase, cu Munții Carpați. Uite, dacă aude Albertina că tu spui așa despre România se supără pe tine. România e locul unde ai vânat urși...!

— Și unde mergem?

— S pre casă. La Măgurele. Te așteaptă Albertina. A pregătit supa cu tăiței de casă. Și a pregătit la cuptor un pui cu mujdei.

Și o prăjitură cu morcov și vanilie. Așa cum îți place ție. Albertina ne așteaptă, e așa de nerăbdătoare...!

— Și tu cine ești?

— Sunt fiul tău. Albert. Cum de nu mă recunoști?

Râde. Sughițe. Râde.

Se uită la lună, își întoarce capul cu neplăcere.

— Putana de lună!, zice.

Îi duc brațul stâng peste gâtul meu, înaintăm cu pași nesiguri.

Îi ating coastele, geme. A avut o fractură, acum îmi dau seama.

Îl întreb în română: Te dor coastele? Ai avut o fractură?

Îmi răspunde în norvegiană. Mormăie ceva. Nu înțeleg.

O mașină a poliției oprește lângă noi. O fi Arthur? Nu e. Le fac semn celor doi că e în regulă, că mă descurc.

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 248 249 Picioarele i se înmoaie, șchioapătă. Adoarme în mers.

— O laf, îi zic, hai, ce naiba, ține-te, mai avem puțin până acasă. Uite, trecem de clădirea poștei, traversăm, pe stânga e căminul facultății de fizică, pe dreapta e magazinul cu piese auto, apoi e barul vechi, apoi consignația... Ți-o mai amintești? Pe aici mergeam eu la școală, știi doar... În stânga e Aleea îndrăgostiților, nu știu de ce se numește așa, dar sunt niște bănci pe care se mai... unul cu altul, știi tu... nu-i frumos să-i spui propriului tată ce-și fac ăia, nu-i așa? Că poate că și tu cu Albertina...? Poți să recunoști.

Mormăie.

— ...Și apoi e blocul în care stăm noi, casa noastră. Albertina e îngrijorată că am întârziat, știi că ea ține foarte mult să fim punctuali. Mai ales când ne așteaptă la masă. Și azi nu am luat flori, o să oprim la florăria de la colțul blocului și luăm un buchet mare de flori. Ce flori îi plac Albertinei, mai știi? Trandafiri?

Da, trandafiri. Bravo, Olaf. Albertina m-a trimis pe mine să cumpăr vinul, am luat câteva sticle cu vin de Bohotin, care îi plăcea și lui mister Ceaușescu, ai băut și tu cu el, când mergeați la vânătoare. De unde știi? Au scris unii în ziare. Și Albertinei îi place vinul ăsta, în varianta demisec, ați băut voi la revelionul de la Sinaia, atunci când a fost și scena aceea penibilă... Îți amintești? Atunci când Albertina a făcut scena de isterie, da...!

Pentru mine am luat vin alb, de Jidvei, sec. Nici mie, nici Aiane nu ne place vinul dulce. Ce zici, să o invităm și pe Aiana la masă? E o nebună tare simpatică, o să-ți placă. O țăcănită!

Olaf mormăi ceva, făcu un efort să se țină pe picioare.

— Bine, dacă zici tu, nu o invităm. Sau ai zis că da? O să o sun, să vedem dacă este liberă. Da, Olaf, mâine oricum am să ți-o prezint pe Aiana, eu zic că e sora mea geamănă, ea mă lovește când aude că zic așa ceva, dar este altceva, este îngerul meu păzitor, atunci când am fost în Iugoslavia, îți amintești, nu-i așa?, ți-am povestit ceva, ceva, ea m-a scos dintre morți și m-a readus între vii. Atunci a fost și povestea cu Albertina...! Nu are sens să mai detaliez acum.

Am să îți povestesc într-o zi despre Tanko... Să nu-mi spui că l-ai cunoscut?! Da, că ăsta era o figură balcanică, îl știa toată lumea, el este personaj și într-o carte a unui scriitor sârb, Miodrag Bulatović, numai că e sub alt nume. Știi ce a pățit Tanko? Nu, nu ai de unde să știi, că asta numai mie mi-a spus-o. E o poveste numai bună de făcut un film. Că aici intervin frații Barici, Adolf și Vissarionovici, niște figuri sinistre, care au speriat Balcanii și Vestul...! Pe ăștia i-a plătit Tanko ca să-l asasineze, că el nu era în stare să se sinucidă, la un moment dat când avea probleme.

Numai că ăștia s-au substituit sorții și au zis da, te ucidem numai atunci când considerăm noi, nu atunci când vrei tu. Exact ca soarta care știe ea cum e cu termenele prestabilite. Și săracul Tanko a așteptat ani mulți să apară cei doi frați, sau măcar unul dintre ei și să își încheie conturile, să își onoreze contractul semnat prin strângere de mână. Aștepta cu frica în suflet. Ar fi vrut să denunțe contractul, totul, dar odată născut, ceasul sorții bate, bate, nu dă înapoi. Știi că mai înainte, când mă uitam la tine, am avut impresia că semeni puțin cu Adolf? Cu Adolf Barici, desigur. Totuși, nu, ai alt profil.

Olaf, ești greu, hai, ajută-te și tu puțin, eu nu am forță, sunt destul de becisnic, nu prea am făcut sport, nu am avut ambiții din astea. Nici nu prea am avut pentru cine să fac efort, să fie cineva care să zică, hai, bă, pune-ți mușchii la treabă, bravo, ce braț de oțel ai...! Pe mine nu m-a încurajat nimeni să fac asta. Nu zic acum, ai avut și tu

treabă, ai avut și tu principii, ai vrut să trăiești și tu într-un anume fel, dacă mă gândesc bine, nu am niciun motiv să te urăsc, că tu nici nu ai știut de existența mea. În fundul Balcanilor un spermatozoid nordic a explodat și a dat naștere...!

Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 250 251 Gata, Olaf, tată, mă doare gâtul, chiar nu pot să te mai duc, te las un pic jos, aici, pe petecul ăsta de iarbă. Să îmi trag sufletul.

Știi, după ce am scăpat din accidentul din Iugoslavia, când a fost bombardat trenul în care eram eu și Tanko, în drum spre Grecia, am pierdut ceva din forța mea obișnuită, îmi pierd suflul mai ușor, am și o oarecare încetineală a gândurilor. Rămân așa cu ochii pironiți în zare, ca și cum m-aș muta din realitate într-o altă dimensiune. Și îmi pasă mai puțin de viață, de moarte de atunci. Și apoi, viața, moartea sunt cam același lucru, le despart niște granițe atât de subțiri, că le trecem de multe ori într-o zi dintr-o parte în alta și nu ne dăm seama. Totul e ca din moarte să te întorci mereu în viață, să nu întârzii prea mult dincolo.

Orice secundă în plus este decisivă.

Ai să zici că fac filosofie ieftină, dar, Olaf, Albertina, că, na, trebuie să ți-o spun și pe asta, aici a greșit, a trecut dincolo, în moarte, a ezitat o clipă mai mult, a întârziat și nu s-a mai întors.

Că dacă ar ști Albertina, chiar acum, de acolo de unde este, că noi doi stăm așa, unul lângă altul, că ne conversăm, cred că ar rupe toate barierele și ar veni și ea pentru o clipă. Și clipa asta ar fi pentru ea o veșnicie.

O să-ți citesc scrisorile ei și ai să vezi, că e așa. Te-a iubit Albertina, degeaba spui tu că avea o misiune, nu era numai asta... Te-a iubit așa cum iubește o femeie un bărbat, de când e lumea asta lume. Cu tot cu trenulețul vostru...! Chiar mi-e simpatică povestea cu trenulețul...! auzi, buf-buf, buf-buf...!

Uite, mi-a venit o idee acum... Să caut în dosare la Securitate, să văd ce scria Albertina despre tine. Cum te descria, cum erai tu, ce ziceai, ce făceai. Că avea misiune, nu? Dar dacă nu ar fi avut, cum v-ați fi cunoscut voi? Așa a fost să fie, ca să apar eu...

Ține de destin, recunoaște.

Mă auzi, Olaf? Hai, ridică-te, ajută-te și tu puțin, pune brațul stâng acum pe după gâtul meu, hai să mai facem câțiva pași, e rece pământul ca un mort, nu e bine să stai prea mult, te răcești și tu.

În fond, nu ai fost un tată rău, nu m-ai urecheat niciodată, nu mi-ai interzis nimic, nu am de ce să îți port pică. Că nu ai fost alături de mine, de noi? Că dacă ai fi fost, ce ai fi schimbat?

Hai, te rog să te ții pe picioare, ești greu, nu te mai pot duce, mi-a amorțit gâtul...!

Uite, ca să te încurajez am să îți cânt ceva, poate că ajunge cântecul la creierul tău și îți stârnește vreun ecou. Cântecul îl știu de la un tip care își spunea Apostolis, care avea o poreclă nostimă, Chappi, dar care m-a lăsat fără niciun ban în mijlocul Belgradului.

Da, Olaf, chiar așa a făcut. Ne-a golit de bani, fără nicio milă, pe mine și pe Șobi. O să îți povestesc vreodată despre Șobi, acum e în mijlocul unui ocean, care o fi ăla, spală closetele pe un vas de croazieră. E un nefericit fericit acest Șobi, e un pierde-vară care nu suferă niciodată pentru ceea ce a pierdut. Ca tine, nu-i așa? Și ca mine, în definitiv. Nici eu nu sufăr prea tare când pierd, da.

Iar acest Chappi, de care ți-am zis, este cel mai mare hoț de buzunare din Europa, Tanko mi-a spus. Și dacă nu știe Tanko, atunci chiar că nu mai știe nimeni...! Olaf, iartă-mă, nu știu de ce, dar în mintea mea tot timpul te-am asemănat cu Tanko, am crezut mereu că ai putea fi o variantă a lui...! Eu, de fapt, pe Tanko parcă îmi imaginam că îl caut venind înapoi. O prostie, desigur. Nu te superi pentru asta, nu?

Și apoi, cântecul ăsta l-am auzit cântat chiar de Zobar, celebrul cântăreț sârb care a cântat la nunta lui Arkan cu Ceka. O să mă întrebi, poate, cine sunt ăștia? Nu știu prea bine nici eu, dar dacă Tanko a zis că sunt cineva, apoi să știi că Tanko avea dreptate în tot ce zicea. Ascultă, Olaf, dacă îți vine, poți să îngâni și tu:

Cine are lacrimi în ochi și luna cea mai plină o vede pătată, zadar, zadar, lună de porțelan, într-o zi ai să te spargi Adrian A lui Gheorghe Luna Zadar 252 253 Cine are lacrimi în glas și despre

fericire tot cu tristețe vorbește, zadar, zadar, lună de porțelan într-o zi ai să te spargi Ah, fericire, am dat de gustul tău pe limbă ești dulce, pe cerul gurii amară, luna zadar a urcat pe cer dar noaptea întârzie să apară...

Ai auzit cântecul, Olaf? Ai înțeles ceva? Nu-i așa că tristețea lui îți face bine? Hai, te rog, ridică puțin picioarele, unul câte unul, ca să ajungem undeva. Unde? Îmi pare rău că te-ai îmbătat, sunt și eu un pic vinovat, recunosc, voiam să te fac să vorbești, de fapt voiam să vorbească tot ce se află în străfundurile tale, să vorbească gura fără tine, să vorbească amintirile tale, să vorbească acel Olaf care acum douăzeci și șapte, douăzeci și opt de ani făcea trenulețul cu Albertina...! Oare, după un asemenea trenuleț m-ați conceput pe mine? Buf-buf, buf-buf, buf-buf...! Nostimă treabă. Buf-buf, buf-buf...! Și ea stătea lătită, în patru labe și tu buf-buf, buf-buf...! Și hopa, eu!

Erați și voi tineri, voiati și voi un strop de fericire, vă păcăleai unul pe altul, fiecare se păcălea pe sine că aceea era fericirea.

Dar fericirea ce este? Eu, unul, dragă tată, nu am descoperit.

Poate că e doar o reacție chimică în creier. Că unul câștigă un milion de dolari la loterie și e fericit, altul trage pe nară două grame de iarbă și e tot fericit. Două grame de iarbă, o jumătate de vodcă sau un milion de dolari dau aceeași fericire în creier.

Atunci ce e fericirea, dacă nu o convenție la care aderăm doar ca să ne amăgim că viața are un sens înalt, că nu o trăim degeaba... Puah! Olaf, tu ai fost fericit în viața asta? Tu ai simțit vreodată că ai trăit cu vreun rost? Olaf, uită-te în ochii mei:

da, viața ne-o trage pe la spate, buf-buf, buf-buf...!

Știi de ce vorbesc așa de mult și așa de dezlânat și așa de patetic, dragă Olaf? De frică. Da, noaptea asta se termină, peste o oră, peste cinci, nu știu exact, după care eu trebuie să fac ceva, ce?, să mă întorc undeva, unde?, să alerg și să nu știu de ce. Că aș putea să te las pe o bancă și să plec. Așa cum ai făcut tu, cu o mie de ani în urmă, când ai plecat din România și nu ai mai dat niciun semn unei femei căreia i-a explodat spermatozoidul tău în pânțece. Pe când voi făceați trenulețul: buf-buf...! Dar nu, eu amân ora aceea, eu îți simt căldura de tată

ținându-te așa lipit de mine, purtându-te dintr-un loc în altul, ca să nu simți că pământul e mort sub noi. Și nici nu știm dacă pământul ăsta va mai învia vreodată....!?

Dacă m-ar vedea Aiana acum?

Aiana (probabil): Băi, chiar că a meritat să iei lumea în piept ca să-ți găsești babacul. Să-ți trăiască, măcar ai...

Strindberg: Vreau să întorc totul cu susul în jos ca să văd ce e dedesubt. Totul trebuie pus pe foc, sfâșiat în bucăți, ca să putem începe iar de la zero.

Eu (către Șobi, probabil): Milionul de dolari moștenire s-a făcut mărunțiș...

Ibsen: Nimic nu e pe gratis în lumea asta.

Aș fi vrut să îmi amintesc o banalitate spusă de mama, cândva, dar nu-mi vine nimic în minte. Chiar nimic.

Îl așez pe o bancă în stația de autobuz. Mă uit la ceas, e ora trei și patruzeci și șase de minute. Autobuzele încă nu circulă.

Scot scrisorile Albertinei, cele treizeci și opt, legate cu un elastic și i le îndes lui Olaf în buzunarul din interior, de la piept.

Îl caut în celelalte buzunare. Nu are acte la el. Într-un buzunar are o cartelă de metrou nepersonalizată. În alt buzunar are o bancnotă de douăzeci de coroane, mototolită. Îmi scot portmoneul, îmi număr banii. Îi pun în buzunar încă șaiszeci și cinci de coroane din banii mei. E un tată amărât, ce naiba. Cu șaiszeci Adrian A lui Gheorghe 254 și cinci de coroane își poate cumpăra o sticlă de rachiu de alge, atât dădusem eu în prima zi la Stockholm, la un magazin popular.

Într-un buzunar de la parpalac are o pipetă sigilată cu un lichid pentru astmatici. Scrie în englezește pe etichetă. Nu părea să fie astmatic, dar cine știe.

Scot biletul de la Arthur, pe care scrie: Olaf Svennson, Căminul pentru persoane cu probleme speciale, Rinkeby, strada Olof Palme, nr. 11.

Caut un taxi. După câteva încercări, oprește unul.

Taximetristul nu prea știe limba engleză. Little.

Întreb cât costă o cursă până în Rinkeby. How much?

Îmi scrie pe un petec de hârtie, pe care îl smulge de pe bord.

Îi plătesc taximetristului. Mai pun douăzeci de coroane, bacșiș, pentru servicii speciale.

Îl urc pe Olaf în taxi.

Olaf deschide ochii, mormăie ceva. Apoi lasă capul în piept, ațipește brusc.

Îi dau taximetristului biletul cu adresa. Citește, formează un număr pe un telefon de pe bord, cere o informație. O voce pițigăiată de femeie, strânsă parcă puțin de nas, îi răspunde.

Discută ceva, cere niște lămuriri. Dă din cap, aprobă.

Da, da, da.

Da.

Închide telefonul. Închide portiera, o asigură, să nu se deschidă singură, în mers.

E în regulă?

Da, e în regulă, spune taximetristul.

Piatra Neamț, noiembrie 2015 – mai 2016 Au apărut:

Adrian A lui Gheorghe, Luna Zadar Ciprian Măceșaru, Trecutul e întotdeauna cu un pas înaintea ta Cătălin Pavel, Trecerea Constantin Iftime, Copiii sălbatici Cătălin Mihuleac, Ultima țigară a lui Fondane Bogdan Teodorescu, Libertate Bogdan Costin, Sfârșitul a fost aproape Gabriel Pătrașcu, Vacanțe filocalice Simona Antonescu, Darul lui Serafim Matei Vișniec, Iubirile de tip pantof. Iubirile de tipumbrelă Marian Ilea, Herina Radu Niciporuc, Pascal desenează corăbii Vasile Igna, Ora închiderii Traian Dobrinescu, Nu te opri, nu te întoarce Daniel Vighi, Trilogia Corso Dan Stanca, Ghetsimani '51 Radu Aldulescu, Istoria Regelui Gogoșar Cătălin Pavel, Nicio clipă Portasar Octavian Soviany, Moartea lui Siegfried Radu Țuculescu, Mierla neagră Simona Antonescu, Fotografia Curții Regale Cristian Teodorescu, Șoseaua Virtuții. Cartea Câinelui Viorica Răduță, Vremea moroiului Petre Barbu, Marea petrecere Constantin Arcu, Măștile exilului Cătălin Mihuleac, America de peste pogrom Adrian A lui Gheorghe, Laika Eugen Uricaru, Benjamin Bogdan Coșa, Poker. Black Glass Matei Vișniec, Negustorul de începuturi de roman www.polirom.ro Lector:

Mădălina Ghiu Coperta: Radu Răileanu Tehnoredactor: Irina Lăcătușu
Bun de tipar: iulie 2016. Apărut: 2016 Editura Polirom, B-dul Carol I
nr. 4 P.O. BOX 266 700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232)
21.41.11;

(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: officepolirom.ro București,
Splaiul Unirii nr. 6, al. B₃A, sc. 1, el. 1, sector 4, 040031, O.P. 53 Tel.:
(021) 313.89.78; E-mail: office. bucureștipolirom.ro Iași, Șoseaua
Ștefan cel Mare și Sfânt 67 – 69, 700498 Telefon: 0232 276221, Fax:
0232 232588 www.imprimeriiledavid.ro Contravaloarea timbrului
literar se depune în contul Uniunii Scriitorilor din România Nr.
R044RNCB5101000001710001 BCR UNIREA Bogdan Costin, Cum să
faci primul milion Adrian A lui Gheorghe, Urma Liliana Corobea,
Kinderland Doru Pop, O telenovelă socialistă Nicolae Stan, Ceață pe
Tamisa Florina Ilis, Viețile paralele Dan Stanca, Craii și morții Radu
Aldulescu, Cronicile genocidului Ciprian Măceșaru, Superhero Claudiu
M. Florian, Vârstele jocului. Strada Cetății Radu Țuculescu, Femeile
insomniacului Eugen Uricaru, Plan de rezervă Radu Aldulescu, Îngerul
încălecat